CARTEA DE VACANȚĂ

dan gr. mihăescu

POIANA CU ZÎMBETE

CARTEA DE VACANȚĂ

dan gr. mihăescu

POIANA CU ZÎMBETE

PAZNIC LA MUZEUL DE UMOR

JURNAL DE CREAȚIE

(În loc de prefață)

Convins că la momentul potrivit posteritatea mă va primi miloasă în braţele sale, ca pe un copil orfan de glorie în timpul vieţii, m-am hotărît ca, pentru această carte, să ţin la dispoziţia biografilor, criticilor şi cititorilor mei din mileniile viitoare, care îşi vor disputa opera mea ca pe... (n-am nici un exemplu convingător la îndemînă), acest jurnal din care să transpară gîndurile înaripate ale autorului, hazul său unic, talentul zdrobitor şi chiar geniul cu care s-a descurcat în numeroasele împrejurări tragice ale vieţii sale.

Geniul literar mi-a fost confirmat încă de acum o săptămînă, de către doi confraţi remarcabili (nu cunosc motivele pentru care au dorit să-şi păstreze anonimatul) pe care i-am invitat la video şi i-am servit cu gustări calde şi băuturi reci. Ei mi-au spus în faţă, de la obraz, că sînt genial. Probabil, după ce au plecat de la mine, m-au lăudat şi mai entuziast, ştiindu-se că ai altă libertate de exprimare cînd cel vizat nu e de faţă.

Dar să purcedem către esenţă, deoarece ador concizia, să lăsăm biografia mea, să o lăsăm pe seama vecinilor. Să trecem la descrierea împrejurărilor în care s-a născut această carte, pe care acum o citiţi, desigur, cu sufletul la gură şi care poate fi caracterizată pe scurt : o simplă capodoperă !

Trebuie să spun că, după ce Proust s-a ocupat de căutarea timpului pierdut, subsemnatul s-a gîndit să dăruiască umanităţii, la rîndul său, o carte de căpătîi, conţinînd cele mai hazoase glume, schiţe, dialoguri, monologuri, farse şi cimilituri, pe teme sportive şi turistice.

De ce tocmai pe aceste teme ?... Dar ce rost mai are să ne întrebăm acum, cînd greşeala a fost comisă.

Odată hotărîrea luată, am povestit în stînga şi-n dreapta ce-am de gînd să fac. Gură bogată. Nu degeaba mi-a spus mama că sînt un băiat bun, dar dacă mă năşteam mut o duceam mult mai bine.

Flecăreala mea iresponsabilă m-a costat scump. O mulţime de autori au preluat ideea şi s-au grăbit să-mi pericliteze poziţia în istoria literaturii universale. Au apărut astfel cărţi de călătorie, mai mult sau mai puţin vesele, semnate : Jules Verne, Mark Twain, Karel Čapek, Jerome K. Jerome etc. fără să se pomenească undeva că ideea îmi aparţine în exclusivitate. Vă las să apreciaţi singuri colegialitatea unui asemenea gest.

Trăgînd învăţămintele necesare, această ultimă carte (ce-ar mai vrea nişte prieteni de-ai mei să fie ultima) am subintitulat-o „Paznic la muzeul de umor" (o fi ea „Poiana cu zîmbete", dar nici să umble fiecare cum vrea printre „florile" mele). Am vrut să fie limpede pentru cei interesaţi că opera va fi pusă sub pază sigură. Să mai poftească cineva să-şi însuşească idei mihăesciene.

Considerînd aceste rînduri pe deplin lămuritoare, prin distincta lor confuzie, să trecem la jurnalul propriu-zis.

Ziua I

Totul este pregătit. Astăzi îmi încep cartea. Am în faţă un caiet virgin, stas 5529—84, tip III, liniatură în pătrate şi pe prima lui filă stă în aşteptare un pix, noumouţ, „Flaro-stilet". În casă este o linişte desăvîrşită. Mă privesc fugitiv în oglindă. Îmi stă bine cu treningul galben şi cu părul alb. (Observ, întîmplător, că mi-a ieşit un fir de păr negru.)

Simt că sînt aproape copt pentru creaţie, dar îmi mai trebuie un strop de lectură. Cărţile din cărţi se scriu, nu-i aşa ?

Răsfoiesc o carte de eseuri a lui Gaëtan Picon, citesc despre Sainte-Beuve, Racine, Diderot, Roland Barthes și îmi vine ideea să elaborez o nouă estetică a comicului, întrucît nu mai știu unde am pus-o pe cea veche. În aceeași clipă însă năvălește în încăpere soția mea, bătînd ciudat din palme.

Adus la o realitate violentă, din înaltele sfere de spiritualitate în care mă aflam, am întrebat, logic, ce s-a întîmplat ? Nu mi s-a răspuns și femeia visurilor mele a continuat să tropăie printre mobile și să-și pocnească palmele. Am vrut să-i atrag atenția că Balzac n-ar fi tolerat așa ceva, dar n-am apucat trebuind să mă feresc, brusc, de palmele care se apropiau îngrijorător de mine. M-am dat cu capul de globul „Gallé" al lămpii de lucru, care a căzut, s-a făcut țăndări, plesnind și cristalul de pe birou.

Iubita mea soție și-a mai pocnit o dată palmele și m-a informat :

— Am terminat-o ! O nenorocită de molie !...

Apoi, a observat catastrofa și a continuat pe alt ton.

— Ai spart „Gallé-ul" de la unchiul Fănel !...

Cu tact și cu mult calm am reconstituit întîmplările recente, în urma cărora s-a produs acest nefericit accident, adăugînd că, oricum, globul era o imitație. Am fost acuzat de insultă gravă la adresa unchiului Fănel și buna mea consoartă a părăsit locul accidentului, lăsîndu-mă cu cioburile în față. Mi-am mutat scaunul la alt capăt al biroului și am încercat să revin la starea de grație. Nu mă puteam întoarce imediat la noua estetică a comicului și mi-am aruncat ochii pe un volum de eseuri despre viața literară, al lui Anatole France. Deodată am auzit un strigăt sfîșietor.

— Vai de mine, mi-au mîncat moliile căciula de iepure !...

Mi-am concentrat atenția pe paginile despre „George Sand și idealismul în artă". Cîteva minute doar, pentru

că soția mea a venit și mi-a acoperit cartea cu o căciulă mițoasă, anunțîndu-mă :

— Poftim, mi-au făcut-o strecurătoare ! Dulapul nostru e plin de molii și dumneata te ții de pix !

Am încercat să citesc, pe lîngă căciulă, declarația doamnei Sand despre spiritul omenesc care nu se poate opri de a nu înfrumuseța și înălța obiectul contemplației sale. Tovarășa mea de viață m-a privit ca pe un robinet defect și a format un număr de telefon. N-am mai putut citi, fiind obligat să ascult mai multe convorbiri telefonice cu tanti Caliopi, cu doamna Dănilă, de la parter, cu mătușa Mira și cu verișoara Maricica, despre cele mai eficiente modalități de combatere a invaziei de molii.

Convorbirile au avut drept rezultat îmbrîncirea mea în lift, pentru a aduce din oraș tutun de pipă, „Molitox", naftalină (cristale, nu buline, că nu sînt bune), lămîi cu coaja groasă, camfor pisat și spray bulgăresc „Novotox".

M-am întors pe înserat, am adus ce-am găsit și m-am grăbit să mă vîr în pijama pentru a descuraja orice altă inițiativă de deplasare în oraș.

În liniștea camerei de lucru am deschis dicționarul „Larousse" pentru a verifica unde ar urma să figurez eu, în cazul unei noi ediții, revăzută și adăugită. Am găsit. După Mignet Auguste, istoric francez, 1796—1884. Atît am apucat să văd, deoarece, sub îndrumarea atentă a soției, a trebuit să scot pe balcon, la ger, toate obiectele din blană și lînă, care riscau să fie atacate de moliile lacome și numeroase.

Am răcit binișor și am fost trimis să dorm pe canapeaua din sufragerie, întrucît strănuturile mele repetate stricau somnul ființei dragi cu care împart dormitorul.

Voi continua jurnalul meu de creație după mai multe injecții cu polidin, aspirina fiind contraindicată pentru vechii ulceroși ca mine. Pe curînd, iubiți cititori...

SOCRATE, SOARELE ȘI MAREA

Bucuria lui Socrate Turnavitu legată de achiziționarea unui automobil nou a sporit în intensitate datorită faptului că această mașină i-a fost livrată vara, în plin sezon de vacanță, cînd un drum dus-întors la mare înseamnă și rodaj, nu doar kilometri parcurși.

Sosirea mașinii l-a determinat pe Socrate să-și pregătească un concediu la care visa de mult. Ochise un loc singuratic la Vama Veche, unde să fie numai el, soarele și marea. Și Gîlcă, un cățelandru maidanez, frumos, inteligent, afectuos și vioi, care intrase de curînd în viața lui, urmărindu-l într-o seară din stația de autobuz pînă acasă, cu manifestări de maximă tandrețe (ce puteau fi luate și drept o dragoste la prima vedere) fără să aibă vreo influență faptul că Socrate căra într-o plasă niște cîrnați proaspeți, cumpărați de la „Gospodina".

În acest concediu ținea să inaugureze și un cort, foarte frumos, încăpător și practic, de culoare oranj. Se monta pe acoperișul mașinii, ferit de umezeala pămîntului. Semăna cu un mic bungalow suspendat la înălțime și accesul se făcea pe o scăriță de aluminiu. Datorită acestui model original de cort, aveai senzația că locuiești la etajul întîi, parterul constituindu-l mașina.

Gîlcă urma să fie legat de scăriță, pentru paza vigilentă a parterului și a etajului.

Socrate nu era omul care să zăbovească prea mult pe drumul de la gînd la faptă. A încărcat tot calabalîcul și cu un moral excelent a pornit spre Vama Veche.

Gîlcă a fost instalat în față, lîngă șofer și pe drum a stat cuminte, dacă nu punem la socoteală faptul că a ros măciulia de la schimbătorul de viteze, pe care Socrate a înlocuit-o în mod provizoriu cu un măr. De măr, cîinele nu s-a atins, spre necazul șoferului care atît aștepta ca să-l plesnească.

Locul reperat la Vama Veche era liber și Socrate s-a apucat imediat de lucru. Instalarea cortului nu s-a dovedit a fi o operațiune prea lesnicioasă. A muncit mai bine de cinci ceasuri, dar cu folos. Amenajarea locuinței de vacanță a reușit admirabil, îmbinînd perfect utilul cu esteticul.

În aceste condiții, concediul promitea să fie o bucurie deplină, ocrotită de cerul senin și de murmurul poetic al valurilor.

Privind în zare, fără țintă, îmbătat de frumos, Socrate a văzut un pescar amator care a aprins un foc la o azvîrlitură de băț de „castelul" lui și s-a apucat să prăjească un pește pe o tablă. Fumul a venit spre Socrate, a trecut pe deasupra lui și s-a adăpostit în cort. Constructorul a înțeles că la amplasarea adăpostului său n-a ținut seamă de direcția vîntului. Totul a fost demolat și reconstruit cu o altă orientare. A durat mai mult ca prima oară, Socrate era sfîrșit de oboseală, dar mulțumit.

Soarele se înecase în mare și înserarea își intrase în drepturi.

Pe lîngă oboseală, vilegiaturistul nostru s-a simțit torturat și de o senzație necruțătoare de foame. Avea provizii în cantități îndestulătoare și chiar condiții pentru pregătirea branei calde, create de prezența în bagaje a aragazului de voiaj.

A pregătit o gustare care să-i răsplătească echitabil efortul depus. N-a fost uitat nici Gîlcă, dar... ia-l de unde nu-i ! În vîltoarea muncii, Socrate uitase de el. L-a strigat și cîinele a apărut din spuma mării, ca Afro-

dita. Spre deosebire de zeița frumuseții, el arăta doar ca un cîine ud. Făcea niște sărituri ciudate și-și freca botul de nisip. Stăpînul i-a venit în ajutor, văzînd că un crab i s-a prins de nas cu toate cele zece picioruşe și cu o voință nestrămutată. Încercînd să-l desprindă, cîinele a urlat de durere și, uitîndu-și bunele maniere, a dat să muște. N-a existat altă soluție decît folosirea cleștelui patent din trusa de scule. Viața-i dură, cleşte pentru cleşte !

Gîlcă a plîns (a tăcut doar în timpul cît a mîncat) apoi a continuat să plîngă.

Peste noapte a început să plouă, căţelul a vrut să se adăpostească sub maşină, dar fusese legat prea scurt de scăriţa de aluminiu. S-a smucit cît l-au ținut puterile și a reușit, nu să se elibereze, ci să-și aducă stăpînul aproape, la sol, cu cort cu tot. Buimăcit, Socrate n-a priceput imediat ce s-a întîmplat și, cînd s-a dumirit că s-a prăbușit împreună cu întreaga instalaţie, și-a zis că nu e lăudabilă intenţia de-a sugruma un animal domestic, murat de ploaie și rănit la nas de vietăţi marine apucătoare.

A luat cîinele, l-a urcat în maşină, a pus o pătură sub el și s-a cuibărit alături. Pătura de protecţie n-a ajutat prea mult, pentru că în cursul nopţii bietul patruped a greșit în mod repetat.

Pentru Socrate, noaptea a trecut greu. Nu stătea prea comod în maşină, Gîlcă i s-a întins în braţe ca o plăcintă și dormea somn bun cu sforăituri. De cîte ori stăpînul a încercat să-i schimbe poziţia, s-au auzit mîrîituri vrăjmaşe.

Dimineaţa, Socrate s-a apucat — precum meșterul Manole — să reclădească ce s-a dărîmat peste noapte. Către prînz, nu mai putea fi observată nici o urmă a sinistrului.

În faţa locuinţei de vacanţă s-a apucat să pregătească o omletă și Gîlcă și-a dat concursul, aruncînd nisip peste

tigaie, cu picioarele din spate. Bucătarul a azvirlit în el cu o lingură şi cîinele a schelălăit nesincer, întrucît nici n-a fost atins. În aceste momente fericite, a apărut în faţa lui Socrate o tînără în costum de plajă (mai mult un pretext), minunat construită şi cu un zîmbet pe faţă la fel de frumos ca răsăritul soarelui. A venit spre el cu mîna întinsă, cu şoldurile, în mers, contradictorii (o imagine reconfortantă) şi i-a spus, cu glas melodios de sirenă premiată la Mamaia :

— Ce surpriză, domnule Socrate ! De dimineaţă am avut o presimţire că are să mi se întîmple ceva plăcut şi iată-te...

— Sărut mîna ! s-a precipitat Socrate, sărutîndu-i două degete şi-o unghie. Şi-a amintit imediat că a cunoscut-o în casa unor prieteni, e adevărat, altfel îmbrăcată, dar îi stătea mai bine acum. Ispita se numea : Ştefi.

Ştefi l-a întrebat cînd a venit, cît stă, a remarcat că are un prieten adorabil — pe Gîlcă — şi a declarat că ar fi fericită să-şi facă un program comun. Ea mai are de rezolvat doar o mică problemă. Trebuie s-o ia de la gară, în aceeaşi după-amiază, pe mama ei care soseşte la Mangalia şi să o instaleze la gazda unde i-a rezervat camera. Nu va trebui să aibă grija mamei, dînsa se ambiţionează să stea pe plajă exact atîta timp cît stă şi soarele pe cer.

Dacă şi Socrate vrea, tînăra îi rămîne apoi la dispoziţie cu întreg timpul ei. Sigur că Socrate voia, a spus că o aşteaptă să se întoarcă de la Mangalia şi i-a promis că se vor plimba desculţi pe malul mării, sub razele blînde ale lunii.

Aşa ar fi fost simplu, numai că Ştefi avea pentru el o mică rugăminte. Să meargă cu maşina la Mangalia, să-şi ia mama care are o droaie de bagaje.

Fericitul ales pentru această deplasare a ezitat între două acţiuni urgente. Să se îngroape în nisip sau să se

înece în mare. A încercat să explice cum e cu montarea și demontarea căsuței de pînză de pe acoperiș, dar n-a mai avut cui. Ștefi a alergat voioasă să se îmbrace, mulțumindu-i pentru amabilitate.

Cîinele s-a luat după ea, bîțîind din coadă cu mare entuziasm.

Ca de obicei cînd era nervos, Socrate a numărat pînă la 110 și apoi, cumpănind dezavantajele reale și avantajele posibile, s-a apucat să transforme în ruine culcușul orînduit cu atîta trudă.

Ștefi s-a întors elegantă, ca o starletă sosită la Cannes în plin festival cinematografic. Gîlcă o urma mîndru, de parcă el i-ar fi asigurat toaletele.

Au pornit către Mangalia doi într-o „Dacie" fără a mai socoti și cîinele.

Trenul n-a întîrziat decît 95 de minute și mama Ștefaniei a coborît pe peron adresînd din vîrful buzelor numeroase urări C.F.R.-ului, care ar fi de dorit să nu se îndeplinească.

Era o femeie foarte slabă (dacă ai fi urcat-o pe un cîntar public, acesta ți-ar fi restituit fisa) și în general era alcătuită numai din unghiuri ascuțite.

Valizele sale au umplut cu vîrf portbagajul, iar cele care n-au încăput au fost depozitate pe bancheta din spate. Bătrîna s-a strecurat lîngă ele, expulzînd cățelul cu vădită antipatie. L-a ținut în brațe Ștefi, ceea ce nu părea să-l indispună.

Mama, foarte volubilă, s-a apucat să-și înșire proiectele pentru viitorul imediat. La toate acțiunile pe care le preconiza, Ștefi n-avea cum să lipsească. Se bucura sincer că pentru această binemeritată vacanță are o mașină la dispoziție.

Trecînd prin „2 Mai", Socrate s-a uitat atent să găsească un loc unde să-și mute tabăra, pentru a evita (din motive mai mult decît temeinice) compania celor două persoane de sex foarte opus lui.

Și-a condus pasagerele la Vama Veche, le-a promis că se vor revedea curînd și a pornit cu toată viteza spre „2 Mai".

Cîinele scîncea trist, probabil din pricina unor speranțe neîmplinite.

Se înnoptase bine cînd a găsit un loc pustiu, unde să se cantoneze și nu mai putea fi vorba de confort. A mai petrecut o noapte în mașină și a doua zi, pînă-n prînz (căpătase experiență și dexteritate), a reușit să aibă iarăși căsuța lui sezonieră.

Prea sezonieră, fiindcă un localnic a venit cu o falcă-n cer și una-n pămînt, anunțîndu-l că, a doua zi, pe locul acela se va așterne nisip și se vor instala un tobogan și niște leagăne pentru copii.

Gîlcă s-a comportat ca un viteaz. Fără să stea pe gînduri, s-a repezit la purtătorul de vești rele și i-a scurtat (inestetic) un crac al pantalonilor.

Victima a avut o reacție curioasă. În loc să dea cu piciorul în cîine, s-a repezit la cortul lui Socrate, l-a smuls de pe mașină, l-a trîntit la pămînt și a plecat demn, îndrugînd ceva despre dobitoace. La plural.

În schimbul unei sume modeste, Socrate a convins un pescar cu gospodărie proprie să-l primească în fundul curții, cu mașina și cortul. A urmat, firește, acțiunea de reconstruire.

Locul nu mai avea același farmec precum cel de pe malul mării, dăruit cu o solitudine însorită, dar, după cum s-a văzut cu prisosință, se impuneau măsuri neîntîrziate de apărare strategică.

Aceste măsuri și-au demonstrat eficiența numai pînă a doua zi, cînd Ștefi a reușit să-i depisteze ascunzătoarea. Cum ? Nu se știe și nici n-ajută !

Ea l-a certat pe Socrate cu un ton care ar fi putut veni de la o nevastă cicălitoare, nu de la o cunoștință bună.

Şi-a permis şi comparaţii maliţioase, asemănîndu-l cu un bărzoi laş, cuibărit într-un vîrf de... automobil.

I-a cerut, foarte autoritară, să scoată maşina în şosea şi să meargă împreună la Vama Veche, unde îl aşteaptă mama ei, căreia în prima clipă el i-a făcut o impresie favorabilă.

Doamna mamă s-a tăiat la călcîi într-un ciob de sticlă, murdar de pămînt, şi este în pericol să facă tetanos. Nu i-a curs sînge, fiind atît de slabă, dar trebuia dusă la un spital în Constanţa, iute ca gîndul şi ca vîntul.

Biata femeie se şi vedea cu faţa schimonosită, din cauza contracţiei musculaturii. Ochii plîngînd şi buzele rîzînd. Sardonic.

Din considerente umanitare, Socrate n-a putut să refuze, dar după ce şi-a îndeplinit misiunea, a rugat-o frumos pe Ştefi să nu-l mai contacteze sub nici un motiv, întrucît este un vechi astenic estival, cu tulburări violente de comportament. De altfel, se va întoarce, de îndată, la Bucureşti, pentru internare într-o clinică de specialitate.

Minţea că îşi întrerupe concediul, dar pentru mai multă siguranţă şi-a mutat maşina şi cortul în hambarul mare şi încăpător al gospodarului. Acolo era ferit de privirile indiscrete ale cunoştinţelor interesate, dar nici el nu vedea altceva decît găinile de la sol, raţele, o căpriţă şi un măgar între două vîrste. I s-a părut preferabil, oricum, decît să monteze şi să demonteze zilnic case de vacanţă.

De teama solicitărilor, nu s-a mai arătat nici pe plajă. Se simţea bine în hambar, Gîlcă de asemenea. Socrate citea, gătea variat şi cu fantezie, îşi făcea seara duş, cu o stropitoare acţionată de o sfoară.

S-a convins, pe viu, că viaţa la ţară e lipsită de stres, propice pentru meditaţie, munca fizică, activităţile gos-

podărești fortifică organismul, punînd în valoare cunoscuta deviză : *Mens sana in corpore sano*, chiar dacă el nu făcea efectiv sport. Seara, devreme, găinile îl îndemnau la odihnă prin exemplu personal, dimineața cînta cocoșul, behăia capra și răgea măgarul. Gîlcă începea și el să latre ca să nu fie luat drept un orășean cu ifose.

Toate vietățile acestea i-au devenit dragi, le hrănea în locul stăpînului lor și a început chiar să-i vorbească măgarului. Ca unui prieten.

Pacea a fost tulburată doar de o neînsemnată gîlceavă între Gîlcă și o găină porumbacă. Găina i-a furat de sub nas o coajă de mămăligă. Cîinele a sechestrat-o între labele sale puternice și a jumulit-o pană cu pană, cu un soi de neastîmpăr, ca atunci cînd rupi petalele unei margarete, recitînd : „Mă iubește ? Nu mă iubește !“

Pentru că a lăsat-o nud, Socrate l-a despăgubit pe proprietarul ei și a tatuat pe pielea găinii, foarte vizibil, înscripția : „Nu mușca !“

Cu timpul, Gîlcă s-a împăcat cu celelalte vieţuitoare din hambar, Socrate a făcut un singur drum acasă, pentru a lichida tot ce-l lega de Capitală, s-a mutat la „2 Mai“, și-a întemeiat o gospodărie prosperă, cu cățel, cu purcel, s-a însurat cu fata omului care l-a găzduit, a învățat să vîslească, să arunce năvoadele și să-i placă peștele cu usturoi.

Cortul oranj l-a montat pe o platformă special adaptată și-a făcut din el un coteț de porumbei voiajori.

Aceasta a fost întîmplarea care a schimbat, din rădăcini, viața lui Socrate Turnavitu.

Autorul prezentei schițe semnează pentru conformitate, recunoscînd că uneori minte de stinge și că mai bate cîmpii.

SPORTUL CU MĂNUȘI

Moralul lui Titus Zgaverdea se afla nu la pămînt, ci în pămînt, îngropat adînc. Îl mai despărțeau doar cîteva zile de meciul decisiv cu greul Georgică Pîrjol, zis „Măcelarul".

Titus s-a interesat printr-o iscoadă, pe care-o avea la sala unde se antrena adversarul său, dacă acesta este sau nu în formă.

Ce a aflat i-a ridicat părul măciucă. Georgică își pulverizase toți sparringpartnerii și făcuse trei găuri într-un sac de antrenament. Cunoscătorii afirmau că decît să-ți dea „Măcelarul" un pumn, mai bine te lovește troleibuzul 79 în oră de vîrf. Scapi mai ușor.

Titus începuse să plîngă-n somn, să se ascundă sub pat și să strige printre sughițuri : „Aruncați prosopul !", „Aruncați prosopul !"

E adevărat că avea o condiție fizică remarcabilă, joc de picioare perfect, viteză bună de execuție, tactică surprinzătoare, era ofensiv și în general era apreciat ca un boxer curajos, foarte incomod pentru adversar. Dar (exista acest „dar") nu avea destulă forță în pumn. Boxa tehnic, spectaculos, elegant, cîștiga mai toate meciurile la puncte, dar niciodată nu și-a culcat adversarul la podea.

Pe cînd Georgică, dacă te prindea cu o laterală, putea să-ți facă maxilarul pudră. Pumnul lui, vîrît în mănușă, arăta ca un ceaun de mămăligă pentru uzul unei familii numeroase.

Titus a discutat mult cu antrenorul său despre oportunitatea acestui meci, despre lipsa de șanse și chiar despre pericolul unei grave vătămări a integrității corporale.

Nea Spirache, antrenorul, nici nu a vrut să audă.

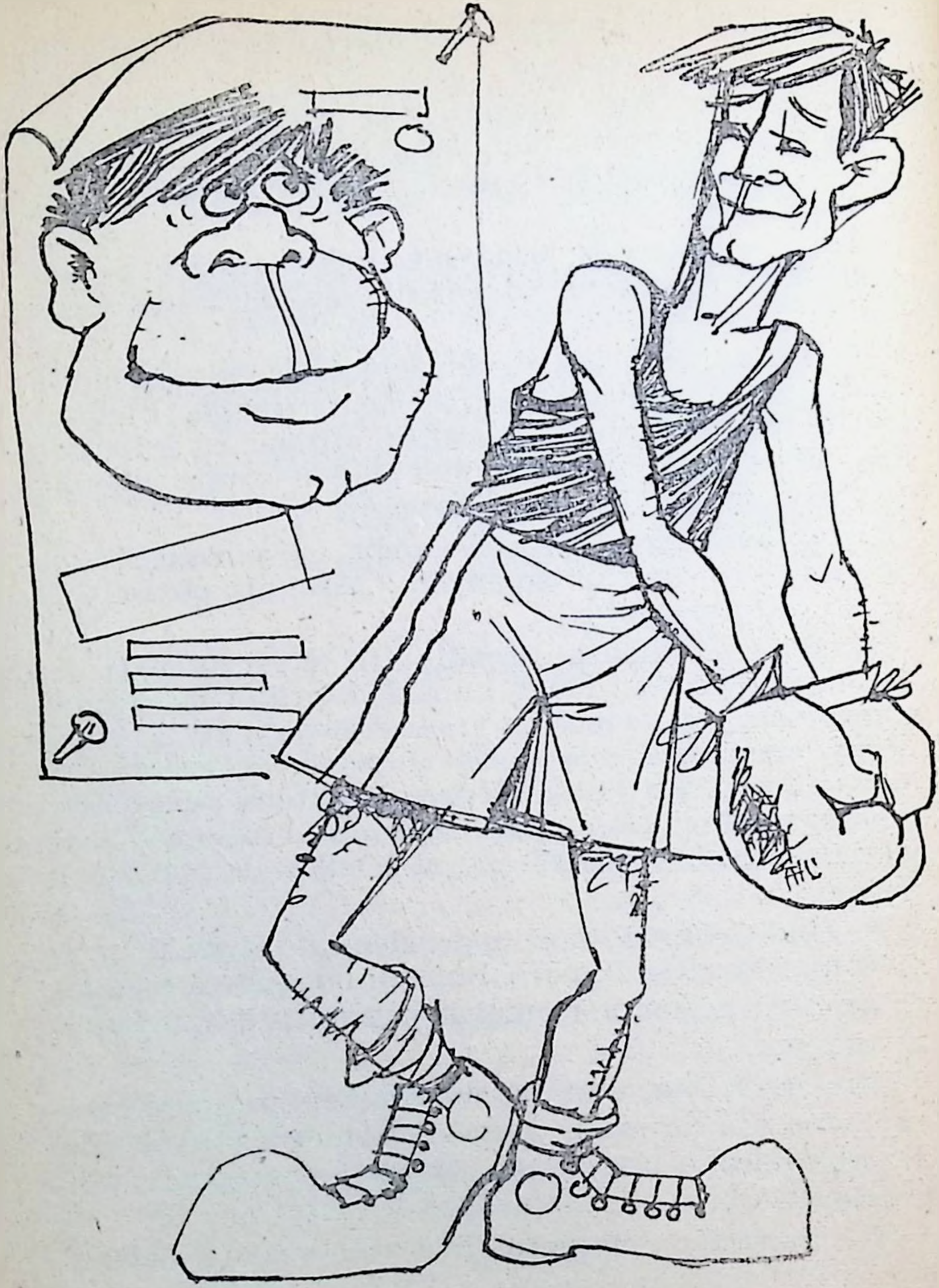

— Întotdeauna, a spus el, inteligența a învins forța brută. Adversarul tău are un pumn de mare tonaj, dar picioare de lut. Primul upercut, bine plasat, îl trimite la culcare. Tu ai gardă bună, știi să te aperi excelent, ești un maestru al eschivei. Lovești mai ușor ca el, dar mult mai des și punctezi. Ești omul cel mai potrivit să-i dea „Măcelarului" o lecție. Primo Carnera avea doi metri zero cinci, o sută optsprezece kile, era cumplit și totuși asta nu l-a împiedicat pe Max Baer să-i fisureze maxilarul, cu dreapta, în unsprezece locuri. Să fim serioși...

Titus era serios, însă numai o minune l-ar fi putut scoate victorios în meciul cu Pîrjol. Din păcate, nimeni nu mai crede în minuni.

Pe lîngă antrenamentele obișnuite, Titus Zgaverdea s-a apucat să facă și exerciții contra fricii. Și-a procurat o poză a „Măcelarului", a dat-o la mărit și a pus-o acasă pe perete. I-a desenat adversarului său mustăți cu pixul, îi dădea bobîrnace în nas, l-a plesnit în frunte cu pliciul de muște și l-a insultat în fel și chip. Ehe, dacă ar fi putut să se bată cu fotografia, n-ar fi avut probleme.

În sfîrșit, ziua cea mare a sosit. Sala era arhiplină și Titus s-a urcat pe ring ca pe eșafod.

Adversarul l-a întîmpinat jovial, i-a strîns mîinile cu simpatie și, după preliminariile cunoscute, s-a auzit gongul. Titus s-a repezit să atace și a expediat o serie de lovituri în plexul adversarului. Acesta a ripostat cu un croșeu năprasnic.

Pîrjol a părut și el uimit de forța loviturii sale și a avut în privire un licăr de compasiune. S-a scuzat în șoaptă :

— Cred că v-am lovit cam tare. De ce nu mi-ați spus că aveți bărbia moale ? Am să evit loviturile în bărbie. Îmi pare rău, vă rog mult să mă scuzați.

— Nu face nimic, a răspuns Titus, mai ales dacă promiteți că nu se mai repetă.

— Am promis ! „Ein Mann, ein Wort“.

— Sînteţi amabil...

— Uitaţi, pentru că am fost brutal, vă las să-mi ardeţi şi dumneavoastră una zdravănă în plină figură. Eu îmi descopăr arcadele, dumneavoastră vă luaţi avînt şi îmi repeziţi o directă scurtă, puternică, în care arcadă doriţi.

— Aş prefera o laterală în ficat.

— Perfect. Poftiţi... Bravo !

— E rîndul dumneavoastră.

— Da, n-am încotro. Vorba înaintaşilor : „Vivere militare est“.

— Mi se pare că Seneca a spus asta.

— Şi Seneca şi Euripide, iar în altă formă au spus-o şi Goethe şi Voltaire.

— Ciudat, cînd m-aţi lovit aşa dur în primele secunde ale meciului nostru, am crezut că mă urîţi.

— Nici gînd. Eu sînt un luptător romantic şi cred în cuvintele marelui Hugo : „Ura este iarna inimii“. În franceză : „La haine, c'est l'hiver du cœur“.

— Ce frumos şi ce corect aţi pronunţat.

— Îmi place să-i citesc pe clasici în original... Atenţie ! Blocaţi-vă bărbia, că vin cu un upercut uşor. E lovitura mea preferată, dacă-mi permiteţi. Aşa... Am nimerit în mănuşi. Sper că nu v-am produs nici un deranj.

— Deloc. Aş putea spune că a fost chiar plăcut. Da, da, e o plăcere să se bată omul cu dumneavoastră. Mi-e pur şi simplu ruşine de felul cum am gîndit despre dumneavoastră înainte de meci.

— Iertaţi-mă, vă întrerup o clipă. N-aţi vrea să renunţăm la acest pronume de reverenţă ? Haideţi să ne tutuim. Mie mi se spune Georgică.

— Mie, Titi... Dragă Georgică, îţi mărturisesc o mare porcărie pe care am făcut-o. Am acasă o fotografie a ta — arăţi superb în ea — şi eu, ca un măgar, ţi-am desenat mustăţi cu pixul, ţi-am dat bobîrnace în nas şi

te-am plesnit cu pliciul de muşte peste această frunte înaltă, de om luminat. Ai să mă poţi ierta vreodată ?

— Vai, Titi, ce copil eşti ! Bineînţeles că te iert. Dacă vrei, după meci rămîn cu tine în cabină, să-mi desenezi mustăţi pe viu. Bobîrnace te-aş lăsa să-mi dai şi aici în ring, dar nu se poate, că ai mănuşi.

— Nu, am fost măgar. Georgică, te rog arde-mi una tare în mutră. Trebuie să cobori din ring glorios, o meriţi. Eşti un om mare...

— Dragul meu, sînt măgulit. Eu am învăţat însă de la Schopenhauer că : „Există şi glorie fără merit şi merit fără glorie".

— Iartă-mă, dar parcă a zis ceva arbitrul. Ce vrea ?

— A zis : „Box", adică să luptăm. Lasă-l naibii, mănîncă şi el o pîine.

— Dacă ne mai conturbă, eu îl pocnesc, să ştii.

— Te-ai mîniat. Cred că este momentul să-ţi amintesc versurile lui Coşbuc despre mînie :

„Mînia-n oamenii cei buni
Se naşte moartă, se topeşte ;
În cei cuminţi un ceas trăieşte ;
În semidocţi trăieşte luni,
Trei ani în proştii cei de gloată,
Iar în mişei — viaţa toată".

Aşa-i că ţi-a trecut ?

— Aşa-i !

— Vino te rog mai aproape, să schimbăm nişte mici lovituri. Un, doi-uri. Vrei ?...

— Cu plăcere !

— E în regulă.

— Ţin neapărat să mă baţi măr. Ţi se cuvine.

— Nu sînt orgolios, prieten drag. Grillparzer spunea că : „Orgoliul cel mai vătămător nu este cel ce izvorăşte din propria preţuire, ci acela care ia naştere din prea

puţină consideraţie faţă de ceilalţi". Ori eu te stimez sincer.

— Mulţumesc şi să ştii că e reciproca... Ai auzit ceva ?

— Ce ?

— A bătut gongul !

— Fantastic. Ce repede trece timpul.

— Tocmai acum, cînd ne-am apropiat un pic sufleteşte.

— Hai, nu face botic. Mai avem două reprize la dispoziţie. Vrei să vii puţin prin colţul meu ? Ştii ce apă bună şi rece are antrenorul meu ?...

— Poate la pauza următoare. Mă duc la mine-n colţ să nu-l supăr pe nea Spirache. Habar n-ai ce om drăguţ e...

— Te rog să-i transmiţi complimente din partea mea. Pa, ne vedem în curînd.

— La revedere, Georgică, te pup.

Puţin mai tîrziu, sunetul gongului i-a readus faţă-n faţă pe cei doi combatanţi.

Titus a redeschis primul discuţia :

— Mi s-a părut interminabilă pauza asta. Abia aşteptam să te revăd.

— Şi mie mi-a fost dor de tine, a recunoscut Georgică.

— Vreau să-ţi spun un secret, dragă Georgică. Antrenorul meu a zis că ai picioare de lut şi, dacă te lovesc în serie, ai putea ceda.

— Ştii, Titi scumpule, cu judecata noastră se întîmplă ca şi cu ceasornicele noastre ; nici unul nu merge exact la fel cu al altora, cu toate acestea, fiecare se încrede mai mult într-al său. Ştii din ce ţi-am citat ?

— Nu, dar am recepţionat mesajul.

— Din : „Les pensées de Pope". Dacă tu ţii să mă loveşti, eu îţi stau la dispoziţie. N-aş vrea să-ţi creez dezagremente cu managerul tău. Haide vino, fii curajos...

— Să te lovesc pe tine ? Ar însemna să fiu culmea nesimţirii ! Cît despre curaj, dă-mi voie să-l citez şi eu pe Saint-Exupéry : „Am înţeles, ceea ce m-a uimit totdeauna, de ce Platon (sau Aristotel,) plasează curajul pe ultima treaptă a virtuţilor. Curajul nu e făcut din virtuţi prea frumoase : puţină furie, puţină vanitate, multă încăpăţînare şi o plăcere sportivă vulgară".

— Just !... Acum însă va trebui să te potrivesc cu o laterală. Ridică mănuşile în dreptul urechilor, să nu cumva, doamne fereşte, să-ţi sparg timpanul... Mai sus, aşa e bine !... Te-a durut ?...

— A fost ca o mîngîiere.

— Da ! Scuză-mă că am făcut din gură : „Poc !", dar protestase publicul. Ei au dat bani pe bilete să ne vadă cum ne înfruntăm pe viaţă şi pe moarte.

— Mă rog, deşi s-au mai obişnuit ei să dea banii de pomană...

— Mă gîndesc că poate totuşi unii au citit-o şi pe Elsa Morante, care ştii ce spune ?

— Te ascult...

— „Adevărata măreţie bărbătească constă în curajul acţiunii, în dispreţul faţă de pericole şi în tăria arătată în lupte".

— Vorbe... Fii drăguţ, întoarce-te puţin în profil. Vreau să te miruiesc cu un croşeu de stînga.

— Poftim, altoieşte-mă !

— A fost tare ?

— A fost, cum să spun eu ? Un croşeu... politicos.

— Un vechi proverb persan spune că : „Politeţea este o monedă care îmbogăţeşte nu pe cel ce o primeşte, ci pe cel ce-o cheltuieşte".

— Splendid ! Bine, persanii au fost cei mai tari în proverbe. Şi-n covoare...

— Te întreb pe bune, Georgică. Precis nu vrei să cîştigi meciul ăsta ?... Palmaresul tău este alcătuit numai din victorii.

— Palmaresul meu e de domeniul trecutului. Pînă acum n-am întîlnit un om ca tine. Mă vezi pe mine în stare să te snopesc în bătaie ? Mă jigneşti !

— Iartă-mă, te rog mult, iartă-mă.

— Dacă vrei tu să cîştigi, te invit. Îmi dai un pumn mai vîrtos, mă culc la podea şi nu mă mai ridic.

— Să nu faci aşa ceva ! Mă distrugi, rămîn cu conştiinţa traumatizată pe viaţă. Lasă, vedem noi, mai avem încă o repriză, poate scoatem un meci egal.

— Tu hotărăşti, prietene. Eu unul nu vreau să le furnizez ziariştilor, văd cîţiva în sală, o victorie.

— Nici eu !

— „Vanitatea trebuie lăsată pe seama celor ce nu au altceva de dat la iveală", ne învaţă înţeleptul domn Honoré de Balzac.

— Mă gîndesc uneori, cînd citesc cronica vreunui meci în ziare, cîtă dreptate a avut Sartre. Ştii ce spune el ?

— Aminteşte-mi, te rog.

— „Cînd o victorie este povestită în amănunt, nu mai ştii ce o deosebeşte de o înfrîngere".

— Unde spune asta ?

— În „Diavolul şi bunul Dumnezeu".

— Aha ! Ai văzut spectacolul de la Teatrul Mic ?

— Evident ! Foarte bun.

— Excelent. Poate îl mai vedem o dată împreună. Vrei ?

— Oricînd, cu mare bucurie.

— O să ne lăsăm numerele de telefon după meci.

— Categoric. Am să te sun zilnic.

— Şi eu pe tine.

— Îţi mulţumesc.

— Eu îţi mulţumesc că ai venit în viaţa mea. Ai făcut-o mai bogată, mai plină, mai senină.

— Te rog, taci, că mi-e un pic ruşine.

— Spune-mi, nu te tentează să-mi trimiţi o directă în nas ?

— Nu, deloc.

— Trebuie !

— Nu pot ! Taie-mă, omoară-mă , nu pot să ridic mîna la tine !

— Te rog ca pe un frate. Haide, fă-o pentru mine.

— Bine, fie !

— Încă una, te rog, mai tăricică.

— Nu ! Mai bine îmi înmoi mîna în benzină şi-i dau foc.

— Ce băieţel încăpăţînat eşti. Hai. Titişor, o ţîră de curaj.

— Iar îmi vorbeşti despre curaj ? De data aceasta am să te pun la punct cu vorbele lui André Malraux. El numeşte curajul o consecinţă ciudată a sentimentului de invulnerabilitate.

— Malraux rămîne Malraux !

— Ştii ce este frumos la noi doi ?

— Spune...

— Sinceritatea, încrederea reciprocă neţărmurită.

— Bunul meu prieten, teama şi suspiciunea atrag şi îmbie lovitura, spune un aforism celebru, emanat de la nu mai puţin celebrul domn Montaigne.

— Ce mult iubeşti cărţile...

— Ar fi ridicol ca să-mi trec zilele numai sărind coarda şi bătînd sacul cu nisip. Mi-e şi ciudă cînd aud pe cîte unii afirmînd că şahul este un sport de inteligenţă. Boxul, de ce nu ?

— Poate pentru că unii boxeri vulgari îţi umplu capul de pumni.

— Penibil, literalmente penibil. Şi degradant...

— Într-adevăr.

— Am observat că ai un joc de picioare foarte elegant, dar menajază-te, frate. De ce te oboseşti ? De ce trebuie să dansezi atît ? Te fugăresc eu ?

— Nici vorbă !

— Atunci ? Ce tot ţopăi ? Iartă-mi langajul. Vrei să cobori de pe ring epuizat ? Ce ? Am fost cîştigaţi la belciuge ?

— Cîtă dreptate ai. Uite, m-am potolit.

— Foarte bine ! Dacă te plictiseşti, mai cară-mi o scatoalcă în abdomen.

— Arată-mi tu locul precis, să nu nimeresc din greşeală vreun punct sensibil.

— Aici ! Exact aici... A fost la fix.

— Mă bucur că ţi-a plăcut.

— Nu ţi se pare că unul dintre judecători ne priveşte cam ironic ?

— Care ?

— Ăla cîrnu' !

— Îl ştiu, un cîrcotaş.

— Ştii ce este deranjant aici ? Zgomotul ! Vociferările din sală...

— Chiar huiduielile, iartă-mi expresia.

— Şi oamenii ăştia din colţ, care ţipă ca nişte apucaţi.

— Al meu, nu ştiu dacă ai remarcat, la pauză mi-a stors un burete cu apă în cap.

— Un gest stupid. Al meu m-a frecat cu prosopul pe piept, de mi-a înroşit pielea.

— O brută !... Apropo de prosoape, să-mi aduci aminte să-ţi dau şi ţie unul mare, chinezesc. Am o relaţie...

— Mulţumesc ! Am şi eu pentru tine nişte ghete „Adidas". Export.

— Eşti o bomboană...

— Şi cînd te gîndeşti că aş fi dat orice să nu mă prezint la meciul ăsta.

— Cum poţi vorbi aşa ? Te rog uită-te atent în ochii mei. Ce vezi ?

— Nu se poate ! Lacrimi ?

— Da, omule, lacrimi. Noi am fost sortiţi să ne întîlnim astăzi, aici. Plîng de fericire.

— Vezi ? Cînd ţi-am spus că uneori sînt un tîmpit, nu m-ai crezut. Trăsneşte-mă cu o măciucă în barbă ! Merit !...

Cînd arbitrul a ajuns cu numărătoarea la „nouă“, Titus Zgaverdea a deschis ochii şi s-a văzut culcat la podea. „Măcelarul“ sărea ca un ţap în jurul lui, îl privea crunt şi-şi scutura braţele lungi, de urangutan.

Titus s-a minunat cît de mult a putut visa într-un timp atît de scurt. Apoi a închis ochii la loc şi a adormit. Somn lung şi greu.

NOBILA FAMILIE BOBLEANŢĂ

Tînăra şi drăgălaşa domnişoară Lăcrămioara Cocoratu avea obiceiul să se confieze intimilor că ea s-a născut cu un secol mai tîrziu, că stresul contemporan o ucide încet, dar sigur, ca o otravă fără leac.I s-a amplificat alarmant această convingere după o excursie prin cîteva capitale europene, unde a vizitat monumente, vestigii, locuri aparţinînd secolelor precedente. S-a întors acasă căinîndu-şi soarta nemiloasă care a decis ca naşterea ei să aibă loc cu o întîrziere de cel puţin o sută de ani.

Marinuş Bobleanţă, logodnicul ei (proaspăt absolvent al cursurilor de vitrinieri), nu mai ştia ce să facă pentru a-i intra în voie. Înţelegea — destul de confuz, fie vorba între noi — boala de suflet a logodnicei sale şi dorea sincer să facă orice pentru a-i asigura fericirea maximă. În acest scop a grăbit căsătoria, deşi Lăcrămioara i-a atras atenţia, ferm : „Consimt, să ştii, cu o singură condiţie. Să te muţi cu mine într-unul din secolele trecute. Prezentul mă înăbuşă, îmi simt sensibilitatea maltratată în mod sălbatic.“

El a acceptat fără murmur această condiţie, ca şi dorinţa Lăcrămioarei să mai stea un an acasă, pînă se va înscrie la ceva postliceal, timp în care să ia lecţii de harpă cu bătrîna doamnă Popazu, fosta acordeonistă într-o formaţie de amatori a cooperativei „Ambalajul trainic".

La bunăstarea imediată a tinerilor căsătoriţi au contribuit cu drag şi cu o lăudabilă eficienţă familiile reunite. Părinţii mirelui şi-au scos economiile de la ciorap, s-au mai împrumutat, au mai vîndut cîte ceva şi au oferit darul cel mai frumos şi mai necesar. Un apartament micuţ, de două cămăruţe, în blocul BZ-7, de pe şoseaua Talismanului-Sud. Bunica dinspre mamă a lui Marinuş a dăruit tinerilor 35 m. p. mochetă tip „Pescăruş", flauşată, pe suport textil şi un aparat de radio stereo, „Bucur-8". Bunica dinspre tată a dat nepotului iubit 10 m.p. linoleum mozaicat şi un televizor „Olt", cu jocuri electronice.

Bunica dinspre mamă a miresei nu s-a lăsat mai prejos. A sărit în ajutorul proaspătului cuplu cu un dormitor din înlocuitori de lemn, triplu modulat şi un portret personal din tinereţe, în care avea coroniţă de salcie pe cap şi cercei de cireşe la urechi. Bunica dinspre tată a venit tare din urmă, cu un holişor „Norma-extensibil" şi un dulap de bucătărie „Leordeni". De la un unchi s-a primit un aragaz „Ignis" cu două ochiuri şi un tablou al unui pictor anonim, reprezentînd un marinar călare. De la o mătuşă, perdele croşetate din fir de nailon veritabil şi un lampadar „Tehnoglob", modificat pentru becuri de ceaţă, care creau o atmosferă inedită.

De la prieteni, colegi, cunoştinţe, duşmani personali şi nuntaşi de toate categoriile s-au adunat : un frigider, aproape nou, 8 fiare de călcat, de diferite modele, 12 servicii de cafea, 27 de solniţe, 89 de scrumiere şi un aspirator de praf AP 20-E, recondiţionat.

Întrucît abuzul de detalii devine enervant, punem punct aici. Înţelege fiecare cititor de bună-credinţă că tinerilor însurăţei mutaţi în casă nouă nu le-a rămas altceva de făcut decît să deschidă larg uşile şi ferestrele aşteptînd să-i împresoare mulţumirea sufletească. Dar n-a fost să fie aşa. Lăcrămioara i-a adus aminte soţului de promisiunea instalării într-un secol anterior. „Promettre c'est noble, tenir c'est burgeois."

Soţul era animat de cele mai bune intenţii, dar nu ştia cum trebuie procedat. L-a ajutat consoarta. Ea a deschis discuţia cu un citat :

— Se zice că bărbatul este capul şi femeia coroana. Ei bine, la noi va fi invers. Eu voi fi capul şi tu coroana mea mică şi scumpă. Îţi va veni mult mai uşor aşa. Va trebui numai să materializezi ideile mele. De exemplu, toată lumea are acum apartament la bloc. Vorbesc de contemporani. Dar asta nu este o locuinţă onorabilă şi pentru noi, oameni ai fostelor secole. Vom trece la modificări, mai vindem din lucruri, procurăm altele corespunzătoare, mai adaptăm. Eu am studiat subiectul zile şi nopţi, am meditat, m-am concentrat intens şi nu m-am oprit decît atunci cînd mi-a ieşit o spuzeală pe gît şi pe după urechi. Îţi dai seama în ce hal fără de hal mi-am biciuit imaginaţia, ca să nu-ţi mai spun că am citit imens în domeniu. Dacă închid ochii visez aievea cum trebuie să se învechească, să se înnobileze micuţul nostru palat şi noi o dată cu el. Tu eşti un băiat cu o inteligenţă superioară şi sînt convinsă că ai prins şpilul. Ce este antic face impresie, ne dă distincţie cu nemiluita, zău aşa. Hai puţin pînă la uşă cavalerul meu medieval. Ce vedem noi aici ?... E atît de nou, atît de actual, încît mă revolt ceva de nedescris. Să facem rost, domnul şi stăpînul meu, de nişte vopsea specială, din aceea care imită fibra de lemn şi vopsim uşa, să pară construită din scînduri babane. Apoi mai scotocim prin

pivniţe de case vechi, prin poduri şi răzuim pe o hîrtie nişte mucegai autentic. Îl lipim pe uşă cu pelicanol, mai batem nişte bare de fier şi... altă viaţă. Sigur, avem nevoie şi de o clanţă mai distinsă, ceva de Flandra. În locul soneriei montăm un cap de leu, din bronz, cauţi tu pe la Talcioc. Ştii de care ? Cap de leu, căruia îi trece un inel gros prin gură. Cu inelul ăsta se ciocăneşte într-o placă metalică şi efectul este di granda. Ce-i aia sonerie ? Ţîr, ţîr... Ia închide ochii şi ascultă : Bang, bang ! Grav, solemn, prestigios. Tot pe o placă de bronz vor fi săpate şi cuvintele : „Lăcrămioara şi Marin von Bobleanţă". Ceva în genul ăsta... Şi acum să intrăm în vestibul. Ei, aici, monseniore, pereţii vor trebui împodobiţi cu trofeele tale de vînătoare...

Marinuş, care pînă acum a ascultat cu smerenie, a încercat să intervină.

— Nu ne oprim cu amenajările la uşă ? Înăuntru nu mi se pare chiar urît şi în plus eu n-am vînat în viaţa mea. Nici măcar o stăncuţă, cu praştia...

— Cum poţi vorbi aşa, vicontele meu ? l-a mustrat Lăcrămioara. Cine ştie că tu n-ai vînat ?... Uite, încep să mă enervez. Mă, tu vrei să ne facem vechi aristocraţi, sau nu vrei ? Mie să-mi spui, că odată întorc foaia !...

— Vreau, Lăcrămioaro, cum să nu vreau, s-a supus bărbatul, cu ochii în pămînt.

Ea a continuat ceva mai potolită.

— Mergi pe mîna mea, nobilul meu mic şi dulce, că nu degeaba mi-am tocit memoria să studiez ebenisteria franceză. Te duci şi tu, pe ici, pe colo, şi faci rost de coarne de cerb lopătar, de raţe împăiate, flinte vechi, cuţite antedeluviene, îţi faci o fotografie cu un şoim de vînătoare pe braţ... Zbate-te ! Eu m-am măritat cu un viteaz. În casa asta e de muncit, nu glumă. Casa este vatra, templul familiei şi familia este centrul existenţei sociale. Asta s-o ştii de la mine. Ia fii atent.

Pe tavan vreau grinzi și pe pereți lambriuri, pe care tu, ca artist vitrinier, vei picta tot felul de scene idilice și mitologice. Zi mersi că nu te pun să tapetezi cu piele aurită, cum se obișnuia pe la 1600 și ceva... Aoleu, să te gîndești și la o soluție să-mi ascunzi caloriferul. Nu concep salonul fără șemineu. Împodobim vatra cu o placă de fier, pe care vom pune un „Donald" galben, din plastic. Nu „Donald", că nu-i preclasic. Un ciubăr, ceva de pe vremea vizigoților.

Ferestrele le tranformăm în modelul „ghilotină", geamurile tăiate în ogive, cu rame mici plumbuite...

— Iubito ! a oprit-o timid viitorul nobil Bobleanță. N-ar trebui să notez, că-mi vîjîie capul ? Cap de leu, clanță de Flandra, mucegai interbelic, scene mitologice, ciubăr vizigot, coarne de cerb... E foarte frumos ce spui tu, sînt mîndru de tine pînă-n pînzele albe, dar mă gîndeam... Adică am văzut într-un magazin o bibliotecă foarte frumoasă, impunătoare, „Nina". Avem hol extensibil „Norma", luăm și un set de trei măsuțe pentru servit și...

— Taci ! Să taci imediat ! Controlează-te, omule. Cum poți debita asemenea enormități ?... Ți-l imaginezi pe Flaubert căutîndu-și opul despre „Educația sentimentală" într-un raft de bibliotecă „Nina" ? O vezi tu pe doamna Jeanne Françoise Julie Adélaide Récamier tolănită pe o canapea „Norma-extensibilă", în timp ce se întreține cu amicul Chateaubriand ?... Sau gîndește-te cu cît ar spori tristețea sensibilului Lomn de Vigny, dacă i-ai pune în față o măsuță din P.F.L. și o pungă de stiksuri. De ce nu judeci un pic înainte să deschizi gura ?...

— Bine, bine, nu te mai înfuria. Eu nu m-am gîndit pe cine vrei tu să inviți la noi. Am greșit, îi aveam în vedere pe Tanța cu Ovidiu, de la prestări brichete, pe unchiul Tilică...

— Băiete, ai luat-o razna rău de tot. Eu nu-mi aranjez casa pentru unchiul Tilică.

— Vezi cum eşti ? Unchiul ne-a dat un tablou cu un marinar călare şi aragaz...

— De aragaz n-am nevoie şi tabloul cu marinarul îl ajustezi să pară un grenadier din oastea lui Napoleon. Eventual grenadierul Pils, cel care a pictat întîlnirea dintre Napoleon şi împăratul Austriei, pe lîngă Austerlitz. O să spunem că face parte din genealogia ta şi că mai ai şi alte neamuri vechi, vechi, care au fost înnobilate de Bonaparte.

— Tata n-o să vrea să audă, e şef de problemă la „Maxi-taxi".

— Să fie sănătos. Atunci îl iau pe grenadier în familia mea.

— Ştiam să ai tăi se trag dintr-o familie neaoşă de gospodari din Pătîrlagele. Care dintre strămoşii tăi a fost cu împăratul pe drumul de la Austerlitz ? Cel mai aproape de Pătîrlagele e Buzăul...

— Domnul e ironic ?

— Nu, dar vreau să-mi intre bine în cap. Să-mi fac şi eu o idee despre...

— Va fi greu, foarte greu. Aproape imposibil. Nu vreau să te jignesc, dar mă faci să cred că tu ai un creier cît un mosorel. Cînd tragi de o idee, se deşiră aţa şi rămîne lemnul gol...

— Minunea mea irepetabilă, sîntem prea la început ca să mă las atras într-un conflict. Am vrut să spun numai că tu vorbeşti pe neînţelesul meu. În plus, mi-e frică de clipa cînd vom ajunge la caleaşcă...

— Ce calëaşcă ?

— La cumpărarea unei caleşti şi angajarea vizitiului.

— Dacă dumneata continui să fii stupid, mă întorc la mama.

— Îţi promit că tac şi te ascult.

— Să sperăm. Te poftesc în dormitor. Ţie îţi place cum arată mobila asta ?

— N-am nimic să-i reproşez...

— Ai zis că taci. Aici, în mijlocul camerei vom construi un piedestal, pe care va sta patul. Coloanele care sprijină baldachinul le vreau cu cariatide şi satiri. Pe baldachin, sus, va fi blazonul proprietarilor şi ornamente-ghirlande, de feston. Dumneata ai să-mi prezinţi cîteva schiţe-propunere de blazon, din care să aleg pe cea mai reuşită.

— Mami, dragă, m-ai năucit...

Lăcrămioara l-a îngînat dispreţuitoare :

— Mami, dragă, m-ai năucit... Mai bine uită-te la tine cum eşti îmbrăcat...

— Cum ?

— Precum cel mai... oarecare pămîntean din 1988. Ia să-mi dai mie un croitor bun executant şi fără pic de fantezie şi să vezi cum mi te îmbrac ca pe un gentilom din suita lui Wilhelm Taciturnul...

— Puişoru', a îndrăznit iarăşi Marinuş, nu pot să mă urc în troleibuz cu joben şi pantaloni colanţi şi nici să apar aşa la şedinţa comitetului de bloc.

Soţia l-a şters cu o privire sleită.

— În fond mi-e milă de tine. În alte timpuri oameni atît de ignoranţi şi de rea-credinţă erau biciuiţi, arşi cu fierul sau ghilotinaţi.

Cu un gest care se dorea princiar, Lăcrămioara şi-a concediat soţul, trîntind uşa dormitorului în urma lui.

Îndărătnicul a fost nevoit să doarmă îmbrăcat pe canapea şi a fost bîntuit de un coşmar. Se făcea că este transportat cu căruţa condamnaţilor la moarte în piaţa în care funcţiona ghilotina. Înainte să-l pună cu capul pe butuc călăul l-a tratat cu un coniac mic „Courvoisier".

Marinuş a refuzat, motivînd că întotdeauna după ce bea coniac îl doare capul.

Imediat, într-o atmosferă de entuziasm colectiv s-a trecut la festivitatea decapitării.

Lăcrămioara privea spectacolul cu un surîs mefistofelic.

Dar... lovitură de teatru, ca în romanele lui Dumas, tatăl şi fiul, la un loc. Înainte să fie acţionat cuţitul ghilotinei, în piaţă a apărut un călăreţ, strigînd cu ultimele puteri : „Opriţi ! Opriţi !“ Atît a apucat să mai articuleze bietul om şi s-a prăbuşit la picioarele calului, murind pe loc. Calul a căzut de asemenea lat şi a murit tot pe loc. Cineva, un notabil din comisia de organizare a execuţiei, s-a apropiat şi a smuls din mîna chircită a călăreţului un sul de pergament, care purta pecetea maiestăţii sale regelui Pepin cel Mult. Inima lui Marinuş a început să bată, nebună de speranţă.

Notabilul a desfăcut sulul şi i-a citit răspicat condamnatului :

— Din partea maiestăţii sale, „bon voyage !“

Călăul şi-a frecat mîinile, plin de un optimism sănătos.

În această clipă Marinuş s-a trezit scăldat în sudori reci şi dîrdîind de frig, cu senzaţia că va face cuburi de gheaţă în gură. A strîns mocheta de pe jos, s-a înfăşurat în ea şi a căutat pix şi hîrtie. Găsindu-le, a scris iubitei sale soţii următoarea misivă :

„Prea nobila mea Lăcrămioara,

Îţi scriu trezit din somn de vise rele şi sub apăsarea unor gînduri pe care e musai să ţi le împărtăşesc. Vezi tu, distinsa mea, cînd ţi-am promis că mă mut cu tine şi cu tot calabalîcul în alt secol, nu mi-au trecut prin minte consecinţele teribile ale acestui gest. Nu vreau să mă trag din nobilii lui Bonaparte, nici nu e bine, şi nici nu pot să-mi imaginez că bunica bunicii lua

apă de la cişmea din curte de la împăratul Austriei. Pe urmă, silfida mea dragă, nu mă văd în stare să întind seară de seară mese pentru toţi aristocraţii şi să-i distrez cîntînd la clavecin, sau tu la harpă. Nu vreau să fac din casa mea un palat ca în „Ghepardul“ şi nici să umblu capiu după tot felul de hîrburi de pe vremea lui Pazvante. Nu-mi place să apar îmbrăcat în muşchetar sau mai ştiu eu în ce conetabil. Prefer în blugi, tu cu haină din imitaţie de iepure, să trăiesc la bloc, să strîng bani de „Trabant-Combi“, să-mi cumpăr picup şi discurile Romicăi Puceanu. Na.

Eu acum plec la serviciu şi la prînz, ca să ştiu că ne-am împăcat, aşteaptă-mă cu un borş de lobodă şi sărmăluţe în foi de ştevie, cu iaurt, care îmi plac mie cel mai tare. Să te îmbraci cu capoţelul subţire, înflorat, cadou de la tanti Aurica. Aduc eu nişte vinişor „Dealurile Bujorului“, la kil. Să nu te pună dracul să mi te împotriveşti, că feştelim blazonul.

Al tău,
Marin Bobleanţă“

Bărbatul a lipit scrisoarea la vedere, pe ecranul televizorului, şi a ieşit din casă trîntind uşa cu putere.

OPERAŢIA

Există o zicală : „Te legi ca boala de om sănătos“. Aşa ceva a păţit Pănuş, un om tînăr, absolut sănătos, dar cu o spaimă viscerală de microbi, viruşi, bacili, în general faţă de orice suferinţă, fie şi neînsemnată, a organismului său. Pe deasupra mai era şi o fire prăpăstioasă, care dădea oricărui fleac proporţii înfricoşătoare. O banală durere de măsea declanşa în el groaza. Ipoteza extracţiei ducea, după părerea lui, la o infecţie

gravă şi la propagarea ei în întregul corp. Se instala septicemia şi doamna în negru, purtătoare de coasă, se prezenta prompt la întîlnire.

Se apăra (exagerat) împotriva oricărei posibilităţi de contaminare, fiind în stare să renunţe pînă şi la o mare dragoste, dacă iubita strănuta măcar o singură dată, ca urmare a unui guturai inofensiv.

Încolo, Pănuş era un om simpatic, prietenos, cu o mulţime de calităţi.

Tocmai lui i-a fost dat să i se întîmple o nenorocire, care putea să-l marcheze pe viaţă.

(Întotdeauna necazurile personale ni se par de un dramatism fără egal şi, faţă de ele, tragediile lui Shakespeare seamănă cu nişte... snoave.)

Într-o noapte, Pănuş s-a trezit din somn cu fruntea asudată, cu fierbinţeli, frisoane, greţuri şi dureri violente în partea dreaptă (jumătatea inferioară) a abdomenului.

S-a ridicat în capul oaselor, şi-a apăsat cu ambele mîini locul dureros, şi, cu o disperare dezumanizantă, a încercat să ghicească ce boală cumplită, neiertătoare, s-a năpustit din senin peste el, cu scopul evident de a-l ucide în chinuri supra-apocaliptice. Oricît se apăra de o bănuială cutremurătoare, gîndul îl conducea perfid pînă în dreptul bolii secolului.

S-a întrebat dacă mai are rost să cheme Salvarea sau e mai bine să-şi încheie, luptînd cu durerile atroce, socotelile lumeşti.

Aceste socoteli nici nu erau foarte complicate. Va ceda colegilor beneficiul neîncasat pe anul precedent, pentru ca după înmormîntare să bea un pahar în amintirea lui. (Desigur, Dănuţ, glumeţul instituţiei, va spune că Pănuş a fost un om culant. Şi mort face cinste !)

Libretul la purtător, cu parolă, îl va lăsa Herminei, prietena lui. Ea tot timpul şi-a dorit o bonetă din blană de nutrie, mantou din acelaşi material, îmbrăcat peste

o fustă groasă (tweed), cizme înalte din piele cu manşete tot din blană de nutrie. Vroia, ca astfel îmbrăcată, să meargă cu el la Braşov şi să ia masa la „Cerbul carpatin".

Banii respectivi îi ajung fetei să-şi cumpere de pe Lipscani o bonetă şi un mantou, sintetice, o fustă groasă şi cizme din plastic. Îi rămîne o sumă frumuşică să meargă (cu cel care va deveni ulterior stăpînul inimii ei) pe şoseaua Ştefan cel Mare, la restaurantul „Feldioara".

Radio-casetofonul ..Disco — electronica industrială" îl va lăsa lui Liviu, prietenul drag care l-a învăţat să prepare în casă cocteil „Negro". (Vermut alb 20 grame, fernet Carpaţi 50 grame, compot cireşe 30 grame, sifon 150 grame, decor, lămîie.)

Mama sa (a lui Pănuş) va suferi cel mai mult. Ea va împărţi celorlalţi prieteni, ca pioasă amintire, o mulţime din lucrurile care au aparţinut, în timpul vieţii, fiului ei.

Durerile s-au înteţit şi bolnavul s-a hotărît să apeleze totuşi la Salvare, care a venit (la un moment dat) şi l-a transportat la spital.

Consultîndu-l, medicul de pe Salvare a diagnosticat (nesigur) o apendicită acută. Acest diagnostic a fost confirmat, puţin mai tîrziu, de doctorul Badiu, de la boli interne.

O asistentă a făcut o glumă deplasată, spunîndu-i că boala lui se tratează cu zeamă de cuţit şi că va fi transferat la secţia de chirurgie condusă de doctorul Ene Georgescu.

Bineînţeles că Pănuş n-a crezut o iotă din ce i-au spus doctorii. Se ştie că în cazurile fără speranţă, ei îl feresc pe bolnav de şocul brutal al adevărului. (De-aia e bine la americani, unde ţi se spune drept în faţă în cît timp îţi iei valea din lumea celor care cuvîntă.)

Între timp a sosit la patul lui doctorul Ene Georgescu, un bărbat înalt, cu trăsături parcă tăiate în piatră, care semăna cu Clint Eastwood. L-a palpat în acelaşi loc dătător de dureri fioroase şi a decis flegmatic : „Analize, radiografie şi la tăiere !“

Pănuş a căzut într-o stare foarte plăcută, vecină cu euforia celor care mor prin îngheţ.

Pe masa de operaţie, în timp ce i se făcea anestezia, chirurgul şi-a tras mănuşile prea brusc, una s-a rupt şi a aruncat-o la coş ca pe o ghiulea.

Blajin, calm, zîmbitor, anestezistul, doctorul Jean Rădulescu, l-a mîngîiat pe frunte. Pănuş a interpretat acest gest ca pe un rămas bun, uman şi trist. Şi-a propus să se gîndească, pînă ce va adormi, la evenimentele fericite din viaţa lui. La premiul luat în şcoala elementară, la poezia „Iarna pe uliţă“ pe care o recita atît de frumos, la primii pantaloni lungi, la primul ceas cu limbi fosforescente, la prima lui dragoste, Sorina, care-l învăţase să bea apă de lună. (Punea un vas cu apă pe marginea ferestrei, în serile cu lună plină şi cînd astrul ceresc se scălda în ochiul de apă, ei o beau cu o credinţă de nezdruncinat că dragostea lor va ţine pînă-n eternitate.)

N-a avut timp să se gîndească mai pe larg la toate acestea, pentru că doctorul Georgescu s-a pornit să i se plîngă colegului anestezist, aproape urlînd :

— Dacă o să-mi meargă în toate zilele ca astăzi, caut un puţ şi m-arunc în el !

Dimineaţă m-a trezit o voce care îmi zbiera în ureche: „Pe cîmp munca este în toi.“ M-a pus necuratul să-mi cumpăr un radio-deşteptător. Fixezi ora la care vrei să te scoale şi porneşte singur. Aşa a pornit şi al meu, numai că era dat la maximum. Cineva din casă a fost îngrijorat că n-o să mă scol la timp.

Cînd am luat cafeaua de pe aragaz, mi-a scăpat ibricul din mînă şi s-a vărsat pe pijama. Noroc că nu era

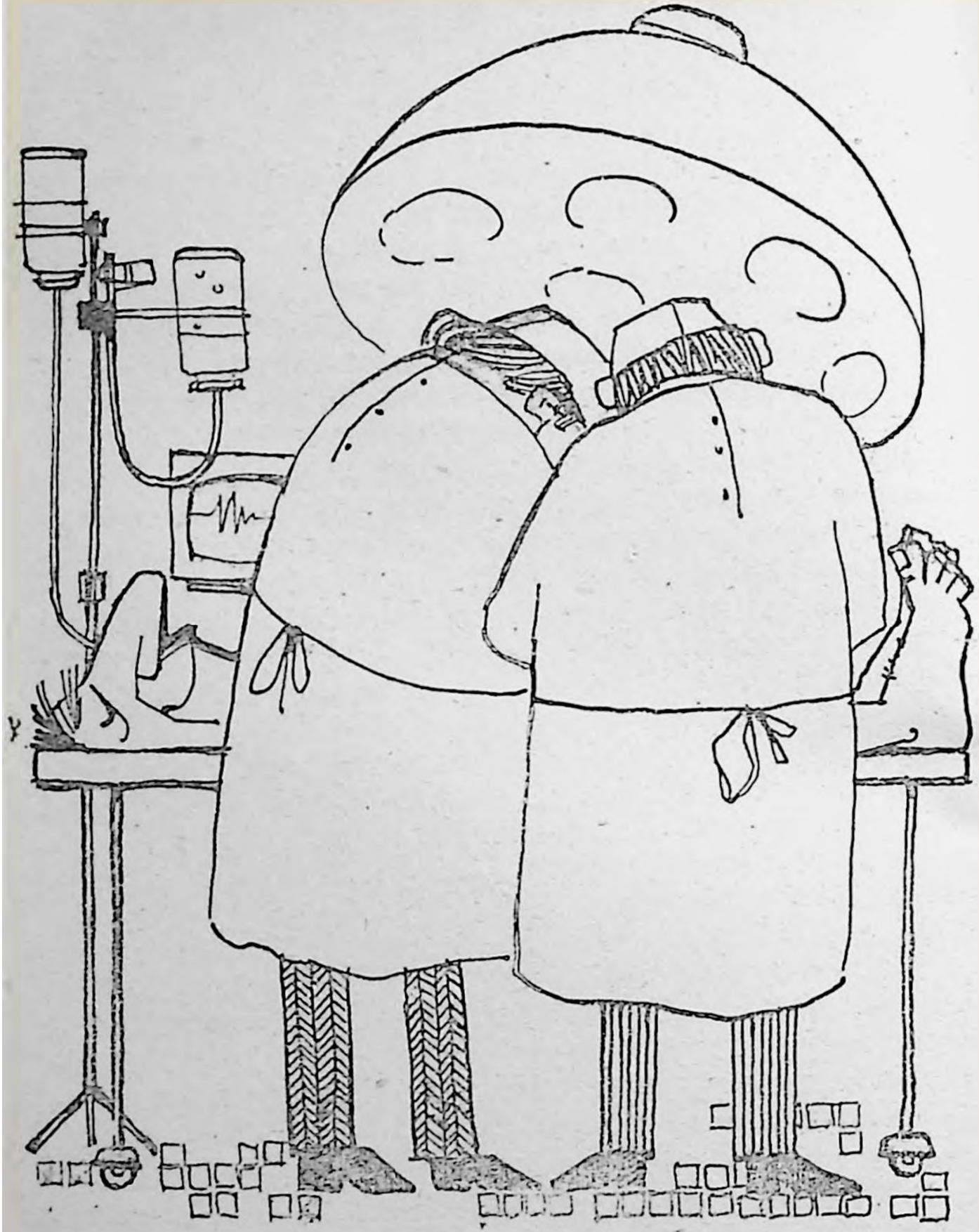

fierbinte. Pijamaua. Şi era primită cadou de la soacră-mea, care n-a scăpat ocazia să bombăne ceva despre neatenţia jignitoare faţă de darurile ei.

M-a apărat nevastă-mea, zicînd că n-am făcut-o cu intenţie. Sînt distrat, aşa se întîmplă cînd un bărbat este îndrăgostit.

Fiică-mea a făcut şi ea ceva frumos dis-de-dimineaţă, a făcut otită.

Am plecat de-acasă într-o dispoziţie foarte bună, care a devenit excelentă în staţia de autobuz. După ce a venit, după ce m-am urcat, s-a repezit în goană un Gogea Mitu, care în loc să se agaţe de bara scării, s-a agăţat de cordonul meu de la cojoc. I-au rămas amintire cordonul, găicile, doi nasturi şi o fîşie de blană, pentru că uşa s-a închis brusc peste degetele mele.

La intrarea în spital, m-am întîlnit cu directorul care mi-a aruncat, în treacăt, că va trebui să stăm de vorbă într-o problemă delicată, ceva neplăcut şi pentru el şi pentru mine. Mai întîi să mă duc să operez liniştit şi vom vorbi după aceea. Să cred că mă promovează ?...

Ultima replică a doctorului Georgescu, pe care a auzit-o bolnavul, a fost : „Instrumentele, vă rog, într-un minut îl tăiem pe dumnealui...“

Evident, Pănuş şi-a dat seama cu ultima rămăşiţă de luciditate, că este singura persoană aflată de faţă, în acest scop. Cu o clipă înainte să adoarmă, s-a străduit să-şi compună un zîmbet nepăsător şi pe sub pleoape au început să-i danseze flăcări roşii, înalte. Se făcea că el, uşor ca un funigel, urca nişte trepte, pe rug.

Intervenţia a decurs ireproşabil. Pănuş s-a însănătoşit foarte repede şi a povestit tuturor că eminentul chirurg Ene Georgescu a dovedit un profesionalism exemplar.

A rămas cu o singură meteahnă : cînd pronunţă cineva din întîmplare cuvintele „sală de operaţie“, sare într-o parte ca şi cum i-ar arunca în braţe, pe neaşteptate, un şarpe lung şi gros, cu clopoţei mulţi, mulţi.

LĂDIŢA BUNICULUI

În copilărie, Mugurel Cristocea şi-a auzit tatăl povestind adesea despre bunicul Horia, care a fost unul dintre cei mai mari portari ai fotbalului nostru.

Datorită acestor povestiri, pentru Mugurel, bunicul însemna o legendă fascinantă...

Bunicul nu mai trăia de mult, dar bunica a păstrat, cu dragoste şi neîntinată grijă, o mulţime de fotografii, tăieturi din ziare, scrisori, trofee, echipament sportiv, daruri scumpe sau din cele cu valoare sentimentală. Anii au trecut. El devenise un tînăr adolescent. De obicei, Mugurel o vizita sîmbăta pe bunica şi rămînea acolo pînă duminică după-amiază. Bătrîna îl răsfăţa (singurul nepot), îi crea, dibace, felurite dorinţe, anume ca să i le poată îndeplini.

În aceste zile, Mugurel avea acces şi la lădiţa în care se păstrau toate amintirile despre gloria sportivă a bunicului.

Cu obişnuita curiozitate a tinerilor, nepotul a scormonit, în timp, printre toate lucrurile acelea şi a recompus în imaginaţia lui înfierbîntată o lume fabuloasă, din care ar fi vrut să facă parte.

Inventa mult, construia episoade care n-au existat, deşi el pornea de la date şi întîmplări reale. Transformase această lădiţă într-o carte cu poveşti.

Ciudata aventură a început în ziua în care a îmbrăcat un tricou alb, pe care l-a recunoscut într-o fotografie — copertă a unei reviste. Exact acest tricou îl purta bunicul.

Lui îi venea puţin cam lung şi puţin cam larg, dar se simţea foarte important.

A rezemat revista de o glastră de pe masă. În fotografie, bunicul a fost surprins în cădere, cu mingea înfiptă în abdomen, încolăcind-o cu mîinile.

Mugurel s-a dus la oglindă şi a încercat să imite atitudinea sportivului din fotografie, dar s-a dezechilibrat şi era să năstoarne un lampadar. A renunţat şi a ridicat braţele în sus, arătînd unui public imaginar o minge imaginară pe care, chipurile, a reuşit să o reţină, după şutul demolator al unui atacant din echipa adversă. Dintr-o dată — stranie minune — a avut în urechi clocotul unui mare stadion care îl aclama în delir. Din teren îl aplaudau coechipierii şi chiar adversarii, cu mare admiraţie. În următoarea clipă, arbitrul a fluierat sfîrşitul jocului. Datorită lui, şi numai lui, echipa ale cărei culori le purta a învins. Antrenorul l-a strîns la piept şi l-a sărutat cu lacrimi în ochi pe amîndoi obrajii. Colegii l-au purtat pe braţe prin faţa tribunelor, de unde suporteri înfocaţi aruncau cu mii de flori multicolore. Întreg stadionul s-a acoperit cu un covor de flori, gros la vreo juma' de metru. Cortegiul sărbătoresc înainta cu greu printre flori, ca printr-un rîu în amonte.

N-a fost posibil să se apropie de cabină. Mulţimea se călca în picioare, în aşteptarea lui. N-aveai unde să arunci un ac şi nu era nici o şansă să te strecori prin această masă umană dezlănţuită, care ovaţiona cu un entuziasm nemaiîntîlnit.

A fost scos de pe stadion printr-o portiţă secretă, care dădea într-o stradă dosnică. Acolo îl aştepta o trăsură de la care cineva deşhămase caii şi în locul lor s-au prins în hamuri voleibalistele clubului său. Erau toate blonde şi semănau izbitor cu Olivia Newton-John.

Au pornit la galop şi în curînd au trecut podul mobil al unui castel, cu puzderie de turnuri şi turnuleţe,

clădit în mijlocul unei grădini, față de care paradisul ar fi arătat ca un teren viran. Podul s-a ridicat în urma lor, caleașca a oprit pe o alee și imediat o coloană de trompeți a vestit sosirea lui.

Un majordom, îmbrăcat ca la curtea regilor Franței, a anunțat în șase limbi (română, franceză, engleză, italiană, germană și spaniolă) :

— Înălțimea-Sa Cristocea P. Mugurel, cel mai mare portar din jocul de fotbal al tuturor timpurilor !

Ca la comandă, a început să cînte dintr-un chioșc grupul canadian „Honeymoon Suite“ cu vocalistul Johnny Dee, îmbrăcați, ca de obicei, în costume trăsnite de nuntași. De data aceasta, ținuta lor s-a conjugat cu evoluția imediată a evenimentelor. După ce a coborît din trăsură ajutat de valet, s-a apropiat de el, făcîndu-i o reverență adîncă, Stephanie, cîntăreață de viță princiară. El i-a întins mîna și fata i-a sărutat-o.

Cineva, venit din spate, i-a pus pe umeri o pelerină din mătase azurie, pe care erau brodate cu fir de aur mingi de fotbal și ghete cu crampoane. Pe cap i-au pus un coif bătut în nestemate. Stephanie l-a invitat la dans, uitîndu-se complet pierdută în ochii lui. În dans, și-a cerut de zeci de ori iertare pentru legătura ei nesăbuită cu Anthony Delon, comunicîndu-i că între ei totul s-a terminat și promițînd să nu-l mai revadă niciodată.

Mugurel, cavaler, a mîngîiat-o pe păr, i-a spus că o iartă, că-l consideră vinovat doar pe Tony Delon, care l-a moștenit pe taică-său ca nestatornicie în iubire.

De după un boschet, Sandra, o altă îndrăgită vedetă a muzicii ușoare, i-a făcut un semn de adio marelui fotbalist, cu o batistă mare cît fanionul arbitrului de tușă, după care a stors-o de lacrimi.

A vrut să facă un pas în direcţia bietei nefericite, dar Stephanie şi-a înfipt unghiile în mîna lui şi l-a privit ca o tigresă.

Durerea ascuţită din mînă l-a readus în camera bunicii şi a înţeles că a fost pradă unui vis frumos. Deşi avea încă în urechi ovaţiile de pe stadion, reţinea, cu detalii, chipurile coechipierilor, feţe din tribună, vedea fluturînd coamele blonde ale voleibalistelor înhămate la caleaşcă, simţea fizic căldura Stephaniei, lipită în dans de el, aşa cum simţea, prezent, real, durerea înţepăturii în mînă, cu toate că nu se vedeau semne.

A trebuit pînă la urmă să se împace cu evidenţa, dar rămînînd derutat şi răscolit.

În săptămîna ce s-a scurs după această întîmplare, s-a gîndit numai la păţania lui, greu de explicat unei persoane, fie apropiată, fie străină. A numărat zilele şi orele. De-abia aştepta să se întoarcă la casa bunicilor şi să se închidă în odaie, cu lădiţa fermecată. Îi părea rău că n-a luat cu el tricoul acela, să-l îmbrace încă o dată şi să vadă dacă se repetă miracolul.

Săptămîna a trecut exasperant de încet, dar a trecut.

Ajuns la locul mult dorit, s-a închis, pe dinăuntru, şi, cuprins de un tremur nervos, a scos din ladă tricoul.

L-a îmbrăcat şi nu s-a întîmplat nimic. S-a uitat în oglindă şi n-a văzut decît un tînăr surescitat, cu un trup prea mic pentru un tricou aşa de mare. Deci n-a fost decît o închipuire, un joc înşelător. S-a simţit singur, trist şi bolnav, cu o nevoie imperioasă de ocrotire, ca în copilărie, cînd mama îl îngrijea de pojar.

Golit de gînduri, a întins mîna spre nişte ziare vechi, citind grăbit — în diagonală — articole despre fotbal. Întîlnea nume de echipe, care îi erau total ne-

cunoscute : *Ripensia, Carmen, Venus, Ciocanul, Juventus, C.F.R., Unirea-Tricolor, A.S. Armata, Ferar, Dermata, Libertatea-Oradea, F.C. Ploieşti, Oţelul-Reşiţa, Rata-Tîrgu Mureş, I.T.A.*

Paginile din mijloc ale unui ziar erau dedicate bunicului. Pe acestea le-a cercetat cu atenţie. O fotografie mare îl arăta pe celebrul portar la Montpellier, în sudul Franţei, în mijlocul echipei noastre naţionale. În planul doi, se zărea cordonul de poliţişti care abia rezistau presiunii valului de admiratori.

Mugurel a făcut ochii mari, observînd că în fotografie, de fapt, nu era bunicul Horia, ci — da, da, da ! — el, nepotul. Bunicul avea altă statură. Mult mai înalt, cu umeri laţi, cu gropiţe în obraji şi în mijlocul bărbiei. Neîndoios că fotografia îl prezenta pe Mugurel, aşa cum este el zvelt, mic de înălţime, cu ovalul feţei perfect şi bărbia un pic ascuţită. Zîmbetul, poziţia, cu un umăr lăsat spre stînga, vîrful pantofilor apropiaţi spre interior, toate erau ale lui Mugurel.

Un alt articol din ziar releva complexul de inferioritate creat de teribilul Cristocea celorlalţi portari (de altminteri remarcabili) ai celorlalte echipe importante.

Erau amintite nume ca : Mircea David, Sadovsky, Pavlovici, Sepci.

Ziaristul cita numeroasele ziare străine, care au publicat un clasament valoric al marilor portari internaţionali, situîndu-l pe Mugurel Cristocea imediat după spaniolul Zamora, înaintea austriacului Platzer şi a cehului Planişka.

Da, în ziar scria negru pe alb, nu Horia, ci Mugurel Cristocea.

Mugurel chiar şi-a amintit cum i-a fost arătat acest ziar în ziua apariţiei, de către Nicholas, chelnerul care-l servea în mod obişnuit la terasa „Lido“. Mugurel a văzut cu ochii minţii înotătoarele care făceau

sărituri artistice de pe trambulină şi balet subacvatic, anume ca să fie văzute de el.

În josul pagini, o reclamă : „Barul *Colorado* lansează noul cocteil din sucuri naturale, *White Devil Mugurel.*"

O altă notă, culeasă cu aldine, informa că plăcheta fairplay a grupului ziariştilor profesionişti a fost oferită pentru a doua oară, lui Mugurel Cristocea.

Multe titluri de ştiri : *Croazieră cu vasul „Egreta" pe Marea Neagră. Invitat de onoare, Mugurel Cristocea. Mugur, spaima atacanţilor, în mijlocul diplomaţilor străini. Cum au inventat clienţii florăriei „Riviera", coşurile ornamentale „Pour toi, Mugurel". Celebrul centru înaintaş Slătineanu declară : „Nu mai intru pe teren cînd Mugur — Braţ de Fier — se află în poartă. Nu este un om, este o maşină infernală". O ilustrată de la Chamonix : „Al vostru, Mugur". La teatrul „Savoy", Mary Gordon lansează şlagărul : „Poţi trage şi cu pistolul / Muguraş respinge golul". Simpaticul Mugur Cristocea, invitat să conferenţieze la Liceul de Fete „Iulia Haşdeu" despre : „Apărarea, cel mai bun atac". Pentru prima oară, la saloanele Fronescu, în locul reginei balului, s-a ales un rege : Mugur Cristocea. Scrisoarea emoţionantă a unui copil : „Nene Mugurel, vă iubesc cel mai tare şi mai tare, mai mult ca pe Moş Crăciun". Tramvaiul 14 deraiază pe bulevardul Pache, vatmanul reuşind să ferească un grup de eleve de la „Nôtre Dame de Sion", care alergau după fotbalistul nostru : Mugur Cristocea. Federaţia engleză de fotbal propune înfiinţarea cupei : „Mooghoor Christoch". Tentativă de sinucidere — o tînără modistă din strada Mîntuleasa trimite o telegramă cu un singur cuvînt : „Ia-mă !" Destinatarul, care nu este altul decît Mugurel Cristocea, tace. Aruncată de tăcerea lui în braţele deznădejdii, tînăra înghite gămăliile de la toate beţele din două cutii de chibrituri. (Total, 66 de gămălii, nu 80, cum ar fi fost normal. Aşa sînt furaţi*

cumpărătorii.) Este salvată și marele portar îi duce lapte la spital. Trăiască dragostea ! Cristocea mărturisește : „E un secret și nu e, iau caşetele Bousquet". De vînzare la toate farmaciile și drogheriile. Prefectura Poliției Capitalei amendează 30 de șoferi care claxonează sub ferestrele lui Mugur Cristocea în noaptea dinaintea marelui meci. Se pare că este o manevră a echipei rivale. Cercetările continuă. Rapidul de Arad întîrzie și Mugur Cristocea n-are timp să se aclimatizeze cu terenul. El propune editarea unui „Mers al întîrzierilor". Răspuns pentru Roma, via Milano : „Cristocea nu e de vînzare !"

Pe pagina următoare, Mugurel e fotografiat pe A.N.E.F. Dedesubt, explicație : „La antrenamentele portarului Cristocea, tribunele sînt pline ca în zi de meci."

Într-o altă poză, Mugurel, dansînd la grădina-restaurant „Zissu" de pe Batiște, cu frumoasa Juju Pantazescu, de la „Alhambra". Textul însoțitor relatează o întîmplare nostimă :

„Doi consumatori din local, pasionați după fotbal, zărindu-l pe neîntrecutul portar la o masă, au început să se certe. Cel mai grizat dintre ei a spus ridicînd vocea : *Într-o bună zi, mi ți-l nimerește pe Mugur al vostru cu o bombă un Bartha, un Marian sau un Coco Dumitrescu și o să-l vezi zburînd printre stele, înfășurat în plasa porții.* Interlocutorul s-a ridicat și i-a aruncat în față mujdeiul de usturoi de pe masă. Cei doi au fost evacuați, scăpînd cu greu de furia mulțimii. Conducerea restaurantului i-a oferit regelui porții șampanie „Rhein" servită nu în cupă, ci direct în frapiera de argint. În grădină se afla și primul dirijor al Filarmonicii, maestrul Sergiu Casbian, în compania magnificei stele a Alhambrei, Juju Pantazescu. Ca un omagiu pentru marele sportiv, celebrul dirijor s-a așezat la pian și a cîntat noua melodie a lui Vasilescu :

Astă-seară să dansezi numai cu mine. Delicioasa brună Juju l-a invitat la dans pe fotbalist, în aplauzele generale. A fost o seară de neuitat".

Mugurel — tînărul nostru contemporan — şi-a amintit, după ce a citit această notiţă, că Juju Pantazescu avea un trup fierbinte, cu unduiri de sirenă şi zîmbet enigmatic.

O dată cu această amintire, s-a rupt vraja şi s-a întors în prezent.

După o săptămînă, acelaşi joc. A desfăcut un pachet cu scrisori trimise din Paris pe adresa bunicului Horia şi le-a citit. Culmea este că şi aceste scrisori i-au deşteptat amintiri personale. O gingaşă poveste de dragoste cu Marie-Jeanne Resnais, prima balerină de la Opera din Paris.

Pe Marie-Jeanne a cunoscut-o pe hipodromul Auteuil, în Bois de Boulogne. Ea a cerut să-i fie prezentată. El apărase cu o zi înainte, într-o singură repriză a unei partide dramatice, trei lovituri de la 11 metri, imparabile, după toţi specialiştii în fotbal din întreaga lume.

La propunerea lui Marie-Jeanne, au mizat pe acelaşi cal, ales la întîmplare, Dauphin, şi au cîştigat. Nu mult, dar nici puţin.

(Din scrisorile ei se putea reconstitui, aproape în amănunt, romantica legătură.)

Au pus laolaltă banii cîştigaţi pe hipodrom şi au decis, jucîndu-se, să nu se despartă pînă nu-i cheltuiesc pe toţi. În seara aceea au cinat în Montmartre, la *Au Roi des Coquillages,* un restaurant cu specialităţi provensale, şi noaptea au petrecut-o în continuare la *Raspoutine.*

În zori, s-au plimbat, prin ploaie, în Saint Germain des Près. Au ajuns şi la Hale şi au mîncat mere direct de pe tarabă. Aveau un gust extraordinar, aşa udate de ploaie şi parcă tot oraşul mirosea a mere.

În seara despărţirii, Marie-Jeanne a cumpărat întreg spectacolul Operei, numai pentru el. Un recital de excepţie în onoarea unui singur spectator. Ea a dansat *Oiseau Triste* de Ravel.

De două ori l-a condus a doua zi, pînă la Strasbourg, cu trenul şi de două ori s-au întors în Paris, ca să se sărute în Place Trocadéro. Au vrut să mai întîrzie despărţirea.

Mugurel a revăzut scena cînd, în tren, Marie-Jeanne a pus capul pe umărul lui. Şi părul ei mirosea ca merele ude, ca ploaia din Saint Germain. S-a întrebat, melancolic, ce-o mai face acum micuţa Marie-Jeanne ?

Din camera alăturată s-a auzit glasul bunicii care-l chema la masă. A dezbrăcat tricoul şi s-a uitat la un alt portret al bunicului. Mîngiind rama, uşor, cu vîrful degetelor, s-a tînguit :

— Bunicule, cineva a făcut o minune. Tu te-ai reîncarnat în mine. Eu sînt tu !

Gura bunicului s-a strîns într-un rictus de nemulţumire şi s-a auzit vocea lui :

— Măi nepoate, ia să faci bine să nu mai scotoceşti prin lucrurile mele, auzi ?...

Lovit de ameţeală, Mugurel s-a prăbuşit pe marginea unei canapele. Fotografia vorbea mai departe :

— Oricum, n-ai înţeles principalul ! Cum mă zoream eu la antrenamente, consumul nervos la meciuri, răspunderea mea faţă de echipă, de cîte ori am fost izbit de pămînt, de stîlpii porţii şi de bocancii atacanţilor, carnea mea îndurerată, ambiţia de a fi cel mai bun, de-atîtea ori plătită foarte scump.

Tricoul cu care te împopoţonezi tu n-a fost alb de la început. A fost negru, nepoate. L-a albit sarea din sudoarea mea. Şi petele acelea maronii au fost nişte pete la fel de roşii ca sîngele meu.

Ştii, flăcăiaş, luptele cîştigate, nu însemnau pentru mine numai o victorie asupra altora, ci, mai ales, asupra propriilor slăbiciuni.

N-ai înţeles nimic sau ai înţeles greşit. Pesemne n-ai sprinteneala de minte a bărbaţilor din neamul nostru. Ţi-a luat ochii doar poleiala ambalajului. E păcat, mă nedreptăţeşti, tăicuţă !... Hai, închide capacul lădiţei.

Mugurel s-a ridicat în picioare şi s-a rugat :

— Bunicule, mai stai, nu pleca !...

Fotografia a rămas tăcută, aşa cum sînt, de altfel, toate fotografiile.

COOPERATIVA DE REPARAT MORALUL

Micuţul atelier pentru reparat biciclete, de pe strada Livada cu Alviţă, a fost închis pentru renovare. Faţada a fost refăcută, spaţiul interior reamenajat, s-a adus mobilier modern şi deasupra uşii de intrare a apărut firma : „COOPERATIVA DE REPARAT MORALUL".

Pe un geam lateral s-a scris cu şablonul :

„Recondiţionări probleme personale"

„Transformări în... bine"

„Sudură sufletească"

„Adaptări situaţii grele etc."

„Numai cu materialul clientului"

„Personal calificat, fruntaş pe ramură"

„Garantăm calitatea"

Oamenii cartierului au fost mai întîi surprinşi, apoi circumspecţi şi, în cele din urmă, curioşi. Safteaua a făcut-o numitul Anatolie Dîrlău, decis să afle, pe toate feţele, cam ce soi de servicii se prestează la noua unitate. A fost primit chiar de şef, tovarăşul Sofronică, cel care cumula şi funcţia de diagnostician, un fel de mecanic constatator. Acest specialist l-a studiat profesional pe

client. Avea în fața sa un moșulică agățat de fosta-i tinerețe ca scaiul de oaie, dacă te luai după cum era costumat. Adidași, blugi, tricou cu „Teenage-Club", lanț gros de argint la mînă, batic la gît, șepcuță golf. În general, părea un om cu o pensie satisfăcătoare, de care a profitat din plin, niște ani buni.

S-au făcut prezentările, Sofronică s-a așezat nu la birou, ci pe un scaun, în fața clientului, manevră tactică de apropiere.

— Bine ați venit la noi ! i-a urat șeful de unitate. Cu ce vă putem servi ?

— Bine că v-am găsit ! E adevărat ce scrie pe firmă?

— Întocmai !

— Atunci am nimerit bine... Am un moral cam zdruncinat, ce s-ar putea face ?

— Dacă fundația-i bună, îl consolidăm. Vă putem ruga să ne dați unele amănunte ?... Doar cele strict necesare.

— Vă dau, păcatele mele. Mi se trage de la muzica progresivă.

— Ați fost la un concert ?

— Nu, a cîntat un solist la mine acasă. Luați-mă încet că spun tot...

— Sîntem la dispoziția dumneavoastră.

— Tovarășe maistru, moralul meu a început să se năruie cînd m-a părăsit Tincuța. Nu vă mușcați buza, că nu e ce credeți dumneavoastră, o legătură pasageră cu vreo flușturatică.

— Mă scuzați, cred că fac un herpes la buză.

— Dați cu zeamă de lămîie.

— De unde ?

— Mai vorbim... Tincuța a fost, mai este, ca acte, și va mai fi, ca iubire, soția mea. Povestea nu e nouă. Ne-am îndrăgostit la prima vedere și la a doua ne-am dus la ofițer. Ea era încă elevă la post-liceală... Cum mai trece parșivul ăsta de timp, parcă ieri era una mie nouă

sute optzeci și... ! Ce topit eram, nu știam ce să-i mai fac. Îi ascuțeam creioanele, ca pentru cabinetul lui Frederic cel Mare, îi cumpăram funde, prăjituri „Buturugă" cu toporaș de ciocolată înfipt în ele, poze cu Stevie Wonder, am învățat-o, cu toptanul, cîntece retro și să joace „Păcălici". Aici am greșit eu, c-am învățat-o la nivel de mare maestru.

— Iertați-mă ! Doriți cumva o cafea, un „Brifcor"?

— Nu, foarte mulțumesc. Nu mi-e foame, nu mi-e sete, nu mi-e dor de codru verde, bagi cuțitul în mine, nu curge sînge. Stați să vă zic mai departe... Am trăit noi fericiți ca pasărea flamingo și deodată armonia interioară se fisurează în mai multe locuri. Moralul meu s-a făcut țăndări și el. Într-o după-masă, plec eu să caut o aspirină și frecție „Galenica", ea crede că vin tîrziu, eu vin mai devreme decît a crezut ea și o găsesc în casă cu un țîști-bîști de nici 28 de ani. Stăteau la o măsuță și el scria ceva. Tincuța mea, asudată de emoție, începe să se smiorcăie : „Vai, împăratul meu, ce rău îmi pare că mi-ai stricat surpriza. Dînsul este de la ADAS și tocmai încheiam o asigurare de viață. Dacă mi se întîmplă ceva, să nu rămîi în voia intemperiilor..."

Flăcăuașul dă și el din cap, aprobînd-o, și eu mă înmoi ca rășina din făcliile obscurantismului medieval. M-a fript la inimă, auzi scumpa de ea, țuțulica mea mică, ce aprehensiune avea ea — ăsta-i cuvîntul ? — că alunecă de pe glob înaintea mea și să-mi lase niște bănet.

Ăla, agentul de asigurare, și-a dat seama de gravitatea momentului și s-a cărăbănit. Eu am văzut atunci că în loc de servietă avea ceva, ca o tigaie mare, într-un înveliș din foaie de cort. După plecarea lui am întrebat-o pe Tincuța ce poate fi obiectul și ea m-a lămurit că este o rachetă pentru maxi-tenis. Așa cum e maxi-taxi, a apărut și maxi-tenis. Se folosește mingea de volei. Am crezut-o, ca unul ce n-a practicat sporturi de teren.

De impresionat ce eram, am deschis o sticlă de „Vinifruct“, cu adaos de sucuri din fructe citrice, am dat-o gata și i-am tras un perdaf Tincuței, ca unui copil inocent și prăpăstios. Cum își închipuie ea — între noi e oareșicare diferență de vîrstă, nu-i așa ? — că dacă ea dă ortu', eu am nevoie de despăgubiri în numerar ? Așa a fost să fie, ăsta e riscul pe care mi l-am asumat de la început, cînd am luat cunoștință că talgerul vieții ei e mai ușor decît al meu cu aproape juma' de veac.

Să nu lungim pelteaua, deși văd că nu prea colcăie clienții. A doua zi mă întîlnesc la lapte cu madam Cucuteanu, vecina noastră. Stăm perete-n perete. Băboiul ăsta — e doar cu cîțiva ani sub mine — începe să mă fitilească. O fi și-o păți, că Tincuța e frumoasă, dar prea crudă, ea crede că tot ce zboară se aduce acasă, că, vai, ce duios îi cînta la chitară băiatul ăla pletos, în lipsa mea, ce voce avea, de pițigoi rebel și cum li s-a înfundat porumbeilor tocmai cînd era flacăra dragostei mai întețită. Asta a fost atunci cînd am venit eu acasă și am găsit-o cu adasistul. Nu era adasist, mi-a zis madam Cucuteanu. Ea aude prin perete, clar, ca la megafon. Cînd eu am dat să descui, Tincuța a sărit că se aude cineva la ușă și că trebuie să fie „împăiatul“.

Aici am corectat-o pe baborniță, atrăgîndu-i atenția că soția mă alintă : „împăratul meu“. Muma pădurii, nu și nu, a auzit clar și răspicat : „împăiatul meu“. Cică Tincuța i-a cerut marțafoiului să găsească repede o idee, ca să nu mă lovească damblaua pe loc și el să fie trambalat pe la tot felul de autorități. De-aia mi-au servit mie pastila cu asigurarea pe viață. Auzi ce apăsare avea ea, la douăzeci și-un pic, de ani... Maxi-tenis, hai?

Nu bătea cîmpii coana mare. Și eu o auzeam pe ea prin perete cînd își amesteca cu lingurița ceaiul de troscoțel.

M-am întors acasă ca un balaur, muşcat cu dinţi de ştiucă de şapte nări de la şapte nasuri, de la şapte capete.

Tincuţa nu era nici în sufragerie, nici în dormitor, nici în baie, nici în bucătărie. Pe aragaz o cratiţă. În cratiţă, un bilet, în loc de tocăniţa promisă. Citez din memorie : „Am plecat cu Relu la Poiana. El cîntă la *Capra,* e şeful formaţiei progresive *The Şugubătz.* Să ştii de la mine că e mai bun chitarist ca Jimmy Page, de la *Led Zeppelin.* Te rugăm trimite f. f. urgent o mie de lei la post-restant. Te pupăm dulce, Tincuţa şi Relu."

Sofronică, reprezentantul cooperativei, care pînă aici ascultase smirnă, a cerut precizări :

— Relu era tînărul care s-a dat drept agent de asigurare ?

— Aşa e ! Prietenul lui Tincuţa şi acum, un fel de rudă a mea prin alianţă... Sigur că pe lîngă banii trimişi, m-a costat şi pe dinăuntru, m-a dărîmat moraliceşte. Acu', să-mi spuneţi ce ne facem, fraţi cooperatori ?...

— În timp ce aţi expus defecţiunea, eu am completat o fişă de diagnoză. Există două soluţii. Una : lăsaţi moralul aici, îi punem un petic la cald şi veniţi cu el la vulcanizat ori de cîte ori doamna Tincuţa vi-l mai dezumflă. A doua : vă confecţionăm un moral nou, pe care să-l daţi în întreţinere unei femei, mai pe lîngă dumneavoastră ca etate. În cazul ăsta, pe doamna Tincuţa o lăsaţi în plata domnului... Relu.

— N-aveţi niscaiva materiale termo-rezistente, ignifugabile ?

— Avem, dar n-ajută. Se fărîmiţează în interior. Ascultaţi-mă pe mine, facem unul nou, înlăturaţi cauza şi dispare efectul.

— De acord ! Vulcanizaţi-mă repede, că pierd trenul de Braşov...

Încet-încet, deverul cooperativei a crescut, lucrătorilor ei li s-au prezentat tot felul de cazuri. Să răsfoim registrul de comenzi :

„Client Onofrei Viziroiu, moral distrus. Propus casare, lipsă piese schimb.“

Acest Viziroiu s-a prezentat la unitate, îmbrăcat foarte original : desculţ şi în zdrenţe patinate.

— Ce modă reprezentaţi ? a fost curios Sofronică.

— Sărăcia lucie şi neagra deznădejde.

— Ce doriţi de la noi ?

— Să m-ajutaţi ! Nu mă uit la bani. Indiferent cît îmi cereţi, dau şi peste. Dau şi peste, peste... E potera grămadă pe mine.

— Ce-aţi făcut ?

— Nimic ! Se agaţă toţi de mine, ca boala de om sănătos. Pe mine m-au găsit, un amărît de şefuleţ la un depozit cu ridicata.

— Vor să vă ridice şi pe dumneavoastră ?

— Mai rău, bunurile de folosinţă îndelungată. Casa...

— Ce casă aveţi ?

— Ceva între cort şi şopron de lemne. O magherniţă, avariată pe viaţă. Un burlan găurit, antena parabolică T.V. căzută pe acoperiş, deasupra etajului doi, scara de la piscină ciupită, gazonul englezesc schimbat cu gazon de Ţăndărei. Paragină totală...

— Cu cît aţi cumpărat-o ?

— Cu căpăcele de iaurt, strînse pe vremea cînd eram în bani şi mîncam iaurt cumpărat de la magazin. Pe urmă nu mi-am mai putut permite. Facem iaurtul în casă. Căpăcelele le-am vîndut la centrul de achiziţii neferoase. Am strîns bănuţ cu bănuţ. Am tras rău mîţa de coadă, domnule tehnician. Vorba vine, că mîţă n-am avut în casă. Cu ce s-o întreţinem ? Abia îmi pot întreţine maşina.

— Sînteţi căsătorit ?

— Şi dacă sînt, ce ? M-ajută cu ceva Milica ? Se speteşte ca un hamal la prăvălia de clătite. Fără nici un ajutor, ea e factotum acolo. S-o vedeţi cum arată. Eu sînt arbitrul eleganţei, pe lîngă cum apare ea în societate. Îi dă lumea cîte 25 de bani, de milă.

— Bine, dar maşina ?

— Maşina aţi zis ? Am făcut schimb cu un cunoscut. I-am dat o umbrelă pliantă şi mi-a dat vechitura asta de „Dacie". E din primele modele, cu cinci viteze, bord electronic şi o mie de abţibilduri.

— Să trecem la concret. Cum v-aţi demoralizat ?

— Arză-o-ar focu' de fasole nenorocită ! Ca un netot, luam de la depozit cîteva boabe de fasole să joc ţintar cu Milica. E moartă după jocuri de noroc. Cînd s-a strîns cam o mînă de fasole, Milica nu-ş' ce-i vine, de zice să le muiem în cofeină de la farmacie, le prăjim şi pentru aspect adăugăm şi cîteva boabe de cafea. Zis şi făcut. Acu' începe hasmodia. Nu zici că ies la vreo trei sute de kile ? Ne împiedicam de ea prin casă, ne izbeam de mobile şi Milica ţine ca la ochii din cap la sufrageria noastră de tarhon.

— Mahon !

— Ea ştie... Dormitor „Colentina" sau „Florentina"...

— Florentin !

— Tot un drac. Îmi vine ideea s-o dăm cadou la diverşi, cunoscuţi. Intermediarii şi necunoscuţii, excluşi ! La un kil de „fasole" dădeam şi o bomboană cu lapte, pe care noi am cumpărat-o de la dulciuri. Fasolea gratis, bomboana o mie două sute.

Un răuvoitor, pesemne un diabetic care nu suportă bomboanele, ne-a dat în gît. Precis un diabetic ! Cardiac nu putea fi, ăstuia n-avea cum să-i facă rău. Era „cafea" naturală, din legumă băştinaşă.

Să te cruceşti şi dumneata, stimate confident, cum dintr-un ţînţar nevinovat, ajungi să n-ai pe unde scoate cămaşa. Blănurile şi zdrăngănelele Milicăi le-am scos şi

le-am cazat în coteţul porcului. Pentru că Ghiţă, porcu', a rămas fără adăpost şi oricine trecea pe stradă putea să-l cîntărească din ochi, l-am deghizat. I-am dat cu duco maro şi jurai că-i o corcitură de Basset cu Mangaliţa.

Cam asta ar fi, în mic. În mare, vă pot arăta o copie de proces-verbal.

— Nu-i nevoie. Noi ne ocupăm numai de moral.

— Al meu cred că trebuie segmentat sau chiar reparaţie capitală, set-motor nou.

— Imposibil ! Îl mai folosiţi aşa cum e, sau îl aruncăm la fier vechi.

— Nene, nu scrie pe geam : „Adaptări situaţii grele !"

— Lăsaţi, după ce vă încheie dosarul, situaţia dumneavoastră va fi cu 80% mai uşoară.

— Mda ! Eu am vrut să vă dau o şansă pentru realizarea planului la toţi indicatorii. O să încerc la avocat şi le fac lor planul. Ca să nu zici că sînt băiat rău, îţi las şi matale o pungă de „cafea" neprăjită în stare pură. Ştii ce bună e cu niţică afumătură şi gogonele murate ?...

Alt caz :

Un bărbat cu ceafa groasă (şi obrazul aşijderea) a venit să se plîngă că a fost demoralizat de către o doctoriţă care îi refuză îngrijirea, datorată cu vîrf şi îndesat. Ea l-a îmbolnăvit. Din cauza ei, omul a trebuit să schimbe locul de muncă, să schimbe bufetele cu spirtoase, paturile ţiitoarelor şi domiciliile personale. Anume, s-o ferească pe această doctoriţă fără inimă, pe propriul lui copil — da, da, este vorba chiar despre fiica lui —, de şocul primirii alocaţiei şi pensiei alimentare. Se ştie că, la o vîrstă fragedă, copilul fără tată se simte timorat. Mai bine să nu afle, să-l fereşti. Copilul e curios, întreabă de unde vin mandatele poştale. Nu vin, nu întreabă, nu ştie. A lăsat-o să înveţe în linişte, să se dedice apărării sănătăţii omului. Şi-acum, cînd omul care i-a dat viaţă îi cere ocrotire, din punct de vedere moral şi material, această progenitură, cu sentimente îm-

pietrite, se comportă — vorbind cu perdea — ca o viţeluşă ! Cîtă părintească jale începe în această concluzie finală.

O răsfaţă pe maică-sa, care a împins-o pe drumul abrupt al facultăţii, în loc s-o lase slobodă pentru frumoasa viaţă de azi pe mîine, care te căleşte.

Omul cu ceafa groasă întreba indignat :

— Ştie această domnişoară medic — ditamai intelectuala — cît m-am chinuit eu şi m-am umilit eu, să vînd în fiecare an pachetul primit de la întreprindere de „Ziua copilului“ ? Ca să pot bea un pahar în sănătatea ei, mai scumpă mie decît lumina ochilor. Asta în timp ce mămicuţa înota în bani, ca mînuitor-vagonete la o fabrică de scoabe şi balamale industriale.

Încă un caz :

O femeiuşcă excentrică, pe nume şi renume Virginica Faţă-Inter, avea moralul în derivă, datorită cursului fluctuant al valutelor convertibile.

— La cît a scăzut dolarul, se necăjea fătuca, am senzaţia că mă întîlnesc din dragoste cu Bibiloi Texanul.

I s-a atras atenţia că la ea nu e vorba de moral, ci de morală. O abatere...

— Şi ce, m-am abătut singură ? a strigat ea ca opărită.

Mai departe :

Un fost director, mare şi tare, larg la pungă cu banii obştei, a venit la cooperativă atît pentru revigorare psihică, dar mai ales ca să comande un ţarc pe rotile, pentru reînvăţarea mersului pe jos.

Exemplele continuă.

Pe adresa cooperativei a sosit o scrisoare trimisă de un tînăr debusolat, cu o întîmplare emoţionantă, desprinsă parcă dintr-un film educativ. O pildă vie a căderii şi ridicării moralului.

Fatalitatea a făcut ca tînărul să treacă noaptea printr-un loc de parcare — din capitală — şi să se apropie

de o mașinuță stingheră, atrăgătoare la modul irezistibil. A descuiat-o grijuliu, cu un briceag, și a vrut să se convingă dacă o poate porni, dezlegînd niște fire. A reușit. Încercînd s-o parcheze mai în lumină, pentru a nu mai ademeni trecătorii poznași, a mers cu ea doar cîțiva metri, după ieșirea din Rîmnicu Vîlcea. A oprit, ocolind artistic un pom și înfigîndu-se temeinic în al doilea. Ca din pămînt a apărut o mașină alb-albastră și ocupanții ei au constatat că bietul băiat n-are carnet, că autoturismul nu-i aparține, că firele de la bord au fost dezlegate și l-au legat.

S-a nimerit ca proprietarul mașinii să fie un cunoscut fotbalist (extremă de valoare continentală) pe care tînărul automobilist debutant îl diviniza.

I-a scris de la închisoare, a cerut scuze, a cerut o poză cu autograf și, cînd s-a eliberat, s-a dus cu flori și fursecuri la păgubaș. Au dat mîna, s-au împăcat, a fost angajat tușier (cu bidineaua) pe un stadion central și, cînd s-a căsătorit, fotbalistul i-a devenit naș. (Un pic trist că tînărul s-a grăbit cu însurătoarea, altminteri i-ar fi dat-o de nevastă pe sora lui și, în loc de naș, i-ar fi devenit cumnat.)

Alt caz ajuns pe bancul de lucru al unității a fost cel prezentat de mama Ioana, o bătrînioară mică, ușoară și fragilă, cu păr de lumină albă și ochi mîngîietori.

A venit, ca moralul fiului să nu sufere cumva din pricina ei. Ridicat cu puterile ei mărunte sus, pe malul înalt al vieții, e acum om în toată firea, cu răspunderi de seamă. Nu mai poate fi împovărat și cu grija mamei. Să nu-i fie băiatul îngrijorat, el e simțitor, îl știe bine, e doar viață din viața ei. În anii din urmă l-a chinuit și l-a încurcat întruna. Și-aduce aminte — de exemplu — cînd a terminat Doru facultatea, ce veselie, ce petrecere strașnică s-a încins, ce de tineri frumoși și fetriciți erau la

ei în casă. De ce nu mai trăia și Tudor, omul ei, că tare s-ar fi bucurat. Ea îi stînjenea, ce să caute în iureșul acesta tinerese, o femeie gîrbovită de ani și de griji ?

Noroc că Doru n-a lăsat-o să stea în camera de musafiri. Fum de țigară să-l tai cu cuțitul și ea e slabă de inimă. A rugat-o să nu stea acolo, să se otrăvească. Una e să vii în trecere, cu ceva de la bucătărie, și să te duci imediat înapoi, alta e să te împleticești printre invitați, sub bombardamentul asurzitor al boxelor de la „mag".

O păpușă cu zulufi blonzi și fața ca de porțelan a glumit cu ea : „Maică-mare, dacă se face vreun inventar la cimitir, te dau absentă și-l amendează pe administrator..."

Copilă neștiutoare și neunsă cu alifia politeților nesincere.

Dar ea, bătrîna mamă, acolo, la bucătărie, era fericită la fel ca ei. Își auzea copilul rîzînd și simțea cum inima i se mărește, cum nu mai are loc în piept. Băiatul ei, soarele ei !

Tot așa de zdravăn s-a mai petrecut și la nunta lui. Știa, din auzite, mama Ioana, că a organizat masa la un hotel pe malul mării. Nu se cădea s-o care pe ea, femeie șubredă, atîta drum, cu mașina copiilor, care și așa gemea de bagaje. Ar fi trebuit să-i ia cameră singură, s-o sprijine pe scări, să ocupe un loc la masă, o întreagă tevatură.

Ce de lume bună a fost acolo și cît s-a bucurat ea, mama celui mai frumos mire de pe pămînt. A făcut o plăcintă cu brînză, a cumpărat vin și a tratat toți vecinii. Să închine pentru sănătatea copiilor ei și nepoților ce vor veni.

A cunoscut-o pe noră, cum se cuvine, înainte de nuntă. Înaltă, zveltă, ca o plantă vie, o zînă dulce, cu plete lungi de culoarea pandișpanului. Nițel grăbită, pentru că au lăsat mașina într-un loc nepermis și nu puteau zăbovi după voie. Să trăiască amîndoi o sută

de ani ! Copiii au slujbe bune, casă mare, frumoasă și aranjată cu tot dichisul. A aflat de la un om pe care l-a rugat să le ducă un borcan cu peltea de gutui. Stau în același oraș cu ea, dar orașele s-au întins acum, kilometri și kilometri.

În fiecare an, de ziua ei, primește de la Doru cîte o ilustrată splendidă, pe care este tipărit cu litere aurii : „Sincere felicitări !“ A păstrat toate vederile, le-a legat cu fundă albă. Păcat că e așa de ocupat și nu a avut timp să pună și de la el un cuvînt. Important e că puiul ei n-o uită, sîngele apă nu se face.

A venit s-o vadă acum trei ani, cînd a povățuit-o să vîndă casa. Ea nu mai face față și pe altcineva nu are pe lume. Știe el mai bine ce trebuie făcut, e om învățat.

I-a dăruit atunci și o agendă micuță de telefon. Mama Ioana n-are telefon, dar tot ce vine de la copil e sfînt.

A vîndut casa și, pentru că la ei în familie n-a existat „banii mei, banii tăi“, ea singură l-a rugat să-i păstreze. Dacă o să aibă nevoie, o să-i ceară.

A avut de mai multe ori, dar cum să-i iei de la gura copilului ?

Se zbate pentru ea. S-a preumblat pe la toți doctorii să-i scoată certificate de boală, s-o scape de griji, să aibă un loc al ei.

Era cu lacrimi în ochi, brăduțul mamei drept și verde, pe pragul azilului de bătrîni.

Ea a încercat să-i aline durerea, să-l liniștească : „Lasă, Doruleț, o să vezi tu că mama-i cuminte și n-o să vă facă supărări.“ El a lăsat valiza cu lucrușoarele mamei jos și a plecat. S-a pierdut dincolo de poarta azilului. La fiecare pas al lui, mama a alăturat o bătaie a inimii.

— Aș da oricît din puținul pe care-l am — spunea mama Ioana — să-l știu pe el mulțumit. Eu mi-am trăit

traiul și acum mă tîrîi prin bucăţica de viaţă care mi-a rămas, cărînd în braţe o zdreanţă de suflet, de care nimeni nu mai are nevoie. Am ambiţia să mă ţin bine pînă la Anul Nou, ca în clipa aceea fermecată din miezul de noapte, să-i pot ura lui Doruleţ : „La mulţi ani, băiatul meu, minunea mea !...“

Vor mai fi venit și alte cazuri la atelierul acela ciudat, dar nu le mai știu. De altfel, după un timp, unitatea a fost desființată și în locul ei s-a deschis o florărie.

SCRISOARE DE MULȚUMIRE

Paul Sfetcu era într-o dispoziție bună în dimineaţa aceea de iarnă. Îi plăcea să meargă cu mașina, să conducă și îl aștepta o excursie agreabilă. Urma să meargă la Bușteni, unde se aflau soţia și copilul său. Stătea cu ei o zi și o noapte, apoi se întorcea acasă cu soţia. Copilul mai rămînea un timp. Paul nu pleca singur spre Bușteni, ci cu Silvia, sora soției, care s-a oferit să rămînă în continuare cu copilul, la munte.

Cu o zi înainte, Paul își spălase mașina, o dichisise și, pentru a da reîntîlnirii cu soţia un aer de mică sărbătoare, și-a pregătit un costum elegant, comandînd totodată, la un mic producător de brînză, un frumos buchet de flori multicolore.

Așadar, în ziua hotărîtă, Paul Sfetcu s-a urcat la volan, ferchezuit ca un ginere. N-a uitat să ia caseta cu melodii cîntate de Rod Stewart, despre care știa sigur că-i plac soţiei sale. A trecut, în drum, să-și ia cumnata și s-a lansat pe autostradă.

Pe cer apăruse soarele și de pe marginea șoselei goneau în urma automobilului pete de zăpadă, unite într-o linie albă nesigură, ca o Fată Morgană. Din difu-

zoarele casetofonului de la bord se revărsa glasul lui Rod Stewart, cîntînd despre „Baby Jane".

Totul părea să meargă bine, dar, în dreptul comunei Săftica, un om gras, lac de apă, într-o vădită stare de suferință, a făcut un semn disperat mașinii să oprească. Paul a frînat și omul s-a sprijinit de caroserie, bolborosind : „Mi-e rău tare !".

Aceste vorbe au fost auzite și de Silvia, care a deschis imediat ușa din spate. Paul l-a ajutat pe gras să urce. Omul respira greu, avea fața congestionată și s-a prăbușit, aproape inert, pe perne.

— Trebuie să-l ducem la un spital, i-a spus Paul cumnatei sale.

— Bineînțeles, a aprobat Silvia. Să mergem repede și cred că cel mai apropiat spital ar fi totuși la București.

— Da, ne întoarcem, a hotărît Paul.

Silvia și-a schimbat locul de lîngă șofer și s-a mutat în spate, lîngă bolnav, sprijinindu-i capul.

Paul a așteptat să se scurgă cîteva mașini, din față și din spate, apoi a întors rapid și a luat-o spre Capitală.

Pe fruntea bolnavului șiroia transpirația și omul începu să geamă sacadat. Silvia și-a scos batista din poșetă, a stropit-o cu cîteva picături de parfum și i-a tamponat fruntea.

Paul a depășit viteza legală, dar conducea atent și, din cînd în cînd, urmărea cu un ochi, în oglinda retrovizoare, starea bolnavului. Nu se putea vorbi cu el, avea gura încleștată.

Silvia a încercat de cîteva ori să-l întrebe ce are, ce s-a întîmplat, însă în loc de răspuns s-au auzit numai gemetele acelea impresionante. Omul nu părea lovit, răul venea dinăuntru.

Femeia i-a umezit buzele cu un pic de cafea, dintr-un termos pe care îl luaseră cu ei pentru drum. S-a temut să-i dea să bea cafea, neștiind dacă nu se află într-o criză

cardiacă. Cel mai bine ar fi fost să-i dea apă, dar n-aveau în mașină. Ea a scos dintr-un buzunar al rochiei un plic cu un șervețel parfumat, răcoritor și i l-a lipit pe frunte.

Paul i s-a adresat cumnatei vorbind încet, așa cum se cuvine la căpătîiul unui bolnav.

— Mai bine că am fost cu tine. Nevastă-mea e mai emotivă, mai puțin practică. Nu știi ce face cînd are copilul un simplu guturai...

— Știu, a zis femeia. Ea se pierde foarte ușor...

La un moment dat, cel în suferință a deschis ochii și a privit țintă către bordul mașinii. Apoi, a arătat ceva cu degetul. Silvia i-a urmărit privirea și a zărit un pachețel de ciocolată, pe care Paul i-l ducea copilului la munte. Ea s-a întins peste spătarul scaunului din față, a luat pachețelul și l-a întrebat pe bolnav, din ochi, dacă asta își dorește ? El a confirmat, cu o mișcare a capului. Silvia a rupt la iuțeală ambalajul și i-a oferit o tabletă de ciocolată, ajutîndu-l s-o prindă cu buzele.

În mai puțin de o jumătate de ceas, cei trei au ajuns la Spitalul de urgență.

Paul a coborît grăbit de la volan, a intrat în clădire și a luat legătura cu medicul de gardă. Acesta i-a dat o asistentă care să-l ajute să aducă bolnavul. Omul a fost consultat pe loc și s-a hotărît să fie internat.

Cînd a fost întrebat dacă are un act de identitate, grasul a făcut semn cu mîna, spre buzunarul de la piept. Într-adevăr, acolo avea un buletin pe numele Ilarie Breazu.

Paul Sfetcu s-a legitimat și el, lăsîndu-i asistentei și o carte de vizită.

Din acea clipă, omul suferind era pe mîini bune și Paul s-a putut duce într-ale lui.

După cîteva zile a dat un telefon la spital, pur și simplu din omenie, și s-a interesat de bolnavul Ilarie Breazu, Acesta fusese externat, în bună stare. Avusese

o indigestie puternică, pricinuită de un abuz alimentar.

FINE PRIMO TEMPO !

SECONDO TEMPO !

După ce s-a înzdrăvenit, Ilarie Breazu a ţinut morţiş să cunoască identitatea celui care l-a adus la spital, a binefăcătorului său. Asistenta care a fost de gardă în ziua cînd s-a internat el i-a dat cartea de vizită lăsată de Paul Sfetcu.

Astfel, Ilarie a aflat că omul acela minunat, salvatorul său, este inginerul Paul Sfetcu, de la I.P.B.R.Z.I.N., domiciliat în Bucureşti, strada... numărul... telefon acasă... telefon la birou...

Ilarie s-a frămîntat foarte mult cum să-i mulţumească binefăcătorului său. I-au trecut prin minte tot felul de idei.

Să se ducă acasă la acesta cu o sticlă de şampanie, prăjituri şi un buchet de flori. Banal...

Să dea un anunţ la „Mica publicitate", cu textul stereotip : „Ilarie Breazu mulţumeşte călduros inginerului Paul Sfetcu pentru gestul său plin de omenie etc." Durează...

Să-i trimită acasă o scrisoare de fierbinte recunoştinţă. Ar fi ceva, dar fapta frumoasă a inginerului merită cunoscută şi de alţii, spre laudă şi pildă.

În cele din urmă, Ilarie Breazu a ajuns la hotărîrea de a-i trimite lui Paul Sfetcu o scrisoare de mulţumire, la întreprindere, pentru ca şefii şi colegii inginerului să ia cunoştinţă de atît de frumoasa comportare a acestui om exemplar.

Zis şi făcut. Pe adresa I.P.B.R.Z.I.N. a fost expediată scrisoarea de mulţumire care urmează. (Originalul şi două copii : una pentru direcţie, alta pentru C.O.M. şi ultima pentru sindicat.)

„Iubiți tovarăși.

Subsemnatul Breazu P. Ilarie, inspector I.L.F., domiciliat în Potigrafu, strada Cuțitul cu teacă, numărul 6, telefon serviciu prin oficiul comunal, vă aduc la cunoștință cele de mai jos :

În ziua de 2 martie 198..., aflîndu-mă pe șoseaua București—Ploiești, în interes semi-oficial, cam prin dreptul kilometrului 22, mi s-a făcut deodată un rău atît de mare, cum n-am mai pățit niciodată. O sfîrșeală soră cu moartea, sudori reci și dese, palpitații îngrozitoare, încît am fost convins că îmi voi lua adio de la viață, în plină autostradă. Abia am mai avut putere să fac semn unei limuzine luxoase, care se apropia cu viteză nebună.

Nu ziceți că mașina a oprit și din ea a coborît un domn, care fără vorbe, m-a urcat în spate. Imediat a venit să stea lîngă mine tînăra superbă care era cu el.

Dumnealui a întors mașina în plină șosea, neregulamentar (nu cred că era prima oară, că prea era sigur pe el), pornind înapoi spre București, ca să mă ducă pe mine la spital. Cine mai făcea așa ceva ? Aproape 50 de kilometri consumați pentru un străin, un oarecare.

După mai multe minute bune, mi-am venit un piculeț în simțiri. Foarte puțin, aproape insesizabil.

Mașina mergea lin, ca pe apă. Nu mă pricep la mașini, dar se vedea cît de colo că este o sculă de boier, probabil scumpă foc.

Domnul distins de la volan era pus la patru ace. Un costum ca al lui nu-l cumperi nici cu trei chenzine de salariu mediu.

Bietul om gonea ca un apucat, devenind chiar un pericol pentru ceilalți participanți la traficul rutier (lui nici că-i păsa de chestia asta), numai ca să ajungă cu mine la spital, pînă nu e prea tîrziu. Tot timpul își privea ceasul. Un ceas splendid, „Seiko — made in Japan“,

cu minicalculator, alarmă, sonerie și radio cu cască. (Cine are bani să facă excursii prin depărtări, își aduce de toate.)

Tinerica ce îl însoțea era frumoasă coz. Elegantă și ea, ca-n filme. Bună ca pîinea. Săraca, m-a fricționat pe tîmple și pe frunte cu parfum (nu apă de colonie) „Charlie". Cînd am aflat pe urmă cît costă flaconul, mi-a venit să plîng, plus că e periculos să te înhăitezi cu bișnițarii.

Din frazele lor răzlețe, pe care le-am perceput cu mintea mea încinsă de boală, am înțeles că nu erau soț și soție. Însă despre „legitima" au vorbit amîndoi cu multă considerație. El a spus că e cam zdruncinată la nervi și negospodină, iar ea a tras concluzia că nevasta tipului e o femeie pierdută.

Aceste cuvinte le-am auzit ca prin ceață sau ca prin vată, că tare mai îmi era rău și ce drăguți au fost acești porumbei îndrăgostiți clandestin, care și-au stricat mica lor escapadă, ca să mă care pe mine la spital.

Nu știau ce să-mi mai facă. Au oprit și muzica, să nu mă conturbe pe mine. Oho, și ce radio casetofon „Panasonic-stereo" aveau la bord. (Cine are valută...)

M-am gîndit, preț de-o clipă, că fără oamenii aceștia inimoși aș fi putut să mor ca un cîine, în praf și gaze de eșapament. Realizînd acest adevăr cumplit, mi s-a uscat gura. Dînsa (mai mult o fetișcană, care putea să-i fie fiică viteazului meu salvator, dar nu-i era) a observat și mi-a umezit buzele cu cafea, dintr-un termos. Cafea, cafea...

Cînd ne apropiam de capitală am văzut, reflectată în parbriz, o cutie mare, lunguiață și triunghiulară, pe care scria : „Toblerone". Știind că ciocolata este un întăritor, am arătat cu mîna în direcția cutiei, sleit de puteri. Domnișoara, adică prietena nelegitimă a șoferului meu omenos, a înțeles ce mă frămînta. S-a întins peste scaune și mi-a dat o bucată de ciocolată, să mă

întremez. Ca o mamă s-a purtat cu mine și ce gust bun avea ciocolata... (Cine are pe cineva pe afară...)

Cum am ajuns la spital, binefăcătorul meu s-a dus grămadă peste doctori și s-a întors cu o soră, să mă care la camera de gardă. Nu putea să mă transporte cu pușteaica. (Ce nevoie avea omul de martori, care să vadă ce soi de pasageră plimbă el cu minunea aceea de mașină.)

Spre norocul meu, criza care era să mă ucidă de-a lungul asfaltului s-a dovedit trecătoare și medicii temerari m-au readus la viață. (Lor am să le mulțumesc separat.)

Soarta mea a atîrnat de un fir de ață, care nu s-a rupt numai pentru că am reușit să fiu adus în timp util la o unitate sanitară de înaltă calificare.

Sînt un om obișnuit, bolnav, dar care ține la cinstea lui și poate că n-am reușit să exprim totul cu vorbele cele mai potrivite. Sînt convins că dumneavoastră, care veți citi aceste rînduri, oameni superiori și obiectivi, veți ști să alegeți cu toată atenția grîul de neghină.

Să știți că în mod intenționat ám lăsat la urmă numele celui care cu sacrificii personale mi-a salvat biata mea viață. Este inginerul Sfetcu Paul, salariat la întreprinderea pe care cu onoare o conduceți. Și am vrut să aflați ce om fără seamăn se ascunde sub înfățișarea blîndă a acestui element, care merită — nu-i așa ? — să vă mîndriți cu el.

Îi mulțumesc din tot sufletul meu și lui și dumneavoastră, care l-ați format așa frumos. Să trăiți !

Cu stimă,

Ilarie Breazu

P.S. Vă rog să-mi comunicați, sub o formă sau alta, de ce minister depindeți, pentru ca, eventual, să pot trimite și acolo, la conducere, o scrisoare de mulțumire,

înflăcărată. Mă angajez să nu-l uit niciodată pe inginerul Sfetcu, acest om de ispravă, care nu m-a lăsat să mor."

IDILĂ NOCTURNĂ

Muzeul municipiului a intrat în renovare şi, în mod cu totul întîmplător, un tablou din sala modernă a fost uitat, rezemat de un perete, în sala cu pictură clasică, exact sub opera unui anonim înfăţişînd o amazoană cu rochie galbenă, de pe la 1850 şi...

Tabloul modern, semnat de un contemporan cu faimă, era o compoziţie-metaforă, sugerînd secolul nostru, al vitezei. O cască albă ca de cosmonaut sau de motociclist, pe care erau pictaţi ochi de toate culorile şi formele. Alungiţi, rotunzi, oblici etc. În jurul căştii, multe dîre luminoase, argintii şi spirale în toate culorile curcubeului.

Sala muzeului arăta dezolant cu tablourile în dezordine, cu policandrele înfăşurate în jurnale, cu scări de lemn şi găleţi cu vopsele prin colţuri, suluri de tapet, şipci, unelte de tîmplărie şi pompe de zugravi.

Noapte. Luna (curioasă ca orice femeie) s-a lipit de fereastră, argintînd încăperea, putînd astfel să spioneze mai bine.

Ignorînd parcă ambianţa desfigurată, tablourile de regi, delfini, înalţi prelaţi, seniori, infante, ducese sau matroane cu pălării „merveilleuse" arătau la fel de impunătoare. Ba, prestanţa personajelor era parcă şi mai evidentă. Oare chiar se priveau reciproc cu aroganţă indignare faţă de îndrăzneala celor ce au deteriorat — fie şi temporar — decorul somptuos ? Mîna unui războinic, încleştată pe mînerul spadei uriaşe, putea fi luată drept o ameninţare iminentă.

Un băieţel cu bonetă dantelată şi pantaloni bufanţi cu funde şi-a schimbat expresia veselă cu una bosumflată.

Tablourile văzute noaptea, pe lumină iscoditoare de lună, într-o sală de muzeu răvăşită, pot alcătui un spectacol de stranie tulburare, un prag dincolo de care imaginaţia are posibilitatea să alunece pe drumuri generoase.

(Pornind de la un asemenea start — este o opinie pur personală — un scriitor îşi poate înzestra condeiul cu aripi.

O singură dată am mai încercat aceeaşi senzaţie, la un matineu cu un spectacol de circ cînd, în loc să privesc arena, am cercetat ochii dilataţi ai copiilor — oglinzi reflectînd bucurii, minuni interioare, temelii pe care se clădea o lume fabuloasă, alta decît cea din manej.)

Dar să ne întoarcem la muzeu, în faţa amazoanei cu rochia galbenă.

A fost surprinsă de pictor strîngînd frîul calului care se pregătea să se ridice în două picioare. Lăsa impresia că priveşte atentă, pe sub borul jobenului, tabloul rezemat de perete, exact sub ea. Ca prin minune, din casca albă a scos capul un tînăr cu părul scurt, ochi mari albaştri, maxilare puternice şi zîmbet uşor ironic. Amazoana s-a speriat şi el a plecat fruntea. Ea a răspuns acestui salut, coborînd şi ridicînd ca pe o cortină genele lungi.

Conversaţia s-a înfiripat stîngaci, timid, cu poticneli de ambele părţi, dar important este că amîndoi au vrut să se implice în dialog, manifestîndu-şi dorinţa să afle cîte ceva unul despre celălalt. Au avut prioritate întrebările puse cu uimită curiozitate despre epoca din care venea fiecare, despre obiceiuri, mod de a trăi, despre toate cîte însoţesc viaţa omului pe frumoasa noastră planetă, în perioade diferite de timp.

În seara următoare, după ce meseriașii au plecat și muzeul a fost închis pentru noapte, tînăra amazoană și-a invitat proaspătul amic — fără false pudori, cu o francheţe pe care femeile o au cîteodată — să vină cu ea într-o escapadă. O întoarcere în timp, în lumea părăsită de ea. Tînărul s-a prins în joc, a urcat alături de femeie pe crupa calului și au ieșit din rama tabloului, dispărînd prin perete.

Au ajuns, repede ca lumina, într-o casă dintr-un oraș al unei ţări fără nume. Au intrat într-un salon mare, pe sub policandre cu zeci de lumînări, cu multe măsuţe joase, din mahon, înconjurate de fotolii de Aubusson și scaune aurite. Ușile înalte, cu două canaturi, și ferestrele uriașe erau acoperite de perdele cu ciucuri, căzînd în falduri suprapuse, pluș și mătase. Sobe mari din teracotă albă încălzeau încăperea, frunzele unui palmier dintr-un vas de aramă tremurau de plăcere în aerul cald, ici-colo, pe pereţii tapetaţi cu mătase, străjuiau oglinzi cu ramele poleite.

Un harap din bronz oferea pe o tavă ţigări groase, răsucite din tutun fiert în miere. De după draperii se insinuau parcă acordurile unui cadril.

Cei doi au trecut din salon într-o sufragerie, unde-i aștepta masa pusă pentru două persoane. Toată vesela, lucrată în Extremul Orient, era din porţelan.

Pe farfurii erau pictate flori și îngeri suflînd din trîmbiţe. Îngeri cu ochi alungiţi și pălăriuţe chinezești peste buclele bogate.

Paharele din cristal masiv, rotunde, cu picior lat, aveau origine renană.

I-a servit la masă o slujnică, purtînd un capișon care se prelungea pînă pe umeri, acoperind părul. O anseletă rigidă îi deforma sînii, făcîndu-i un bust aidoma cu al unui băiat. Peste fusta lungă de stofă groasă, avea un șorţ garnisit cu dantele, fixat cu bride.

Li s-a oferit un singur fel de mîncare, în porţii impresionante, „Olipotrigo", o specialitate foarte sățioasă a bucătăriei spaniole.

Clarina (acesta era numele amazoanei) i-a explicat lui Michael — partenerul ei — reţeta acestei mîncări.

Se fierb timp de mai multe ore felii de carne de viţel, de vacă, miel, cîrnaţi, picioare de porc şi de oaie, cap de porc, bucăţi de clapon, andive, ghimbir, anghinare, mai multe mirodenii aromate şi picante. Zeama se scurge şi se bat în ea gălbenuşuri de ou, se adaugă unt topit, se acreşte cu aguridă. Se fierbe încă o dată şi se serveşte ca sos pentru bucăţile de carne.

Vinul roşu, *Clos-Vaugeot,* a înnobilat cina.

După-masă, sorbind din ceşcuţele cu cafea, Clarina i-a arătat oaspetelui său un album cu desene colorate. Mai toate o înfăţişau călare, sau în caleşti. Michael a observat rafinamentul armonizării toaletelor cu alte elemente. Aşa de pildă, într-un desen, Clarina purta un cordon lat din piele verde, iar şaua şi hamurile calului erau lucrate din piele de aceeaşi culoare. În altul, ea avea pe cap o pălărie cu funduliţe albastre. Tot funduliţe albastre erau legate şi în coama bidiviului. Mai mult, tapiseria caleştilor se înlocuia în funcţie de culorile rochiilor Clarinei. De asemenea... brîul vizitiului, şalul de la gît, şapca. Totul într-o armonie riguros gîndită.

A fost o noapte frumoasă şi, cînd afară mijeau zorile, s-au întors la muzeu cuprinşi de o dulce moleşeală.

În seara următoare, Clarina l-a dus la Veneţia. Era într-un început de martie.

În faţa teatrului *La Fenice,* îmbulzeală. Premieră cu *Traviata.*

Spectacolul a fost o cădere perfectă. Deşi s-a vrut o dramă zguduitoare, spectatorii s-au prăbuşit de rîs. Îi amuzau costumele moderne, prea moderne, vocile penibile ale tenorului Graziani şi baritonului Varesi. S-a rîs minute în şir şi s-a aplaudat la replica doctorului

care, după ce o consultă pe Violeta, îi spune că ftizia nu-i mai lasă decît puţine ore de viaţă. Cuvintele acestea cădeau mai mult decît nepotrivit faţă de aspectul sopranei Salvini Donatelli, grasă, bine dezvoltată şi plesnind de sănătate.

La o acută puternică a muribundei, s-a spart globul veiozei de pe noptiera din decor şi s-a dezlipit mustaţa bătrînului Germont.

Verdi (care mai tîrziu îşi va urmări glorios operele din loja regală) clocotea de mînie, acuzînd regia, ca toţi autorii de pe atunci şi de pe acum.

Spre deosebire de restul publicului, pe Clarina şi pe Michael i-a impresionat nefericita poveste de dragoste dintre Violeta şi Alfredo. În timpul spectacolului şi-au strîns mîinile pe furiş, iar pe drumul de întoarcere către muzeu s-au sărutat. Ea castă, el expert.

Evadările de noapte au continuat şi cei doi tineri au început să poposească prin locuri unde se practicau vechile sporturi, deoarece amîndoi aveau o mare preferinţă pentru sport. Incursiunile acestea erau făcute de asemenea în trecut, Clarina păstrîndu-şi iniţiativa.

Au mers la patinaj, cu patine de lemn, la un concurs de săniuţe, desfăşurat noaptea la lumina torţelor şi încheiat cu un bal, au tras la ţintă cu arcul, au jucat *kaatsen*, un joc cu o minge făcută din piele dură, care avea loc pe o pistă de lemn împărţită prin dungi în mai multe spaţii, repartizate la două echipe, care îşi pasau mingea după reguli simpliste.

Au jucat *klosspel* (un strămoş al crochetului) în care bila era aruncată cu mîna, nu cu crosa.

La aceste partide, Clarina îmbrăca o cămaşă cu croială bărbătească, o fustă lungă şi largă care lăsa piciorul liber. Pe cap, o canotieră. Lui Michael i-a recomandat pantaloni de flanelă şi blazer dungat, dar el a preferat să joace în blugi.

Au zîmbit discret, socotind fiecare că ţinuta celuilalt este caraghioasă.

S-au distrat copios la un joc de „prinde gîsca". (Se întindea o funie la o anumită înălţime şi de ea se lega o gîscă vie, cu capul în jos, unsă bine pe cap şi pe gîtul lung cu grăsime. Jucătorii alergau pe sub funie, încercînd să fure gîsca dintr-o singură mişcare. Pentru variaţie, se trecea pe sub funie şi călare, în galop, sau în căruţe. Alteori gîsca era legată de o funie suspendată peste un rîu şi participanţii la joc, instalaţi în bărci, trebuiau să vîslească repede cu o mînă şi cu cealaltă să înşface gîsca.)

Prima ceartă mai serioasă între Clarina şi Michael a izbucnit într-o noapte cu lună plină, cînd au plecat să se scalde în mare.

Michael a apărut la malul mării într-un slip şi... atît !

Clarina a fost gata să leşine şi subreta ei a fugit, ascunzîndu-se după o stîncă. Michael a fost somat să se îmbrace imediat. S-a supus nemulţumit şi protestînd.

A asistat apoi la baia Clarinei, care mai întîi l-a uluit şi a sfîrşit prin a-l face să rîdă cu hohote. Clarina s-a instalat într-un fel de sarcofag din scînduri, montat pe verticală pe nişte roţi de lemn cu spiţe. Construcţia asta ciudată n-avea fund şi ocupanta şedea pe o banchetă. Era îmbrăcată cu o cămaşă, pantalon lung din lînă (corsetul nu lipsea) şi sandale.

Subreta a împins această — să-i zicem cabină — în apă şi apoi şi-a aşteptat stăpîna cu ştergare mari şi groase. Întoarsă la mal, stăpîna a ieşit din cabină tot atît de îmbrăcată, dar murată bine. Aceasta însemna a face o baie în mare. Decentă, puritană.

Incidentul a fost închis printr-un sărut de împăcare.

Captivaţi de frumuseţea sporturilor — pe care Michael le învăţa de la Clarina — au jucat *pelotă* (un fel de „mingea la perete"), „indianca în doi" (se trimite peste plasă, ca la volei, o minge prevăzută cu pene), *boccia*

(joc cu bile al cărui inventator al fost spartanul Timokrates), *squash* (joc asemănător tenisului de cîmp), *scheleton* (coborîre pe o pantă foarte înclinată, cu o săniuţă de o construcţie specială), *gorodki* (doborîrea unor beţe cu bastonul, prin aruncare, după anumite reguli) şi polo călare.

Michael era încîntat şi în multe din aceste jocuri a recunoscut primele forme de manifestare ale unor sporturi practicate mai tîrziu, pe plan internaţional, generînd mari competiţii.

Într-una din seri a îndrăznit să facă şi el o invitaţie. La Estoril, în Spania, unde se desfăşura ultima probă a Campionatului Mondial de Automobilism, Formula 1.

Bolizii lansaţi pe pistă au îngrozit-o pe Clarina. I-a asemănat cu nişte proiectile venite dintr-o galaxie necunoscută. Zgomotoase, periculoase peste măsură, înspăimîntătoare.

Şi piloţii lor păreau veniţi de pe o altă planetă. Michael a trebuit s-o ţină strîns de braţ, ca ea să nu fugă de acolo.

(Ciudat că toaleta ei de amazoană a altui secol n-a mirat pe nimeni. În asistenţă erau femei despre a căror vestimentaţie nici nu aveai cum să te exprimi. Să nu mai vorbim de coafuri. Unele purtau părul făcut măciucă, un fel de coamă de arici, vopsită în culori imposibile. Cît priveşte moda feminină, majoritatea erau îmbrăcate în costume bărbăteşti din pînză groasă, peticite sau decolorate ca după o folosire de mai mulţi ani, în poziţia tîrîş. Altele, probabil mai sărăcuţe, purtau numai nişte ciorapi din ţesătură groasă şi o bluziţă. Erau, ce-i drept, şi femei îmbrăcate pe gustul Clarinei. Rochii lungi cu corsaj, pălării mari, cizme de toate modelele, pelerine bogate, aşa cum de fapt purta bunica amazoanei noastre.)

Vitezele acelor monştri de metal de pe pistă erau incredibile. Michael i-a spus că se depăşeşte 300 de kilometri la oră, dar ea nu l-a crezut, era o nălucire.

În general, explicaţiile lui au lăsat-o perplexă. Ceva cu un francez, Alain Prost zis „Piticul", pe care îl despărţeau de liderul clasamentului general, austriacul Niki Lauda, doar 2,5 puncte. Ca să învingă, erau necesare două condiţii : el să cîştige ultima probă şi austriacul să sosească pe locul al treilea. Ultima probă a fost a lui, un mare succes, dar Niki Lauda a venit pe locul doi, cîştigînd Campionatul Mondial. Francezul a devenit „marele învins", pentru o singură jumătate de punct. Un pilot ghinionist, care şi cu un an în urmă a păţit ceva asemănător. Înaintea ultimei probe (tot în Campionatul Mondial) cea de la Kyalani, Alain Prost avea două puncte avans şi şansa de a fi primul francez campion al lumii la Formula 1. O pană mecanică l-a împiedicat să termine cursa, ceea ce a oferit brazilianului Nelson Piquet titlul pe tavă.

Încercînd să-şi închipuie ce se întîmplă cînd bolizii aceştia fioroşi se ciocnesc între ei, cînd iau foc sau cînd părăsesc pista, Clarina a trăit pentru o clipă imaginea apocalipsului.

Mărturisindu-şi gîndul iubitului ei, acesta a liniştit-o. Accidente nu se întîmplă, decît dacă te urci în „cockpit", dacă te instalezi la volanul unei astfel de maşini infernale. Ca să vezi...

Vacarmul publicului (de neimaginat dacă nu eşti la faţa locului), urletul motoarelor, gazele emanate, în general acest spectacol de coşmar, i-au produs Clarinei o puternică migrenă şi au trebuit să se întoarcă mult mai devreme la muzeu. Michael a regretat că n-a putut s-o ducă, aşa cum plănuise, şi la gala finală a unui festival rock. Păcat, poate că această muzică ar fi mîngîiat nervii suprasolicitaţi ai iubitei.

Aceasta a fost singura invitaţie acceptată de Clarina, după care au încetat şi propunerile ei. Se uita la Michael (cînd şi cînd) cu o privire îngrozită, începea să-i tremure bărbia şi corpul ei căpăta o rigiditate suspectă.

Curînd, lucrările de renovare a muzeului s-au încheiat şi tabloul din care s-a desprins Michael a fost dus din sala cu picturi clasice.

Pe perete, lîngă Clarina, s-a fixat portretul unui bătrîn cu tichiuţă şi barbă colilie, pictat în maniera lui Tintoretto.

Amazoana n-a mai ieşit din rama ei niciodată. Acolo se simţea în siguranţă, chipul bătrînului îi furniza un sentiment de echilibru, ceva durabil. Şi totuşi...

În galeria „modernilor", tabloul-metaforă despre secolul vitezei a fost expus alături de o compoziţie şocantă. Dintr-un robinet verde, curgea o roată pătrată mov, care strivea un cîrnat portocaliu, din care ieşea un ceas albastru. Se intitula : „Geneză cu paradox".

În vecinătatea acestei „geneze", Michael exista tolerant, cu indiferenţă, dar cu o senzaţie de firesc. Şi totuşi...

PLEDOARIE PENTRU GHID

După opinia mea de turist moderat, trei lucruri sînt absolut obligatorii pentru o călătorie în străinătate : paşaport, deschizător de conserve şi ghid de conversaţie.

Vă propun să zăbovim, olecuţă, asupra acestuia din urmă.

La drum, ghidul de conversaţie devine un prieten indispensabil pentru cei care nu cunosc (sau o cunosc după ureche, învăţată în lift la Mamaia) limba ţării pe care o vizitează.

În el găsiţi expresiile uzuale, întrebările cheie, frazele salvatoare, pentru situaţiile cele mai frecvente sau cazuri de forţă majoră.

Iată alese la întîmplare cîteva dintre formulele imperios necesare.

La hotel : „Dacă mă caută cineva, spuneţi-i, vă rog, că sînt la restaurant (bar)".

„Vreau un taxi pentru ora cinci şi treizeci".

La restaurant : „Daţi-mi voie să vă invit la masă".

„Aduceţi încă o sticlă de şampanie, vă rog".

„Aş mai dori o duzină de stridii".

La magazin : „Vreau să fac mai multe cumpărături. Mă însoţiţi ?"

„Trimiteţi, vă rog, pachetele la adresa următoare..."

„În magazinul dumneavoastră se pot cumpăra şi modele ale marilor croitori ?"

„Iau blana pe care mi-aţi arătat-o mai întîi".

„Aş vrea să văd un colier de perle".

La coafor : „Pedichiuristul este liber în momentul acesta ?"

„Unde este salonul de înfrumuseţare ?"

„Vă rog să mă spălaţi la cap şi să-mi faceţi un «mis en plis»".

„Clătiţi-mi părul cu oţet".

„Vă rog să mă radeţi foarte uşor, pielea mea e foarte sensibilă".

Construcţii : „Utilizaţi pe scară largă prefabricatele ?"

„Care este lungimea acestui pipe-line ?"

Expresii uzuale : „Iertaţi-mă, dar sînt foarte grăbit".

Închipuiţi-vă (asupra acestui subiect eu n-am destulă imaginaţie) că n-aveţi ghidul de conversaţie la dumneavoastră şi că trebuie să vă confruntaţi cu situaţiile inevitabile enumerate mai sus. Ce faceţi ? Aud ?...

Fiind un partizan fanatic al acestor cărţulii mici şi drăguţe, la formulele existente (de autenticitatea celor pe care le-am pomenit răspund cu capul) aş sugera

turiştilor de toate categoriile unele adăugiri. Nu se ştie ce se întîmplă pe drum. De ce să nu ne înarmăm cu cîteva expresii simple, care să ne sporească sentimentul de linişte, de siguranţă ? Vă rog să notaţi.

Pentru călătoria cu trenul : „Locul acesta este al meu".

„Nu, nu puteţi sta la mine în braţe".

„Nu, mulţumesc, nici eu la dumneavoastră".

„Acesta este un compartiment pentru nefumători".

„Nu, nu-mi place *roquefortul.* Mai bine fumaţi.

„Fiţi vă rog amabil şi deschideţi geamul. Trageţi cu putere. Mai tare !"

„De ce să plătim împreună ? Eu numai am zis, dumneavoastră aţi tras".

„Nu vă temeţi că ar putea să cadă valiza de deasupra capului dumneavoastră. N-am nimic în ea care ar putea să se spargă."

„E cineva în cabina de toaletă ? Cum ? Aţi rămas închis înăuntru ? Anunţ eu imediat pe cineva şi la prima staţie vă scoate... Prima staţie e peste cinci ore, că e tren expres."

„Da, am intrat în tunel, dar să ştiţi că aţi pus mîna pe genunchiul meu. Doamna blondă a ieşit pe culoar."

„Vă mulţumesc, domnule conductor, că m-aţi trezit şi că m-aţi coborît cu toate bagajele pe peron. Aşa e, aici e Leipzig, dar nu eu v-am rugat să mă treziţi, ci vecinul meu din stînga. Eu merg la Amsterdam."

Cam astea ar fi pentru călătoria cu trenul. Să trecem la *vapor* şi la conversaţii mai optimiste. Începem :

„Aveţi barcă de salvare ?"

„Nici colac ?"

„Da, aţi avut dreptate. Răul de mare e un mare rău".

„Vă rog să scoateţi acest tablou din cabina mea. Nu suport peisaje cu mare înfuriată".

„Da, da, înţeleg. N-are rost să scoateţi fereastra".

„Fiţi bun, aş dori şi nişte sardele. Oricare. Portugheze să zicem. Sau greceşti. Bune şi spaniole. Aha ! Atunci,

LONDON
PARIS

franțuzești. Știți, eu vreau să le mănînc, nu să stau de vorbă cu ele".

„Pentru diseară se anunță furtună, va trebui să stau în cabină. Ce carte îmi recomandați să citesc ?"

„S-ar putea să aveți dreptate. Atunci, dați-mi *Robinson Crusoe !*"

„Vreau să trimit o cablogramă acasă, de la bordul navei. Cît costă, vă rog ?"

„Mulțumesc, am glumit !"

Să mergem mai departe, fiindcă nu i-am uitat nici pe cei care vor să călătorească pe calea aerului, cu *avionul.* Iată :

„Stați liniștit. Nu e voie să urcați și să coborîți în timpul mersului".

(Pardon, asta este de la tren).

„Ce spuneți ?... S-a oprit un motor ?... Toate patru?... Fiți calm, în aer nu rămînem noi".

„Da, toți pasagerii din avion sînt asigurați. Asigurarea este inclusă în prețul biletului... Nu înțeleg ce legătură are cu asta norocul soției dumneavoastră... Și ce dacă a cîștigat la Loto, la Pronosport ? A, i-a rămas Adasul ?..."

„Da, este un punct de vedere interesant, dar totuși nu pot să cred că dacă Arhimede ar fi văzut-o pe stewardesa noastră ar fi făcut altă lege, în locul celei despre un corp scufundat în apă".

„La ce oră se servește masa în avionul nostru ?"

„Mulțumesc, e foarte cald. Nu mi-ați putea pune o masă afară ?"

„Cui spuneați că trebuie să trimit reclamația, însoțită de tichetul de control, în cazul că parașuta mea nu se deschide pînă la sol ?"

„Da, sînt la primul meu zbor. Nu, nu mi-e frică. Ce să fac ?... Să iau o piatră-n gură ? Și dacă o sparg ?..."

„Știu, centura de siguranță se pune la decolare, la aterizare și în caz de pericol. Păcat că nu există o cen-

tură de siguranță și pentru eventualitatea că te așezi la televizor".

„Credeam că, din avion, oamenii se văd mult mai mici. Cum ? Sîntem pe aeroport, am aterizat ?... Slavă celui de sus !"

„Nu l-ați văzut pe hamalul numărul 242, cu bagajul meu ?"

„Mulțumesc, am să-i întreb pe ceilalți 241 !"

Călătoria s-a terminat cu bine și iată-ne ajunși la *vamă*. Aici nu avem nici un motiv de îngrijorare.

„Nu am droguri".

„Nu am arme".

„Nu am cheia de la valiză".

„Descuiați-o dumneavoastră !"

„Nu mai e nevoie să trageți. S-a rupt".

„Nu face nimic, era nouă !"

„Zău, domnule vameș, nu trebuia să puneți un Kent în valiza mea. Fumam „Bega" de-ale mele".

Să ne grăbim spre *hotel*, pentru că aici ne așteaptă odihna bine meritată. Dar, prudent și meticulos cum sînt, v-am pregătit cîteva fraze (mai bine să fie, decît să lipsească) de care s-ar putea să aveți nevoie. De exemplu :

„V-am rugat o cameră la etajul întîi !"

„E bună și la etajul douăzeci și unu. Dacă mergea liftul era și mai bună".

„Camera aceasta nu e cu fața spre soare".

„Camera aceasta e cu fața spre spate".

„Caloriferul curge, dușul nu curge !"

„Ce butoane frumoase ! Am înțeles. Dacă apăs pe butonul verde nu vine camerista. Dacă apăs butonul alb, nu vine chelnerul. Și dacă le încurc ce fac ?..."

„Ajutor, am văzut un șoarece !"

„Ajutor, am văzut un hoț !"

„Ajutor, am văzut nota de plată !"

Cam atît pentru hotel, în rest... scapă cine poate. Vreau să fiţi însă convinşi că suplimentul meu, completările mele la ghidurile de conversaţie din comerţ vă vor fi de mare folos. Trebuie doar traduse formulele respective în cîteva limbi de circulaţie internaţională. (Pe mine să nu contaţi !).

Pentru neîncrezători pot furniza adresa unui prieten al meu, care m-a ascultat cu sfinţenie şi astfel s-a descurcat foarte bine în timpul unei vizite pe care a făcut-o în Japonia.

De exemplu, a intrat într-un *snack-bar* şi a comandat de mîncare, cu ghidul de conversaţie în mînă. I s-a răspuns imediat : „Ne pare rău, dar nu servim dromader la rotisor. Nici la ceaun !“ (Traducere aproximativă.)

Drum bun !...

ATENŢIE, SE FILMEAZĂ !

După un turneu glorios prin ţări prea îndepărtate, Alicante Ţipirig, maestru necontestat al cavalului, s-a întors în Ciucameţii natali pentru un eveniment important pe care un om îl serbează doar de cîteva ori în viaţă : nunta personală.

Din cele străinătăţi, virtuozul instrumentist şi-a adus un videocasetofon, o cameră de luat vederi şi cîteva casete cu filme de dragoste biruitoare.

În prima seară de vizionare, familia Ţipirig compusă din : Profir — tată, Glafira — mamă, Ramona — fiică şi Alicante — fiu, a urmărit o dramă zguduitoare : „Neveste la Hollywood“, versiune bicolor (alb-negru). Filmul a produs asupra asistenţei impresii diferite. Tatăl a adormit pe la jumătatea filmului, sforăind de cădea tencuiala, mama a afurisit pe o vampă blondă, care a adus un regizor (căsătorit) în stare de infarct, iar Ra-

mona a plîns cu lacrimi mari cît măslina. Alicante a fost ocupat să traducă dialogurile, cu foarte mare aproximaţie şi cu multe greşeli nedorite, de genul : „I'm sorry" = Am o soră" etc.

A doua zi, în timp ce mulgea vaca, lelea Glafira s-a apucat să-i povestească unei cumetre din vecini (în poziţia peste gard), subiectul impresionantului film.

— Minodoro, maică, începu lelea Glafira, urgie mare în filmul ăsta. Să vezi ce mi ţi-i demască pe ăştia care trag sforile la fabricile de filme americane, ceva de vise rele. Altminteri, plini de ifose dumnealor. Ospeţe împărăteşti, la care se împopoţonau artistele cu aurărie şi blănărie ce nici cu gîndul nu gîndeşti, maşini lungi şi sclipitoare, de te ustură ochii cînd te uiţi la ele, gîrle în curtea casei, cu maluri de marmură. Ca oameni, putrezi pe dinăuntru de mai mare jalea.

Să vezi tu ce e în stare să facă un fel de moaşă de artişti. Una care alege cîte un fitecine, îl pozează cu draci, cu laci şi-l îmbrînceşte în bine, de ajunge vestit în cinematograf, se umple de creiţari şi umblă mîndruţele după el cum umbli tu după caiele. Ei bine, caiafa asta de muiere a făcut în tinereţe doi băieţi gemeni pe care i-a lăsat de izbelişte. Suflet de gîde, nemernica ! Ea crede, în prostia ei, că unul a murit şi celălalt s-a pierdut în lume. Da' nici pomeneală, trăiesc amîndoi. Unu' bun, unu' cu firea ei cîinoasă. Îşi „kilăreşte" părinţii adoptivi şi ia urma mîne-si. Frate-său, băiatu' bun, iubeşte o gestionară de hotel, da' îi merge ca la spînzuraţi. Orăcăie după bani ca un buhai de baltă.

Bine, eu îţi zic pe scurt, că după ce mulg strigoiu' ăsta de vacă, tre' să dau şi la găini. Povestea e încîlcită, de n-o desface nici Sarsailă, cu furca lui de tartor. Pînă la urmă se alege praful. Geamănul rău află cine-i mă-sa şi vrea s-o judece ca pe hoţii de cai. Mă-sa l-a cunoscut pe ăla bunu' şi vrea să-l facă artist, ca pe tat-su. Da' nu ştie că e fi-su. Se nimereşte în ogradă şi nevasta

lu' geamănu' bun şi-l ia pe rău drept bărbat-su, aşa de mare e asemănarea. Ăsta răul n-o ştie şi-o dă cu capul de-o grindă, ca pe-o venetică. Hop-ţop, pică la ţanc şi geamănul bun, îl vede pe frate-su şi rămîne ţuţ. Nu ştie cine e, nu ştie nici că aia blondă-i mă-sa şi nici că artistu' pe care mă-sa l-a făcut artist e tat-su. O recunoaşte doar pe muierea lui. Fraţii se iau de beregată, răul moare ca o gîză strivită pe tavan cu... călcîiul şi se săvîrşeşte filmul într-un talmeş-balmeş de poci să dai în sperietură. Vorba lu' fiu-meu, Alicante : „Să fie la ei, acolo..."

Ţaţa Minodora, care a ascultat plictisită, şi-a şters cu dosul palmei nişte urme de dude rămase pe gură şi a grăit cu arţag :

— Ca să vezi cum se-nşeală omul. Eu n-aş fi crezut că tălică poţi lăcrima la nişte chiciuri. Păi, să-ţi dau eu să vezi de la o fină a mea, numa' filme cu Oscaruri. Adicătelea, „Alegerea Sofiei", „Expresul de la miezul nopţii", „Vînătorul de cerbi", „Acum Apocalipsul", „Martorul", „Jazzul acela", „Onoarea familiei Prizzi", „Afară din Africa" sau „Zbor deasupra unui cuib de cuci", care a jucat şi la Bucureşti. Nu vă mai uitaţi, dragă, la toate ştifturile. Diletanţilor !...

Vecina a întors spatele şi s-a dus.

Glafira, care n-a ascultat-o prea atent, pentru că a găsit o umflătură pe ugerul vacii, a întrebat-o mai mult de formă :

— Ce ziseşi, năroada pămîntului ?

N-a avut cine să-i mai răspundă.

În scurt timp, însă, Glafira a început să aibă opinii personale în privinţa lui „Prince" şi a grupului „Modern Talking", iar badea Profir discuta dezinvolt despre calităţile vocale (şi nu numai) ale Madonnei şi ale lui C.C. Catch. Din pricina preferinţelor divergente, se ciondăneau uneori seara pe prispă, în timp ce striveau între palme fluturii care roiau în jurul lămpii. Dar vi-

zionările s-au rărit pînă la dispariție, întrucît se apropia, în galop, data nunții lui Alicante.

Mai mult pentru asta și-a adus el cameră de luat vederi. Va realiza filmul propriei nunți în calitate de producător, regizor, operator-șef și interpret principal alături de Titiana, care-i va deveni soție.

(S-au mai văzut creatori — mari și mici — care le-au luat ei pe toate.)

Alicante a început pregătirile tehnice. Antrenîndu-se cu camera a observat că microfonul încorporat nu mai înregistrează sunetul. (A luat-o ieftin, de !) Un mecanizator policalificat l-a învățat cum să capteze sunetul cu un microfon branșat direct la videocasetofon. Nu va fi chiar sincron, dar s-au văzut cazuri și la case mai mari.

Viitorul mire a mai făcut o investiție. A cumpărat trei becuri fotografice și trei trepiede, indispensabile la locul de filmare. Apoi a recrutat dintre prieteni un electrician filmări, pe Filimon, și un asistent operator, pe Axinte, felcerul veterinar. I-a calificat prin cursuri intensive.

Și iată-ne în ziua nunții. Mirele s-a adresat mesenilor :

— Iubiți meseni, vă mulțumesc că sînteți cu noi aici, în aceste clipe importante. Beți, mîncați, distrați-vă, n-aveți nici o obligație. C-am auzit eu de unii care au făcut și parastas cu dar.

Fraților, pentru că trăim în secolul tehnicii mondiale, vreau să vă anunț că acum vom filma acest început de nuntă, ca să putem privi filmul prin televizor oricînd, în prezent și în viitorul îndepărtat. S-a demodat rău chestia cu pozele. Banda video îți dă rezultatul pe loc. Aveți grijă să fiți frumoși și talentați. Mai înainte însă trebuie să facem unele mici amenajări. Electrica și asistentul de operator, la mine !

Filimon și Axinte s-au prezentat, trap săltat.

— Uite, a precizat regizorul sculînd o pereche de la masă, aici o să punem un reflector ca să se vadă masa bogată. Alt reflector o să-l ţină soră-mea, Ramona, şi o să meargă cu el în spatele camerei de filmat. Al treilea stă acolo, rezemat de perete, pentru planurile generale. Aşa, copii, e perfect !... Lumina, dă-i foc !...

Filimon a băgat reflectoarele în priză şi la moment s-a stins lumina, arzîndu-se o siguranţă. Din întuneric a răzbătut o voce groasă :

— Unde găsim nişte liţă ?

Au început să se agite diferite umbre, toate reclamînd liţa salvatoare. Pînă la urmă cineva, nu se ştie cine, a reparat siguranţa şi lumina s-a aprins victorioasă.

Mama Glafira i-a atras discret atenţia regizorului că, profitînd de întuneric, cineva a sustras o ureche a purcelului de lapte.

Asistentul de operator a întrebat unde să pună videocasetofonul ca să nu se vadă în cadru ?

— Sub masă, a decis mirele-regizor.

— Şi cine-l porneşte-opreşte, ca să nu consumăm bandă peste metrajul normal ? a mai întrebat asistentul.

Din grupul de meseni regizorul l-a selecţionat pe Firică, un ins mătăhălos, căruia i-a propus :

— Firică puiule, am pentru tine o misiune de mare răspundere. Să porneşti magnetoscopul cînd mă auzi pe mine comandînd : „Motor !“ Anunţi cu voce tare : „Merge banda !“ Cînd comand : „Stop !“ opreşti. Uite-aici butonul de pornire şi cel de oprire.

— Gata ginerică, s-a bucurat omul, mîndru de funcţia încredinţată.

— Bagă-te cu scula sub masă ! i-a cerut Alicante. Să nu se vadă magaoaia şi nici snopul ăsta de cabluri.

Cu mare dificultate, Firică s-a strecurat sub masă şi a răcnit din străfundul bojocilor : „Merge banda ! Hai, banditii !“

— Nu acum ! s-a supărat mirele. Cînd mă auzi pe mine strigînd : „Motor !“.

— O.K. ! a confirmat Firică. Dar eu n-o să mă văz deloc ?

— La urmă, te filmăm separat, l-a asigurat Alicante.

— Hai, daţi-i călcîie, că eu stau cocoşat aici, a cerut omul de sub masă.

Regizorul s-a interesat dacă Axinte a cablat camera la video.

— Aşa cum ai băgat matale firele, aşa le-am lăsat, a răspuns acesta.

— Bine ! Gata, ne-apucăm. Alo, mesenii !... Beţi, mîncaţi !... De-adevăratelea, nu mimaţi. Începem cu sărutul tradiţional al proaspeţilor însurăţei. Axinte, eu mă duc la mireasa mea. Ia camera, cadrează şi-mi spui ce vezi.

— 'Nţeles ! Ia pup-o, de probă... E bine, vă văd ochii şi gurile.

— Bine pe dracu' ! Du-te mai înapoi, să ne vezi primplan.

— Aha ! Pup-o !

— Ce vezi ?

— Cum o pupi !

— Nu, mă ! Cît ne vezi ?

— Pînă la gît.

— Domne', n-ai talent. O să vezi tu premiul „Emi“ pentru imagine cînd mi-oi vedea eu ceafa.

— Nu mai pot eu...

— Dă camera încoace, să-ţi fac eu cadrul. Tu treci lîngă mireasă. Mai aproape. Titiana, zîmbeşte, comoara mea. Axinte, fă-te că o săruţi... Mă, am zis să te faci !... Vino încoace, că am reglat eu totul şi şterge-ţi rimelul de pe nas. Hai, osul la muncă !... Pleci cu camera de pe sărutul nostru şi ajungi, în detaliu, la inscripţia de pe tort : „Trăiască naşii !“ Atenţie, lumina ! Motor !...

— Merge banda ! a zbierat Firică de sub masă.

Axinte a făcut mișcarea de aparat care i s-a cerut, dar regizorul-mire s-a arătat nemulțumit.

— De ce-ai plecat, tălîmbule, așa repede de pe sărut?

— Păi, am crezut că e doar un scurt-metraj și, cînd colo, tu o săruți ca pentru serial.

— Alo, merge banda !

— Stop ! s-a zborșit Alicante.

— Ce facem cu sunetul ? a întrebat Filimon. Că s-o fi înregistrat tot ce s-a măcăit aici.

— Dă banda de la capăt, a poruncit mirele. Încă o dată !... Tot de la sărut și, atenție figurația, aplaudați. Vorbe să n-aud... Titiana, nu te mai ruja, că tot se ia. Și fii și tu mai jucăușă. Ceva în genul Lizei Minelli, în „Cabaret".

— Ei, bravo ! a explodat Titiana. Mireasa de la șantan... Află că dacă ar fi după mine aș pufni în rîs, că mă gîdili cu mustața.

— Gura ! a repezit-o Alicante. Electrica, lumină multă pe tort, să se citească bine inscripția. Banda de la început, motor !... Ce se întîmplă de nu merge banda?

Firică a mormăit de sub masă :

— Merge, dar sînt cu gura plină.

— Tu ai înfulecat urechea porcului ? a vrut să știe mirele.

— No, eu ronțăi o ridiche. E greu aici, la demisol.

— Poftiți, filmăm !

De data aceasta filmarea a mers bine, numai că, după ce a stat sub reflectoare, platoul cu tort arăta ca un castron cu ciorbă de burtă.

Mirele a îndemnat mesenii să bea și să mănînce pînă pregătește el secvența următoare : „Toastul nașului".

Nașul, nea Berbecea, era ușor cherchelit și a pretins să i se arate scenariul și textul pe care îl are de interpretat.

Alicante a încercat să-l liniștească.

— E simplu ! Zici și 'mneatale : „Mă ridic și beau acest pahar cu vin în cinstea miresei și mirelui, cărora le doresc...“ În sfîrșit, ce ne dorești matale, nu e un text obligatoriu. Da' vesel, nașule, și cu inimă...

Ca să prindă curaj, nașul a făcut o repetiție, fără text, golind doar paharul cu vin. Între timp, regizorul, în lipsă de specialist, s-a apucat să instaleze microfonul, astfel încît să nu fie la vedere. A ascuns firul sub fața de masă și l-a scos în dreptul tăvii pe care adăsta purcelul cu gogoșarul în gură. Ingenios, Alicante a eliminat gogoșarul și în locul lui a instalat microfonul. Cînd a terminat, l-a rugat pe naș :

— Nășicu', hai te rog, o probă de microfon... Trage porcul mai spre matale. Așa !...

Berbecea a numărat, transpirînd abundent din pricina emoției :

— Unu, doi, trei, patru...

Axinte, asistentul de operator, i-a șoptit regizorului că nașul nu prea are dicție și nici prea telegenic nu e. A fost de părere că pentru filmare nașul să fie înlocuit, să facă rocadă cu învățătorul Mardare, care e arătos și are darul vorbirii.

Alicante n-a fost de acord.

— Nu se poate, dragă, e ciné-verité. O să meargă, să nu-l intimidăm. S-a adresat nașului cu blîndețe :

— Nășicule, șterge-te te rog de transpirație...

Berbecea s-a șters cu cravata.

— Așa ! Acu' încearcă să zici textul.

— Dragi nuntași, mă ridic și beau acest pahar cu vin în cinstea miresei și mirelui, cărora le doresc un car de bucurii și o droaie de copii. Mulți ani !...

— E bine ! a acceptat regizorul. Filmăm !... Eu mă duc lîngă mireasă și o țin de braț. Tu, femeie, alo, mireasa, cu tine vorbesc ! Te uiți galeș în ochii mei, să răzbată sentimentul printre pleoape... Atenție ! Motor !... Ce faci nene cu banda ?

— Domne', a răspuns Firică, e nebunie aici, sub masă. Nu știu cine m-a călcat pe mînă. Hai, dați-i drumul, că merge banda ! Între timp, poate-mi coboară și mie cineva un șpriț, că mi-e gura răscoaptă.

— Nu se poate filma așa, s-a enervat Axinte. Se vorbește aiurea, cu microfonul deschis și iese o treabă de amatori.

— Gata, liniște, a intervenit autoritar regizorul. Motor...

— Nici un motor ! s-a împotrivit nașul. M-ați prins cu paharul gol. Stați să-l umplu.

— Fraților, merge banda ! i-a mustrat Firică.

— Motor ! a comandat neabătut mirele.

— Mă ridic și golesc acest pahar în cinstea...

Alicante a oprit din nou filmarea și l-a mustruluit pe naș :

— Nu așa, nașule ! Întîi spui urarea și pe urmă golești paharul. Încă o dată, vă rog. Și, tovarășii meseni, nu vă mai frăsuiți atîta, că se simte în film. Ia să vedem. Motor !...

— Ridic acest pahar în cinstea...

— Stop ! a strigat Axinte furios, mi-a trecut cineva prin cadru, cu pălăria în cap. Ce-i aici, nenică, chermeză în parc ?

— Merge banda !

— Nașule, umple-ți paharul... !

— Ridic pahar după pahar...

— Stop ! Nașule, ți-ai acoperit fața cu paharul și e păcat. Ești foarte fotogenic, zău...

— E clar ! Uite, îmi umplu paharul și-l țin în dreptul omușorului. Porniți !

— Ho ! Nu merge banda. E greu, că eu stau de-a bușilea.

— Ridic această mireasă, în cinstea paharului cu...

— N-auzi că nu merge banda, nașule !

— Chiar dacă mergea, lui nășicu' i s-a rupt filmul !

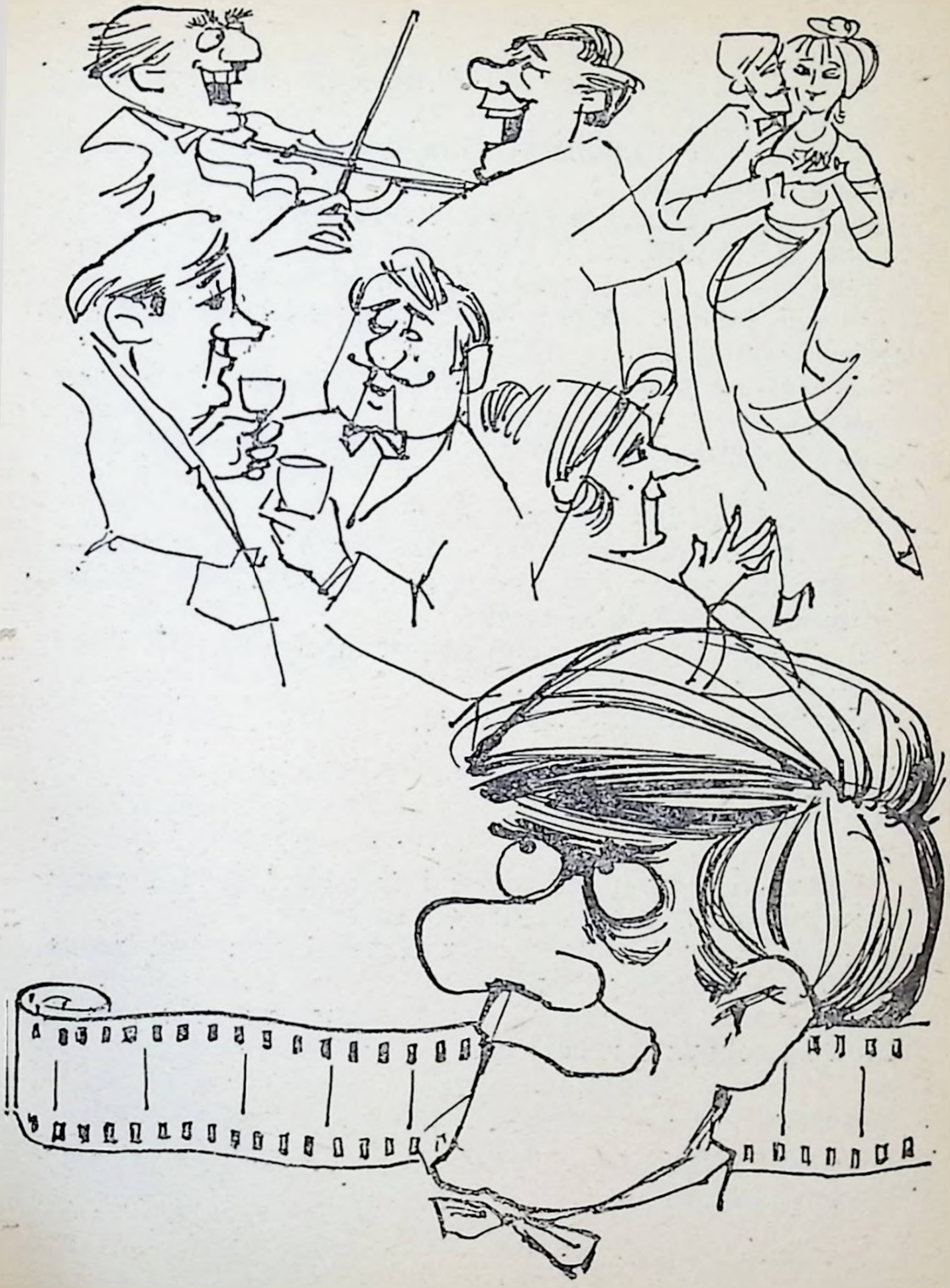

— Eu am zis să-l schimbăm !

— Năşicule, zi numai : „Mulţi ani !“

— Ba, eu zic ce vreau eu. Pe mine nu mă cenzurează nimeni.

Alicante a ocolit masa şi a luat camera din mîinile lui Axinte, explicîndu-i :

— Las' că filmez eu planul ăsta. Pornesc aparatul numai la : „Mulţi ani !“ Ce să-i fac, eu i-am dat rol secundar, da' el trage la episodic... Zi, năşicule...

— Am ridicat această urare şi-am să beau această mireasă, mulţi ani fericiţi !

— Hai, că pe artist l-a furat limonada. Am oprit banda, a opinat Firică submeseanul.

În încăpere au năvălit trei lăutari. Mirele i-a luat la rost :

— Unde-aţi fost, mă, pîn-acum ?

— Am fost prin preajmă — l-a lămurit violonistul — da' am stat pitiţi. Am crezut că-i televiziunea. Îi dăm drumul, ginerică, la moment.

S-a întors către tovarăşul cu ţambalul :

— Ia-o mare, Gioală !

Gioală a atacat cu voce de cap.

„Cine are fată mare
Mare supărare are...“

Primaşul a bătut cu arcuşul în vioară şi i-a făcut semn ţambalagiului că n-are obraz.

— Se poate, Gioală ?... Cu cîntecul ăsta vrei tu să rămînem în memoria peliculei ?

Înţelegînd că pînă la urmă totuşi se televizează, Gioală a schimbat repertoriul :

„La noi,
Bătrînii-s sfătoşi,
Părinţi sănătoşi

Copiii cuminţi şi frumoşi.
La noooi...“

Mirele i-a oprit :

— Hăuliţi în pustiu, dragi coleguţi. Întîi, că nu merge banda şi al doilea, că pe porţiunea asta bag eu muzică de pe caseta cu nunta Carolinei de Monaco.

Primaşul s-a supărat :

— Aşa vorbeşti cu noi, ginerică ? Matale care eşti de-al nostru. Arză-le-ar focu' de aparate, că din cauza lor lăutarii buni „n-are noroc“.

Nuntaşii arătau destul de plouaţi. Unii chiar îşi făceau loc să iasă din casă, la aer.

Mirele a sesizat nemulţumirea generală şi a încercat să calmeze spiritele :

— Fraţilor, beţi, mîncaţi ! Noi nu vă mai supărăm cu nimic. Filmăm pe furate, reportaj. Daţi-i drumul. Doar încolo, spre ziuă, pe la „Periniţă“, mai organizăm ceva artistic. Ca să vă convingeţi, uite, scot şi microfonul.

Alicante a tras de fir cu tot cu faţă de masă şi cu ce era pe masă.

De dedesubt, Firică a exclamat fericit :

— Merge banda !...

A doua zi, spre prînz, Alicante a avut ideea să proiecteze pelicula celor rămaşi pe cîmpul de bătălie, în stare de funcţionare parţială.

Vizionarea a stîrnit păreri şi reacţii foarte diferite.

Cel mai amplu expozeu l-a făcut învăţătorul Mardare. El a comparat planurile generale, înfăţişînd masa îmbelşugată, cu amplificarea semantică a barocului în filmele lui Fellini.

Geamparalele jucate de Firică şi Filimon, înaintea ciorbei de potroace, au fost asemănate (prin deschiderea lor spre universalitate) cu dansul din Zorba Grecul, exe-

cutat de Anthony Quinn și Alan Bates. Efectul a fost la fel de impresionant ca și cel obținut de regizorul Cacoyannis.

Mardare a remarcat și o secvență poetică. Aceea în care Titiana, mireasa, stă gînditoare lîngă un casetofon din care se revărsau acordurile grave ale cîntecului : „Dă mamă cu biciu-n mine". Tînăra mireasă semăna cu Ilse din „Casablanca" (Ingrid Bergman) în celebra secvență a barului, cînd îl ascultă pe Sam (Dooley Wilson) cîntînd celebra melodie „As Time Goes By". Aceeași transfigurare nostalgică.

Învățătorul a conchis că Alicante (ca regizor, nu ca mire) împletește calitățile autodidactului Alain Raisnes cu rafinamentul agresiv al lui Fassbinder.

Naşa, în schimb, nu s-a plăcut deloc și a declarat că, dacă ar fi avut șansa să debuteze cu un regizor mai sensibil, s-ar fi putut îndrepta spre o carieră artistică încununată de glorie.

Cît despre secvența „toastului" interpretată de naș, soțul ei, aceasta a fost de un comic savuros, fără vreo contribuție a regizorului, meritul fiind numai al actorului, care s-a cantonat intuitiv în maniera de joc franceză.

Mireasa a apreciat, laconic, că ar fi fost mult mai bine să își facă poze (cinstit) la „Foto Buzești".

Un conflict mai grav s-a iscat între Axinte (felcerul veterinar), cel care a fost operatorul filmului, și regizorul-mire. Axinte era amărît pentru că el a trebuit să creeze, în timp ce alții au petrecut ; a stat în picioare cu aparatul de filmat pe umăr, a dat, uneori, și indicații regizorale care au întregit opera de artă, a obținut o imagine poate mai frumoasă ca a lui Pasqualino de Santis, distins cu „Oscar" pentru „Romeo and Juliet". Ei bine, după toate acestea, el, directorul fotografiei nu apare în film.

Generic neexistînd, munca lui rămîne anonimă. Regizorul s-a văzut tot timpul, mai mult chiar decît Barbra Streisand în „Funny Girl".

În numele echității, Axinte a cerut să fie filmat de Alicante, în mai multe ipostaze : dansînd menuet cu Ramona Țipirig, cîntînd la ferăstrău (pantomimă) și jucînd bîza într-un picior, cu nașul. Altminteri, toarnă smoală în camera de luat vederi.

Alicante a consimțit ; a luat camera și a început să filmeze, dar din pricina oboselii și a romului cubanez, băut în zori, a făcut o greșeală. A înregistrat secvențele cu Axinte, ștergînd tot ce s-a filmat în cursul nopții. Așa a fost să fie !

A trecut timpul și uneori, în serile ocrotite de dragoste, Alicante cu Titiana pun la video caseta cu nunta lor, încercînd să recompună duios, cu ochii minții, scenele care au precedat menuetul lui Axinte cu Ramona, pantomima cu joagărul și bîza într-un picior, cu nașul.

Amintirile lor au o frumusețe indicibilă.

JURNAL DE CREAȚIE II

(continuare)

În paginile de început ale acestei cărți i-am promis cititorului (măcar unul sper să am) că-l voi ține la curent cu notațiile mele din jurnalul în care am consemnat tot ceea ce mi s-a întîmplat în timpul lucrului la schițele care alcătuiesc volumul de față. Aceste notații se referă numai la prezent, pentru că despre trecut n-am vrut să vorbesc, iar despre viitor nici atît.

Prezentul este alarmant, deoarece am rămas în pană de subiecte. Sigur că ar mai fi năravuri ce pot fi satirizate, dar, vedeți dumneavoastră, aceste năravuri nu umblă singure pe stradă. Ele sînt ale cuiva, aparțin de cineva și de unde să știu eu (un autor orfan de relații și cu o constituție șubredă) dacă acel cineva este într-adevăr „cineva", sau are pe altcineva... undeva și mi-am găsit beleaua.

Un prieten de al meu cu un temperament impulsiv i-a strigat unei pisici tărcate : „Zît !" Atît : „Zît !" N-a știut omul că pisica este tutelată de o pensionară de la parter, care i-a auzit expresia și care l-a pîndit pe prietenul meu timp de o lună, zi de zi, la venirea acasă, ca să agațe pe ușa liftului tăblița cu : „Ascensor în revizie". Bietul om a urcat zilnic opt etaje pe scări și, acum, cînd se vede cu pisica, o întreabă respectuos de sănătate.

Dacă pentru bruscarea verbală a unei pisici tărcate cineva se poate răzbuna atît de crunt, cum să prevezi reacțiile unui om de ale cărui năravuri te agăți, hodoronc-tronc. Periculos !

Unii umoriști (nu dau nume) cică se inspiră din viață. Din viața cui ? Cine se bucură că te iei de viața lui ?

Şi totuşi este preferabil să te inspiri din mediul înconjurător. Mai superi pe unul, pe altul, dar nici alergătorii în cursele cu obstacole nu au o viaţă mai uşoară.

Chiar astăzi mi-am dat seama cît de benefic poate fi pentru un umorist contactul direct cu lumea. Documentarea pe viu. La ora şaptesprezece şi zece nevastă-mea m-a îmbiat cu următoarele vorbe dulci : „Mişcă-te şi plăteşte întreţinerea, restanţier înrăit !"

I-am urmat îndemnul (sînt foarte sensibil cînd mă ia cineva cu binişorul) şi am coborît la subsol, unde are biroul tovarăşul Icodim Lucuduţă, administratorul blocului nostru, un om înalt, voinic, cu părul ca un tufiş.

În zilele de plată ale întreţinerii, prin acest birou (în care se află şi o bancă lungă ca în sălile de aşteptare respectabile), se perindă locatari — fel de fel — şi poţi auzi o puzderie de istorioare năstruşnice. Soarta a ţinut cu mine. Am nimerit o zi bună. Am intrat în birou tocmai cînd nea Lucuduţă rupea chitanţă unei vecine de fustele căreia se ţineau cei trei copii ai ei. Un băieţel şi două fetiţe.

Ca să par glumeţ (lumea mă cunoaşte ca pe un producător individual de umor) i-am zis băieţelului :

— Puştiule, văd că tu ai două surioare. Nu mi-o dai mie pe cea mică ?

— Nu, nene, nu ţi-o dau că nu e bună, plînge, mi-a răspuns piciul.

Femeia a zîmbit (mîndră de fiul ei) şi-a luat copiii şi a plecat cu chitanţa în mînă.

Am încercat să descifrez ce a rămas scris pe copia din carnetul administratorului. Imposibil. I-am şi spus :

— Întotdeauna cînd mă uit la scrisul dumneavoastră, mă duce gîndul la maşinile de codificare ale serviciilor secrete de informaţii.

— Ba ! s-a împotrivit el. E foarte simplu. Uitaţi, de pildă, chitanţa asta „FIN — 47" înseamnă : „Familia Ilarion Năstase, apartamentul 47." „LIN" — înseamnă

luna iunie, luna pentru care se plăteşte întreţinerea, spre deosebire de „LIL", care înseamnă luna iulie. Urmează apoi suma plătită : 135,50 şi gata !

— Dar mai văd aici un : „IL". Asta ce vrea să fie ?

— Iniţialele mele : Icodim Lucuduţă. Noi scriem chitanţe, nu romane cu snoave, a adăugat el insinuant. Dar pentru că aţi vorbit de coduri secrete, să ştiţi că eu am studiat problema. Ludovic al XIV-lea, un mic exemplu, folosea în corespondenţa cu miniştrii săi un dicţionar cifrat, formidabil, alcătuit de cel mai faimos criptograf al timpului său, unul Rossignol. Scrisorile rămase de la rege nu au putut fi descifrate decît la două secole după moartea sa. Ei, ce zici ?...

N-am apucat să zic nimic, fiindcă a intrat în birou, ca o vijelie, un alt glumeţ. A trecut cu privirea peste mine şi l-a întrebat pe Lucuduţă :

— Ai auzit-o pe-aia cu muta ?...

— Nu ! a tresărit IL. (Prescurtare de la Icodim Lucuduţă.)

— Zice că unul — a început noul venit — s-a îndrăgostit la nebunie de o fată frumoasă coz şi a luat-o de nevastă, cu toate că era mută. S-a dus apoi cu ea la un specialist mare — cel mai grozav — şi ăsta a făcut minunea, a vindecat-o, i-a redat glasul cristalin.

Fericire nesperată şi, după un timp, soţul s-a înfiinţat din nou la profesorul cel vestit. I-a zis că soţia se simte minunat, vorbeşte nemaipomenit, dar că are o mare rugăminte personală. Dacă nu s-ar putea ca doctorul să facă o mică intervenţie nedureroasă şi să-i surzească pe el !

Lucuduţă a zîmbit decent şi spuitorul de anecdote a hohotit gros, vreo cîteva minute bune.

— Plăteşti şi întreţinerea ? l-a întrebat administratorul.

— *Nu ! Am venit doar să-ţi spun bancul cu muta, a precizat glumeţul şi a ieşit la fel de vijelios precum a intrat.*

După plecarea lui, am aflat că îl cheamă Zamfirescu, că este un şugubăţ notoriu şi că se ţine de farse.

Cînd un vecin şi-a cumpărat o maşină de ocazie, urmînd să înveţe ulterior conducerea auto, Zamfirescu — văzîndu-l nepriceput — l-a întrebat dacă a primenit aerul din cauciucuri.

Omul a făcut ochii mari, n-auzise de aşa ceva.

Zamfirescu o venit cu lămuriri suplimentare. I-a explicat cu delicateţe şi, în acelaşi timp, cu fermitate că, în orice spaţiu închis, aerul se viciază. „Cînd pleci în concediu şi ţii geamurile închise, cum simţi aerul la venire ? Deteriorat, dăunător !... Aşa cum aerisești odăile, trebuie ca, în răstimpuri, să primeneşti şi aerul din cauciucuri. Altfel, încet-încet, îţi distruge camerele, predispune cauciucurile la explozie..." i-a zis el, înconjurîndu-l cu grijă părintească. După această instruire, într-o duminică dimineaţă, proprietarul maşinii a dezumflat toate cauciucurile (inclusiv roata de rezervă) şi le-a umflat la loc cu pompa. A dat cam vreo mie de pompe. A fost plăcut şi reconfortant. Cînd a terminat treaba, arăta ca un echer în picioare.

Zamfirescu îl privea de la balconul apartamentului său.

Curînd, omul cu maşina s-a dumirit că a fost victima unei farse pe care a apreciat-o în felul său.

Într-o zi l-a suprins pe Zamfirescu bătînd covoare în curte, i-a luat bătătorul din mînă şi l-a desprăfuit pe şira spinării, îndelung şi metodic, ca pe un preş de la uşa Casei de Ajutor Reciproc.

Lucuduţă m-a întrebat dacă am observat că lui Zamfirescu îi lipseşte un smoc de păr din cap.

— *N-am observat, dar poate omul are peladă, mi-am dat eu cu părerea.*

— *Aș ! N-are smocul și știu cine l-a smuls. Un amic de-al lui, pe care l-a însoțit într-un concediu, au stat în același hotel, și s-a nimerit ca amicul să fie cazat la camera 100. Noaptea, Zamfirescu i-a desprins de pe ușă cifra 1. Pricepi ?...*

Șueta mea cu administratorul a fost întreruptă de un alt locatar venit să achite întreținerea.

Lucuduță s-a interesat prevenitor :

— *Ce mai face doamna dumneavoastră ?*

— *S-a aflat !...*

— *Ce să se afle ?*

— *E, ne-am cam certat și a plecat la maică-sa. Auzi dumneata, a plecat de-acasă numai pentru că a mușcat-o, de fluierul piciorului, cîinele nostru Tarzan.*

— *Nu mi-l vindeți mie ? am sărit eu.*

— *Nu ! Sînt sigur că nevastă-mea se întoarce, m-a refuzat stăpînul cîinelui.*

Foarte interesantă, instructivă și amuzantă a fost ședera în biroul administratorului. După domnul cu cățelul, a sosit un bărbat foarte în vîrstă, puțin la trup și cu o chelie mai lucioasă decît un genunchi de biciclist. Vorbăreț și lăudăros, nevoie mare. Ne-a spus că, peste o lună, împlinește nouăzeci și două de primăveri, dar că nu se dă pe doi tineri de patruzeci și șase, că poate să spargă nuca-n dinți, dacă ar vedea s-o ducă la gură, că are o logodnică, dar nu se pripește cu însurătoarea, că vrea să se înscrie la universitatea populară, sau în altă parte, pentru un curs de trîntă-dreaptă.

La un moment dat și-a pierdut șirul și a început să turuie despre numai știu ce deplasări de trupe, din primul război mondial.

Ne-a povestit cum a pus el mîna într-o zi pe-o mitralieră și cum i-a secerat pe soldații lui Mackensen.

— *Alelei, ce-i culcam, s-a semețit bătrînul. Ca pe spice. Cînd a văzut dușmanul așa, m-a atacat cu avi-*

oane și cu zepeline, a aruncat cu bombe în mine. Eu, nimic ! Dă-i cu mitraliera ! Ţac-ţac-ţac ! S-au năpustit să mă strivească, fără milă, cu niște care blindate. Nimic ! Eu, peste ei. Tac-ţac-ţac ! Au potrivit tunurile pe mine și m-au împroșcat cu obuze, cu ghiulele, cu șrapnele. Degeaba, îi doboram ca pe muște. Tac-ţac-ţac !

Lucuduță l-a oprit cu o întrebare :

— De-atunci aveți gura într-o parte ?

— De-atunci, a încuviințat războinicul. M-a văzut un austriac și m-a bătut cu levierul peste gură...

Bătrînul a plecat brusc, să-și caute masca de gaze, pe care nu mai știa unde și-a pus-o.

Mi-am plătit și eu întreținerea și mă pregăteam să mă întorc în ambianța familială, cînd pe ușă a apărut doamna Maricica, actriță adulată de public și de locatarii blocului nostru.

În lumina puțină din încăpere părea micuță, fragilă și austeră în rochia ei „gris-perle", cu guler alb apretat. Dar cu un bust pentru care merita să te apuci de sculptură.

Am sărit în picioare și am rostit la unison cu Lucuduță :

— Sărut-mîinile !

N-a avut timp să ne răspundă, pentru că pe ușă s-a strecurat Romică Puſu, adjunct de pianist (întorcător de pagini-partitură) într-o orchestră. El a acaparat-o imediat pe doamna Maricica spre marea noastră ciudă.

I-a declarat, emfatic, că e frumoasă ca o speranță și că este o reală bucurie să exiști pe lume o dată cu dînsa.

L-a citat și pe un mare împărat al francezilor, care a spus : „O femeie frumoasă place ochilor, o femeie bună place inimii ; una este o bijuterie, cealaltă este o comoară".

*Bineînțeles că doamna Maricica a noastră este și una și alta. În continuare, adjunctul de pianist s-a cocoțat pe bancă și a început să recite, zicea el, din Lermontov * :*

„Ea nu prin frumusețe-mbată,
Robind pe tineri visători,
Nu duce-n urma ei o ceată
De muți și triști suspinători,
Și n-are mijlocul de zînă,
Nici sîn de-nvălurat cleștar —
Și nimeni fruntea în țărînă
Nu-și pleacă la al ei altar.
Și, totuși, zîmbetele-i toate
Și mersul ei și vorba-i sînt
De-o minunată simplitate.
De viață plină și de cînt
Și vocea sufletu-ți pătrunde
Ca dulci și blînde amintiri
Iubind, iubirea și-o ascunde
Plecînd sfioasele priviri".

Cu o privire curat-sfioasă, Maricica a murmurat :

— Versurile lui Lermontov sînt într-adevăr foarte frumoase.

— Oho ! s-a repezit Romică. De-aș fi eu atît de sănătos, pe cît sînteți dumneavoastră de frumoasă... Am venit anume, acum, aici, ca să vă declar că sînteți o regină a frumuseții și a talentului artistic. Dixit !... Întreținerea mi-am plătit-o săptămîna trecută. La revedere tuturor... Sînteți superbă, doamnă !... La revedere...

---

*Am verificat, plin de ciudă că această „variantă"" mi-a scăpat. Avea dreptate, ticălosul, este din Lermontov, **Poezii**, Editura Tineretului, 1959. În românește de Victor Tulbure, pagina 49.

După ce Romică Pufu a ieşit din birou, Lucuduţă a încercat să dreagă busuiocul.

— Doamnă Maricica, să nu vă luaţi după el, e cam nebun şi vorbeşte aiurea. Încolo e un om cumsecade şi conştiincios la plata întreţinerii...

Cînd m-am întors acasă, nevastă-mea, grijulie cum o ştiu, mi-a creat condiţii corespunzătoare pentru munca de creaţie. Adică, m-a pus să cojesc nişte nuci verzi, întrucît ea nu vrea să se înnegrească pe degete.

M-a apostrofat :

— Ţi-am pritocit hîrtiile alea de pe masă şi am observat că, pe lîngă schiţele tale zbanghii, ţii şi un jurnal ca...

— Ca marii creatori ai secolului actual şi precedent ! am pus eu prompt lucrurile la punct.

— Dacă eşti aşa mare, a replicat ea, de ce nu te serveşte Valerica de la „Parfumerie" cu şampon „Miraj" ?...

Am refuzat să mă angajez într-o discuţie sterilă şi mi-am văzut de nuci, meditînd creator.

Vizita făcută administratorului Lucuduţă a însemnat pentru mine o sursă de documentare fantastică.

Povestea cu primenirea aerului din cauciucuri poate constitui materialul de bază pentru o nuvelă amplă, dedicată regelui-automobil şi sclavilor săi.

Şi istoria cu nevasta muşcată de cîinele Tarzan poate alimenta un roman, în genul „Cărţilor junglei", cu referire în principal la cîine, acest prieten de nădejde al omului. Din paginile romanului va trebui să transpară o critică subtilă la adresa omului care îl mai ţine pe prietenul-cîine legat în lanţuri.

Sau... ? Doamna Maricica nu poate fi o muză încîntătoare pentru un prozator matur şi necăsătorit ? Mari-

cica, doamna cu aroma cîmpiilor călcate de soare... (Să nu uit să şterg fraza asta, să n-o citească nevastă-mea.)

Timp să am, sănătate să fie, că mă aşteaptă sarcini scriitoriceşti demne de talentul meu vînjos.

Veţi mai auzi de mine, stimaţi cititori !

Deocamdată, citiţi mai departe schiţele care urmează. O faceţi pe riscul şi pe rîsul dumneavoastră...

SUFERINȚELE TÎNĂRULUI DISCOBOL

Soții Gafton au avut în viață bucurii, necazuri, pasiuni mici de nivel mediu și o pasiune foarte mare : colecționarea de farfurii.

Un perete întreg al locuinței lor (înalt, casă veche) era decorat cu farfurii de toate mărimile, din tot felul de materiale, de toate naționalitățile.

O farfurie, porțelan de Sèvres, ciobită, alta de Limoges, un platou de faianță de Delft, un castronaș din ceramică în care se punea lăptic, pe vremuri, pentru cățelușul Fortuné al Josephinei de Beauharnais (sursă neverificată), în sfîrșit, numeroase farfurii de Horezu, de Radna, de Oboga, de Sighișoara, de Chitila, de Ploiești-Vest și de la „Tehnica sticlei" și „Faianța populară". Mai erau străchini de Botoșani, de Șimleu, de Dolhasca, de pămînt, un ceaun din fontă, un castron din tablă, o gamelă de aluminiu, trei funduri din lemn pirogravat (Maramureș). Noul era reprezentat printr-un set pentru camping, din plastic și tăviță din carton cerat, executate artizanal la cooperativa „Înhumarea".

Cea mai importantă piesă era un fel de farfurioară, făcută dintr-un fund de obuz. Legenda ei era interesantă. Se spune că în campania (napoleoniană) din 1813 — bătălia de la Leipzig — generalul Curial care a pus pe fugă corpul austriac și-a tratat prizonierul de onoare, pe generalul comandant Mervelt, cu jumări de ouă pregătite în acest fund de obuz, la foc iute, de praf de pușcă. (Se văd încă urmele de afumare intensă a metalului.) După alte surse, fundul de obuz ar fi în rea-

litate un piston al unui motor de tractor din zilele noastre, retezat cu bomfaierul, în care (susţine un martor ne-ocular) nişte lucrători de la o construcţie au încălzit o conservă de fasole, cu aparatul de sudură. (Cum vă spuneam se văd încă urmele de afumare intensă a metalului.)

Noi îl sfătuim pe cititor să reţină legenda iniţială, fiind mult mai romanţioasă.

Au mai avut soţii Gafton o piesă de excepţie, strict autentică, platoul de lut ars din care contele de Monte Cristo ar fi mîncat turtoi, în detenţie. Din nefericire, această piesă inestimabilă a fost sustrasă (autori necunoscuţi) în condiţii neelucidate pînă în prezent.

Toate au fost bune şi frumoase, pînă ce s-a înălţat odrasla familiei Gafton, Viorel, care, după un spectacol al circului autohton, şi-a ales drumul în viaţă. Vroia — obstinaţie juvenilă — să ajungă jongler cu farfurii. Aşa se face că minunata colecţie a devenit (incredibil, dar adevărat) material de antrenament.

După primele exerciţii s-a impus înlocuirea unei lustre şi a cîtorva geamuri de la ferestre, întrucît, zburînd spre înălţimi, farfuriile au intrat în coliziune cu ele şi cu alte obiecte situate în cosmosul locativ.

Cum nimic nu se pierde, colecţia a fost transformată în grămăjoare de cioburi preţioase, provenite de la vase nepereche, din trecuta avuţie a unor mari personalităţi. (Pentru fiecare morman de cioburi s-a compus şi cîte-o legendă nostalgică.)

Ca toţi marii artişti înaintea gloriei, băiatul Viorel a suferit numeroase atacuri la persoană, şicane, maltratări, urmăriri — cu arme albe — în jurul mesei din sufragerie, tentative brutale de alungirea urechilor pînă în creştetul capului, stilul smuls.

În faţa acestui val de violenţă şi de obtuzitate (ev) medievală, care frîna dezvoltarea impetuoasă a unui viitor as al arenei circului, Viorel a început să abando-

neze. Nici nu mai dispunea de o bază materială satisfăcătoare.

După epuizarea colecţiei, a mai încercat doar cîteva exerciţii cu vesela din bucătăria părintească şi tocmai cînd ajunsese să prindă cu mare precizie două farfurii, din şase aruncate în sus s-a distrus întreaga recuzită. Astfel încît au fost nevoiţi să mănînce, o vreme, din oale, crătiţi şi tigăi.

Cu timpul, părinţii au înlocuit întregul inventar de veselă, dar l-au depozitat într-o casă de bani cu cifru, achiziţionată prin „Consignaţia", model solid, dinainte de război.

Pentru deschiderea casei de bani, erau necesare: cunoaşterea cifrului secret, deconectarea sistemului (central şi periferic) de alarmă, plus două chei păstrate una la mama, cealaltă la tata, care însă nu puteau deschide decît împreună.

Anii au trecut, Viorel a crescut şi ambiţia lui, de a ajunge cel mai mare jongler cu farfurii al tuturor timpurilor, s-a prefăcut în amintire.

Speranţele i s-au îndreptat către sport, dar, enumerînd disciplinele la care s-ar putea antrena, a realizat că nu e tocmai simplu, Succesele noastre — de nivel mondial — la gimnastică, înot, haltere, lupte, fotbal, box, handbal, rugby, l-au făcut să se gîndească foarte serios la munca de ocnaş care-l aşteaptă pe cel ce aspiră la condiţia de campion sau la cea de sportiv de performanţă.

I-a venit în sprijin cu vorba şi cu fapta, un prieten din copilărie, Horaţiu.

— Viorele, mai ţii tu minte muntele măreţ de cioburi pe care l-ai înălţat la voi în curte ?... Noi, copiii, veneam acolo în excursie ca la Masivul Bucegi sau Cheile Tătarului. Era foarte impresionant. Dar altceva voiam să-ţi spun. Tu aveai o mare dexteritate la aruncarea obiectelor de formă circulară. Ce-ar fi să te faci dis-

cobol ?... Nu trebuie să-ţi dozezi eforturile ca la farfurii, te dezlănţui după pofta inimii şi — cine ştie ? poate ajungi la unele rezultate. Dacă vrei, eu cunosc pe cineva la Asociaţia Sportivă „Recordul absolut", te prezint, te documentezi şi vezi ce iese. Vrei ?...

Viorel a vrut şi bine a făcut. După un trimestru de pregătire multilaterală şi un semestru de antrenament la aruncarea discului, a fost trecut pe lista tinerelor speranţe.

În cîteva competiţii locale şi-a confirmat clasa, prin rezultatele obţinute. Totul e să îndrăzneşti şi cum norocul îi ajută pe cei îndrăzneţi, s-a văzut inclus în lotul de atleţi care mergeau să se întreacă amical cu sportivii din Caterbizonda Bunei Speranţe, pe stadionul principal al oraşului Rataburu, capitala ţării.

De bucurie, la aflarea veştii, părinţii lui Viorel i-au făcut cadou şase farfurioare „Rosenthal" veritabil, să facă ce vrea cu ele. El, binecrescut, le-a lăsat mamei în păstrare şi dacă va fi cazul vor mînca din ele, la întoarcere, tortul victoriei.

Pentru Viorel Gafton, călătoria cu avionul s-a desfăşurat ca printr-un tunel al groazei. Era la primul zbor şi emoţiilor inerente li s-au adăugat cele ale debutului într-o mare întîlnire sportivă internaţională.

În avion se aşezase lîngă un săritor cu prăjina, recordman cunoscut, voiajat pe mai toate meridianele. O persoană simpatică, informată, volubilă (din cale afară), ale cărei povestioare drăguţe, optimiste, au constituit pentru Viorel cel mai bun tonic cardiac.

I-a vorbit cu lux de amănunte despre Triunghiul Bermudelor, despre navele dispărute pe veci, despre un avion de pasageri — exact ca acesta al lor — care a fost transformat de forţe necunoscute şi misterioase într-un nasture metalic pentru manşetă. I-a mai relatat, cu un acut simţ al detaliului, despre marile catastrofe aeriene ale secolului, despre teroriști, deturnări,

intoxicarea călătorilor aerieni cu ciuperci, cu peşte, cu icre, maniaci fioroşi, sectanţi criminali, maşini infernale, bombe cu ceas, pistoale, grenade, junghere, incendii la bord, furtuni ucigaşe, trăsnete, fulgere, ciocniri, aterizări forţate pe fundul oceanelor unde mişună rechini schizofrenici, aterizări pe creste muntoase, printre scorpioni, şerpi cu clopoţei, vulturi carnivori, leoparzi lihniţi de foame, insecte radioactive însetate de sînge, plante otrăvitoare.

Totul cu date, cu cifre, cu referiri la cărţi şi ziare de mare tiraj.

Din pricina acestei avalanşe de grozăvii a fost un moment în care Viorel a dat în mintea copiilor. Se ruga de zîna lui bună(? !) să-l prefacă pe săritorul cu prăjina într-un disc, pe care el să-l ia şi să-l arunce cît mai departe.

Această închipuire l-a ajutat şi în ziua concursului. Aşa se face că discul aruncat de Viorel a depăşit linia de 70 metri, o performanţă numai a campionilor mondiali. Un rezultat extraordinar, cel mai spectaculos din întreaga competiţie ; aplauze, urale, felicitări, interviuri, poze, apariţii la T. V., medalie, cupă, toasturi, suveniruri, obiecte de artă neagră, admiratoare albe, cîte şi mai cîte şi toate plăcute.

În această atmosferă, cum să mai ţină minte Viorel Gafton, surprinzătorul campion, ce s-a ales de discul pe care el l-a aruncat pînă hăt-departe, la punctul de impact cu gloria mondială ? Cine, mă rog, n-ar fi uitat ?

(De altfel s-a aflat, mai tîrziu, că discul a fost înfiat de către un arbitru, colecţionar fanatic.)

La plecarea din Rataburu, Viorel a întîrziat cîteva minute pe aeroport (ultimele saluturi de rămas-bun, ultimele zîmbete pentru fotografi) şi cînd a vrut să ocupe un loc în avion, singurul rămas liber era tot lîngă simpaticul săritor cu prăjina.

N-a mai contat. Din pricina atîtor emoții, agitații, a programului încărcat, era toropit de oboseală. A rezemat capul de spătarul fotoliului și pînă să treacă vama în împărăția somnului, a mai apucat să-l audă pe săritor îngînînd un fel de litanie din care se desprindea că după bucurie vine supărare, după rîs, plîns, după șapte vaci grase, șapte vaci slabe. Cine azi se veselește, mîine-poimîine jelește ș.a.m.d.

Primirea pe care i-au făcut-o acasă, lui Viorel, rudele, prietenii, cunoștințele și numeroși pasionați ai recordurilor a fost (să nu ocolim cuvintele mari) triumfală.

După o zi de refacere, Viorel a trecut pe la asociație. Iar felicitări, laude, gesturi prietenești, dar și o comunicare. Îl caută de urgență (arde !) tovarășul Raiu, noul șef al secției de materiale sportive. Un funcționar extrem de serios, sever cu sine și cu ceilalți, energic, rigid, ferm și intransigent.

Avea o vastă experiență în cîmpul muncii. Înainte să fie angajat la asociația sportivă, lucrase ca instructor-delegat al Societății de Protecție a Animalelor, de pe lîngă Intreprinderea de Ecarisaj. S-a ocupat de agitația vizuală la o cooperativă de nevăzători, a răspuns de tematica programelor pentru popularizarea științei și culturii ale unei case de cultură, pe timpul cît a fost închisă pentru renovare, a ținut evidența simpozioanelor despre numerele cuantice la o grădiniță cu program redus, a fost șeful comisiei de avizare (compusă dintr-un singur membru) a noului ac de cusut cu ureche la ambele capete, pentru evitarea înțepăturii în deget, a făcut parte din colegiul de redacție al broșurii de uz intern : „Secretul longevității la pungile de plastic“, dar cîte n-a făcut și n-a dres ?

De curînd, a propus schimbarea regulamentului la jocul de rugby, în sensul interzicerii grămezilor. Nu se știe ce vorbesc sportivii cînd stau cap în cap (și in-

vers) acolo pe teren, departe de public. Trebuie luate măsuri, trebuie prevenit, trebuie evitat.

Viorel a răspuns de îndată chemării şi s-a văzut faţă-n faţă cu tovarăşul Raiu. Un bărbat mai mult lat decît înalt, cu o faţă cenuşie, poroasă, ca de cărămidă refractară, cu ochi albicioşi, opaci. La prima vedere, ai fi fost tentat să spui că este un exemplar uman ratat, dacă minusurile fizice nu s-ar fi compensat prin toate calităţile mai sus pomenite.

Funcţionarul l-a primit rece, fără să-i întindă mîna, fără să-l invite să ia loc.

— Numele şi prenumele !

Surprins (poate tocmai de aceea) Viorel şi-a declinat numele cu braţele lipite de corp şi pocnind din călcîie.

— Vîrsta ?

— 22 !

— Deci, major ! Asta este semnătura *dumneatale* ?

— Unde ?

— Aici, pe bon.

— Da.

— Citeşte ce scrie !

— Bon pentru una bucată disc luată asupra subsemnatului, în deplasarea peste hotare.

— Recunoşti ?

— Bineînţeles ! Am luat discul...

— Şi nu crezi că e cazul să-l aduci înapoi ?

— A !... Să vedeţi, la Rataburu, în Caterbizonda Bunei Speranţe, eu am...

— Nu mă interesează ce-ai făcut, pe unde ai umblat. Te rog să predai discul în termen de două ore.

— Tocmai asta e !...

— Unde e ?

— Nu e ! Adică, trebuie să fie, dar nu...

— N-avem timp de *divagăţii*. Îl ai, sau nu-l ai ?

— Nu !

— Delapidatorule !

— Alo !...

Tovarășul Raiu s-a ridicat în picioare !!

— Ce beneficii ai obținut din vînzarea discului, ce complici ai avut, unde sînt banii dobîndiți pe căi josnice și necinstite ?

— Să ne controlăm cuvintele.

— Controlează-te. Deocamdată aduci discul înapoi și îți propun doar retrogradarea pe șase luni ca adjunct de aruncător. Alergi pe terenul de antrenament, aduni discurile și poate așa înveți să fii strîngător.

— Auzi, tovarășul ! Nu-știu-cum-te-cheamă !...

— Nu sînt tovarăș cu infractorii de drept comun.

— Am plecat, că altfel...

— Mă, băiatule. Ia nu mai fi tu țîfnos și șezi frumușel aici, pe scaun. Te văd tînăr, crud, la început de viață. De ce te-ai mînjit mă, pentru atît de puțin ? Tu n-ai mamă, n-ai tată ? Ce vină au oamenii ăștia să plîngă-n pumni și să rămînă fără sprijin la bătrînețe ? Ești îmbrăcat curat, arăți bine hrănit, deși asta nu e treaba mea. O, sfîntă inconștiență a tinereții nesupravegheate ! Ce înseamnă o clipă de rătăcire pe care o plătești toată viața cu sînge. Ce-o să zică urmașii tăi, dac-o să mai ai timp să-i procreezi ? Îți dai seama cîtă lume ai nenorocit ? Chiar și aici la asociație... Eu, mă rog, îmi pun lacăt la gură pentru nivelul local, dar în sus trebuie să informez. Se poate fără să informezi, spune și tu ? Nu se poate... Cugetam adineaurea, căutînd în ochii tăi de mielușel proțăpit în fața puștii vînătorului, că ar trebui să-mi calc pe inimă, pe principii, pe vigilența mea liber consimțită și să te ajut. Uite, te mai las o zi în libertate, pînă recuperezi prejudiciul...

— Ajunge ! Îl plătesc și am terminat povestea. Nu mi-am închipuit că...

— Trebuia să-ți închipui ! Așa faceți, comiteți fapta și pe urmă vă smiorcăiți că nu v-ați dat seama.

— Să punem punct ! N-am să stau aici pentru o bucată de lemn pînă la calendele grecești.

— Să nu amestecăm în discuția noastră alte națiuni balcanice nevinovate. Degeaba te îmbățoșezi așa, cu mine nu-ți merge. O bucată de lemn ai zis ? Cred că-n inconștiența ta *grasă* nici nu știi ce-ai aruncat. Îți spun eu : disc din lemn special cu miez metalic, greutate egal două kilograme, diametrul între 219—221 milimetri, inel metalic pe margine, gros de 12 milimetri, diametrul centrului metalic 50—57 milimetri, grosimea în punctul central 44—46 milimetri. Cum e, domnu' mare mahăr ? N-aud ! Lemn special, aurul nostru forestier, metal nobil, inele, miezuri, tot felul de bibiluri scumpe, fabricate cu sudoare și dumneata le arunci, da ? Măcar să-l fi aruncat așa, cu milă, pe la picioare, de la înălțime mică. Dar, nu ! Dumneata, hîț cu el pînă unde și-a înțărcat dracu' copiii !

— Pierdem timpul, tovarășu' magaziner.

— Pardon, eu sînt șeful secției. E adevărat, magazia ține de mine, mă autosubordonez din acest punct de vedere, dar nu cu dumneata discut eu regulamentul de funcționare.

— Care e valoarea discului ?

— Mare ! Ai dat de-a azvîrlita cu bunul colectivului, cum de nu ți-a înțepenit mîna aia păcătoasă ? Cu dreapta arunci, nu ?

— Nu contează. Lăsați, aduc unul nou, găsesc eu să cumpăr de undeva.

— Mai salcîm ! Trebuie să existe în gestiune, viu și natural, ăla pe care l-ai înstrăinat. Număr de inventar 1547, scris de mine cu vopsea fosforescentă.

— Să mi se impute, îl plătesc și triplu, numai să terminăm odată.

— Ia uite unde era Onasisul cartierului... Măcar dacă se spărgea cînd a atins pămîntul. Mai făceam o comisie de scădere, încheiam proces-verbal, anexam resturile

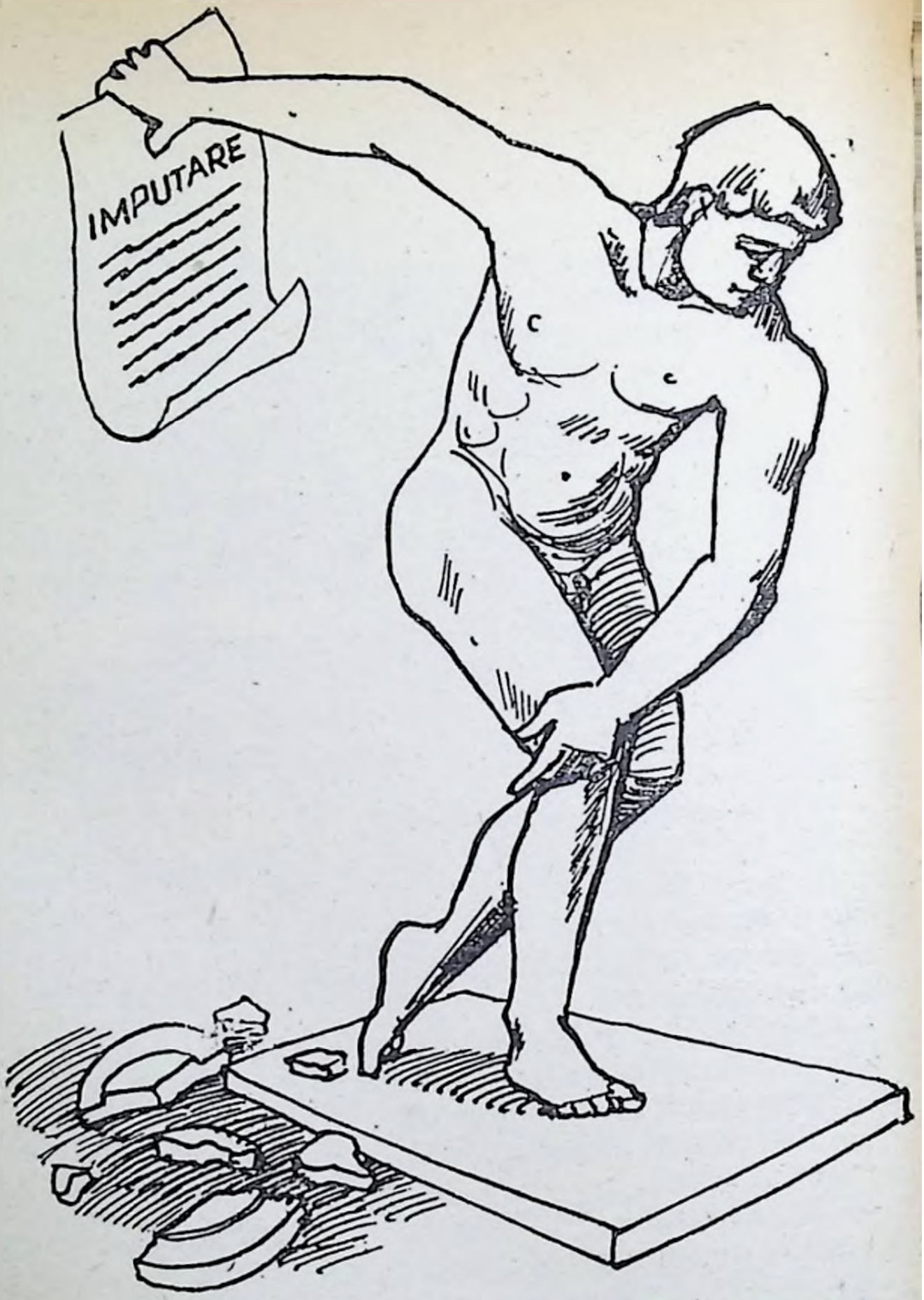
IMPUTARE

— martor la dosar, era ceva. Sau, să zicem lovea terenul, sărea într-un rîu mărginaș și îl lua apa. Ne deplasam acolo, pluteam pe firul apei, cercetări, fotografii, declarații de la riverani, angajam scafandri, *bătisca-cafeuri* din alea — pe banii lor, că la ei s-a pierdut — și aduceam acasă acte justificative beton. Dar așa ? Învinuitul recunoaște că l-a aruncat, ura și la gară... Păi, în cosmos dacă-l aruncai, tot venea înapoi ! Sînt legi organice : un corp aruncat în sus cade fatalmente jos. Mai devreme sau mai tîrziu, da' cade. Să nu te încumeți tu să mă amețești pe mine, om călit la școala aspră a vieții. Nu ține ! Ce-ți închipui, că eu am cap de tuci ? Află că n-am, puștiule, n-am deloc, așa să știi !... Premiul sau mențiunea sau insigna pe care le-ai căpătat acolo abia te obligau la o atitudine multigrijulie față de...

Viorel Gafton n-a mai putut răbda, a văzut roșu înaintea ochilor. L-a ridicat pe Raiu de la pămînt cu o singură mînă, a făcut două piruete (pentru avînt, ca pe stadion) și l-a aruncat în sus.

— Hai, că te-am promovat ! a strigat Viorel în urma lui. Mai înnebunește-i și pe alții !...

Este însă absolut uluitor faptul că tovarășul Raiu n-a mai venit în jos. A rămas sus, adică acolo unde l-a „trimis" Viorel, sau...

Totuși, să nu disperăm. Vorba domniei sale, există legi după care un corp aruncat în sus cade, fatalmente, jos.

CONSULTAȚIA

Femeia corpolentă, îmbrăcată cu o haină de blană care o ajuta să pară și mai lată, a trecut, în trombă, prin sala de așteptare, ignorînd persoanele plasate în ușa cabinetului de consultații medicale. A dat buzna

în cabinet, strigînd la doctor, asemenea unui om care a căzut în fundul unei prăpăstii adînci :

— Doctore, doctore ! Vreau să-ţi cer o consultaţie !

Medicul nu s-a alarmat.

— Aveţi fişă la noi ?

— N-am fişă, sînt o bolnavă. Nu-i de ajuns ?

— Sînteţi la rînd ?

— E vorba de o urgenţă. Nu-i de ajuns ?

— Mă rog, spuneţi ce vă doare.

— Numai o clipă, să-mi trag sufletul.

— Poftiţi.

— Îmi bate inima. Puneţi mîna să vedeţi...

— (Îi ia pulsul.) Nu simt nimic.

— Extrasistole, nu ?

— Vom vedea.

— Aveţi o ţigară ?

— N-am, nu fumez.

— Am eu. Aveţi un foc ?

— Nu, în cabinet nu se fumează !

— A, uite c-am găsit bricheta. (Îşi aprinde)

— V-ascult...

— Pot să pun scrumul aici... Ce-i asta ?

— Călimara mea !

— N-aveţi o farfurioară ? Unde e sora care vă ajută ?

— Alături !

— A, e aici ?

— Aici !

— Putem s-o rugăm să ne facă nişte cafele ? Am eu...

— Nu obişnuim aşa ceva. Spuneaţi că e vorba de o urgenţă.

— Da, dar nu mă grăbesc.

— Mă grăbesc eu.

— Nu e bine. Ce tensiune aveţi ?

— Nu ştiu, n-apuc să mi-o iau.

— Eu sînt „hipo“. Am senzaţia cîteodată că n-am aer. Ulte şi acum, nu e aer.
— Nu e aer, e fum !
— Mă înec. Daţi-mi ceva de băut.
— Poftiţi un pahar cu apă.
— Un „Pepsi“ n-aveţi ?
— N-avem.
Vă ascult...
— Dar şi ţigările sînt rele.
— Tocmai, stingeţi-o !
— Stai, că am altele mai bune.
— Nu stau, n-am timp.
— Stresul ăsta ne omoară pe toţi.
— Pe mine nu.
— Pe dumneavoastră cine vă omoară ?
— Ba unul, ba alta...
— A, v-am enervat !
— N-am zis nimic.
— Şi tăcerea e un răspuns. Nu vă supăraţi, sînt doar o pacientă.
— Pe sală sînt mai multe paciente, care aşteaptă...
— Vai, dar ce înconjurat sînteţi de femei. Soţia nu zice nimic ?
— Ba da, mă compătimeşte.
— Ce-i ăla de la gîtul dumneavoastră ?
— Stetoscop !
— Ce drăguţ e ! Unde se găseşte aşa ceva, că vreau şi eu unul. Dar fără pastiluţa aceea... Cu trifoi...
— Pentru ultima oară, vă rog să-mi spuneţi ce vă doare.
— E un ultimatum ?
— De o oră v-ascult.
— Bine, mă dezbrac !
— Nu e nevoie. Spuneţi ce vă doare.
— Dar nu mă ascultaţi cu ăla, cu trifoiul, cum îi zice ?

— Stetoscop. Totuşi spuneţi-mi de ce aţi venit aici ?
— I-auziţi cum bate.
— Nu bate nimic.
— Păi, este grav că nu bate ! De ce nu mai îmi bate inima ?
— Vă bate.
— Da, dar bătăile nu sînt egale.
— Sînt egale, ritmice.
— Da, dar sînt ca la tango. Unu cu doi, doi cu unu...
— Dar nu vă doare.
— Tocmai, dacă m-ar durea ar fi bine. Dar inima nu doare şi e rău. Să iau „Distonocalm“ ?
— Nu e necesar.
— Dumneavoastră nu luaţi „Distonocalm“ ?
— Nu, deşi acum ar fi bine să iau...
— Vă dau eu.
— Nu, mulţumesc.
— Aşa, unde am rămas ?
— N-ai rămas nicăieri. Eu am rămas cu consultaţiile în urmă, mă aşteaptă bolnavii pe culoar. Fie-vă milă !
— Dar de mine, cui i-e milă ? Cu cumnată-mea nu mă înţeleg, soţul nu mă ascultă, mama mă contrazice. Nu mai ştiu ce să fac. Daţi-mi vă rog un foc...
— Vă implor, nu mai aprindeţi altă ţigară.
— Oare pentru ce am venit la dumneata ?...
— Chiar, de ce aţi venit la mine ? Ce v-am făcut eu ? De ce mă chinuiţi ?
— Păi, la cine să mă duc, să-mi deschid inima, dacă nu la un cardiolog ?
— Aici am greşit. Trebuia să mă fac inginer de drumuri.
— Acum e prea tîrziu.
— E ora două ! Mă aşteaptă lumea. Ce vreţi de la mine ?
— Un certificat medical.

— Ce certificat ?
— Că sînt bolnavă de inimă.
— Nu sînteţi bolnavă de inimă.
— N-are importanţă, vreau acest certificat cu care să-i scot ochii cumnată-mi ! Să-i spun : „Uite ce ai făcut din mine, o cardiacă. Criminalo !“
— Nu sînteţi cardiacă.
— Cum aş putea să devin ?... Mă rog, văd eu. Dar pînă atunci scrie şi dumneata acolo, cardiopatie, cum îi zice ? *Ismenică !*
— Ischemică !
— Asta e, ce mare lucru, toată lumea are.
— Dumneavoastră n-aveţi.
— Dar sufăr.
— La inimă n-aveţi nimic, poate la...
— Am înţeles, sînt nebună...
— N-am zis asta.
— Aţi zis : „Poate la...“ La cap !
— Nu e specialitatea mea.
— Şi dacă aş fi, unde să mă duc ?
— Acasă.
— Acasă la cine ? Nu consultă la cabinet ?
— Acasă la dumneavoastră.
— A, vine dînsul ?
— Nu vine.
— Veniţi dumneavoastră ?
— Pentru nimic în lume !
— Eu de aici nu plec.
— Atunci, plec eu...
— Nu plecaţi decît dacă-mi spuneţi cine poate să mă vadă la cap ?
— Etajul 4, camera 22, a doua uşă la stînga, doctorul Niculescu.
— Şi pentru inimă ce să iau ?
— Metroul ! E staţia după colţ.
— Să nu iau mai bine „*Prepenarol*“ ?

— Luați... „Propranorol".
— Dar nu-mi dăunează la cap ?
— Nu mai are cum să vă dăuneze.
— Atunci, dați-mi rețeta.
— Dumneavoastră nu vă dau nimic.
— Nu pentru mine, pentru cumnată-mea.
— Fiți bună, înțelegeți-mă, mă doare și pe mine capul...
— Și dumneavoastră ?
— Da !
— Perfect. Îmbrăcați-vă, mergeți cu mine.
— Unde ?
— Etajul 4, camera 22, a doua ușă la stînga, doctorul Niculescu.

DRAGOSTEA CEA MARE

După o scurtă cură de ape clorurosodice și nămol la Amara, Belizarie s-a întors acasă cu starea sănătății într-un proces de vădită ameliorare și cu moralul ridicat pe cotele înalte ale fericirii personale. Și aceasta pentru că, dincolo de efectul binefăcător al nămolului, el a cunoscut la Amara — da, oameni buni ! — marea dragoste.

Cuvintele i se păreau anemice și neînstare să zugrăvească în toată măreția lui acest sentiment. Cuvintele proprii ! Deși Belizarie era un băiat citit, cu relații sigure la o librărie de unde i se asigurau cărți apărute în colecția „Romanul de dragoste", cărora le citea în mod riguros și analitic începutul, dialogurile și, bineînțeles, finalul, dorind să cunoască dacă totul se termină cu bine, restul fiind, după părerea lui, trucuri scriitoricești. Cu toate aceste lecturi severe îi era greu acum să definească ce înseamnă marea dragoste în viața unui bărbat ca el, care socotea femeile (vorba unui mare

scriitor) doar niște pachete de nervi. E adevărat că... foarte frumos ambalate.

Încercînd să se descifreze, într-o formulă de soliloc-viu, și-a pus la picup discul cu melodia : „Ce știi tu ce-i dragostea ? / Poftim și întreabă-mă pe mine..." Rezultatele n-au fost cele scontate deși audiția a fost însoțită de golirea unei sticluțe cu lichior verde, „Glacial".

N-a reușit să evidențieze toate subtilitățile fabulosului accident sentimental a cărui victimă a fost și de asemenea, nu și-a putut explica de ce a încheiat seara, cîntînd romanța :

„Cîți ochi frumoși, de azur și negri,
N-au plîns în pragul aurorii...
Pe groapa lor uitarea crește...
Dar veșnic rumenesc iar zorii !"

În loc să-l destindă, cîntecul l-a tensionat și, din pricina concentrării excesive asupra unui subiect atît de gingaș, a adormit îmbrăcat.

Peste noapte, Belizarie a avut un vis literar. Se făcea că a fost angajat să calculeze ce tantieme ar fi trebuit să încaseze Shakespeare la toate piesele care i s-au jucat pînă-n prezent. În schimbul acestor calcule lui Belizarie i s-ar fi cuvenit un procent, care l-a făcut să geamă în somn.

Dimineața, cînd a realizat cum a adormit, cu hainele de stradă pe el, a zîmbit unei tandre amintiri. Prima oară în viață cînd impactul cu Măria Sa Femeia i-a creat un dulce traumatism (dar mult mai mic decît acum) i s-a întîmplat tot într-o zi de vacanță. Schia la Clăbucet și la momentul cel mai potrivit a trecut pe pîrtie o nălucă blondă, cîrnă, cu fular și căciuliță roșii, ceva de o frumusețe irepetabilă. Din goană, cîrna i-a zîmbit, sau s-a strîmbat la el, n-are importanță, și s-a pierdut într-un vîrtej de zăpadă. În seara acelei zile,

din cauza preaplinului de gînduri minunate, Belizarie a adormit cu schiurile în picioare și s-a trezit spre dimineață, cînd a vrut să se răsucească în pat și s-a lovit cu capul de lustra din tavan. Aceeași reacție atunci și acum. O cădere spontană în gura somnului.

De data aceasta s-a întîmplat totuși într-altfel. E mai matur și n-a mai întîlnit, pur și simplu, o oarecare aventură cu o cîrnă, ci marea dragoste. Unica !

Ar fi vrut să comunice întregii lumi starea lui sublimă. S-a gîndit, o clipă, să dea un anunț la „Mica publicitate", cu următorul conținut : „După ce a prins în buchetul vieții al patruzeci și doilea trandafiraș, Belizarie s-a îndrăgostit lulea și e fericit cît cuprinde." Anunțul avea însă prea multe cuvinte, care însemnau un tarif imoral. Nu mergea nici să anunțe doar : „Belizarie—îndrăgostit". Criptic și meschin.

Din aproape în aproape i-a venit ideea potrivită. De ce să comunice el lumii întregi o fericire de natură intimă, adică unor oameni străini și, poate, insensibili, în loc să se adreseze, în scris, celei în drept. Așa s-a făcut că Belizarie a expediat cea mai frumoasă scrisoare de dragoste, redactată cu forțe proprii și dactilografiată cu un deget. El a fost convins, dintotdeauna, că o scrisoare de amor bătută la mașină emană autoritate, prestanță și disciplină în perspectivă.

Înainte de a scoate ultima filă din mașină, autorul a citit-o rar și apăsat. Iată textul original :

„Pricomigdala mea nestemată,
iertați-mă că încep cu această titulatură misterioasă, dar, după modesta mea opinie de om cult, în bazarul vieții alegem bunurile și oamenii numai în funcție de gust și valoare. Recunosc că, după înălțimea dumneavoastră grațioasă și impozantă, s-ar fi cuvenit să vă numesc *Nibelunga mea suavă,* dar zarurile au fost aruncate.

Nu știu cum să demarez, ca să înțelegeți exact, tandă

pe mandi, ce se întîmplă cu mine. Cred că cea mai corectă manieră este să-mi descarc sufletul după metoda de la om, la om. Să știți că n-am să uit, pînă la transferul pe tărîmul neființei mele, clipa dintîi în care ochii mei s-au bucurat, învăluindu-vă. Ați fost cel mai eficient curcubeu peste negurile și aversele de ploaie mohorîtă din forul meu interior. Mai țineți minte ? Dumneavoastră serveați brînzoaice și eu rămăsesem cu o coajă de nămol terapeutic pe frunte. Doamne, ce frumoși și curați păream... Nici nu vă dați seama ce șic vă stătea cu tulpan de prosop pe cap, în *crepusculul orbitor* al soarelui răsărit pînă-n tăriile cerului, ca un disc de foc aruncat de un atlet care s-a fript la degete. (Numai că discul de foc s-a dus de-a rostogolul în înalturi și jarul a rămas în inima mea.)

Vedeți dumneavoastră, un bărbat cînd iese din adolescență (am împlinit de curînd 42 de ani) învață cu prețul multor jertfe și debusolări că nu tot ce zboară se mănîncă. Mare adevăr !

De asta am senzația mai mult ca perfectă că sînteți pe acest enorm pămînt singura persoană de sex opus mie, întruchipînd jumătatea de portocală din legendă, care trebuie să se suprapună impecabil, miez și coajă, peste jumătatea interlocutorului, la fel de unic. Și splendida legendă a portocalei rămîne splendidă, chiar dacă ție, ca om, un funigel pe scoarța umanității, îți plac sau nu citricele, în viața de toate zilele.

Mă simt îndemnat să vă istorisesc în amănunt, la sînge, cum a decurs viața mea pînă acum, pînă cînd v-ați arătat dumneavoastră la fereastra dinspre stradă a inimii mele. Pe scurt, viața mea a arătat, ca să mă exprim exotic, la fel ca interiorul întunecos și umed al unei nuci de cocos, căreia cariile nemiloase i-au devorat substratul. N-aș putea spune că viața, această mamă a trestiei gînditoare, care este omul viabil, n-a avut pentru mine și aspecte optimiste, vecine cu voio-

şia tînărului stăpîn pe propriile sale sentimente viforoase sau semiviforoase. Am fost şi fericit, aşa să ştiţi. De mai multe ori. (Eu, de cîte ori am fost fericit, am pus o monedă de trei lei într-o sticlă goală de lapte. În ziua în care am rămas fără monetar şi am scos suma aferentă din sticlă, se strînseseră 75 de fise.)

Dar, mi se pare nedelicat să vorbesc despre fericire tocmai în faţa dumneavoastră care mi-aţi adus pe chip seninul din pînzele maeştrilor flamanzi. De altfel, n-aş avea dreptul deloc să mai vorbesc despre iubiri veridice, cînd o ultimă pretinsă îndrăgostită de mine mi-a luat din casă un tirbuşon cu aripioare. Foarte practic, italienesc. Dezvoltînd cu palmele o mişcare uşoară pe aripioare, el extrăgea dopul găurindu-l moderat şi în consecinţă mai putea fi folosit încă o dată, prin înfundare cu capătul advers. Un alt bărbat s-ar fi atrofiat ca sentimente, dar nu eu care tratez problemele materiale cu indiferenţa celor făcuţi să poarte armura cavalerilor de fontă.

Mă gîndeam, pe drumul de întoarcere de la Amara, aşezat pe nişte amărîţi de saci cu ciment, într-o basculantă, cît de meschin şi defavorabil pot gîndi despre dumneavoastră, femeile, idealul nostru de frumos şi supranatural, anumiţi oameni mediu dezvoltaţi ca intelect şi cultură. Am avut ca partener de voiaj un navetist de cea mai joasă speţă, care, aflînd că mă gîndesc nostalgic şi impetuos la un viitor matrimonial, m-a sfătuit, în derîdere, să-mi iau nevastă frumoasă, că altminteri am să petrec numai eu cu ea. L-am dispreţuit pe loc, aruncîndu-i, drept pe macadam, pepenele verde pe care îl ţinea în braţe. Dumneavoastră vă daţi seama cel mai sincer că la mine nu frumuseţea contează.

Dar de ce să vă aduc la cunoştinţă asemenea deziderate, în loc să-mi continui timidele mele confidenţe, despre o viaţă de bărbat destoinic şi loial, care v-a aşteptat cum aşteaptă floarea-soarelui raza sensului său

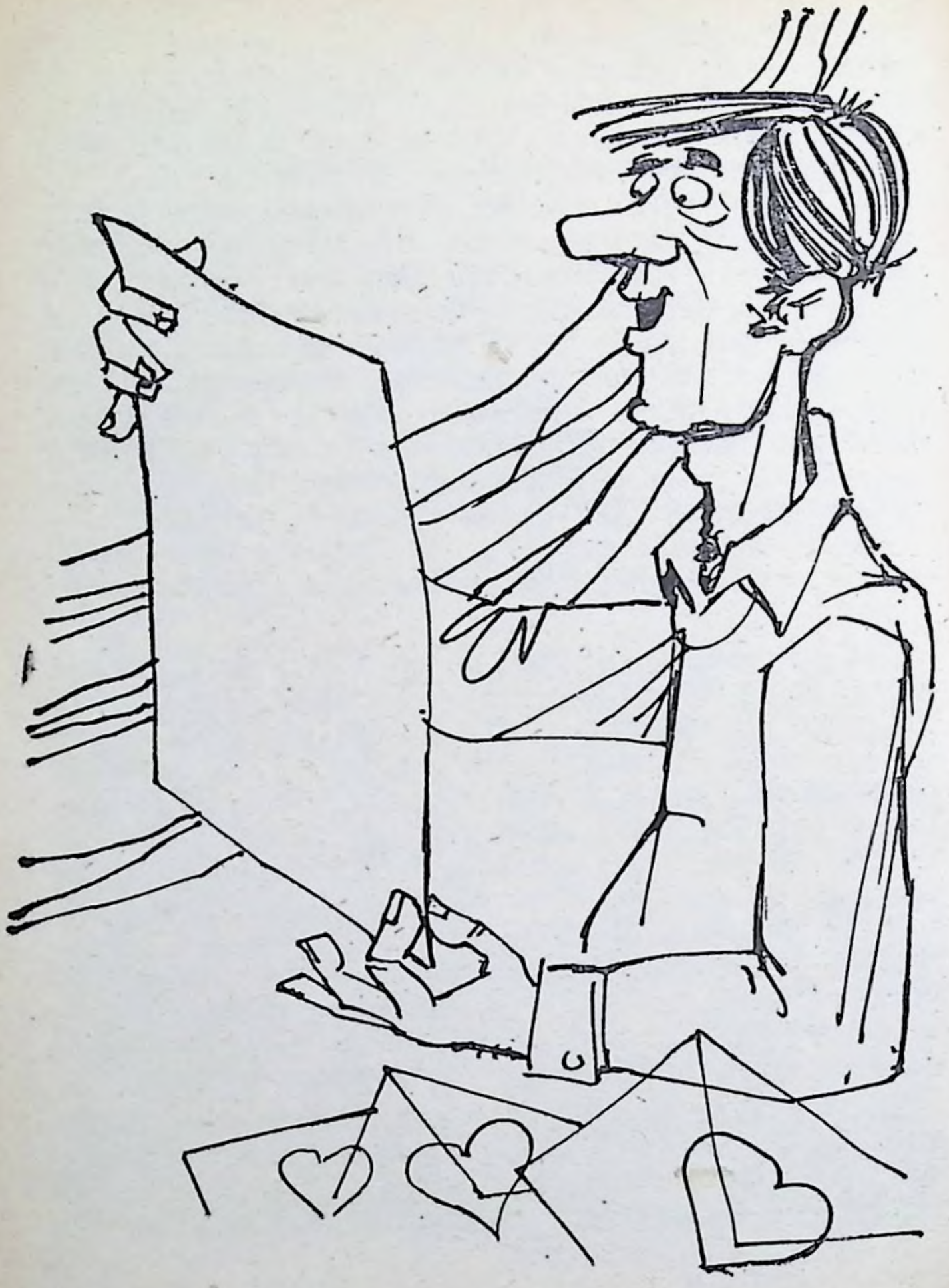

giratoriu, singurul sens al vieţii mele, [illegible] neavoastră.

Astrule de bun augur, dă-mi căldura şi lumina ta şi n-ai să regreţi. Fiţi pisicuţa mea zglobie şi vă voi fi [illegible] celul dumneavoastră devotat, care nu se uită la [illegible].

Aştept răspunsul dumneavoastră cu pe o cumătă [illegible] nică (aveţi adresa lui Belizarie, care vă venerează, [illegible] versoul plicului) şi vă rog să-mi scrieţi la modul [illegible] tan, indiferent ce veţi hotărî, în sensul că vreţi să ne avîntăm dimpreună pe drumul spinos al vieţii.

Vă asigur respectuos şi dîrz de adevărul absolut al celor de mai sus şi mai ţin să aflaţi doar că toate zilele durile mele delicate poartă numele dumneavoastră pe buze.

Pupici sinceri,

B."

O dată parcursă scrisoarea, Belizarie a scos paginile dactilografiate din maşina de scris, a pus deoparte plombagina şi a numărat copiile. Fiecare exemplar a fost introdus în cîte un plic. Urmărind atent nişte însemnări dintr-o agendă, el a început să scrie adresele pe plicuri : „Doamnei Margareta Calistrat", „Domnişoarei Virginica Sprîncenatu", „Tovarăşei Aurelia Picpeanu" etc.

INTRECEREA DE SANIUŢE

Aşa cum unii îşi întăresc organismul cu vitamine sau prin exerciţii fizice, Mateiaş îşi consolida poziţia profesională prin luări de cuvînt în şedinţele conduse de factori cu oarecare putere de decizie.

Spre deosebire de mulți ageamii (sau oameni învechiți, nereceptivi la mersul ascendent al vieții), Mateiaș abandonase de mult practici demonetizate ca : autocritici severe în formă, atente în conținut, critici vitriolante la adresa unor tovarăși aflați în faza brînciului final, promisiuni, angajamente etc.

Noua metodă a lui Mateiaș consta în pregătirea din timp a unor propuneri care să atragă atenția, nu asupra îmbunătățirii stărilor de lucruri, ci asupra competenței autorului lor. Aceste propuneri erau lansate numai în ședințe la care participau (după cum am mai spus) persoane cu funcții, în scopul ca acestea să afirme în plen (sau doar pentru uzul prezidiului) : „Capabil, tovarăș, tovarășul Mateiaș !“ Cine are urechi de auzit să audă, să țină minte și să ia aminte.

Asemănînd viața cu un învățător brutal, ce dă lecții aspre, Mateiaș a învățat că nu-i destul să fii, în cercul tău de prieteni, cunoscuți, în familie și mai cu seamă la locul de muncă, doar un simplu cetățean, cu o anumită calificare, o oarecare prezență umană, cu niște calități și defecte acolo. Trebuie să fii indispensabil tuturor. Cînd cineva se poticnește într-o situație personală, altcineva trebuie să-l admonesteze : „Bine, măi, dar de ce n-ai vorbit cu Mateiaș ?“ La serviciu, lucrurile trebuie să devină și mai precise. Unde apare o dificultate, o încurcătură, un neajuns, o defecțiune etc., să se ceară firesc, fără dubii : „Chemați-l pe Mateiaș !“

La clubul sportiv „Ambiție și performanță“, de unde primea retribuție eroul nostru, el a obținut un asemenea statut. Nimeni nu știa pe ce funcție este încadrat, ce calificare are și nici nu interesa pe nimeni. Se crease obișnuința unanimă că, dacă pe undeva se aiurește ceva, să se ceară simplu : „Chemați-l pe Mateiaș !“ Toți stăteau liniștiți după aceea, chiar dacă nu se rezolva mare lucru sau chiar dacă nu se rezolva nimic.

Acesta a fost meritul lui excepţional, că a devenit, ca... muşeţelul (să zicem), bun la orice. Prişniţe, dezinfectant extern, picături de uz intern pentru diferite organe, ceai tămăduitor ş.a.m.d.

Ajuns într-o asemenea situaţie demnă de invidie şi admiraţie, Mateiaş nu s-a culcat pe lauri. Nu picotea prin şedinţe, ca alţi colegi. El era activ, făcea propuneri meritorii, temeinic analizate şi avea talentul să le ajusteze din mers, în funcţie de cele citite pe faţa celui ce conducea şedinţa.

Aşa se face că la o şedinţă de analiză la care a fost prezent şi tovarăşul Prodan, venit de sus în jos, un adept al exemplului personal în orice domeniu, Mateiaş a vrut să iasă în evidenţă.

După referatul despre activitatea sportivă (firește), cînd s-a alcătuit lista vorbitorilor el a ridicat mîna cu vizibilă ezitare.

Era sistemul lui. Niciodată nu azvîrlea braţul în sus, ca la şcoală, aidoma elevilor care scot ochii profesorilor cu degetele, să răspundă ei şi numai ei. El îşi începea mai întotdeauna alocuţiunea cam în felul următor şi cu un aer suferind :

— Propriu-zis, eu am o frămîntare, tovarăşi. Mă muncesc nişte gînduri, încă nu ştiu dacă fac bine că răpesc cu ele timpul dumneavoastră preţios, dar poate mă puteţi şi ne putem ajuta. N-am daruri oratorice prea mari, dar sînt un om sincer.

Iată ce este în sufletul meu pe care-l deschid în faţa dumneavoastră, tovarăşii mei, familia mea, ca pe o mapă.

Acest început era debitat cu un sentiment de vinovăţie. Se aducea la cunoştinţă o stare de suferinţă intimă, ceilalţi fiind chemaţi să se consulte şi să aleagă o metodă de alinare.

În cazul ultimei şedinţe, condusă de tovarăşul Prodan, apelăm la nelipsitul proces-verbal de şedinţă, din care am copiat *(ad literam)* intervenţia lui Mateiaş :

— Tovarăşi, referatul a cuprins şi a reuşit să pătrundă în miezul problemelor ; îi felicit pe antevorbitorii mei pentru spiritul lor analitic şi puterea de sinteză, dar eu am luat cuvîntul pentru a vă dezvălui, oricît m-ar durea, o frămîntare care îmi răpeşte, de la un timp, liniştea şi somnul. Totul pe scurt, vă promit că nu depăşesc cîteva minute.

Noi sîntem un club sportiv, nu-i aşa ? Ce facem noi aici ? Promovăm sportul de mase şi de performanţă ca mijloc de educare a celor mai frumoase calităţi umane, pentru întărirea şi dezvoltarea sănătăţii fizice şi spirituale a tinerilor de ambele sexe. Ştim asta cu toţii, n-are rost să insistăm. Dacă am început astfel, am făcut-o numai pentru că — aici e nelămurirea mea — nu cumva noi cei de aici, sclavi ai rutinei şi ai unor scheme preconcepute, ne-am pierdut autoritatea morală ?

Scuzaţi, mă refer mai mult la mine. Mă întreb şi mă frămînt, mă frămînt şi mă întreb. E curios. Conducem şi administrăm o instituţie sportivă, facem situaţii, dăm telefoane, facem şedinţe, dar ce nu facem noi ? Adică, eu ! Nici unul, mă refer tot la mine, nu facem sport. Dar activăm în ramură. Cu ce drept, cu ce competenţă, cu ce exemplu personal ? Cînd lucrezi într-o branşă, trebuie să simţi totul cu propriile tale simţuri. Ce ştiu eu, pe pielea mea, despre sport, despre antrenamente, despre îmbunătăţirea timpilor, despre aspiraţia la record, despre atîtea şi atîtea delicate probleme? Ştiu ! Dar, superficial, fără implicare. Nu trăim viaţa sportivă la propriu, n-avem contact cu gazonul şi zgura terenului, tot la propriu, umblăm cu costum şi cravată, nu în echipamente adecvate, dar ne pricepem la toate şi dăm lecţii în stînga şi-n dreapta. Să spunem un „nu“ hotărît vorbelor fără acoperire. Gata !

Cine ne împiedică pe noi să facem sport ? Evident, fiecare după posibilități. Cine ne împiedică să fim pe teren, alături de sportivii noștri, în mijlocul celor pe care îi dădăcim, e adevărat, prin natura atribuțiunilor de serviciu ?

Ce-mi poate strica mie dacă vin dimineața cu un ceas mai devreme și alerg pe pistă, sau arunc sulița, sau sar în lungime, în înălțime și chiar în adîncime ?

De ce să plec acasă după orele de serviciu, cînd pot să-mi scot echipamentul din mapa „Diplomat" și să mă întrec cu tovarășa Cleopatra, de exemplu, într-o mică probă de 400 metri garduri ?

Nu vă uitați miratã, tovarășa Cleo !... De ce să nu mă antrenez la spadă, tot un exemplu, cu tovarășul Mircică, să înot pe spate, sau să concurez la aruncarea de talgere cu tovarășul Scorțea, sau la proba cu mistrețul alergător ?... Zic și eu sporturile în ordinea în care-mi vin la gură.

Vă repet, este o frămîntare a mea și nu susțin că am neapărat dreptate. Dar de aici rezultă și alte consecințe dăunătoare, dacă nu periculoase. Sîntem lucrători pe tărîm sportiv, fără să facem sport, una la mînă, și nici pe copiii noștri nu-i educăm în acest sens, doi la mînă.

Băiatul meu a fost întrebat la școală, de colegul său de bancă — am un băiețel de șase ani, să-mi trăiască, să ne trăiască la toți) :

— Ce e tatăl tău, Ticule ? a vrut să știe micuțul coleg. Fi-meu a răspuns mîndru :

— Tăticul meu e la clubul „Ambiție și performanță" !

— Și la ce e campion tăticul tău ? l-a iscodit mai departe puștiul. Curiozitate de copil, dar cu mare schepsis.

Al meu a rămas ca vițelul. Altă întrebare, copiii sînt necruțători :

— Tu ce sport faci, Ticule ?

Ticu i-a zis că se dă huța cu ușa dintre camera de zi și dormitor. Au aflat și ceilalți copii și au rîs cu rîsul lor nevinovat, dar semnificativ în cazul de față.

Cine e de vină, tovarăși ? Copilul meu ? Nu ! Vinovatul e în fața dumneavoastră.

Bun ! Nu facem sport noi. Unii din cauze obiective, cum ar fi mama Dumitra, îngrijitoarea de la sediu, care e voinică, dar putredă de boli. Sau cum ar fi tovarășul Tinel, care din devotament a rămas în mijlocul nostru încă trei ani după limita de pensie, sau tovarășul responsabil al clubului nostru care, chiar să vrea, n-are cînd să ridice o hîrtie de jos, o halteră sau altceva, fiind aglomerat de atîtea și atîtea sarcini, probleme, urgențe, indicații și contraindicații..

Dar copiii noștri ? Ei au răspunderile noastre majore ? N-au ! Și atunci de ce nu-i canalizăm pe calea minunată a exercițiului fizic ?

În concluzie, pentru că niște tovarăși din sală au început să se foiască, cer scuze că mi-am depășit cu un minut promisiunea de a fi scurt și propun ceva. Un început modest, dar să spargem gheața.

M-am gîndit — e zăpadă afară — să organizez cu copiii noștri un concurs de săniuțe. Vorbesc despre cei mai mici ; să începem cu ei. Dotat cu premii în mere sau în bomboane, sau în altceva educativ, potrivit cu vîrsta lor fragedă.

Avem un delușor în spatele stadionului, format din materiale uitate de niște constructori. Priviți pe geam, tovarăși, ninge liniștit, zăpada șterge urmele și metamorfozează, funcțional și fericit, delușorul în derdeluș. Mai am doar trei cuvinte. Mă propun pe mine să mă ocup de problemele nenumărate ale acestui concurs. Atît am avut de spus, vă mulțumesc pentru atenție și mai departe vor vorbi faptele mele.

...Nimeni n-a avut nimic împotrivă. Tovarășul Prodan, cel venit de sus în jos, n-a dat ochii peste cap de

entuziasm, dar nici n-a rostit vreo frază care să poată fi interpretată contra.

Oamenii, unii plictisiţi, alţii apatici, alţii somnoroşi, alţii extaziaţi că în fine s-a terminat şedinţa, au acceptat.

A doua zi, Mateiaş a făcut un tabel cu copiii salariaţilor după statul cu alocaţiile şi a trecut pe la fiecare părinte, ca să afle vîrsta copiilor.

Erau cam puţini pentru un concurs de anvergură şi atunci a dat personal dispense de vîrstă la cîţiva copii, cu condiţia ca aceasta să devină un secret de serviciu.

Echipamentul de concurs, săniuţele trebuiau aduse de participanţi, părinţii urmînd să contribuie la constituirea fondului din care să se procure premiile. Nici o obiecţie !

Cu tabelul concursului în faţă, Mateiaş a fost fulgerat de un gînd mai ameninţător decît o criză anginoasă.

Într-o întrecere, aşa-i de cînd lumea, cineva iese primul, altcineva al doilea, al treilea, alţii pe la mijloc şi unul, inevitabil, ultimul.

Asta este ! La concurs participă şi fetiţa tovarăşului Ţintea, responsabilul clubului, doi copii de şefi de secţii, băieţelul contabilului şef şi cel al tovarăşei Coralia, care este o simplă casieră, dar soţul ei...

Pentru Mateiaş a început coşmarul. Cum să iasă a doua fetiţa primului om din instituţie, tovarăşul Ţintea ?... Şi de aici începînd, catastrofa de-abia se amplifica.

A început elaborarea unor variante. Numeroase, chinuitoare. În toate acestea, ştia doar cine va ieşi ultimul. Ticu al lui, pe care îl va instrui în acest sens, la nevoie îl va descuraja şi prin sancţiuni corporale, dar ce se face cu restul ?

Pe hîrtie ieşea o ordine care putea mulţumi — cu destulă aproximaţie — pe toată lumea. Părinţii sînt însă subiectivi. Nu ţin seama de conjunctură, vor ca al lor

să iasă primul, chiar dacă tăticu sau mămica sînt mai în josul schemei de încadrare.

Ce i-a venit lui cu întrecerea de săniuţe ? Mai bine îşi scotea două măsele în ziua şedinţei sau îşi opărea limba cu zeamă de ardei iute clocotită, ca să nu poată vorbi.

S-a angajat liber şi nesilit de nimeni, pe drumul pierzaniei.

Îşi imagina ziua concursului. Copiii pregătiţi la start în vîrful derdeluşului, el face semn cu fanionul, se porneşte în cursă, în pluton la început, urmează desprinderile, se aleg fruntaşii, se înfruntă elita, linia de sosire e aproape, cîştigătorii s-au detaşat, ţîşneşte...

Din pricina încordării, Mateiaş a simţit o stare de leşin.

Hai să zicem că mai vorbeşte, aşa, de la om la om, cu părinţii cîtorva participanţi, mai momeşte, pe vreunul-doi, cu daruri frumoase pentru a-şi convinge copiii să abandoneze, mai defectează — prin ce mijloace încă nu ştia — vreo săniuţă, două, trei, ca să elimine pe cîte cineva din cursă. Pe cine ? De unde să cunoască el favoriţii, aşa cum sînt ei cunoscuţi în multe alte sporturi ?

Să-şi asigure complicitatea unor concurenţi nu se poate. Sînt copii, n-au discernămîntul şi înţelepciunea celor mari.

Să trucheze rezultatele, imposibil. Vin din deal, la vale, în văzul tuturor. El, Mateiaş, îi întîmpină, îi felicită şi îi umple de premii. Şi dacă iese primul copilul lui Bozarcea, curierul ? Se îndoapă cu bomboane, ridică mîndru cupa deasupra capului şi ceilalţi copii ai tovarăşilor cu funcţii lăcrimează şi stau cu degetul în gură. Ce părinte uită asta şi mai ales pe cel care s-a făcut vinovat ? Adică, te strici cu şeful pe două vieţi şi rămîi bine cu Bozarcea, curierul. E minunat !

Așa, e ușor să zici : „Cei buni să învingă !“ Cum a zis nu știu cine și nu se știe nici pe cine a avut acela șef.

În disperare de cauză, se impunea o singură soluție. Această întrecere nu trebuia să aibă loc. Cum ?... O posibilitate ar fi oferit-o dezgheţarea derdelușului cu apă fiartă. De unde atîta apă fiartă ?

Aceeași problemă era și cu sarea și cu cenușa și cu nisipul. Cum să procuri cantitățile necesare pentru anihilarea unui derdeluș, transformat, în închipuirea lui, într-un dușman personal ?

I-a dat prin minte să-i reclame la un ziar pe constructorii care au lăsat în cîmp materialele din care s-a format dealul. Pînă vin să le ridice — dacă vin — trece iarna oricum.

Ziua fatidică se apropia vertiginos și cîțiva dintre părinții concurenților și-au oferit sprijinul. Unul a adus două bețe lungi și o fîșie de pînză pe care scria : „SOSIRE“, un altul s-a oferit să care niște bănci pentru public. Doi au bătut zăpada de pe derdeluș și au delimitat pista cu niște șănțulețe, s-au strîns bani de premii, s-a făcut rost și de o cupă.

Totul a fost pregătit. Pe Mateiaș îl mai despărțea o singură noapte de evenimentul pe care el l-a provocat, atrăgîndu-și consecințe incalculabile.

În noaptea aceea i-a mai venit o idee și a pus-o în aplicare. S-a dus la derdeluș cu o lopată și un tîrnăcop, făcînd impracticabilă panta orientată spre linia de sosire. A dislocat și a împrăștiat zăpada cu o încăpățînare de Sisif. Spre ziuă putea fi mulțumit. Printre petice de zăpadă s-au.ivit colțuri de beton, fier de armătură. A mai cărat și niște bolovani pe care i-a plantat în punctele cheie. Pista de întrecere nu mai exista. Doar că, în toiul muncii, pe Mateiaș l-au trecut toate apele, a aruncat hainele de pe el, n-avea timp să se menajeze, și apoi a simțit cum îl ia cu fierbințeală.

Contractase (avea s-o afle a doua zi) o dublă pneumonie. Motiv de îngrijorare, dar şi de absenţă de la locul întrecerii.

Oamenii au venit cu mic cu mare, au observat dezastrul şi, după ce s-au întrebat şi au căutat explicaţii despre cele întîmplate, au folosit formula salvatoare : „Chemaţi-l pe Mateiaş !“ Mai ales că tocmai el, sufletul acţiunii, lipsea. Cineva i-a dat un telefon acasă şi a aflat că zace la pat, grav bolnav.

I s-a urat sănătate, după cuviinţă, şi un părinte a propus să se bătătorească zăpada de pe celălalt versant al derdeluşului, să se mute linia de sosire, „tribunele“ şi să înceapă competiţia.

Zis şi făcut. Cursa a avut loc, a ieşit primul băiatul paznicului Terente, a luat premiu, a fost aplaudat, s-au dat premii de consolare (acadele) şi celorlalţi concurenţi, toată lumea mulţumită.

Cîţiva taţi prevăzători şi-au adus pe teren soţiile, trimiţîndu-le la sfîrşit acasă, cu copiii. Fiind duminică, ei au poposit la o ţuică fiartă.

Nu l-au uitat pe Mateiaş, omul din iniţiativa căruia au avut această mică bucurie, i-au dat telefoane încurajatoare, alţii l-au vizitat acasă.

Responsabilul clubului, tovarăşul Ţintea, s-a oferit să-i obţină o consultaţie la un renumit profesor doctor, specialist în boli de plămîni.

Mateiaş le-a mulţumit tuturor şi, înspăimîntat de atîta bunăvoinţă, s-a transferat la „Loz în plic“.

Poate fi văzut pe trotuar, în Piaţa Plopului, instalat la un birou semiflorentin, pe un jilţ tapisat, avînd pe birou lozurile, un radio-casetofon stereo şi un telefon simbolic (Numai carcasa).

Pare mulţumit, deşi a mărturisit că uneori duce dorul şedinţelor în care se pot face propuneri constructive.

INGRATUL

Viaţa domnului Bibi de la apă caldă s-ar fi scurs desigur ternă, egală şi fără nici o surpriză, dacă norocul nu i-ar fi scos în cale pe cele două mari binefăcătoare ale sale, văduvele Cateluţa Ispas şi Anicuţa Frîncu, vecinele lui de bloc.

Denumirea sub care îl cunoşteau toţi ceilalţi, colocatari, adică : „Domnul Bibi de la apă caldă", i s-a tras de la faptul că el, fire săritoare, s-a oferit să-l înlocuiască pe mecanicul blocului, ori de cîte ori acesta era indisponibil din motive bahice. În asemenea ocazii (dese) domnul Bibi aprindea gazele la instalaţia (proprie) de încălzire a clădirii.

Evident că atitudinea sa meritorie nu putea rămîne neobservată şi atunci vecinii l-au răsplătit cu o particulă a numelui prin care să rămînă în posteritate, aşa cum în alte vremuri au rămas în istorie regi ca : Robert Frisonul, Childebert al III-lea, fiul majordomului Grimoald, Eduard Martirul, Balduin I Braţ de Fier, Balduin al VII-lea cu Secure (răi, Balduinii ăştia !), Carol cel Plesuv sau Ludovic al VI-lea, cel Gros.

În zilele în care domnul Bibi nu făcea focul la cazanele pentru apă caldă, presta activităţi domestice, umanitare, sau de interes personal. Să exemplificăm : pieptăna franjurile de la covoare, alteori cumpăra un cartof, îl tăia felii şi-l punea pe fruntea mecanicului de bloc, victimă a produselor întreprinderii de îmbuteliere Bucureşti-Est, sau, în anumite zile, aştepta factorul poştal cu pensia. Mai ieşea duminica dimineaţa în părculeţul din colţul străzii, special ca să fie lătrat de un şoricar, la rugămintea stăpînului care spunea despre căţelul în cauză că dă semne clare de depresiune, este ameninţat de muţenie şi se înviorează doar cînd îl vede pe domnul Bibi pe care îl latră pătimaş, din adîncul sufletului său de cîine.

Nu ne-am propus şi ca atare nu vom înşira aici toate trebuşoarele care ocupau ziua unui bărbat singur, ieşit de curînd la pensie, întrucît nu viaţa personajelor ne interesează, ci numai gloria noastră literară. Deci, acţiune !

Într-o zi de marţi (sau vineri) domnul Bibi aştepta liftul ca să urce la etajul al doilea, unde se afla garsoniera pe care o deţine cu forme legale. Înaintea liftului a sosit madam Cateluţa Ispas, o vecină de la patru, cărînd două paporniţe mari cu varză nouă. Îndatoritor, Bibi s-a oferit s-o ajute întru coborîrea verzei la subsol, în boxa pe care madam Ispas a închis-o cu plasă de sîrmă (avînd în prealabil aprobarea asociaţiei de locatari).

Bibi s-a simţit obligat să remarce (nu tocmai sincer) că varza Cateluţei arăta nemaipomenit. I s-a răspuns cu un zîmbet de satisfacţie şi atunci a supralicitat :

— Îmi imaginez ce sărmăluţe vor ieşi din mînuţele dumneavoastră pricepute, ce varză călită cu piept ardelenesc, ce salată de varză albă cu ulei şi boia sau ce plăcintă umplută cu varză, cum se făcea odinioară la hanurile de la răscruce...

Madam Cateluţa a fost încîntată.

— Vă promit, l-a asigurat ea, că la prima ocazie cînd gătesc ceva cu varză vă invit să gustaţi. Stau aproape, la etajul patru.

— Vă mulţumesc anticipat, dar din nenorocire nu-mi permite organismul. Sufăr de gastrită.

— Ei, atunci am eu ac de cojocul dumitale, s-a burzuluit Cateluţa. Vă dau pe mîna prietenei mele Anicuţa Frîncu, stă exact vizavi de mine, care ştie o mie şi una de reţete pentru boli de burtă. Soţul ei a suferit în această direcţie şi ea l-a îngrijit cu mare competenţă, pînă în cea din urmă clipă, cînd omul ei a murit de ceva nervos. Chiar acum, după ce închid varza în boxă, vă iau cu mine sus la Anicuţa. Vă vede, pune diagnosticul

la fix și începem tratamentul. Poate, chiar cu varză. Am aflat de la dînsa că zeama de varză albă pansează, vindecă, închide ulcerul și deschide pofta de mîncare.

Bibi n-a avut tăria sufletească să refuze invitația și nici nu preconiza un program mai atractiv.

După ce au sunat la ușa Anicuței, aceasta a deschis și a început să-și șteargă mîinile ude, pe poalele capotului din satin roșu, înflorat cu crizanteme aurii. Cateluța a bătut din palme fericită și a exclamat :

— Uite pe cine ți-am adus în vizită ! Pe „domnul Bibi de la apă caldă"...

Anicuța Frîncu a afirmat că-i pare nespus de bine, i-a poftit pe cei doi să intre și s-a scuzat că mai trebuie să stea cîteva minute la bucătărie, pentru că tocmai făcea niște brînză de vaci din lapte praf chinezesc, de capră.

Oaspeții s-au instalat în camera de zi și după puțin timp au fost serviți cu „Pic-nic", un fel de rotogoale subțiri cu gust de placaj.

Eliberată de orice alte preocupări, gazda s-a așezat lîngă musafiri și a ascultat expunerea Cateluței.

Aceasta a început prin a-l lăuda necondiționat pe domnul Bibi, pentru contribuția lui preponderentă la furnizarea apei calde menajere, pentru ajutorul neprecupețit și dezinteresat pe care i l-a acordat la transportul verzei în subteran.

A trecut apoi direct la culoarea feței domnului Bibi (spre galben-verzui-renglotă) la starea sa de evidentă slăbiciune, marcată de ascuțirea nasului (tip convex) și a bărbiei (tip galoș). Aceste rele erau pricinuite, printre altele, și de o perfidă dereglare a funcțiilor aparatului digestiv.

Tranșantă și la obiect, madam Anicuța Frîncu a propus înființarea pe loc a unei asociații de trei : ea, Cateluța și Bibi.

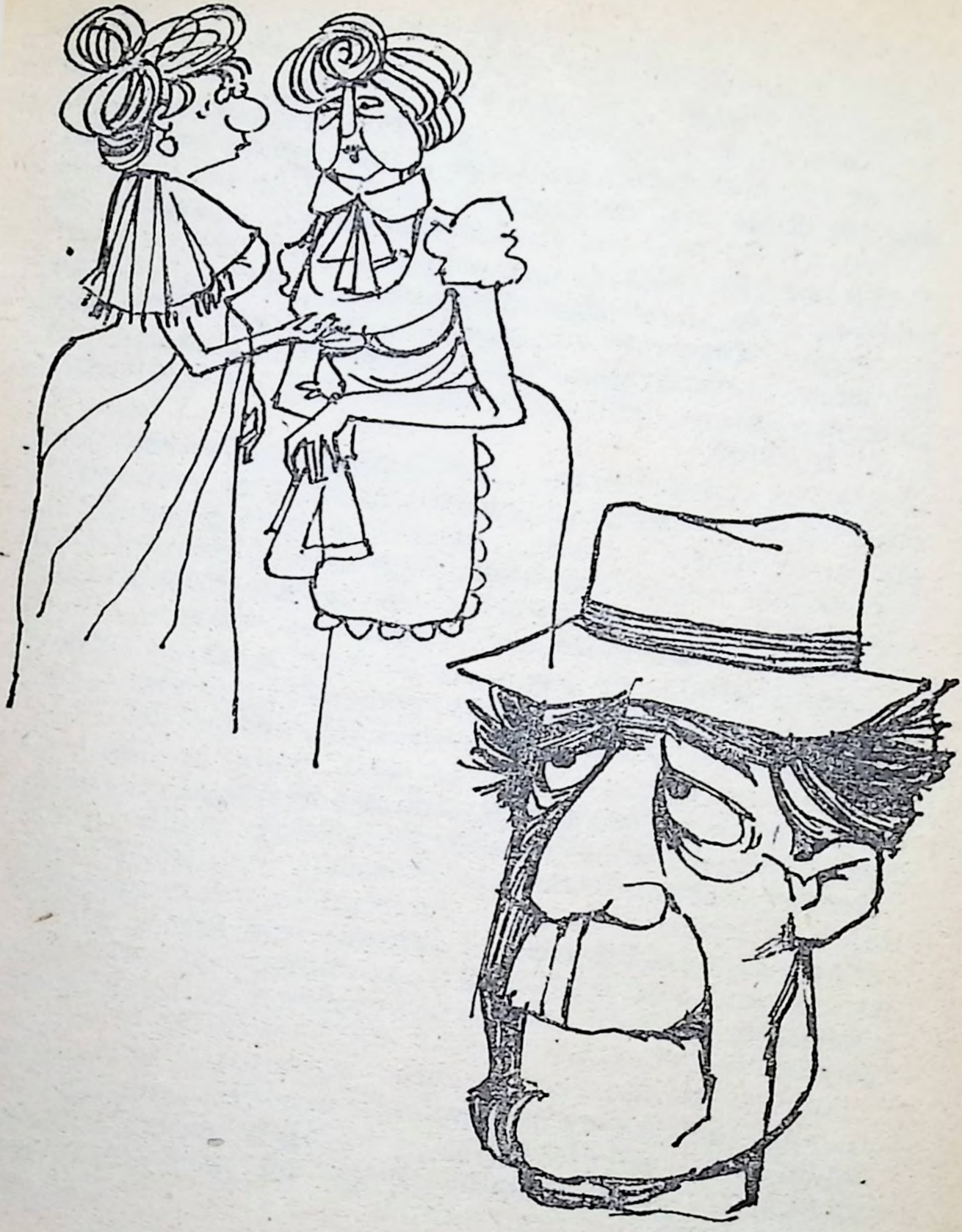

Cele două femei urmau să aibă grijă ca domnul Bibi să subziste în condiţii optime pe planetă, să beneficieze de o sănătate care să-i permită transportul cotidian pe verticală, să fie înconjurat cu afecţiune camaraderească, să i se ofere momente de destindere şi confort spiritual, într-un climat de încredere reciprocă şi ajutor mutual.

Domnul Bibi avea la rîndul său datoria să procure, în limita posibilităţilor, plante pentru diferite ceaiuri terapeutice, niscaiva produse dietetice (nu numai), obiecte de uz gospodăresc, să execute din proprie şi amicală iniţiativă mici reparaţii şi amenajări, care sînt atît de necesare într-o casă de femeie văduvă şi cu atît mai mult în două.

Acordul a fost deplin consfinţit prin înălţarea a trei cupe cu sirop de zmeură produs natural, colorat artificial şi aromatizat sintetic, cum bine scria pe etichetă.

A urmat o prietenie de o frumuseţe indescriptibilă, o perioadă de sublimă înălţare sufletească şi bucurii nesperate pentru toate cele trei părţi contractante.

Aşa, de pildă, au organizat pe rînd, acasă la fiecare dintre ei, nişte seri minunate, pe care le-au numit : seri internaţionale. Firește, se cuvin unele amănunte.

Într-o seară, Anicuţa a pregătit chefal cu sos à la grec şi s-a ascultat la casetofonul portativ al domnului Bibi, cîntecul Nanei Mouskouri „Floare albă din Pireu".

Într-altă seară, Cateluţa i-a servit cu sarailii şi s-a ascultat melodia retro : „Istanbul—Constantinopole".

O seară de neuitat a fost şi aceea cînd Bibi a pregătit personal *soté des carottes,* consumat pe fondul tulburătoarei melodii „L'illusion perdue" a lui Richard Clayderman.

Au fost şi alte seri în care s-au mîncat macaroane cu zahăr (delicioase) în acordurile marşului triumfal din „Aida", sau corn-flakes muiat în lapte, împresuraţi de sunetele grave ale melodiei „Power of Love" cîntată de Jennifer Rush.

Cu timpul, Bibi le-a învăţat pe prietenele sale să joace „Scrabble“ şi ele au îndrăgit mult acest joc, în care se împletesc spiritul de observaţie, logica, gîndirea rapidă şi buna cunoaştere a limbii. Într-un timp record au făcut cu toţii mari salturi calitative, ajungînd să încrucişeze cuvinte rare şi frumoase ca : peneplenizare, go, noxe, maieutică şi ciocolată.

(Într-o zi, cînd Anicuţa a scris pe tabla de joc cuvîntul : „ojă“, Bibi a opinat că acest cuvînt nu figurează în DEX. S-a pus pariu pe un pachet de ţigări „Tomis“. După cercetarea dicţionarului, domnul Bibi a avut cîştig de cauză şi ca atare a fumat singur un pachet întreg de „Bucegi“).

Pentru a evita sedentarismul, cei trei au început să practice în grup *joggingul* (bine temperat) pe traseul autobuzului 135.

Iată cum dintr-o simplă discuţie începută într-un subsol de bloc, în prezenţa a două paporniţe cu varză nouă, s-a născut o prietenie diafană bazată pe afecţiune şi întrajutorare frăţească ce ar fi dăinuit poate, pînă la începutul veacului ce vine, dacă neprevăzutul n-ar fi făcut ca bunul domn Bibi să aibă o criză gravă de stomac, cu complicaţii.

A fost internat în spital şi n-a existat zi de vizită în care cele două prietene să nu-l răsfeţe cu tot ceea ce-i permiteau doctorii, ca : brînză de vaci slabă şi compoturi lungi.

Bibi se simţea grav copleşit de atîta grijă maternă, cîtă se prăvălea asupra lui. Le încuraja pe cele două femei care cu greu îşi ascundeau durerea pricinuită de îmbolnăvirea şi internarea lui într-o clinică medicală de sector.

Dragele lui prietene i-au citit cu rîndul, ca să-l îmbărbăteze, curiozităţi din diferite ziare şi almanahuri. care aveau tîlcul lor (Şi dacă nu-l aveau, i-l găseau dînsele).

În acest fel, Bibi a aflat despre pianistul Witgenstein, care şi-a pierdut mîna dreaptă şi căruia Ravel i-a dedicat concertul de pian pentru mîna stîngă, despre balerina Isa Po, care, după ce a orbit, s-a dedicat artelor plastice, despre un tînăr din Lagos, care, acuzînd dureri puternice de stomac, a fost operat şi i s-au extras 87 de obiecte metalice, cum ar fi monede, chei, agrafe şi cercei.

Acum e bine sănătos şi poate mînca şi pietre.

Se spune că un bărbier din Japonia s-a vindecat de reumatism răzînd 400 de voluntari în numai 55 de minute. (E adevărat că a avut 11 asistenţi care au săpunit clientela.)

Un tînăr de 20 de ani, şubred, încît ziceai că azi, mîine moare, a trecut Canalul Mînecii într-o cadă de baie. (Cînd există ambiţie şi sete de viaţă...)

Un bărbat de 100 de ani din Liverpool, ca să-şi ocupe cu folos timpul liber, s-a înscris la Universitate şi acum e student, hîrjonindu-se în recreaţii cu colegii lui de an.

La Johannesburg, o femeie, care în tinereţe a suferit, se pare, de pojar, oreion şi tuse măgărească, a trăit aproape 139 de ani, fiindcă s-a încăpăţînat să biruie cu fermitate vicisitudinile vieţii.

Un alt exemplu. Un englez, pe nume Les Sabell, om de 61 de ani, se afla în cîrje datorită unui accident de circulaţie. La scurt timp şi-a rupt şi o mînă, în alt accident. Coborînd din maşină să constate pagubele (culmea ghinionului !) a fost făcut grămadă de un camion. Salvarea, care îl ducea în goana mare la spital, s-a ciocnit cu alt automobil, bot în bot.

Domnul Sabell a suferit un nou şoc, dar nu şi-a pierdut încrederea în forţele proprii şi astăzi e bine, mersi.

Omul cît trăieşte multe pătimeşte, dar trebuie să se ia de piept cu destinul implacabil şi orb.

După asemenea exemple înălțătoare, pînă și un paralitic s-ar fi sculat din cărucior și ar fi luat-o la goană pe o pistă de atletism.

Bibi trebuia să facă deci eforturi susținute în vederea însănătoșirii grabnice, spre satisfacția lui și a celor apropiați.

Pentru cele două prietene, Bibi devenise foarte important, o a treia dimensiune, ca să zicem așa, și de-abia așteptau să-l aducă acasă pentru a-l îngriji în mod ambulatoriu. Dar într-o zi (blestemată zi !) Anicuța a aflat de la un bolnav, sau de la o asistentă medicală din spital (ce importanță mai are ?) că Bibi este suspect de o boală neiertătoare, care terorizează încă nemilos ciudatul nostru secol 20. Șansele de supraviețuire mergeau de la minim la inexistent.

În seara zilei în care le-a parvenit fioroasa veste, Anicuța și Cateluța au fost la un pas de prăbușire în abisul deznădejdii. Nu este drept, nu este moral să i se întîmple așa ceva tocmai neprețuitului lor „domn Bibi de la apă caldă".

Femeile s-au sfătuit pînă înspre ziuă și au decis (o dată cu zorile) că trebuie să fie demne, neînfricate și viteze. Dacă așa a fost să fie, atunci acest om fără seamăn măcar să plece de pe lume ca și cum ar veni. Adică însoțit de o dragoste fabuloasă și o pompă pe măsură.

Ca să nu fie luate pe nepusă masă, aceste femei ale durerii s-au hotărît să purceadă din vreme la tristele pregătiri.

Au discutat în contradictoriu asupra materiei prime din care să fie făcută coliva tradițională și pînă la urmă a învins arpacașul.

Au stabilit în deplin consens ținuta vestimentară de rigoare, ambele tunînd și fulgerînd împotriva revistelor de modă, care prezintă modele pentru toate ocaziile (inclusiv cursele de trap de la hipodrom) în afară de toaletele care să se asorteze cu ceremonia de pe urmă.

Au decis ca Anicuţa să poarte pălărie neagră cu borul mare, rochie midi neagră, cu nasturi din sticlă, un mic batic mov la gît (spre a evita monotonia), ciorapi gri (negri nu se mai fabrică), pantofi negri şi poşetă aidoma.

Cateluţa îşi va pune o tocă prevăzută cu voaletă (de-un albastru infinit), taior bleumarin, pantofi negri şi poşetuţă plic cu ştrasuri.

Au aranjat pentru o jerbă cu un florar individual, au dat un mic aconto şi au comandat o panglică pe care să scrie : „Pe curînd, Bibi drag. Vom fi din nou împreună. Cateluţa şi Anicuţa".

L-au prevenit pe administratorul blocului să adune bani de la locatari pentru ziua cînd va trebui dat anunţul acela dramatic.

S-au aprovizionat cu cele trebuincioase pentru praznicul de după îngropăciune, Bibi neavînd pe altcineva care să-l pomenească.

S-au gîndit în treacăt (fără lăcomie) şi la destinaţia pe care trebuie s-o ia bruma de lucruri care vor rămîne de pe urma răposatului.

Din cauza atîtor treburi, n-au mai dat pe la spital vreo săptămînă şi, într-o luni, spre prînz, s-au pomenit la uşă (la uşa Cateluţei) cu domnul Bibi în persoană, venit în graba mare să le spună prietenelor sale devotate că ceea ce a fost luat drept tumoare la un examen radiologic s-a dovedit a fi o simplă şi înşelătoare opacitate. Acum este pe deplin sănătos şi îşi pot continua frumoasa lor existenţă în trio.

Ieşind şi Anicuţa în prag, s-au năpustit amîndouă ca nişte harpii asupra bietului convalescent, făcîndu-l cu ou şi cu oţet.

Lui Bibi i-a fost dat să audă cuvinte ca : ingrat, prefăcut, impostor, nemernic, escroc sentimental, mincinos fără pereche, egoist, nesimţit, profitor, *cuvenitist* (probabil de la „a i se cuveni"), meduză hrăpăreaţă, pachiderm trişor, *crocoşobozaur* (cuvînt inventat în fo-

cul disputei) şi coropişniţă nerecunoscătoare.

După ce, se lamentau ele, că l-au îngrijit ca două fiice, ca două surori, ca două mame, să le facă lor una ca asta ? Lor, care aveau pregătite pe umeraşe toalete pentru însoţirea dricului (elegante ca două uniforme de stewardese de pe liniile internaţionale), care au şi definitivat lista invitaţilor la praznic, care au pus arpacaşul la înmuiat... Ce să mai vorbim ? Nu mai poţi conta absolut pe nimeni.

„Bibi de la apă caldă“ a fost îmbrîncit pe scări şi în acest mod stînjenitor a luat sfîrşit cea mai frumoasă prietenie tripartită de la sfîrşitul mileniului doi.

CAMPIONUL NĂBĂDĂIOS

Ghiocica, femeia de serviciu, a deschis uşa clubului, pentru curăţenie şi n-a fost surprinsă găsindu-l acolo, în faţa mesei de şah, pe marele maestru Martinică Podaru.

Toţi cei din jur ştiau (inclusiv Ghiocica) despre cel mai faimos turneu internaţional, „Lumea minunată a şahului“, ce trebuia să înceapă curînd la Alcapraz-City, Martinică fiind înscris pe lista participanţilor. Învingător în mai toate competiţiile, el era indicat de cunoscători şi ziarişti de specialitate ca prim-favorit al acestui turneu.

Ghiocica a păşit uşor, ca o lebădă mică (aluzie la baletul lui Ceaikovski) şi a pus surdină la mătură : o cîrpă udă.

Martinică n-a simţit-o. Fixa piesele de pe masă cu o voioasă satisfacţie, comparabilă — să zicem — cu a unui ospătar la ora închiderii, cînd evaluează din priviri grămăjoara plusului personal, mai rotofeie decît restul încasărilor (Dar nu pentru multă vreme). Pe faţa lui a trecut, deodată, un nor prevestitor de furie.

Martinică a sărit în picioare şi a început a se învîrti în jurul mesei ca un leu în jurul unui dresor miop care şi-a uitat acasă ochelarii. Observînd ceva numai de el ştiut, a încremenit locului, a ridicat de pe masă o damă, a muşcat-o de cap şi a dat cu ea de podele, blestemînd distinct :

— Mamelucă prezumţioasă, mînca-te-ar lupii, cu nebunul tău cu tot !

A răsturnat piesele de pe masă cu dosul palmei şi s-a aşezat pe scaun, prinzîndu-şi capul în mîini.

Ghiocica a văzut şi a auzit. I-a relatat mai tîrziu tovarăşul Obreja, economistul cu evidenţa cîrpelor de praf, că Martinică, speranţa noastră fierbinte, are năbădăici mari, iscate de-o duducă puturoasă ce se ţine cu un nebun. A dat-o lupilor...

(De-acum începînd, oricare cititor ştie în ce parte mă îndrept şi poate continua cu imaginaţia proprie această umilă istorioară. Adică, tovarăşul Obreja le înfloreşte mai departe, la urechea tovarăşului X, acesta la rîndul său etc. etc. Mecanismul comic este anemiat grav prin uzură abuzivă, dar eu dacă mă pornesc, greu mai pot fi împiedicat.)

Obreja a fost sincer afectat de cele aflate. Era un admirator fervent al marelui maestru şi ţinea cu tot dinadinsul să dea o lecţie usturătoare tuturor celor care se vor încumeta să-l înfrunte la Alcapraz-City.

Întîlnindu-se cu Parpală, achizitorul de „Tix", Obreja şi-a exprimat îngrijorarea.

Achizitorul a fost de părere că Ghiocica n-a reţinut corect.

— Trebuie să fie vorba de Mimi-Lica Vistrion, prietenă bună a marelui maestru, pe care acesta a învăţat-o să mănînce şah cu pîine. I-a plăcut grozav cum a debutat năzdrăvana. S-a prezentat într-o competiţie de amatori, neavînd habar de şah nici cît Ghiocica. S-a repezit să joace la două mese. A văzut ce deschidere

face primul jucător, repetînd-o la cealaltă masă şi tot aşa, furînd mişcările de la unul şi de la celălalt, a terminat remiză. Să nu mă întrebi cu cine dintre ei, sau dacă a făcut remiză cu amîndoi, că eu mă pricep la şah, ca tine la popice !...

Obreja a înghiţit afrontul, gîndindu-se că s-ar ambiţiona în van să demonstreze contrariul.

Ducînd vorba mai departe, Parpală a fost contrazis drastic de Cornel Merişoreanu, selecţionerul unic al cozilor de mătură, pentru recondiţionare.

— Vorbiţi prăpăstii ! Martinică este căsătorit, un om de o corectitudine rar întîlnită, îşi iubeşte soţia ca în prima zi, dar are mari necazuri cu mama Luţa. Aşa o cheamă pe soacră. Nici măcar un glumeţ mediocru n-ar îndrăzni să facă vreo apropiere între dama de pe tabla de şah şi vreo damă din perimetrul afectiv al marelui maestru. Aşa ceva nu există !

Nebunul trebuie să fie Bazil, fratele mamei Luţa, un căpăţînos înfumurat, pe care Martinică l-a bătut la şah cu un deget, în trei mutări.

Altfel, cu totul altfel a văzut lucrurile tovarăşul Tripon, curierul clubului.

— Ziceţi c-a muşcat dama de cap ? E limpede ca lumina zilei. Ochi pentru ochi, dinte pentru dinte, muşcătură pentru muşcătură ! Zeta, o fostă logodnică abandonată de Martinică, a fost auzită, la autoservire, făcîndu-l pe marele maestru canibal, lup sîngeros — atenţie, lup ! — care se aşază la orice joc de şah numai dintr-o pornire sălbatică, din cruzime. Colecţionează victime, chiar şi atunci cînd este sătul de victorii. Năravv de lup, care jertfeşte mieii, fără să-i fie foame. Omul pentru om e lup, iar Martinică mai este, pe deasupra, un lup torţionar.

În altă ordine de idei, este posibil ca Zeta să fie asmuţită împotriva lui Martinică de actualul ei flirt,

Eusebiu Vancea, cîndva şahist vajnic, ratat de timpuriu...

Este de prisos să spunem că vorba dusă de Tripon, de jos în sus, pînă la tovarăşul Clipici, a căpătat alte proporţii şi alte interpretări.

S-a apreciat de către cei bine intenţionaţi că, aşa cum somnul raţiunii naşte monştri, invidia naşte lupi. Nevolnicii lovesc pe la spate şi nu se sfiesc să-i pîngărească pe învingătorii meritorii.

Acum, în acest caz, trebuie să intervină colectivul, pentru apărarea adevărului, a dreptăţii, pentru asanarea mocirlei clevetitorilor.

Sigur, pe ici, pe colo, prin funcţii neesenţiale, s-ar fi găsit poate şi diferiţi mînuitori ai proverbului cu „focul şi fumul", care să rămînă pe gînduri, sugerînd şi altora să facă la fel. Dar...

Între timp, Martinică şi-a recăpătat calmul şi încrederea în forţele sale, a plecat la Alcapraz-City, a cîştigat turneul şi s-a întors acasă cu cel mai preţios trofeu.

Totul e bine cînd se termină cu bine şi se ştie, încă de la apariţia vieţii pe pămînt, că oamenii ţin cu cel care iese bine. Oricît am teoretiza, în sport contează (mai ales) rezultatul. Explicaţiile îndreptăţite sau nu, scuzele, împrejurările nefaste, cauzele subiective şi obiective se pierd în timp, se dizolvă în uitare.

Dovedim şi cu o mică întîmplare surprinsă în metrou, între staţiile „Univeristate" — „Piaţa Unirii".

Doi prieteni şedeau pe două scaune alăturate. Unul moţăia în ritmul uniform al roţilor, celălalt citea o rubrică sportivă dintr-un ziar. O ştire l-a făcut să se învioreze şi să-şi înghiontească prietenul :

— Ia uite, cine a cîştigat turneul internaţional de şah !...

— Cine ? s-a prefăcut interesat somnorosul.

— Martinică Podaru, al nostru !

— Cine-i ăsta ? Nu-l știu...

— Cum nu ? Ne-a povestit despre el Tănase, cum l-a găbjit nevasta la „Parcul Privighetorilor“ cu o Scufiță Roșie, măritată și aia cu un mameluc. Dandana mare, că i-a mîncat lupu'...

— A, pe-ăsta îl știu, cum să nu-l știu ? și-a amintit prietenul, după care a adormit la loc.

ANIVERSARE CU... SIFON

Ca în fiecare an, apropierea zilei mele de naștere aducea în casă grave seisme familiale. Prea buna tovarășă de viață pe care mi-au hărăzit-o soarta și sentimentele personale considera ziua mea de naștere un eveniment de gradul zero, ținînd cu tot dinadinsul să fie sărbătorită astfel încît să lase amintiri de neuitat.

Ideile ei erau generoase, originale, dar de fiecare dată ceva, o forță necunoscută, intervenea hain ca să-i compromită bunele intenții. Așa, de pildă, odată a avut ideea ca ora la care m-am născut eu (n-are importanță cu anume cîți ani în urmă) să ne prindă, pe noi și pe invitații noștri, în teleferic, cu paharele în mînă. Ne-a prins ! Era și un ger timpuriu, dar ferm, a fost și o defecțiune tehnică, din pricina căreia am stat agățați de cablu pînă cînd un prieten, Telu, slab ca o sîrmă de liță, s-a transformat într-un fel de stalactită. La coborîre, mecanicii de serviciu au trebuit să-l dezghețe cu aparatul de sudură.

Altădată a avut ideea să serbăm ziua mea de naștere în Deltă, în lotci risipite prin păpuriș. Așa am făcut. Și... hoarde asasine de țințari, cu o eficiență exemplară, ne-au prefăcut în material didactic, la purtător, pentru orice curs internațional de acupunctură.

Anul trecut, nepreţuita mea soţie a propus ca aniversarea mea să fie găzduită de unchiul Manase, sătean cu o frumoasă gospodărie, la nici douăzeci de kilometri de oraşul nostru. Deci, la o aruncătură de băţ. Aveam şi avantajul că un munte falnic crescuse chiar din gardul unchiului.

(În legătură cu acest munte există o veche dispută. Eu susţin că este mai mult un deluşor bun iarna pentru derdeluş, iar soţia mea îl declară munte-munte, dar ceva mai *mignon.)*

Am încercat să-i explic consoartei, glumind firește, că după o anumită vîrstă o astfel de sărbătorire nu se mai cheamă aniversare, ci, mai degrabă, parastas. Ea, delicata doamnă a gîndurilor mele, a socotit gluma atît de nesărată, încît a „dat" cu solniţa în mine.

Pentru că la noi în casă eu stabilesc şi dînsa hotărăște, a rămas că ziua mea va fi serbată la unchiul Manase.

S-a trecut la elaborarea planului de măsuri, eu avînd rolul tovarăşului care scrie procesul-verbal. Am început cu lista invitaţilor : Augustin cu Rodica Garderob (supranumită aşa pentru volum), prieteni vechi la bine şi la... mai bine, Ludovic (singur), burlac convins, care a fost divorţat de două ori şi însurat niciodată, Puica şi Virgil, niște colegi simpatici foc, pe care nu există om să fi vrut să-i încurce şi să nu fi izbutit, tanti Didonia şi nenea Macarie, vechi suspecţi de tenie, după pofta de mîncare, nepotul Matei, profesor de recreaţie, întrucît şi-a luat diplomă, dar nu şi serviciu, Costache, zis „Ceva de spaimă", mesean vajnic şi spriţar de talie mondială, Aurelia, văduvă *oftantă,* categorisită astfel după numărul de suspine emise pe minut, unchiul Manase, cu tanti Neli, şi, probabil,... eu.

Meniu (în ordinea intrării în gură) : zacuscă, heringi cu ceapă, chifteluţe cu usturoi, babic (pregătit din salam de vară uscat), mititei la tigaie, cu ardei iute,

iepure cu măsline, friptură de... ceva, pe varză călită, cremă de zahăr ars, cornuleţe cu nuci şi cafele.

Băuturi : vişinată, făcută de soţia mea din cireşe, pălincă, păstrată în ploscă de lemn, fiindcă sticla o dizolvă pe loc, vin de Huşi, îmbuteliat la Babadag şi... ce vor mai aduce invitaţii.

Pe marginea acestui festin am încercat să iau cuvîntul şi să atrag atenţia, respectuos, că nimic din toate cele enumerate nu-mi este accesibil, întrucît ziua mea cade, mai în fiecare an, în sezonul crizelor de ulcer, eu fiind un ulceros cu o vechime doar ceva mai mică decît a Spitalului Colţea. Mi s-a răspuns că nu se poate organiza un dineu select cu griş cu lapte şi rasol de gulii. În rest, eu eram sărbătoritul...

Cu o timidate cultivată atent în decursul anilor, de către fiinţa inegalabilă cu care împart bucuriile unui cămin armonios, am încercat să propun ca subiect de meditaţie posibilitatea să petrecem, totuşi, la noi acasă.

În urma acestei propuneri am fost studiat ca un babuin handicapat, apoi mi s-a explicat cu răbdarea afişată faţă de cei cu minţile rătăcite.

— Am face acasă, Cioculeţ (numele de alint al subsemnatului), dacă ai fi şi tu mai de viaţă, dacă ai antrena musafirii la dansuri disco, dacă ai şti canastă, „Go“ sau „Mimează tu, să ghicească el !“. Dar aşa ? Să se aştearnă o linişte de mormînt în care să nu se audă decît cum îţi trosneşte artroza ?... Alţi moşnegi de vîrsta ta s-au înscris în echipe de dansuri fecioreşti sau formaţii de dubaşi, mustesc de viaţă, trăiesc a doua tinereţe, de-a dreptul, pur şi simplu... Ce să faci acasă ?... La unchiul Manase măcar eşti în natură, cu muntele la nas şi peisajul lipit de sticla ochelarilor. Practici turismul, cît de cît. Chiar m-am gîndit că printre picături poate facem şi noi o mică excursie pînă la oficiul poştal şi înapoi...

Revoltat și jignit profund că nu se ținea seama de opinia mea, am dat din cap în semn de totală adeziune.

S-a trecut la punctul următor al ordinii de zi : transportul la și de la locul de petrecere.

A rămas că la dus, eu să fac numai trei drumuri cu „Oltcitul", cărînd doar pe cei mai dragi. La întoarcere, pentru că voi fi singurul care nu va fi consumat decît socată, rămîn două curse, maximum trei, în situația că-l va refuza „Salvarea" pe Costache, care, conform tradiției, va cădea lat sub masă.

Am fost avertizat să nu mai fac ca anul trecut de revelion, cînd din greșeală l-am transportat la oraș pe unchiul Manase, confundîndu-l cu Costache, atît din pricina stării de imponderabilitate (a ambilor) cît și a modelelor identice de pijamale.

Ultimul punct : obiecte, utilaje, agregate și accesorii strict necesare.

(Întrucît sînt un autor care-și respectă nețărmurit cititorul, n-am să înșir aici toate cîte au fost desemnate ca strict necesare de către cea mai organizată soție din lume.)

În timp ce-mi dicta necesarul, pe priorități, mă gîndeam ce păcat e că nu se pot închiria autotrenuri TIR, pentru asemenea mici sărbători ocazionale.

Țin minte că într-o variantă a containizării încărcăturii, sifoanele trebuiau transportate într-un rucsac pe care să-l țin în spinare în timp ce conduc. După îndelungi tratative, minunea mea șatenă, norocul vieții mele (pentru cine n-o cunoaște, răspunde la numele de Coca) m-a scuturat zdravăn din cauza concepțiilor mele retrograde, făcîndu-mi o întreagă teorie a... sifonului. În concluzie, de ce să cărăm după noi zece sifoane din sticlă, arhaice, depășite, grele, voluminoase, casante, în loc să achiziționăm un autosifon din aluminium și o cutie de capsule ? Oul lui Columb ! Autosifonul este

un obiect modern, practic, economic, uşor de transportat.

În urma acestei sugestii, care mi-a fost transmisă sub formă de ordin clar şi precis, am procurat obiectul, inclusiv capsulele.

Spre regretul meu, Cocuţa a avut unele nemulţumiri de ordin estetic.

— Bravo, dragă, ai luat singura culoare la care fac conjunctivită. Albastru ! Nu te uiţi puţin în jurul tău ? Acum se poartă movurile, ciclamenul, turcoazul...

— Puiul meu gingaş, nu sînt decît albastre şi, în definitiv, e sifon, nu poşetă, am murmurat eu.

Sfioasa mea jumătate m-a străpuns cu o privire care, dacă ar fi fost sabie, te-ai fi uitat prin mine, ca prin vizorul de la uşă.

Discuţia s-a oprit aici, deoarece nu era pedagogic să fiu traumatizat înaintea încărcării întregului calabalîc pentru deplasarea în comuna Valea din Deal, la unchiul Manase.

Transportul a decurs mulţumitor, pregătirile s-au desfăşurat conform planificării, masa, ca şi întreaga festivitate ar fi fost o reuşită dacă... Dar mai bine să povestim pe îndelete.

...Ajunşi la întrebarea răstită a lui Costache : „Care îmi confecţionează şi mie un şpriţ ţeapăn ?“, am pus pe masă, cu îndreptăţită mîndrie, sifonul albastru şi cutia cu capsule.

— Cine ştie să facă sifon ? am întrebat la rîndu-mi, fiindcă eu n-am mai avut aşa ceva şi nici nu mi-au dat prospect.

— Ce-ţi trebuie prospect ? m-a mustrat nenea Macarie.

A înşfăcat sifonul şi l-a demontat spectaculos, cu gesturi de prestidigitator. M-a trimis la bucătărie să-l umplu cu apă.

— Asta-i blestemul meu, să beau sec, s-a plîns Costache, golind, în grabă, primul pahar.

Cînd am revenit la masă cu sifonul, nenea Macarie a vrut să ştie unde-i fluturaşul ?

— Care fluturaş ? am făcut eu.

— Cu care se înşurubează capsula.

— Nu ştiu !

— Nu ştie, mi-a luat apărarea nevastă-mea, că la ei în familie, cînd s-a împărţit mintea, au fost trei pe un loc. Cum arată fluturaşul ăsta, că eu am găsit ceva negru cu aripioare şi l-am pus bine.

— Ăla e ! a confirmat Costache, turnîndu-şi al doilea pahar.

Cocuţa mea dragă şi-a amintit că a pus fluturaşul în sacoşa cu piine, drept care, după vreo trei sferturi de oră, l-a găsit ascuns în capacul unui termos.

Între timp, Costache dovedise al şaselea pahar. Venea tare, din urmă, unchiul Manase.

Nenea Macarie a luat fluturaşul şi a înşurubat o capsulă, pînă ce s-a auzit un „fîs" lung. Cînd a vrut să pună sifon în primul pahar şi a apăsat pe mîner, din ţeavă s-au prelins cam trei stropi de apă.

— E bun să-ţi pui picături în nas, a fost de părere tanti Didonia.

— Ce dracu' să-l pieptene are ? s-a enervat nenea Macarie. Capsula a fost bună.

A demontat din nou capul, a privit cu atenţie şi a strigat la mine, ca la un terorist prins cu bomba în mînă.

— De ce i-ai scos, mă, gîtul ?

— Care gît ? m-am speriat eu.

— Pe care-l ţii în mînă. Gîtul de plastic.

S-a repezit şi mi-a smuls din mînă un tub de plastic, fără să am timp să-i explic că nu l-am scos eu, ci a ieşit singur.

Macarie l-a pus la locul lui și, apăsînd cu putere, s-a stropit cu apă pe piepții cămășii. O apă neagră.

— Cu ce l-ai umplut, dragă ? s-a interesat el. Cu apă sau cu țiței ?

A sărit în ajutorul meu, tanti Neli.

— Nu e de vină Cioculeț, a zis ea. Trebuia opărit înainte de prima întrebuințare. Așa se face. Ce vreți ? E din fier și a venit direct din fabrică...

— Dați-mi-l mie, a cerut Cocuța, am apă fiartă într-un ibric de bucătărie. Săracul bărbățelul meu are două mîini stîngi...

A luat sifonul și a ieșit, ofuscată, pe ușă.

Burlacul Ludovic m-a întrebat batjocoritor :

— A cui a fost ideea asta splendidă cu venitul la țară ?

— A Cocuței, am răspuns eu, semeț. Într-o asemenea ocazie mai contează și peisajul...

Mi-am aruncat ochii, admirativ, pe fereastră și am văzut cît de temeinic plouă. Dealul se vedea în depărtare, ca o căciulă murată, din care ieșeau aburi.

Între timp, nevastă-mea s-a întors cu sifonul.

— Du-te și umple-l din nou, mi-a cerut nenea Macarie, cuprins de o inexplicabilă lipsă de entuziasm.

— Îl umplu eu, a decis vrednica mea consoartă, împingîndu-mă discret.

— Lăsați-mă pe mine, doamna Coca, s-a oferit, galant, simpaticul Virgil. După ce se umple, trebuie vărsat cam un pahar, ca să aibă loc acidul.

— Așa e ! a întărit Augustin.

Din pricini necunoscute, Costache a țîșnit în picioare și a răcnit la onorata asistență :

— Cine îmbătrînește omu' ?...

L-am privit toți, înmărmuriți. Numai unchiul Manase a zîmbit și a început să cînte cu elan :

„Cine îmbătrînește omu' ?
Țuica, vodca și cu romu'
Băuturile spirtoase
Și femeile frumoase...“

Costache bătea sacadat din palme. Virgil s-a apucat să facă singur sifon, suspectîndu-l, probabil, de incompetență pe nenea Macarie. A înșurubat o nouă capsulă și... nici un fîs !

— Mai sînt și goale, a constatat el.

Rodica Garderob a intervenit în discuție.

— Fi-meu a avut o problemă de-asta la școală. L-a întrebat învățătorul, cîte capsule pline mai rămîn într-o cutie de zece, din care s-au consumat patru ? Țuțu a răspuns : „Nici una !“ și a împușcat un zece.

— Asta e banc ! a fost de părere Aurelia.

— Ia încearcă și tu, uite capsulele pe masă ! s-a supărat Rodica.

N-a fost nevoie să încerce Aurelia, pentru că Virgil a pus la loc în cutie a doua capsulă, găsită fără acid.

Costache, transportat în lumea muzicii, a vărsat o lacrimă și a început să cînte, cu o tristețe sfîșietoare :

„Sanatoare, sanatoare,
Multă lume-n tine moare...

Nepotul Matei, atent la eforturile infructuoase ale lui Virgil, s-a apucat să înțepe ventilul capsulelor cu o furculiță. La o apăsare mai puternică o capsulă și-a eliberat conținutul cu un șuierat amenințător, zburîndu-i lui Matei țigara din gură. Ea a căzut pe un sandviș cu zacuscă din care tocmai mușca Puica.

— Numai sandviș cu chiștoace n-am mîncat, a bombănit ea.

Matei s-a scuzat și a pornit o discuție savantă cu nenea Macarie despre nu știu ce arculeț, supapă, garnitură, splint, toate aflate în capul sifonului. Îi urmăream cu sinceră invidie. Păreau serioși și importanți

ca într-o acțiune de depanare a unui modul lunar.

Personal, am o asemenea reputație tehnică, încît, vecinii, cînd mă văd cu o șurubelniță în mînă, se reped la cartea de telefon să caute numărul pompierilor.

Cocuța, lac de apă, din cauza deselor drumuri la bucătărie, mi-a dat, dezinteresată, ideea să mă privesc în oglindă. Voi avea imaginea unei mari catastrofe. S-ar fi mirat, a mai șuierat ea, să nu fi cumpărat singurul sifon defect aflat în magazin.

Costache, prinzînd ceva, a propus patetic :

— Hai să ne împăcăm și mai dați-l boalelor de sifon. Oricum nu mai e strop de vin.

Unchiul Manase a articulat cu mare dificultate :

— Bețiile des repetate duc la excluderea omului din societate... !

Pătruns de adevărul cumplit al acestor cuvinte, Costache s-a jurat :

— Dacă de miine mă mai vede cineva cu paharul în mînă, să dea...

S-a oprit brusc, căutînd în gînd pedeapsa cea mai înfiorătoare care să se abată asupra lui, în caz că își va călca jurămîntul. A reluat.

— Dacă de mîine mă mai vede cineva cu paharul în mînă să... dea de băut, că sînt băiat bun.

Neluîndu-l in seamă, nepotul Matei și-a făcut datoria să mă anunțe că pe corpul sifonului a apărut o gîlcă. După ce a băgat trei capsule. Una a fîsîit, două nu, dar aveau totuși acid.

Tanti Neli a privit sifonul și a constatat fericită :

— Curge !...

— Na, că nu se mai oprește, a subliniat Puica.

— Măi, copii, n-auziți că vîjîie ? ne-a alarmat Augustin.

Din instinct de conservare, văduva Aurelia a fugit în curte.

Nenea Macarie s-a apropiat de sifon, cu precauție de genist și i-a deșurubat capul. Din gîtul sifonului a țîșnit o trîmbă de apă acidulată, care a împroșcat atît tavanul, cît și persoanele aflate sub el.

Fără nici o legătură cu acest incident, Augustin m-a povățuit să cumpăr un cleștișor special pentru scos gîtul, iar Matei m-a asigurat că toate capsulele din cutie sînt goale.

Lipsiți de activitățile multiple la care ne-a incitat sifonul, petrecerea a început să lîncezească. Singurii care mai comunicau în deplină unitate de vederi erau Costache și unchiul Manase. Costache i-a mărturisit unchiului, cu toată seriozitatea, că el are un pitic în gît, care, zilnic, se agață cu cinci degete de beregată, sufocîndu-l. Există, din fericire, un remediu salvator. Să torni în capul piticului un pahar cu vin și acesta își dă drumul la un deget. După cinci pahare, piticul desface toată mîna și se prăbușește în adîncuri.

N-am apucat să aud continuarea pentru că m-a reperat Cocuța și m-a luat la bucătărie.

— Cioculeț, hai să m-ajuți la vase, m-a ademenit ea, pe un ton care n-admitea replică.

La bucătărie ne-am împărțit munca, urmînd ca eu să fiu menajat în vederea transportării la domiciliu a distinșilor oaspeți. În consecință eu am spălat vasele, le-am șters și Cocuța mi-a arătat, cu multă răbdare, cum să le pun la locul lor.

Privind retrospectiv, pot spune că am petrecut minunat la ziua mea. Am străbătut cca 250 de kilometri, în curse scurte și cu pauze, fiind elogiat de exigenta mea soție, care a remarcat că pînă și Venus din Milo s-ar fi dovedit mai îndemînatică decît mine la conducerea automobilului.

Pe parcursul petrecerii am consumat o prună afumată și o socată cu gust de pălincă, paharul din care am băut fiind clătit în prealabil cu mîinile proprii.

Am spălat o căpiță de vase, am cărat pe distanțe variabile cam 30 de pachete, colete, sacoșe, coșuri și obiecte disparate. (Cel mai greu și voluminos obiect a fost prietenul Costache.)

După cîteva zile de la această veselă aniversare, m-am dus să schimb capsulele de sifon și... i-am dat dreptate nevesti-mi, că sînt cel mai aerian umanoid în viață. Tot Cocuța, săraca, mi-a călăuzit pașii pe drumul cel bun. Adică, pe drumuri. Au fost multe.

Un drum la Vizireanu, prieten vechi, comandant de aeronavă, cumnatul lui Păsculete, persoană importantă, decan de facultate, omul cel mai legat de Beizadea, profesor doctor, director de clinică, văr cu celebrul chirurg Nimicescu, coleg de an cu doctorul Ciuborel, șeful direct al doctorului Pahonțu, cel care a operat-o de polipi pe Tanța de la sifonărie...

În timpul spitalizării, scurtă de altfel, Tanța s-a împrietenit la toartă cu sora Solange, confidenta sorei Ofelia, cea care lucrează cu doctorul Pahonțu și...

Ehe, mare meșter a fost Caragiale !

PELERINAJ LA MORMÎNTUL UNEI IUBIRI

Suma unor gînduri vechi m-a îndemnat să-mi ofer o vacanță de cîteva zile, într-un orășel micuț de munte, cu o grădină publică de o frumusețe tulburătoare. Nu știu dacă numai prin triumful vegetației, intimitatea aleilor sau a aromelor de colorofilă care se însinuau în părul fetelor.

Nicăieri pe lume (și am văzut multe locuri frumoase) nu mi s-a părut un spațiu mai potrivit pentru a fi luat în stăpînire de îndrăgostiți ca acest parc al orășelului către care mă îndreptam, purtînd în bagaje și o amintire tandră, romantică, răscolitoare. Presimțeam că voi

fi urmărit pe drum și mi-am promis să nu întorc capul, de teamă să nu fie anii mei.

Împrejurări asupra cărora nu merită să insist au făcut să termin liceul în orașul acela, perioadă în care am cunoscut-o și pe Ruxandra, o fată frumoasă ca o duminică. Cînd o vedeam îmi bătea inima ca un motor de tăiat lemne. Îi rosteam numele în gînd, numele ei se făcea căldură și se răspîndea în mine, incendiindu-mă.

La o întîlnire, anul era pe sfîrșite, am întrebat-o unde face revelionul ? Mi-a răspuns că o să stea în cămăruța ei, cu un vraf de cărți de povești și o creangă de liliac alb, dacă va fi în stare să și-o procure. I-am propus să ne facem un program comun pentru noaptea dintre ani.

M-a refuzat cu un zîmbet pentru care merita să stai desculț în ger.

— Cred că aș vrea să fim împreună de revelion, dar nu cu un program stabilit dinainte, care să te oblige. Poate ne plimbăm pe străzi. E singura noapte cu toate ferestrele luminate. Poate batem la o ușă și întrebăm : „Bucuroși de oaspeți ?". Poate facem un om de zăpadă și petrecem revelionul cu el. Sau, poate,... mă plimbi tu cu sania.

Se alinta, nu-i stătea rău și eu aș fi vrut să fac revelionul cu ea chiar și într-o cabină de telefon public. A rămas ca în seara de 31 s-o iau din fața casei ei și să hotărîm atunci, pe loc, cum vom întîmpina Anul Nou.

În ultima zi a anului eram fericit că am făcut rost de o creangă de liliac alb, cu care mă pregăteam s-o farmec pe Ruxandra. După ora șase, o dată cu înserarea, am început să nu mai am răbdare. Îmi venea să împing cu degetul acele de pe cadranul ceasului.

M-am îmbrăcat cu un costum, care părea la fel de ieftin ca-n realitate, și mi-am înnodat la gît o cravată care se potrivea ca o vînătaie la ochiul „Monei-Lisa".

N-aveam altă cravată, dar cît eram de tînăr și... Ce să mai vorbim ?...

La nouă și jumătate eram în fața casei în care locuia prietena mea.

Ea a apărut fix la zece și un sfert, cu o pungă mare în mînă. A îndrugat ceva despre sfertul academic al fetelor emancipate și alte bazaconii pe care nu le-am reținut. Eram în al nouălea cer. A venit ! E cu mine ! I-am spus că o să facem tot ce vrea ea și că îi las toate inițiativele. A stat puțin pe gînduri, a țuguiat buzele și, atingîndu-mi umărul, m-a întrebat :

— E departe dacă mergem pe jos pînă-n parc ?

Am asigurat-o că dacă ea ține să mergem pe jos pînă la Polul Nord, nici pînă acolo nu mi se pare departe.

Aveam creanga de liliac ascunsă la spate. Am făcut o plecăciune și am improvizat o poezioară idioată :

„Uite vin în graba mare,
Să-ți aduc în dar o floare,
Un, doi trei,
Te rog s-o iei..."

I-am întins crenguța înfășurată în celofan, ea a bătut fericită din palme, după ce mi-a dat punga s-o car eu. Eram singuri pe stradă, mergeam încet, ningea frumos și îmi venea să cînt colinde.

Cînd am intrat în parc, un copac și-a scuturat peste noi omătul de pe crengile desfrunzite. Ni s-a părut un semn de bun venit. Am mers pînă lîngă un chioșc părăsit, în care vara se vindea sirop și înghețată pe băț. Am făcut popas și ne-am desenat cu degetul pe covorul imaculat de zăpadă darurile pe care am fi vrut să ni le facem dacă am fi fost bogați. Eu am primit de la Ruxandra un automobil caraghios, cu roțile cam romboidale. Ea de la mine, o scurtă de zibelină, o pereche de cizme înalte și o umbrelă. Generoși și în ace-

lași timp avizi după daruri am mai desenat, alături, eu, un cal înșeuat și un costum de călărie cu joben, pentru Ruxi, ea, pentru mine, un costum de cavaler medieval, cu coif și spadă înfiptă într-o floare. Mă rog, pușlisme.

La un moment dat, spre oraș, cerul s-a luminat cu focuri de artificii. Era miezul nopții, clipa de speranță cu care primim întotdeauna anul cel nou.

Ne-am spus : „La mulți ani !“, singuri printre copacii încovoiați de omăt, sub un cer din care se cernea leneș ninsoarea, un zbor de mici mesaje albe. Ne-am sărutat și gura ei a avut gust de floare de salcîm nu și de zăpadă.

Mai tîrziu fata a fugit cu ramura de liliac spre chioșcul de scînduri. A tras de-o sîrmă cu care era legată ușa și i-am venit în ajutor, desfăcînd-o. Mi-a spus că vrea să adăpostească floarea în chioșc să nu i-o ningă, să nu i-o înghețe iarna de afară.

În lumina puțină care se strecura printr-un ochi de geam, am zărit o stivă de lăzi goale. Am improvizat din ele o masă și două scaune. Din punga Ruxandrei am scos o sticlă cu cafea, nuci, mere, cîteva portocale și un maimuțoi roz, care mi-a fost oferit în dar, cu precizarea că seamănă cu mine. I-am mulțumit prietenei mele și ca să-i mai văd o dată zîmbetul am declarat că maimuțoiul e mult mai simpatic. Gluma mea și-a primit răsplata scontată.

N-aveam chef de mîncare și nici de băutură și atunci am cărat cu o ladă zăpadă de afară, atîta cîtă ne trebuia pentru un om de zăpadă. În felul acesta aveam și un musafir.

Am reușit să punem unul peste altul două cocoloașe de omăt, după care am lucrat la finisaj. Pe cap i-am pus un coif făcut dintr-un jurnal, în loc de ochi — două nuci, în loc de sprîncene — două feliuțe de coajă de portocală. Unde ar fi trebuit să fie nasul am înfipt un măr roșu. A ieșit ceva care putea fi luat drept o amforă

mare, ciobită sau o sperietoare de ciori, întrucît nu semăna nici cu una, nici cu alta. Nouă ni s-a părut o capodoperă.

Dacă ne-ar fi privit cineva, ne-ar fi găsit, desigur, caraghioşi. Nu ne-ar fi păsat, eram încîntaţi de tot ce făceam într-o noapte de sărbătoare numai a noastră, cea mai frumoasă de pe pămînt.

Ne-a prins dimineaţa rebegiţi de frig şi obosiţi de... bine. Se aşezase între noi o linişte îngînduratã, pînă ce Ruxandra m-a rugat cu voce moale :

— Nu vrei să cînţi ceva ?

— Ce să fac ?

— Să cînţi ! Ceva, orice ştii tu, şi să dansăm pe zăpadă.

— Nu pot să cînt, am o voce de corb degerat. Dacă vrei, fluier un vals.

— Un vals ! s-a bucurat Ruxandra şi m-a tras afară.

Am dansat printre copaci, fără nici un fel de muzică, fiindcă fata s-a lipit strîns, strîns de mine şi n-am mai putut scoate vreun sunet.

Mi se părea că ţin în braţe ceva foarte preţios, pe care, avar, îl doream numai al meu. Mă topeam ca o lumînare aprinsă la amîndouă capetele. Îmbrăţişaţi, ne-am rotit din ce în ce mai repede, pînă cînd cerul a început să valseze cu noi.

Apoi ne-am fugărit pe alei, ne-am bătut cu zăpadă, am ciocănit în geamul chioşcului şi am spus „Pluguşorul“, l-am muşcat, pe rînd, de nas pe omul de zăpadă, de nasul făcut de noi dintr-un măr roşu.

La plecare, dimineaţa, pe lumină, podoabele iernii se ofereau privirii cu o fermecătoare limpezime.

La un moment dat Ruxandra a început să cînte, un cîntec ciudat şi trist :

„La revedere, pe cine ştie cînd,
Nu te uita-napoi să nu mă vezi plîngînd

Să iei cu tine doar bucuria mea,
Să iei doar zîmbetul ce l-ai iubit cîndva..."

Ca s-o acopăr am început şi eu să cînt, de fapt, să urlu, ca un tembel, „Sorcova vesela".

Fata a tăcut şi s-a posomorît. Nu aşa trebuia încheiată cea mai frumoasă sărbătoare din cîte am avut. S-ar fi cuvenit să-mi cer iertare. După cîtva timp Ruxandra a făcut mai mult decît să mă ierte. M-a uitat !

Iată deci cam ce amintiri purtam orăşelului spre care mă pornisem într-o scurtă vacanţă. Am ajuns acolo într-o dimineaţă gri şi primul drum l-am făcut la parc.

Printre două blocuri noi, vecine cu parcul, am zărit norii care se adunau pe cer. Vîntul a stîrnit pe alei trîmbe de praf, care semănau cu nişte oi netunse. Am privit în jur cu emoţie, am închis ochii şi am oftat adînc. O voce mi-a bubuit în ureche.

— S-a întîmplat ceva, vă e rău ?

Am deschis ochii şi am văzut lîngă mine un ins mătăhălos, roşu în obraji, ca un halterofil în plin efort. I-am răspuns că nu s-a întîmplat nimic şi mi-am potrivit rucsacul în spate.

— Turist, turist ? a vrut să ştie namila.

— Aşa şi aşa, am mormăit eu.

— Domne', zice individul, dacă vii prima oară pe aici e musai să te duci la „Vîrful Fusuleţul". E o privelişte, ceva să-ţi baţi copiii cu bascul. Minunăţie !... Ştii cum să ajungi ?

— Nu şi nici...

— Fii atent aici. Ia fii atent ! Ieşi prin spate, dai ocol parcului şi-o apuci pe Calea Progresului, pînă la încrucişarea cu Fîntînica. De acolo...

Un unchiaş cu nişte mustăţi falnice, ca nişte coarne de taur, a apărut ca din pămînt lîngă noi.

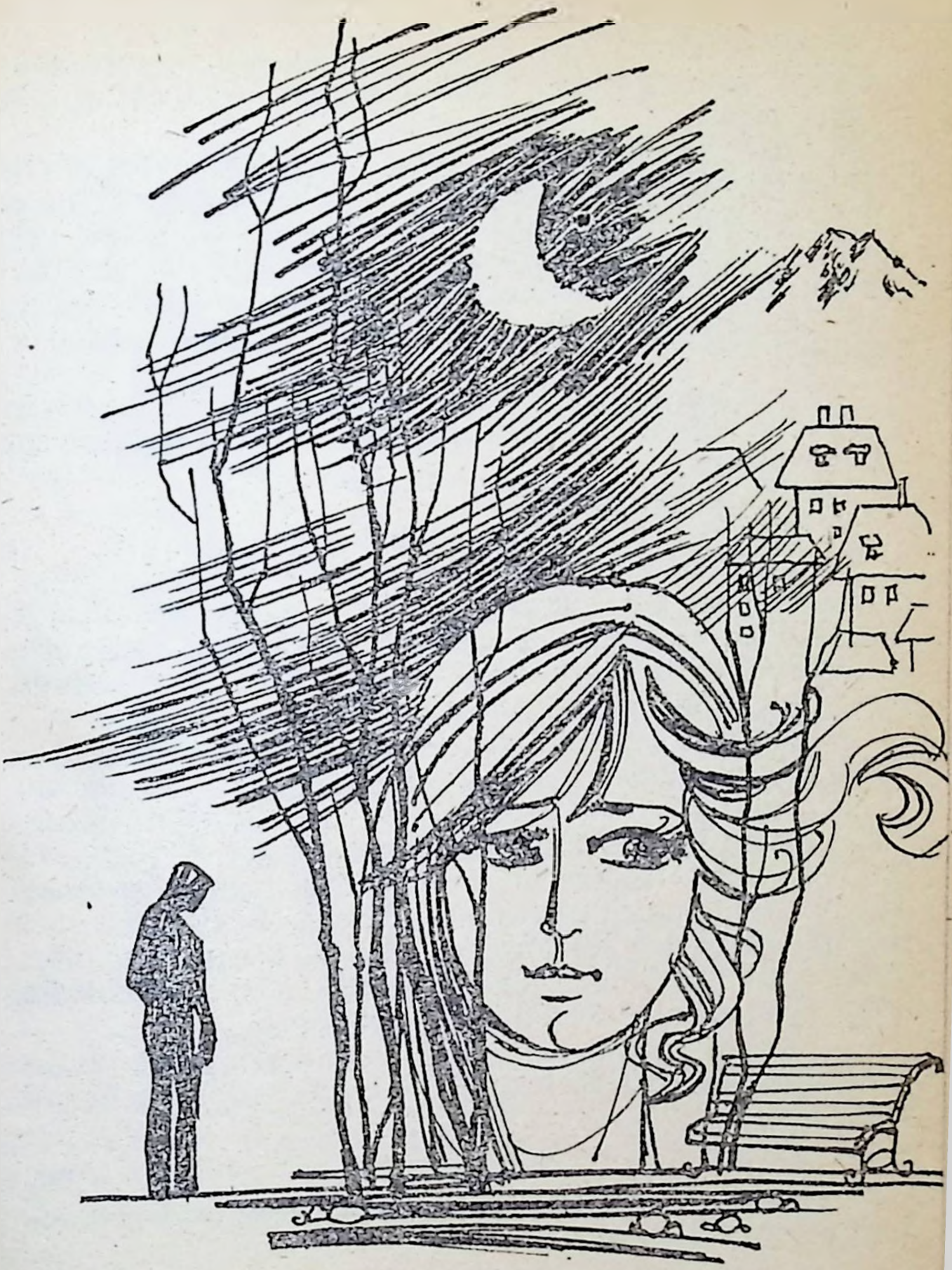

— Ce stradă cauţi, nepoate ? m-a interpelat el.

— Nu caută nici o stradă, l-a lămurit mătăhălosul. Dînsul vrea să vadă „Vîrful Fusuleţul“ şi îl învăţ cum să ajungă.

— Păi, merită ? s-a mirat unchiaşul. Îţi trebuie corzi, pitoane, instrumente prima-întîi. Mai bine se duce pînă la cabana „Pui de urs“, arde nişte beri şi o tigaie cu creveţi şi poate să înnopteze acolo. De păstrăvi să nu te atingi, *e* poluaţi. O pisică a mîncat un păstrăv de-ăsta şi a murit pe loc, după ce a călcat-o o basculantă.

De noi s-a apropiat o bătrînică c-o sacoşă mare în mînă pe care scria „Modern Talking“. S-a interesat binevoitoare :

— Cauţi cameră, maică ?

A răspuns pentru mine mătăhălosul.

— Ninci ! Dînsul e alpinist, colindă munţii.

— Bravo ! s-a bucurat bătrînica. Neapărat, maică, să te duci la „Izvorul Fecioarei“. Locul e de vis şi are o legendă tristă de te umfli de plîns. Zice că o fată de împărat, frumoasă de-ngheţa puţul...

— Zăpăciţi omul de cap, i-a mustrat blajin un paznic de întreprindere cu uniformă maro, pe care nici nu l-am simţit cînd s-a apropiat de grupul nostru. Nene, mi-a zis el. Mata mă asculţi pe mine. Vrei să vezi ceva ce n-ai văzut, te duci la „Poiana Zimbrului“. În drum dai şi de-o stînă. Întrebi de un cioban Vintilă şi-i spui că vii din partea lui Faraon. Adică, din partea mea. Dacă guşti un bulz făcut de Vintilă, dai cu căciula-n cîini. Spune-i numai că vii din partea mea.

— Spui că vii din partea lui Faraon şi pleci cu buza umflată în aceeaşi parte, a făcut batjocoritor unchiaşul mustăcios.

— Vorbe de-ale lui neica Nimeni, a ricanat paznicul.

O gospodină tinerică a grăbit pasul spre noi şi a întrebat-o pe mătuşică.

— Ce se dă aici ?

— Răbdări prăjite ! a repezit-o bătrîna. Nu se dă nimic. Uite, îl povăţuim pe dumnealui ce locuri să vadă pe aici, prin munţii noştri...

— Locuri ? s-a revoltat gospodina. Păi, dacă ajunge la „Piatra Voinicului", a văzut tot ce poate fi mai frumos. Ca să nu mai spun că vînd femeile pe acolo nişte bluze de pînză topită, cum nu găseşti nici în Honolulu. Ascultă-mă pe mine, tovarăşe, m-a îndemnat tinerica, nu te lua după fitecine...

— Mătăluţă să vorbeşti după ce-ţi lungeşti fusta, a sărit ca friptă bătrînica.

— Dumneatale să faci morală copiilor dumneatale, a intervenit, cavaler, paznicul.

— În loc să fii mojic, mai bine du-te la serviciu, că am citit eu în ziare cum ies hoţii cu bare de cositor din întreprinderi şi voi, paznicii, ori dormiţi, ori luaţi peşcheş.

— Te rog pînă aici, a explodat paznicul. Să nu te iei de cinstea mea că te duc de gît pînă la comisia de împăciuire.

— Lăsaţi-o oameni buni, i-a luat gospodina apărarea cu ipocrizie. Dînsa demult nu mai ştie ce spune. Roza...

— Alo ! s-a supărat mătăhălosul. Ia lăsaţi-o mai moale cu bîlciul ăsta, că mă doare capul de ale mele.

— La durerea de cap, turţul ia cu mîna ! l-a sfătuit, cunoscător, unchiaşul.

— A vorbit şi nea Ion că şi el e om ! a punctat paznicul. De unde eşti nene ? m-a întrebat pe mine, fără să-l mai bage în seamă pe unchiaş.

— Din Corabia, am zis.

— Din Corabia ? s-a minunat el de parcă i-aş fi spus că sînt din Santiago de Chile. Păi, din Corabia e Sultănica, nevastă-mea. De fată o chema Pandele. Trebuie s-o ştii. O ştii ?

— Nu ! am recunoscut jenat.

— Na-ți-o frîntă, că ți-am dres-o, a pufnit mătăhălosul.

— Maică, la Corabia se găsesc fermoare de plastic ? s-a interesat bătrînica.

N-am apucat să-i răspund fiindcă m-a luat în primire omul cu uniforma de paznic.

— La Corabia se mai face vin de buturugă, vărule ?

— Așa își distrug bărbații vezica, maică. Beau cu nemiluita și la bătrînețe nu-i mai dregi nici cu brîu de iepure.

— Dînsa dacă nu dă cuiva un bobîrnac nu e mulțumită, a prins momentul gospodina tinerică.

— Poate îți fac sacoșa asta scufiță, s-a înfuriat bătrînica.

— S-a găsit tusea cu junghiul, s-a bucurat unchiașul.

Paznicul și-a păstrat condiția de cavaler.

— Faptul că mata ți-ai trăit traiul, ți-ai mîncat mălaiul, nu te scutește să nu respecți femeia, moșulică.

— Moșulică e tac-tu ! n-a răbdat unchiașul.

Stăpînit de un grav sentiment de vinovăție m-am strecurat pe după un boschet și am luat-o pe aleea care ducea spre ieșirea din parc. Începuse să plouă. Un tînăr și-a deschis din mers umbrela și m-a întrebat, arătîndu-mi grupul de certăreți.

— Din ce s-au luat ? Ce-au de împărțit ?

— Se ceartă pentru binele meu. Sînt drăguți. De fapt eu am vrut numai să văd parcul ăsta în care am petrecut un revelion minunat.

— În parc ?

— Da, în parcul înghețat.

— V-a obligat cineva ?

— Da ! Muzica inimii. Ehe, aleile troienite, gura ei cu miros de floare de salcîm și zăpadă...

— Vă simțiți bine ? Uitați, acolo după colț e o farmacie...

Tînărul cu umbrela s-a îndepărtat în grabă. Ploaia s-a înteţit, am luat-o şi eu la sănătoasa. Fără să vreau m-am izbit de o femeie mare şi multă, cît o casă cu balcon. M-a plesnit cu o paporniţă şi m-a făcut : „vită încălţată". Am vrut să-i zic şi eu : „Eşti o animală", dar mi s-a părut că nu-i corect gramatical.

Matroana semăna al naibii cu o cunoştinţă a mea, Ruxandra, o neserioasă cu care am petrecut cel mai stupid şi plicticos şi tîmpit revelion din viaţa mea. În parc !

Şi cine dracu m-a pus să mă reîntorc în oraşul ăsta ? Ce mi-a trebuit ?

M-am dus drept la gară şi cu primul tren am plecat la mare.

O LECŢIE DE VIAŢĂ

Bătrînul Folosea îşi sprijinea capul în pumni şi din cauza efortului de gîndire i se încleştase gura şi pielea frunţii se încreţise ca un burduf de acordeon.

Văzîndu-l, nevasta n-a ştiut ce să creadă şi l-a întrebat cu sperietură :

— Aoleu, ce faci omule ? Tu te gîndeşti sau te junghie ?...

După un răstimp, bărbatul a răspuns, fără să ridice ochii.

— Mă gîndesc, Lelio, şi, cu cît îmi zobesc mai tare creierii, îmi dau seama că zor-nevoie trebuie să am o discuţie cu băiatul nostru. A crescut de acu' şi cineva este dator, adică eu, să-l îndrume cum să-şi potrivească paşii prin viaţă, cătinel, cătinel... Eu i-am dat viaţă, eu i-am dat minte, eu îi dau sfaturi.

— Eu zic să nu te mai zbuciumi atîta. Te-ai albit la figură şi semeni cu o strachină de lapte bătut.

— Femeie, lasă poezia și cheamă-l aici, să-l dădăcesc pe loc !

— Vede un film acușica și imediat mîncăm... Mai lasă-l un piculeț. Nu prea e în apele lui și îl doare cucuiul.

— Care cucui ?

— Pe care i l-ai făcut tu cînd era mititel de tot. Nu ții minte ? Te jucai cu el și-l aruncai în sus...

— Iar povestea asta ? Toți copiii țipă de plăcere cînd îi arunci în sus.

— Al nostru nu țipa de plăcere. Tu îl aruncai în sus și tavanul era prea jos.

— Mă, îl aperi ca pe un pui de o zi. Adu-l aici sau arunc cu voi amîndoi în sus, că tavanul a rămas la fel de jos...

Mama a ieșit și apoi a intrat copilul bosumflat.

— Stai jos, Titele, l-a îmbiat tatăl.

— Da, tăticule, a consimțit copilul, cu privirea aiurea.

— Mă, Titele, sufletul meu și bulgărașul meu de aur, de-un timp încoace tot vreau să stau de vorbă cu tine. Mă muncește un gînd, ca o arsură. Tu nu mai ești de-o șchioapă și noi, eu cu mă-ta, sîntem trecuți, n-o să moștenim pămîntul. Ar fi timpul să te mai învăț de una, de alta...

— Acum, în clipa asta ?

— Da și nu te mai cocoși așa, dacă nu vrei să scot cureaua de la pantaloni. Zi mersi că nu te-am chemat cu maculatorul să-ți dictez ideile principale sau să te pun să faci bastonașe. Măi, băiețaș, plînge inima-n mine cînd mă gîndesc, de exemplu, la prima dimineață cînd va trebui să te urci și tu într-un autobuz...

— De ce să mă urc ? s-a minunat copilul.

— Eu vorbesc, tu asculți. Ai auzit de tichet ?

— Nu !

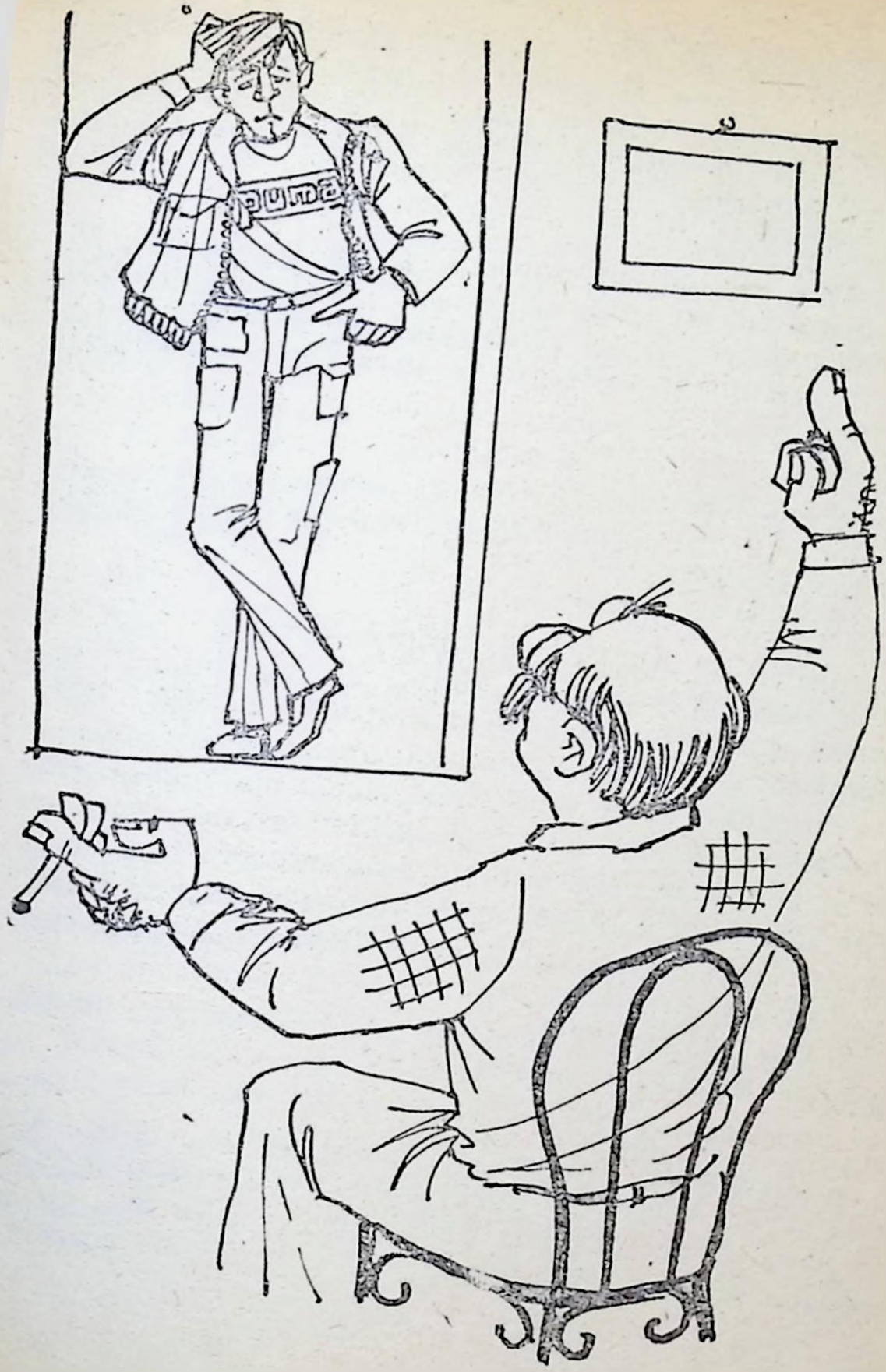
PUMA

— E un dreptunghiuleț de hîrtie care se înțeapă la amîndouă capetele. O înțepătură pentru un drum.

— Și ce să fac eu cu tichetul ?

— Te sui în autobuz, îl bagi într-un aparat care-l înțeapă și mergi...

— Tăticule...

— Taci, mă, că am început cu partea ușoară. Nu te-am instruit cum faci să te urci, pentru că nu vreau să mă enervez. Te iei și tu după ăilalți din stație și înveți. Oricum, să te ferești de persoanele cu umbrelă în mînă.

— Eu...

— Tu ține-ți pliscul !... Na, că mi-am pierdut șirul... Ba nu ! Tu știi, prichindelule, cum se spune despre un om neisprăvit ?

— Cum ?

— „Ăsta nu știe nici să cumpere o pîine !“ Dar eu, pe tine, am să te-nvăț din timp... Te duci pînă la magazinul unde vezi că scrie deasupra : „PÎINE“. Intri, aștepți pînă ce îți vine rîndul și întrebi : „A venit mașina cu pîine ?“. „A venit !“, să zicem că te lămurește vînzătoarea. Îi zîmbești frumos, la fel de sincer ca atunci cînd ți se cere carnetul de conducere la control, și te interesezi : „Aveți și de ieri și de azi ?“. „Da ! De care vreți, de ieri sau de azi ?“. Tu ceri să-ți dea de...

— De azi, tăticule...

— Nici pomeneală ! Ceri de ieri, că dacă ceri de azi, îți zice : „Veniți mîine !“

— S-ajung eu să...

— Îngerașule, trăiești cu capul în nori și tocmai de-asta îmi răcesc eu gura acum. Spre binele tău, să știi cum să procedezi ca să procuri și alte alea. Vin' aproape, să-ți spun la ureche...

Niște minute bune, copilul a ascultat apatic ce i-a șoptit tatăl, în cadență de mitralieră. Apoi bătrînul a reînceput cu glas tare.

— Tu ai să fii om cu școală multă, e ambiția mea, și atunci se mai ivesc și alte aspecte. Am prea multe să-ți spun și m-am cam împrăștiat, dar ți le zic cum îmi vin. Așa, de pildă, eu n-am nimic împotrivă să vezi la video balete, topuri, karate, desene animate sau filme, ceva de groază. Dar din cînd în cînd mai aruncă-ți ochiul și pe niște varietăți de sîmbătă seara. Să te călești...

Va trebui să născocești cu mintea ta crudă niște căi pe care să ajungi să iei bilete la niște piese de teatru extra. Nu născocești, nimerești doar prin parcuri la spectacole cu „Seara surprizelor".

Te mai duci cu sorcova pe la tanti Irinel, că e librăreasă. De nu, ai să citești numai „101 rețete de ceaiuri din coada șoricelului".

Sau, ia să-mi pui tu mîna și să-mi faci frumușel, chiar mîine, o compunere pe tema : „Medicul, prietenul nostru".

Mai gîndește-te și cum ți-ar sta îmbrăcat altfel decît în *blugișori Lee* sau cu gumari, în loc de *adidași.*

Săr de la una la alta, dar eu, de exemplu, după ce mă rad, mă dau cu spirt, nu cu *aftăr Gold Medal.* Ce-ar fi să pui și tu, de curiozitate, un pic de spirt pe obrăjor ? Așa, ca anticipație...

Mai află de la mine că n-ai să mori dacă ai să te duci, în viitor, singur la O.N.T. și-ai să petreci măcar o dată, pe litoral, ca un belfer, prima parte a lunii mai sau ultima a lui septembrie. Cu preț redus !

Fecioraș scump, cineva foarte înțelept — nu știu dacă nu chiar eu — a spus cîndva că viața e ca o frapieră. Te uiți cum se topește gheața. Totul e să nu se termine spritul. Nu e doar așa. Mai sînt tot felul de

dedesubturi, peste care poţi călca greşit şi-ţi prinzi... urechea.

Pentru tine, care eşti lumina ochilor mei, am să vorbesc şi cu Bîrsan, prietenul meu din cătănie. Îl ştii, nu ?... Acu' e pensionar şi concepe o broşură plină de îndemnuri folositoare şi exemple practice privind omul, nevoile sale şi anturajul. Vreau să-l conving să-ţi citească şi ţie. Sînt capitole foarte frumoase. Citez din memorie : „Cui dai bună ziua, cînd eşti mic ?“, „Cui răspunzi, cînd eşti mare ?“, „Cine de cine are nevoie şi invers ?“, „Spune-mi cu cine te aduni, ca să-ţi spun dacă merită !“ etc.

Titlul cărţuliei este duios, ca la o poveste de dragoste : „O mînă spală pe alta...“

Ehe, viaţă, viaţă, legată cu aţă...

Discuţia s-a oprit aici, deoarece mama a deschis uşa prin surprindere şi a vorbit cu parapon :

— Gata, v-ajunge ! Se răceşte mîncarea...

Copilul a ieşit primul. În sufragerie, mama s-a dus lîngă el şi l-a întrebat şoptit :

— Ce vrea ăl bătrîn ?

— E duşmanul meu, mamă, s-a plîns copilul. Vrea să mă duc la seral, la şcoli înalte.

Auzind cum scîrţîie scaunul de pe care s-a sculat capul familiei, mama şi-a împins la iuţeală fiul spre masa cu bucate calde. Tatăl a apărut demn, călcînd cu pas apăsat.

Femeia l-a înfruntat.

— Ce-ai, mă, vrăjmaşule, cu copilul ? Hai ?

Bătrînul a oftat lung şi a răspuns cu mare blîndeţe.

— Nimica, nimicuţa, fata moşului. Doar să înveţe cum e rostul pe lume, că n-o să rămînă toată viaţa şef la centrul de butelii. Să ia taurul de coarne, acu' cît mai e bărbat în putere...

Mama și-a strivit o lacrimă în colțul ochiului și flăcăul și-a aprins un „Kent". Nimănui nu i-a mai ars de mîncare.

MECIUL DE LA... NUNTĂ

Familiile Obrocea și Bărboi așteptau în holul mare al oficiului de stare civilă să fie invitate în sala de ceremonii, unde tinerii Luța Obrocea și Aristide Bărboi urmau să rostească tradiționalul „da". Ca întotdeauna în asemenea ocazii erau de față rude apropiate sau îndepărtate, prieteni, colegi, cunoștințe, gură-cască, fotografi găsiți la fața locului sau aduși de părțile interesate, florărese cu imortele și mîțișori, șoferi amatori să transporte dezinteresat nuntașii la locul de petrecere, avînd pregătite la îndemînă garoafe și scotchul necesar lipirii lor pe capotele mașinilor, prosoape care să fie legate, la cerere, de oglinzile laterale.

Grupați răzleț, oamenii din hol se simțeau datori să flecărească despre toate cele. Să ne apropiem.

Două femei îmbrăcate în negru, semănînd mai mult a văduve decît a invitate la o nuntă, încercau să schimbe impresii, discret, la ureche, acțiune reușită numai parțial, din pricina borurilor mari de la pălăriile pe care le purtau pe cap. Una a constatat cu admirație că :

— Mireasa e frumoasă ca o tuberoză mare și cărnoasă, de opt lei firul. Îți vine s-o mănînci...

De sub cealaltă pălărie s-a auzit următoarea replică:

— Și mirele ce rasă are, ce distincție, parcă e un Fanfan la Tulipe...

Un bărbat cu mustață muscă, semănînd cu un paznic de noapte îmbrăcat civil într-o zi de duminică, ridica ritmic din cap, pînă la marginea sughițului, și bolborosea una și aceeași frază :

— Cînd ne-o fi mai rău, să ne fie ca acu'...

Două tinere, care piguleau nişte scame imaginare de pe rochia miresei, o încurajau pe rînd :

— Fii mai băţoasă, tu, că pari mică şi emoţionată ca Mirabela pe scena Sălii Polivalente, i-a zis una dintre fete.

— Da, Luţa, capul sus, dragă, a intervenit şi cealaltă. Smail ! Gîndeşte-te că mai toate femeile trecem prin clipa asta. Uite la mama ta cum plînge...

Un ins mic şi negricios se învîrtea ca un bondar în jurul unui bărbat înalt şi voinic, întrebîndu-l, plîngăreţ:

— Naşule, nea Mielu, primaşul, vrea să ştie cum să vă întîmpine la restaurant, care e porunca ? Clasic, cu „Marşul miresei", modern, cu „Gioconda se măritä", sau original, cu „Naşule, frumoasă-i viaţa" ? Sau cu un potpuriu din toate trei ?...

O doamnă elegantă, mirosind puternic a parfumerie din faubourg Saint-Honoré, îi povestea alteia, cu înfăţişare mai modestă.

— Ştii, Sultănico, după ce m-am măritat eu, al meu m-a dus în *voyage de noces* la Azuga. Am tras la un localnic care ne-a oferit o cămăruţă ca de păpuşi, ca în filmele lui Walt Disney, tu. Nu ştiu de ce în prima seară, eu am dat apă la şoricei... *Tempi passati*... După 20 de ani am revenit acolo şi am tras la aceeaşi gazdă. Ne-a pus la dispoziţie aceeaşi cămăruţă, în care, de necrezut, nu se schimbase nimic. A fost la fel de frumos, ca în urmă cu 20 de ani, cu o singură mică şi emoţionantă diferenţă. De data asta a plîns bărbatu-meu...

Un individ burtos, aducînd din profil cu un cangur, îşi interoga consoarta, înaltă şi rotundă, ca Foişorul de Foc.

— Ţii minte, Dorino, ce de curte ţi-am făcut eu ţie, pînă am ajuns la ofiţer ?

— Cum să nu ţin, a ricanat femeia. Ai umblat chiaun după mine, ca după butelie...

Într-un colț, doi bărbați sobri, eleganți, în niște costume impecabile, parcă făcute din inox, încît te așteptai ca la cea mai mică atingere să facă „cling", se întreţineau aproape în șoaptă. Păreau doi distinși diplomați, într-o pauză a unei comisii O.N.U. Unul, cel cu o frumoasă coamă de păr argintiu, îi spunea celuilalt :

— Domnule Obrocea, cuscre, adică — trebuie să ne obișnuim cu acest apelativ — vă spun sincer că sînt fericit. Sînt fericit pentru băiatul meu. Fiica dumneavoastră este o minune de fată. Frumoasă, bună, caldă și senină ca o zi de mai.

Obrocea a răspuns cu un zîmbet reținut :

— Fiica mea este, în primul rînd, domnule Bărboi, foarte norocoasă. Ea se mărită cu cel mai bun băiat din lume, cuscre dragă.

— Mă flatați...

— Deloc, este purul adevăr.

— Să se iubească de la tinerețe pîn-la bătrînețe, asta este tot ce le putem dori noi, ca părinți.

— Cîte perechi mai sînt înaintea copiilor noștri ?

— Cred că una singură... Emoțiile mele sînt duble azi. Se însoară băiatul meu și echipa mea favorită joacă meciul decisiv. Chiar mă gîndeam dacă o fi început repriza a doua ?... Dar nici nu v-am întrebat, vă place fotbalul ?...

— Oho ! Bolnav sînt !

— Sport mare, domnule, sportul rege, ce mai...

— Este, deși astăzi se joacă un meci slăbuț.

— N-aș zice, dacă ne gîndim că „Avîntul progresist" are la ora asta în teren pe Tufiș și pe Carapancea, zis „Laserul Ceahlăului".

— Nu vreau să vă supăr, dar am niște ezitări în ce-l privește pe Tufiș și chiar pe Carapancea.

— Ați văzut meciul de duminica trecută ?

— Văzut !

— Păi, la golul pe care l-a dat Carapancea în minutul 24, putea să ia notiţe şi Maradona.

— Da, pentru că şi Maradona marchează din ofsaid.

— Ce vorbeşti Franz ?... Iertaţi-mă. Care ofsaid ? Ne-am cam învăţat să-i desconsiderăm pe băieţii noştri, doar pentru că nu sînt scrise în buletinul lor de identitate nume ca : Platini, Conti sau Zico.

— Nu-i vorba de nume aici. Vorbeam despre o fază clară de ofsaid.

— O fază clară de gol senzaţional, golul secolului. Autor : „Laserul Ceahlăului".

— Un laser cam împiedicat, cu picioruşe moi.

— Dumneavoastră aţi văzut meciul sau vorbiţi din auzite ?

— M-am uitat la televizor.

— Mersi ! Eu am fost pe stadion, la nici 30 de metri de poarta pe care a demolat-o Carapancea.

— Din ofsaid !

— Cuscre dragă...

— Nici un cuscre. Aşa puteam să marchez şi eu...

— Mai salcîm !... Domne', nu vreau să mă enervez, că sufăr cu splina, dar fii atent aici. Uite, cam pe unde e naşul acuma, l-a driblat Tufiş pe Rebigea, a trecut printre doi adversari şi i-a pasat lui Carapancea.

— I-auzi, nenică ! Carapancea tocmai îşi dăduse cu dreptu' în stîngu' şi căzuse ca o gloabă pe gazon. S-a dus de-a buşilea după minge. În careu a fost semnalizat în ofsaid de arbitrul de tuşă. A ridicat omul mîna-n sus, la fix.

— Arbitrul de tuşă, zici ? Păi, dumnealui a stat cu mîna-n sus mai tot meciul. Eu am crezut că-i curge sînge din nas. Dumneata ori ai orbul găinilor, ori eşti de reacredinţă.

— Pardon !...

— Uite filmul golului. Să zicem că Tufiş a pasat cam de unde eşti dumneata acum. Dă-te un pic mai încolo,

așa... Eu sînt Carapancea și stopez balonul... Aristide, dă-mi, tată, căciula ta, că oricum te-nsori cu capul gol... Da, mă, da, joc fotbal cu ea, că eu ți-am cumpărat-o, nu socru-tău. Gura !... Deci...

— Nu știu dacă intra în obligațiile mele să-i cumpăr odraslei matale căciulă...

— Dă-o dracului de căciulă. Reconstituim faza, la milimetru. O luăm de la Tufiș. Dumneata ești Tufiș și-l driblezi pe Rebigea. Nașuleee ! Vino un pic te rog ! Așa... Acum atacă-l pe cuscru, exact ca Rebigea. Aoleu, da' mazetă mai ești nașule. Mă rog, l-ai atacat, te-a driblat și trece printre doi adversari. Mirele și mireasa, la mine, trap ! Stați mai aproape unul de altul. Treci, domne', printre ei, năprasnic, ca uraganul „Flora"... Ce te smiorcăi fată, că nu s-a rupt rochia, ci doar o bucată de voal. Și tu, ginerică, hopa sus, că ai luat tot praful pe fundul pantalonilor. Scutură-te. Fotbalul e un sport bărbătesc... Gata, pasează-mi ! Hai, hai odată, mocăitule, lasă tactica asta tîmpită de temporizare... Asta e ! Am luat mingea și mă duc ca fulgerul spre poartă... Păzea, mamă soacră, vine „Laserul Ceahlăului" ! La o parte, Gogule, că mă lovești cu snopul ăla de cale și e fault. Înainte cu toată viteza... Cine a fluierat ?... Vreau să știu, imediat, cine a fluierat ? Cine a făcut porcăria asta ?...

— Eu ! a exclamat, simplu, domnul Obrocea.

— De ce ? a vrut să știe Bărboi, oprit din vijelioasa sa înaintare.

— Erai în ofsaid !

— Puneți ochelari, cuscre !

— Acum nu sînt cuscrul dumitale, sînt arbitru.

— Arbitrul lu' pește !

— Dacă nu-ți controlezi limbajul, te încalț cu-n cartonaș roșu și te vezi pe tușă. A fost ofsaid !

— Poimarți ! În careul mic mai erau doi apărători de-ai lor, pe care i-am depășit. Cum ar fi dumneaei, vino aici tanti Agripina, și tu, nenea Emil. Uite, ăștia doi !

— Tăticule, pot să-mi iau căciula ? s-a auzit glasul sfios al tînărului mire.

— Poți să iei două după ceafă, a venit răspunsul furios al tatălui.

A încercat să-l îmbuneze pe Bărboi un bărbat uscățiv cu un papion imens la gît.

— Vărule, calmează-te, zău ! Dacă vă jucați de-a golul de duminica trecută, atunci a fost ofsaid.

— Cristache, tu să taci ! l-a repezit Bărboi. Ție nu-ți ajunge mintea nici să treci strada.

— Nu-ți permit ! s-a înfuriat Cristache, căruia de indignare a început să-i tremure papionul, cu omușor cu tot.

— Stați, mă, blînzi, s-a amestecat un moșneguț. Cuscrul mare are dreptate. Golul a fost perfect valabil, să mă ierte cuscrul mic.

— Tăticul meu mănîncă fotbal cu pîine, s-a băgat în vorbă, prost inspirată, mireasa.

Cuscrul mare a pus prompt lucrurile la punct.

— Fetițo, nu vrei să-ți ții părerile pentru pămpălăul de fiu-meu ?

— Minunea mea albă, a intervenit împăciuitor mirele, nu te necăji chiar în ziua nunții noastre. Avem tot timpul să ne certăm cu tata. Să vezi tu ce certuri frumoase sînt la noi în familie. Hai, zîmbește, te rog frumos...

— Ehe, ce nunți erau pe vremea mea, a tunat din senin bunica miresii. Ca-n filme...

— Pe vremea matale, filmele erau mute, coană mare, a înfruntat-o un anonim din asistență.

— Să vezi tu ce te jumulesc eu acasă, a amenințat-o pe mireasă tatăl ei. Pe cine mi-ai adus în bătătură, hai ? Dar ce mă mir eu, aschia nu sare departe de...

— Te rog să nu-mi faci copilul aşchie, a răcnit părintele mirelui.

— Ehe, ce nunţi erau pe vremea mea, a repetat bunica, ferm.

— Eu te dau în judecată, hoţ de goluri, a anunţat Obrocea.

— Merg cu tine pînă-n pînzele albe, l-a asigurat Bărboi.

— Alo ! E rîndul nostru ! a strigat cineva, apăsînd pe clanţa uşii de la sala de ceremonii.

— La tribunal, la tribunal ! a urlat tatăl miresei.

— Da, la tribunal cu tine, pacostea stadioanelor, l-a aprobat cuscrul mare.

— Ehe, pe vremea mea, a vorbit bunica nostalgic, oamenii mergeau întîi la ofiţerul stării civile şi abia pe urmă la tribunal...

Cîteva minute mai tîrziu s-a înstăpînit totuşi liniştea peste care au început să plutească acordurile grave ale marşului nupţial.

JURNAL DE CREAȚIE III

(continuare la... continuare)

Acum cînd se apropie definitivarea acestui volum (și sincer vorbind, totul mi-a ieșit extraordinar) am recitit primele fragmente de jurnal. Jurnal de creație *(în loc de prefață),* Jurnal de creație II *(continuare), și mi-am dat seama că trebuie să-mi comand imediat cărți de vizită pe care să se tipărească doar atît :*

DAN MIHĂESCU
nărod — principal

Unde s-au mai văzut scriitori care să lase în nemurire jurnale (memorii) în care sînt notate, cu o sinceritate infantilă, preocupări terestre, domestice, banale și, uneori, chiar meschine ?

Imaginea artistului (hait !) în intimitate trebuie — de ce n-am spune-o ? — un pic ornamentată. Nu te prezinți la întîlnirea cu posteritatea în halat și papuci. Ori eu ce-am făcut ? Am pîngărit jurnalul meu cu mîzgălituri despre un diferend anost cu moliile vorace. Sigur că mă doare ; patru costume noi pot fi folosite cu succes ca năvoade (format mic), dar este oare acesta un eveniment cultural ?... De asemenea am maltratat paginile nevinovate înșăilînd (redundant) dialoguri extra-literare cu administratorul de bloc, amănunte despre insulta adusă prin viu grai unei pisici tărcate (mă rog, o agresiune etică, dar infinitezimală) și alte năzbîtii care pot lăsa strîmb pe viață nasul delicat al unui estet autentic. Și ne mai mirăm că umoriștii sînt cantonați de critica (cea mai) cultă la periferia literaturii, cu perspectivă luminoasă de evacuare în suburban.

Bine că mi-am dat seama, măcar acum, în ceasul al doisprezecelea şi-un sfert. Să iniţiem, deci, cuvenitele remanieri.

LUNI. *Meditez la fereastra cabinetului meu de lucru, deschisă ca o pleoapă spre cetate. Asfinţeşte. Lumina abia mai atinge zarea şi parcă pune mîna pe umărul lumii, să-şi ia rămas bun pînă mîine *. Este o seară în care stelele se joacă pe gîndurile mele **. Oh, poezie, poezie, tu religie fără speranţă !****

MARŢI. *Mi-e dor de Marcel (Proust). Mă gîndesc mult la el, la adolescenţa lui, la adolescenţa mea şi gîndurile parcă dor. La extrema oricărui gînd este un suspin ****.*

MIERCURI. *M-a sunat nefericita doamnă A. R., pradă unei tristeţi pernicioase. S-a despărţit, ireconciliabil, de Camus. Ce altceva putea face, descoperind afirmaţia lui despre filosofie, pe care o numeşte forma contemporană a impudorii ?*

Nu se mai întoarce la el, înfruntîndu-l şi pe cinicul domn de Montherlant care — mon Dieu ! — numeşte suferinţa : micul lux al persoanelor de calitate mediocră.

Am liniştit-o (oarecum) pe doamna A. R., după ce i-am citit aprecierile despre filosofie ale unor : Nietzsche, Marcus Aurelius, Merleau Ponty, Carlyle, Descartes, Picard, Goethe, Thoreau, Cousin, von Keyserling şi, în sfîrşit (dar nu în ultimul rînd), Novalis, care stabileşte (relevant) că filosofia este poemul raţiunii.

Argumentele mele indubitabile i-au redat încrederea în valorile fundamentale. Iată ce simplu se construiesc faptele bune.

---

* Zău dacă ştiu de unde am ciupit chestia asta...
** Dan Mihăescu — inspiraţie de moment.
*** După colegul Jean Cocteau — **Jurnalul unui necunoscut.**
**** Paul Valéry — **Tel quel.**

JOI. *Ciudat acest indiferentism al meu față de rezolvarea corespondenței. Iar nu i-am răspuns lui Garcia Márquez, deși mi-am propus în cîteva rînduri. (A nu se omite să mă refer, amplu, la coerența ficțiunii în opera acestui confrate. Fără caducitatea din considerațiile lui Mario Vargas Llosa, despre verosimil.)*

De găsit (în general) o soluție pentru a fi mai puțin asaltat epistolar de către toți co-breslașii !

VINERI. *Studiul meu despre logaedic înaintează sinuos, deși în colțul de suflet pe care l-am închiriat sublimului peren, dactilul, troheul și iambul, cîntă și mă încîntă. (Parcă adonicul, alcaicul și saficul... nu ?)*

De ce stagnez oare ? Știu bine, formularea eclectică îmi repugnă, sînt autoferit de convenționalism stilistic și atunci de unde teama de steril, de unde rătăcirea pe fîșia de pămînt, trist, fără sămînță, la frontiera dificultăților fastidioase, adeseori insurmontabile ?

Va trebui să acționez înainte de a mă toropi alcoolul incertitudinilor.

De fapt, Bergson stabilește : „Trebuie să acționezi ca un om de gîndire și să gîndești ca un om de acțiune." (Foarte veridic deși, după opinia mea, cam rudimentar exprimat.)

Întotdeauna, compania marilor filosofi mi-a dat o senzație de confort spiritual. În serile ploioase, ador să stau între Bergson și Kant și să mă cert cu danezul Kierkegaard, firește, pentru sanctificarea teoriilor cu rezonanță în universalitate.

SÎMBĂTĂ. *Mi-a sosit presa străină. Foiletez o revistă și aflu că mi-au fost reeditate operele complete la Palma de Cortuquay. Iată, cel mai reputat critic al lor (e bine să vadă și ai noștri) îmi dedică un studiu (800 de pagini, literă corp 6) insistînd pe dimensiunile sarcasticului în opera mea. Sînt „acuzat" de luarea în posesie deplină a tuturor sinonimelor de la comic. Se citează ironicul, sardonicul, rizibilul, ridicolul, burlescul, șarja,*

calamburul de bună calitate, insinuarea amuzant-pertinentă. Pe alocuri discursul e precar, dar sincer. Poate nu trebuia să mă compare cu Dante. Mă simt mai aproape de Da Vinci prin pluralismul apetitului creator.

De comandat la Londra volumul despre mine al acestui prestigios Pablo Badibusengo-Vaizuzar, care vădește o predispoziție maladivă pentru umorul multinațional de bună calitate. Am să-l citez în primul articol din „La Quinzaine Littéraire".

DUMINICĂ. *Zi de odihnă. Menajera mea (de revenit asupra acestui termen la corectarea prezentului jurnal) mi-a pregătit meniul meu preferat :* „Aulisagkat ququrterqassunt ilagititdlugit silarfigititat" — *pește înăbușit cu orez, după o rețetă a gurmanzilor eschimoși, publicată într-un almanah epuizat înainte de a fi pus în vînzare.*

În așteptarea dejunului părăsesc qui-pro-quo-*ul, uit de anticlimaxul comic, abandonez orice formă de* imbroglio *și mă las sîcîit de migrena mea veche, însoțitor nevăzut și nedorit de pe vremea eforturilor epuizante pentru asimilarea regulii de trei simplă. În ultima săptămînă am gîndit mult (prea mult) și profund (prea profund) și atunci cum să nu mă doară capul ?*

După masă am să mă tratez prin presopunctură. Masaj discontinuu la „colina sprîncenelor", „fundul văii", „palatul înțeleptului" și „punctul extrameridian".

Mîine, anosta zi de luni. Luni galben de octombrie, într-o toamnă a nemulțumirilor mele estetice. Pro memoria : *de sunat Puișor M., care a promis că mă pune în legătură cu doamna Pricoțel, de la cremă de ghete și „Palux".*

La revedere, pe curînd, drag jurnal, oglindă obiectivă și fidelă a eului meu.

LITERATURA ȘI VIAȚA

Dorel Posmagiu trecea pe bulevard cu o pîine și un carton cu ouă în brațe, fluierînd vesel. S-a oprit în fața unei vitrine de „Anticariat", s-a uitat după ceva „noutăți" și a descoperit într-un colț „Domnișoara de Maupin" a lui Théophile Gautier. Și-a zis că se cuvine, după ce a procurat de-ale gurii, să se îngrijească și de spirit.

A intrat, a cumpărat cartea, încîntat de presimțirea frumoaselor ore de lectură care-l așteptau. Ajuns acasă, după ce s-a regalat cu o omletă realizată din șase ouă (de dimensiuni mici), s-a făcut comod și s-a apucat de citit. A sărit peste introducere și s-a avîntat în miezul povestirii. S-a oprit după un pasaj subliniat cu pix verde. Iată-l :

...Întîia noastră întîlnire va avea loc neapărat într-o seară, cu un frumos apus de soare ; cerul va avea acele nuanțe de portocaliu, galben deschis și verde pal, care se văd în unele tablouri ale marilor maeștri de altădată ; în fața noastră se va deschide o alee largă de castani în floare și ulmi seculari plini cu stoluri de porumbei guleraţi ; toți arborii vor fi frumoși, de un verde proaspăt și întunecat, umbrarele vor fi jilave și pline de mister...

În dreptul acestui pasaj, cineva a notat cu pix verde:

„Mai bine mi-ai coase nasturele de la pufoaică, regina castanilor. Pînă și Hortopan, care e burlac, mi-a zis că parcă sînt prins de pe gîrlă. Mulțumesc anticipat, madam Lebădă !"

Dorel n-a aprofundat chestiunea. După foarte puțin timp, altă pagină, alt pasaj subliniat, de data aceasta cu pix albastru :

...Cîteodată se face că mă aflu într-o pădure mare. Văd trecînd o ceată de vînători, răsună cornul, haita latră și străbate drumul cu iuțeala fulgerului, frumoasa mea, îmbrăcată ca amazoană, călărește pe un cal turcesc, alb ca laptele, zglobiu și neastîmpărat la culme. Deși e o excelentă călăreață, calul tropăie, dă din copite, se cabrează, și ea se căznește din răsputeri să-l stăpînească ; își ia vînt și se repede drept într-o prăpastie. Eu cad ca din cer tocmai la timp, opresc calul, o iau în brațe pe prințesa leșinată, o readuc în simțiri și o petrec pînă la castel. Ce femeie nobilă ar refuza să-și dea inima unui bărbat care și-a pus pentru ea viața în primejdie ? Nici una. Și recunoștința este drumul cel mai scurt care duce la dragoste...

O săgeată desenată cu pix verde ducea în josul paginii :

„Ți-am cusut nasturele și deci nu mai ai nici un motiv să mi te adresezi prin scris sau prin viu grai. Slăbește-mă ! Și apropo de sublinierile dumitale de mai sus ; n-ai căzut din cer, Gogule, ai căzut din pom. În cap ! Am știut de cînd m-am măritat cu tine, dar nu mai contează. Oricum, dacă vrei să te muți la castel cu prințesa leșinată, eu mă gîndesc s-o bag în spațiu pe mama."

Aceste cuvinte l-au înfuriat pe Dorel și l-au făcut să regrete că a cumpărat cartea fără să o controleze. Acum era prea tîrziu. Și-a continuat lectura, totul a mers bine pînă la pagina 85, unde era subliniat cu pix verde :

...Dacă vei veni prea tîrziu, o, idealul meu, nu voi mai avea puterea să te iubesc ; inima mea e ca un porumbar plin de porumbițe. La fiece oră a zilei, își ia zborul cîte o dorință. Porumbeii se întorc în porumbar, dar dorințele nu se mai întorc în inimă... grăbește pa-

sul, o, visul meu, sau nu vei mai găsi în cuibul gol decît cojile de ou ale păsărelelor care au zburat...

Urma o adnotare cu pix albastru :

„Auzi, creier de păsărică, dacă mă mai cauţi prin buzunare chiar că te arunc din cuib ca pe o coajă de ou ! Fii atentă că am pus semne şi, dacă te prind, îţi fac ceva de rămîi tablou. Ghici ?...“

Dorel a dat cu cartea de pămînt, zicîndu-şi că nu se poate aşa, e o barbarie ca în loc să-l citeşti pe Gautier să-ţi sară în ochi asemenea inepţii. S-a întins pe spate cu mîinile sub cap, pufăind furios.

După un timp, s-a pomenit că se întreabă : „Oare ce vrea să-i facă Gogu nevesti-si, dacă o mai prinde că-l caută prin buzunare ?“

Şi-a dat imediat un bobîrnac pentru această întrebare prostească şi pentru faptul că a luat în seamă bazaconiile scrise cu pixul, în loc să-şi păstreze fidelitatea de lector sobru. A ridicat cartea şi a răsfoit-o cercetînd dacă mai sînt alte însemnări. Erau ! S-a hotărît să le ignore şi să se concentreze asupra rîndurilor tipărite. A mai întors cîteva pagini şi un nou pasaj pus în evidenţă prin subliniere :

...Flori, lumină, parfumuri, o piele mătăsoasă şi dulce care se atinge de a ta, o armonie voalată care vine nu se ştie de unde, cînd ai toate acestea eşti fericit la culme. Şi nici nu poţi fi fericit altminterea. Eu însumi, care am oroare de banal, care nu visez decît aventuri stranii, pasiuni puternice, extazuri delirante, situaţii bizare şi încîlcite, trebuie să mă mulţumesc prosteşte cu această fericire şi, orice aş face, alta nu pot găsi...

Pe margine, scris de mînă :

„Gogule, iartă-mă că te deranjez din extazul tău delirant, dar pe mine să nu mă ameninţi ! Ştiu că ascunzi bani furaţi din leafă. Dacă nu-i predai de bună voie, ai să mănînci răbdări prăjite şi o să-ţi coasă nasturii prin-

cipesele călări. Nu sînt proasta nimănui ! Atenţie, încep să caut ascunzătoarea banilor."

Dorel a trecut peste şi s-a ţinut de firul naraţiunii. Aprinzîndu-şi o ţigară, nu şi-a putut reprima totuşi o măruntă curiozitate privind locul unde ar fi putut ascunde măgarul ăla de Gogu banii furaţi din leafă. Dornic să afle, a mai dat cîteva pagini pînă la alt fragment însoţit de adnotări. Fragmentul era :

...Ce nenorocire pentru mine că te-am cunoscut ! şi totuşi, dacă ar fi să mai trăiesc o dată trecutul, aş vrea să te cunosc din nou. Răceala dumitale mi-a fost mai dulce decît dragostea altora...

Pe margine, cu pixul :

„Scîrţ ! Zi mai bine că vrei să te împaci, dar n-ai spor. Ţi-e frică, Mândico ! Dacă pui la loc banii pe care i-ai sustras din vîrful galoşului, mă fac că n-am observat. Altminteri, te rad în cap. Jur !"

Dorel a început să întoarcă paginile înfrigurat. Povestea paralelă cu cea a „Domnişoarei de Maupin" devenea palpitantă.

Pasaj subliniat :

...Singurul lucru pe care l-am dorit cu oarecare continuitate a fost să fiu frumos. Prin frumos înţeleg să fiu frumos ca Paris sau Apolo...

Însemnare :

„Pentru mine eşti cel mai frumos, Gogule. Şi vreau să fiu şi eu cea mai frumoasă pentru tine. De aceea mi-am cumpărat, cu banii pitiţi de tine în galoş, o pălărie de etamină, costum de baie şi saboţi. Consider că ele sînt darul tău şi te apreciez sincer. Mersi !"

Ultmele rînduri subliniate, la pagina 363 :

...Prin ce săptămînă am trecut ! Nu-ţi poţi închipui, Rosalinda. Sper că pe lumea cealaltă îmi va fi socotită cel puţin ca o mie de ani de purgatoriu...

Epuizat de lectură, lui Dorel i s-a făcut somn. A vrut să ştie cum se termină cartea şi s-a dus la final. S-a

pomenit că dintre ultimele rînduri ale lui Gautier, subliniază și el :

...Iubiți-vă în amintirea mea...

După ce s-a băgat în pat, înainte de a adormi, s-a gîndit că romanul se termină frumos. Gogu a iertat-o pe Măndica pentru furtul galoșului cu bani, ea s-a ales cu costum de baie și galenți, armonia domnește iarăși în porumbarul lor.

Ce timpuri minunate erau pe la 1835...

JEAN, DE PROFESIE MESEAN

Personajul care a dat titlul acestei schițe a fost și este un admirabil animator și partener de șuetă. (Conform dicționarului : conversație ușoară, spirituală și distractivă între prieteni.)

Un bărbat distins, plăcut, cu o inteligență activă, cu o imaginație de mare tonaj și cu vocația (dacă se poate spune așa) întrajutorării aproapelui, pe cale orală.

De ani de zile, domnul Jean poate fi întîlnit în restaurantele de lux ale Capitalei și de la o vreme chiar și în cele de condiție mai modestă. El se apropie silențios de masa ta și te dăruiește cu un zîmbet cald, care ar putea topi și un aisberg de mărime mijlocie, cam în 20 de minute.

Ca regulă generală, nu este deloc recomandabil să faci ceva care să preschimbe acest zîmbet într-un rictus de nemulțumire. Domnul Jean nu are un psihic labil, nu devine violent, nu folosește nici măcar un singur cuvînt agresiv. Dar, dacă ai cît de cît spirit de observație, îți dai seama că omul acesta este ușor de rănit, are o sensibilitate de mimoză și suferă îngrozitor cînd semenii săi greșesc sau fac gafe.

Cînd se întîmplă așa ceva, el devine foarte nefericit (nefericitul *number one)* și te readuce la condiția ur-

bană, delicat şi cu dragoste, ca un adevărat înger păzitor.

Să zicem că el apare la masă taman în clipa în care tu comanzi un şniţel şi ardei capia, muraţi.

Interceptîndu-te, cu sau fără voie, i se moaie brusc genunchii şi se aşază pe scaunul cel mai apropiat. Ochii îi devin umezi şi fruntea înaltă i se acoperă cu bobiţe mici de sudoare. Cu o voce blîndă, care l-ar fi adus pe drumul cel bun pînă şi pe Jack Spintecătorul, el te întreabă, cutreierat de o sfîntă nedumerire :

— Aici comanzi şniţel ? Aici ?...

Ţie îţi moare vorba-n gură şi de ruşine ai vrea să dispari ca fumul de ţigară sau să te transformi miraculos în solniţă, cu riscul să-ţi scrie pe gît : „T.A.P.L.“

Cînd îţi revii (dacă mai reuşeşti) încerci să afli, pe cît este omeneşte posibil, de ce să nu comanzi şniţel ?

— Aici comanzi şniţel ? continuă el, Jean, cu o revoltă bine stăpînită şi cu o durere scăpată de sub control. Aici, unde se face un „Cordon bleu“, care i-ar trimite la reciclare şi pe bucătarii vienezi ?...

Tu, cel mustrat pe merit, dacă eşti un om cu un caracter integru şi cu o sinceritate ieşită din comun, recunoşti că n-ai mai mîncat „Cordon bleu“, că nu ştii cum arată la faţă şi la gust.

Într-un asemenea caz, Jean face o mişcare prelungă cu mîna, care vrea să însemne că a tras cerşaful peste un mort. Şi, totuşi, după un moment de reculegere, emite un : „Bine, fie !“. Adică, ăştia-s oamenii, asta-i viaţa. Te cercetează încă o clipă, ca pe un zănatic care vrea să participe la un derbi de galop, călare pe un cal cu trei picioare. Nefiind însă răzbunător îţi dă posibilitatea să-ţi repari, pe loc, greşeala. Îţi sugerează să comanzi două „Cordon bleu“, ca să-ţi arate el, maestrul, ce fel de mîncare este asta şi cît de bine se însoţeşte ea cu o sticlă de „Pinot Noir“.

Încîntat de descoperirea unei minuni culinare, datorată erudiției gastronomice a marelui Jean, după prima sticlă, o comanzi și pe a doua, ca să beneficiezi de o povestire fermecătoare (sărbătoare a spiritului) oferită la desert de inegalabilul Jean.

Iată, spre convingere, una dintre multele, care i-au îmbogățit cultural pe ascultătorii ocazionali ai prietenului nostru. Povestea răsăritului de soare.

...Cîndva, data se pierde în negura de vremi, într-un sat (nu interesează care, undeva pe glob) doi călători, ce veneau de nicăieri și mergeau spre oriunde, au poposit la un han sărăcăcios. În miez de noapte. (Primul element ceva mai cert.)

Celor doi oaspeți, deși păreau persoane cu dare de mînă, hangiul nu le-a putut oferi decît o cămăruță, pe care ar fi acceptat-o, pe timp de ploaie, numai o cloșcă cu puii golași.

Oamenii, osteniți de drum, pînă la epuizare, n-au avut de ales (hanul era plin ochi cu drumeți prioritari). Au primit să doarmă acolo, dar au cerut un paravan cu care să împartă odaia în două.

N-au dormit prea bine, intrînd în stare de beligeranță cu niște vietăți mici, roșii, rotunde și lacome, dar, dimineața, soarele care a aurit ferestrele a generat speranțe într-un viitor mai bun.

După ce și-au urat „bună dimineața", unul dintre călători s-a uitat pe bucățica lui de geam și a spus :

— De aici, de la mine, se vede în depărtare lacul argintiu. La fel ca acasă și de fiecare dată soarele răsare din lac...

— Nu te supăra, a ripostat celălalt, dar de la ferăstruica mea se vede lanul de grîu. Eu sînt agricultor și știu că întotdeauna soarele răsare din lanul de grîu...

Pentru ca disputa lor să nu degenereze într-o ceartă la cuțite, au mers la hangiu și i-au spus pricina.

— N-aveţi nici unul dreptate, s-a pronunţat hangiul. Soarele nu răsare nici din unda lacului, nici din lanul de grîu. Eu sînt născut, crescut aici şi ştiu. Soarele răsare de-acolo, de după turnul primăriei...

Punînd la îndoială dreptatea hangiului, cei doi l-au căutat pe înţeleptul locului şi, găsindu-l, l-au întrebat pe el.

Înţeleptul i-a ascultat cu răbdare şi i-a mîngîiat pe creştete, ca pe nişte mici copii. Apoi a grăit :

— Dragii moşului, aţi venit după adevăr şi-l veţi avea. Soarele nu răsare nici din lac, nici dintre spicele de grîu şi nici de după vreun turn de primărie. Soarele răsare, s-o ştiţi şi voi, o dată pentru totdeauna, din... Japonia !

Astfel, cei doi drumeţi s-au dumirit şi au dus vorba prin lume. De atunci, Japoniei i se spune „Ţara soarelui-răsare".

După ce ascultai smerit o asemenea istorioară, el, Jean, te convingea că nimic nu este mai potrivit decît un coniac mare „Murfatlar-special", în cazul în care te aflai într-un restaurant cu preţuri fierbinţi, sau o sută de orice albitură, în cazul restaurantelor fără remiză.

Aceste rînduri s-au vrut numai o schiţă (sumară) de portret. Pentru o analiză mai cuprinzătoare, mai subtilă, ar fi nevoie de mai mult spaţiu şi de mai mult talent.

Am avut şi eu şansa (greu de evitat) să iau, într-o zi, prînzul cu cel căruia i se dedică această schiţă. Pentru că în ziua aceea aveam treabă la serviciu şi după-amiaza, am intrat într-un bufet, de categoria a doua, spre a patra, să mănînc ceva la repezeală.

N-am apucat să mă aşez bine pe scaun şi s-a apropiat de mine, graţios ca o lebădă, cunoscutul posesor de farmec personal (cu ghiotura) pe nume Jean.

A surîs fericit, mai ceva decît un cîştigător al curselor de formula unu, de la Monte Carlo, şi m-a criticat cu blîndeţe maximă.

— Ei, poftim, cine-mi umblă ziua, în amiaza mare, prin localuri...

— Am venit numai să mănînc ceva şi mă întorc repede la birou, m-am apărat eu.

— În ce mă priveşte, mi-a explicat el aşezîndu-se, am intrat să beau, pur şi simplu, un pahar de borviz. M-a năucit căldura de afară. Pe o vipie ca asta nu suport nici o îmbucătură de pîine, nici o picătură de alcool. Un pahar de apă rece şi atît.

Contrar tuturor aşteptărilor, într-un minut, ospătăriţa a sosit la masa noastră să ia comanda. Ne-a spus ce se găseşte la bucătărie şi eu am cerut o fasole cu costiţă afumată.

Jean s-a uitat lung şi cu pricepere la tînăra drăguţă care ne servea. I s-a adresat cu voce de pluş :

— Domnişoară, eu n-aş fi vrut să mănînc nimic, dar prietenul meu m-a convins. (Jur că nu !) Şi atunci, te rog să alegi dumneata pentru mine.

— Ciulama de porumbel, a propus dînsa, privind către lampă, peste capul amicului meu.

— Bine, a consimţit amicul, ciulama de porumbel şi o frază prietenoasă, rostită cu guriţa dumitale de Seherezadă.

Fata s-a întors pe călcîie şi a plecat fără nici un cuvînt.

Pînă să ni se aducă mîncarea, cunoştinţa mea s-a simţit obligată să mă întreţină.

— Ce cuvînt frumos are limba noastră pentru cei care se aşază în faţa bucatelor : „mesean". Mi-ar plăcea să-mi scriu asta pe o carte de vizită... „Jean, de profesie mesean".

Nu l-am încurajat să continue, dar el se pornise.

— Înaintaşii ştiau să mănînce zdravăn şi să bea straşnic. Dar, ca orice obicei bun, s-a pierdut şi acesta.

Am tăcut mîlc.

— Păi, aşa se bea vinul în trecutul depărtat ? Cu paharul ?... Cu damigeana, prietene, bărbăteşte. Mă gîndeam chiar aseara de unde vine cuvîntul *damigeană ?* Mi-am amintit. Am aflat de la cineva foarte informat în domeniu că, pe vremea muşchetarilor sau mai înainte, într-un sat din Franţa, era o cîrciumă ţinută de o femeie, nostimă de pică, pe nume Jeanne. Aici se adunau puzderie de bărbaţi, autentici, fiindcă locanta ţinea deschis şi după asfinţitul soarelui, iar cîrciumăreasa era o bucurie a privirii.

Cică această femeie, frumoasă-n draci, a inventat nişte sticle burduhănoase, cu gîtul lung, îmbrăcate în împletitură de nuiele şi cu toartă. Cînd cereai vin, te pomeneai că ţi se pune în faţă un sticlonţ de cinci ocale. Aceste vase au fost denumite de prea fericiţii consumatori, *dame-jeanne,* după numele isteţei patroane, odihnească-se în pace.

O dată cu sfîrşitul poveştii, ospătăriţa ne-a adus mîncarea.

— Poftiţi fasolea, mi-a spus mie, poftiţi ciulamaua, i-a spus vecinului de masă.

Cu un zîmbet larg, ca o paranteză culcată, el a întrebat-o :

— Şi fraza prietenoasă ?...

Fata i-a şoptit conspirativ :

— Nu mîncaţi ciulamaua, e făcută cu O.Z.N.-uri. Obiecte zburătoare neidentificate...

Simţind ironia, faţa lui Jean s-a înroşit de parcă a fost frecată cu urzici. Ca să îndepărtez pericolul unor altercaţii, i-am cerut fetei să-mi aducă un pahar cu apă minerală.

Amicul Jean a tunat în urma ei :

— Și o șliboviță mare ! Și ai grijă să nu-ți muști vreodată limba, că te otrăvești !...

M-am gîndit ce toropit de zăduf trebuie să fie, bietul de el, dacă a simțit nevoia să se răcorească cu o ciulama fierbinte și o șliboviță mare.

După ce a terminat de mîncat, farfuria lui a fost transformată într-un disc strălucitor.

S-a uitat chiorîș, în mod repetat, după ospătărița care circula printre mese și cînd i-a prins privirea a comandat.

— Mai adu-mi o șliboviță mare, dacă nu ți-e prea greu și nu ți se pare infamant, la valoarea dumitale...

Apoi el mi-a făcut cinstea să mă întrebe unde mai lucrez ?

— La o secție de obiecte utile pentru gospodărie, în cadrul unei cooperative...

— Vai de mine, s-a extaziat, de parcă i-aș fi spus că lucrez la un serviciu stomatologic pentru crocodili. Om te-am făcut, tinere, ești băftos, te-ai născut cu căiță, să știi... Gem de idei, tipule, dar nu le împărtășesc decît băieților brava. Nu știi cum m-ai nimerit ! Într-un milion de ani nu-ți poate trece prin minte la ce invenții lucrez eu acum...

— Unde lucrați ? m-am interesat, mai mult din politețe.

— La domiciliu, prin *bardeziuri* și prin aceste bufete meschine...

Nu muream de curiozitate să-i cunosc descoperirile și am încercat să deviez discuția.

— La noi, la cooperativă...

Jean n-a fost dispus să tolereze nici o divagație.

— Pentru ce faceți voi la cooperativă, ați merita să fiți laminați și tăiați în fîșii de doi milimetri, cu laserul. Eu mă preocup de originalitate, domnilor, mai răsfoiesc o revistă străină, că de-aia sîntem poligloți, mă mai gîndesc la confortul modern al aproapelui.

Uite, pentru că ai fost drăguț și m-ai invitat la masă (nu-l invitasem) am să-ți cedez cîteva dispozitive pe care să le lansezi și să te umpli de bani și de elogii. Dumneata și cooperativa. Nici măcar nu am pretenții de coautor. Știi cîte idei am ? Chiar mai multe decît necazurile unui om normal...

Ospătărița a reintrat în raza lui vizuală și el a strigat :

— Tovărășico, mai lasă promenada și adu-ne două cafele.

Eu am refuzat.

— Atunci, una pentru mine, dar tare și deasă. Faci proba cu lingurița, să stea în ea țeapănă și verticală.

Fata s-a volatilizat, după ce a trecut cu o privire aspră ca șmirghelul peste chipul amicului meu.

— Ar trebui să-ți notezi ideile, m-a avertizat domnul Jean.

— Țin minte, am promis eu neconvins.

— V-ați gîndit, de pildă, frați cooperatori, la un scaun balansoar, construit astfel, încît să te poți da huța, nu numai față-spate, ci și lateral ? Inedit, tentant. Ce zici ?...

Sau, v-ați gîndit ce traumatizat se simte un om cu chelie, că el nu poate purta pieptene ? De ce să nu facem un pieptene fără dinți ?...

De ce să nu beneficieze gospodinele, alt exemplu, de niște filtre pentru nări, anti-ceapă ? Adică, să tai ceapă, să pisezi usturoi și să tragi pe nas miros de mandarine. Sau de ce crezi dumneata că n-ar fi util un pahar cu două compartimente interioare ? Unul pentru coniac, să zicem, celălalt pentru pepsi. S-ar putea numi pahare tip „Peco“, de la pepsi cu coniac.

Ia spune-mi, n-ar ridica moralul cumpărătorului o oglindă de buzunar în care, dacă te uiți, îl vezi pe John Travolta, sau, după caz, pe Raquel Welch ?

Altceva ! Proprietarii de autoturisme au dreptul lor inalienabil la un dispozitiv anti-furt, radical. Ceva, o instalaţie, care, dacă încerci să forţezi portiera, declanşează o explozie, maşina se face ţăndări — poftim de-o mai fură — şi hoţul fuge ca apucat de streche.

Cîte persoane nu suferă de bătături ? Şi atunci, măcar pentru sezonul estival să se producă ghete de pînză cu cinci degete. Ca mănuşile...

Multe familii şi-ar dori o instalaţie, hai s-o numim provizoriu : „Poa' să ningă, poa' să plouă". Simplă. O bară orizontală cu un mîner dedesubt. Pe bară se pot monta trei, patru umbrele, de dimensiuni potrivite cu vîrsta fiecărui membru al familiei.

Şi-a bătut capul vreun coleg al dumitale să producă fiare de călcat cu mînerul rotund, pentru gospodinele stîngace ?... Cîţi oameni nu s-ar distra de minune să cumpere ceasuri cu cuc, însoţite de un gadget ? Cînd iese cucul să cînte, îi cade o cărămidă în cap. Lumea e dornică să rîdă.

Să nu-mi spui că nu ştii ce înseamnă pentru un bărbat bărbieritul zilnic sau chiar de două ori pe zi. Eu am pus la punct un aparat de ras senzaţional. Se poate monta pe străzi, în parcuri, în autobuze, în cabine telefonice, la intrarea în instituţii şi întreprinderi, restaurante, oriunde vrei dumneata. Un aparat de ras electric cu două cuţite circulare. Pui o fisă de trei lei, bagi capul şi cuţitele rad automat fiecare obraz.

Am încercat să opresc, măcar pentru o clipă, rafalele de cuvinte ale ingeniosului inventator şi am ţipat, ca să-l acopăr :

— Bine, bine, un moment ! Cum e cu aparatul ăsta ? Doar fiecare bărbat are o structură individuală a feţei...

— Prima oară, da ! m-a aprobat, sorbind din cafeaua clocotită.

Am profitat de pauza creată şi am chemat ospătăriţa, rugînd să mi se facă plata.

— Partea mea, am precizat.

Jean, gata, gata să scape ceaşca din mînă şi să se opărească, a făcut o mină de paraşutist lansat de la mare înălţime, care a constatat că după zece, douăzeci, treizeci de secunde nu i se deschide paraşuta.

— Cum partea dumitale ?... Am intrat în local să mă răcoresc cu un pahar de borviz şi ai insistat să stăm împreună, să mănînc mizeria asta de ciulama cu O.Z.N.-uri, să beau şliboviţă — auzi, şliboviţă în plină caniculă — şi eu, drăguţ, bine crescut, ţi-am umplut buzunarul cu idei geniale, valorînd inestimabil.

— Promit că n-am să folosesc nici una dintre ele, am spus răspicat, ridicîndu-mă şi punînd pe masă banii pentru ce am consumat.

El a încercat s-o atragă de partea lui pe ospătăriţă.

— Această stimată domnişoară, această superbă lucrătoare din comerţul nostru, este martoră că...

Fata nu l-a lăsat să-şi termine ideea.

— Aţi comandat fiecare ce-aţi vrut şi la noi e un principiu : cine comandă, ăla plăteşte.

Văzînd că vreau să plec, domnul Jean s-a lamentat cu sinceră disperare :

— Şi eu ce fac ?... Vrei să ajung la miliţie ?...

— Inventezi mata ceva ! am mai zis şi i-am întors spatele.

L-am auzit urlînd după mine.

— Alo ! Cum să inventez un miliţian care să-mi plătească masa ?...

(Descrierea cîtorva obiecte năstruşnice, prezente în această schiţă, a fost inspirată din **„Catalogue d'objets introuvables"** de Carelman, colecţia „Le livre de poche". Numai două-trei, să fim bine înţeleşi ! n.a.)

Și în această situație critică s-a descurcat. Cum ? Cu ajutorul unui amic intrat întîmplător (dar la momentul potrivit) în local.

El însuși, Jean, mi-a povestit în amănunt (cu subtil reproș) ce s-a petrecut. (Mă găseam în acea zi, cu totul accidental, în restaurantul „Select".) De data aceasta n-am scăpat. M-a învățat să mănînc clătite cu parfait, deși nu-mi plac dulciurile și nici înghețata. L-am răsplătit cu două sticle de vin roșu „Premiat".

VINOVAT DE... IUBIRE

Pentru Marcel lucrurile erau, în sfîrșit, clare. Nunuța are pe cineva. Trist, dar adevărat. Au mai pățit-o și alți soți, chit că au fost la vremea lor mari căpetenii de oști, împărați vestiți sau chiar vedete de cinema.

Pentru el n-a fost chiar o surpriză. A presimțit tot timpul, un nu știu al cîtelea simț l-a prevenit, i-a ținut vigilența trează. Întîmplarea a făcut, simpla întîmplare, ca niciodată la toate verificările lui abile să nu descopere ceva palpabil. Dar cine a zis că, pînă la urmă, adevărul iese ca untdelemnul la suprafață s-a dovedit un mare geniu al tuturor timpurilor.

Înfrînt și umilit, Marcel și-a turnat un pahar de vin pe care l-a îndulcit cu puțin oțet. Gîndurile au pornit, slobode, spre trecut pe urmele a ceea ce a fost marea lui iubire cu Nunuța, sfîrșită astăzi dureros de nedrept.

Și dacă n-ar fi fost cu ochii-n patru... În chiar ziua nunții a admonestat-o cu o lumînare de la nași. În umăr, deoarece ea a sărit într-o parte ca să-și ferească voalul și cununa de lămîiță.

Păi, ce ? El n-a observat cînd ofițerul stării civile i-a strîns mîna și i-a urat noroc ? Ea și-a plecat privirea ca o mironosiță, pe stil vechi, și a șoptit : „Mulțumesc,

n-am să uit niciodată ziua asta". Chiar n-a uitat-o, a avut el, soţul, grijă.

Şi pe urmă, cînd a lipsit o noapte de acasă, la nici şase luni după nuntă. E adevărat că el a venit cu achiu şi a scos-o din casă în toiul nopţii, dar unde a fost ea pînă dimineaţa, cînd a găsit-o plîngînd, rezemată de uşă ?

Cîte nu i-a iertat acestei fiinţe necredincioase ! Pînă şi faptul că, într-o vreme, a furat. Altminteri, dacă nu fura, de unde a ţinut ea casa mai bine de trei luni, cît el nu a adus nici un bănuţ în casă ?

A fost slab, a fost tolerant, acum va trebui să suporte consecinţele.

Multe necazuri i-a adus Nunuţa. Îşi aminteşte cum a urmărit-o odată, deghizat în vînzător de porumb fiert. S-a întîlnit cu maică-sa şi au intrat într-un magazin să-i cumpere lui o cravată. Asta pentru derutarea cercetărilor. Spre marele lor noroc, n-a putut să le urmărească în continuare fiind fugărit, pe o arteră principală, şi amendat, sub acuzaţia de comerţ fără autorizaţie.

Altă dată, de un întîi martie, Nunuţa a venit acasă cu un buchet de ghiocei şi un mărţişor. Un purceluş cu iniţiala „N". Vezi, doamne, şi-a cumpărat singură florile şi mărţişorul, fiindcă el nu s-a simţit. Chiar acestea au fost cuvintele : „Nu te-ai simţit !"

De ce nu spune dînsa nimic despre ziua (un singur exemplu) cînd el, soţul trădat, a venit acasă cu un mic alambic artizanal pentru făcut rachiu de corcoduşe ? N-a fost alambicul mai important decît un amărît de mărţişor ?...

Atunci, cu mărţişorul, şi-a făcut Marcel un plan amănunţit de interogatoriu, cu întrebări încrucişate. I-a pus inculpatei, în ochi, o lampă de carte, cum a văzut el în filme, şi a luat-o la întrebări. Infidela a susţinut că litera N vine de la Nunuţa, ca şi cum nu putea veni

și de la Nelu. Dar unde să-l găsești pe purcelușul Nelu, care rîvnește la femeia ta și o momește cu ghiocei ?.

Mai mult ca sigur că acest purceluș a stors-o pe Nunuța și de bani, cu complicitatea unei femei îmbrăcate în negru, care exact în acea perioadă suna duminica dimineață la ușă, sub pretextul că vinde brînză și smîntînă. Trucuri ! Cine să creadă că un borcănaș cu brînză și smîntînă poate să coste atîția bani ?...

Scîrbit de viață și de gustul vinului din pahar, Marcel a desfăcut o sticlă cu fernet „Carpați".

Ce rost avea să mai răscolească amintiri atît de crîncene ? Acum totul s-a lămurit, a găsit documentul infamant.

Pentru un neavizat acest document are aspectul unei banale rețete medicale. O rețetă eliberată pe numele Nunuței. La „diagnostic" nu scrie nimic. (Cum o să scrie că pacienta suferă de adulter ?) Mai departe sînt două cuvinte. Parcă „prafuri alcaline", iar dedesubt sînt înșirate niște substanțe (scrise indescifrabil) și gramajul.

Prafurile astea să le arunce doamna Nunuța în ochii cui vrea ea, dar nu în ai lui Marcel, care e uns cu toate alifiile.

Ce vedem noi la gramaj ? Niște cifre scrise unele sub altele, da ? 48-14-37. Grame, hai ?... Poate pentru naivi. De ce nu i-a spus Nunuța că a fost la doctor ? Și de ce rețeta a fost uitată lîngă telefon ?

Pentru că 48, 14, 37, nu sînt grame ci un număr de telefon. Al cui ?... Nimic mai simplu. Să citim parafa medicului. „Dr. I. Popescu — medic specialist." Specialist în stricat casele oamenilor.

Cum n-a găsit nevinovata Nunuță o doctoriță care s-o consulte și s-a dus drept la domnul Popescu ?

Cînd a sunat la acel număr de telefon și l-a cerut pe doctorul Popescu, lui Marcel i s-a răspuns că acolo este o cooperativă de reparat umbrele. Se poate, întrucît și

doctorul trebuie să fie însurat. Unde a ajuns Nunuţa să aibă întîlniri amoroase, printre spiţe şi mînere ! Cînd începi să decazi, te duci de-a rostogolul pînă la poalele ruşinii fără hotar.

Doctor, om cu carte, îmbrăcat în albul imaculat al ocrotitorilor vieţii... Uite ce-a făcut dumnealui din viaţa lui Marcel. Un Purgatoriu. Bine le face că-i trimite la ţară. Acest element imoral ar trebui reclamat la Crucea Roşie Internaţională.

Aşa şi el, Marcel, a fost încurcat pînă mai de curînd cu o infirmieră, sora Mariana, dar ea era cadru mediu, nu ditamai doctorul specialist. Unui om cu mai puţină glagorie îi mai ierţi greşelile, mai ales cînd, lucrînd pentru apărarea sănătăţii, vede în jurul lui exemple nesănătoase.

Ehe, ce lecţie usturătoare merită Nunuţa. Să nu-i treacă usturimea nici cu prafurile doctorului Popescu. Nu divorţ ! I-ar conveni necredincioasei. Se desparte de un necalificat sezonier la un depozit de ouă şi devine madam doctor. Ar vrea ea !

Mai întîi şi mai întîi să facă mititica mărturisiri complete. Dar cum s-o convingi ?... Prin violenţă ?... E nedemn pentru un bărbat să dea într-o femeie care a luat făcăleţul din casă şi l-a ascuns.

Cu frumosul ?... Ţi-ai găsit !

Marcel a tras un gît de fernet şi a început să clocească un plan diabolic. Nunuţa trebuie făcută să mărturisească, s-o avem la mînă. Afurisita n-a recunoscut niciodată nimic.

Marcel avea în cap o idee colosală. Va înscena o sinucidere. Va face un laţ din sfoara pentru întins rufele, îl va petrece pe la subsuori, va îmbrăca haina pe deasupra, va scoate un capăt al laţului pe lîngă guler şi îl va agăţa de cuiul de la lampă. Un scăunel răsturnat la picioare (regie mai ceva ca-n filmele de după primul război mondial) şi reţeta doctoraşului prinsă cu un bold

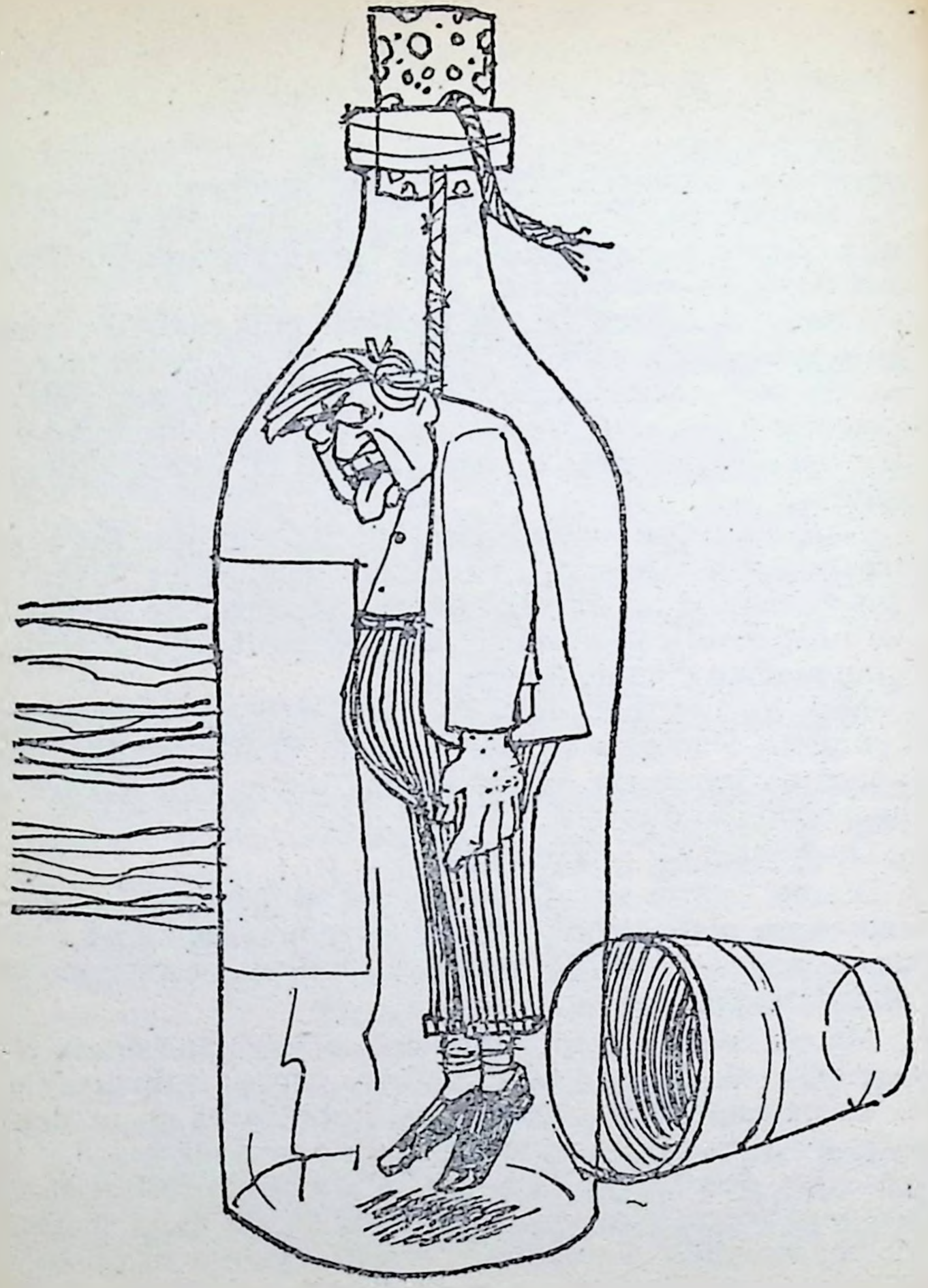

de rever. Tot la vedere, un carton pe care să stea scris : „Mărturisește-te, femeie slabă și nedemnă, pînă nu m-am răcit de tot. Te-am iertat. Dacă nu, te va urmări blestemul meu incalculabil și n-ai să știi niciodată unde am pitit căciuliţa de lutru, cerceii și lănţișorul de la maică-ta. Adio, clipe fericite !“

La ora cînd se întoarce Nunuţa de la serviciu, uşa trebuie lăsată descuiată, cum face el de obicei de cîte ori e singur acasă. Ea o să intre bombănind, tot ca de obicei, dar va fi pusă în faţa faptului împlinit. Va cădea în genunchi, își va frînge mîinile, va citi biletul, va vedea reţeta de la rever și va începe să se căineze : „Sînt cea mai mare criminală. Ce-am făcut, Marcele, sufleţelul meu, icoana mea însîngerată ? Ce mi-au trebuit mie purceluşul Nelu, doctorul Popescu și întîlniri la atelierul de umbrele ?...“

Și atunci, la clipa mărturisirii, el se desprinde din laţ, sare asupra fiarei și o pune să dea declaraţie scrisă. După asta, păcătoasa nu va mai ridica glasul și nici ochii din pămînt, în vecii-vecilor. El va triumfa și o va pedepsi să aducă zilnic acasă sticle de vin, la trei litre, și apă minerală. O privește !... Plus alte sancţiuni administrative. Va scorni ceva reeducativ.

Apropiindu-se ora, Marcel a montat totul conform planului. Cu un mic accident. Cînd a încercat să prindă capătul laţului de cîrligul lămpii, lampa a căzut, el a alunecat cu scăunelul și a pocnit cu fruntea geamul tabloului „Nud de raţă pe o tavă“, cadou de familie. Totul cu un zgomot ca de explozie a unei rachete sol-sol.

Primul impuls a fost să-și pună o prișniţă pe frunte, dar și-a zis că spînzurat cu prișniţă nu s-a mai văzut. O să rabde, ce mai contează pe lîngă atîtea suferinţe ?...

În mare viteză a refăcut întreaga scenă a tragediei și s-a pus pe aşteptat, agăţat în cui. Deodată s-a auzit soneria de la uşă.

— Cine să fie ? s-a întrebat Marcel. Doar nu-i nebună Nunuța, să sune la propria ei ușă. Sau, mai știi, poate e încărcată cu pachete și nu are nici o mînă liberă. Nu mă interesează, eu am murit !...

S-a auzit, apoi, cum cineva încearcă clanța, ușa s-a deschis încet și a apărut nea Patriciu, un bătrîn cam bețiv, vecinul de dedesubt.

— Alo ! a țipat moșulică, din hol. Ați pățit ceva ? Ce s-a întîmplat, oameni buni ?...

În fracțiunile acelea de secundă, Marcel se gîndea dacă să țină ochii deschiși sau închiși. Nu văzuse vreodată un spînzurat și el personal era la prima experiență.

S-a hotărît să-i țină deschiși și a scos limba la nea Patriciu, care tocmai l-a zărit și a început să zbiere.

— Aoleu, neamule, și-a luat viața dom' Marcel. Ajutor !... Sărăcuțu', om în putere și vrednic la pahar. Pe cine să chem mai întîi, păcatele mele ? Ia uite, săracu', ce a lăsat cu limbă de moarte. O sticlă de fernet, destupată. Să fie primit, că nu mai bea sufletul lui, pe unde o pluti el acum...

Nea Patriciu a dat să ia sticla și să plece, lucru pe care Marcel nu l-a putut suporta. S-a ridicat în laț și i-a trimis un picior în spate bătrînului. Ba l-a numit și bețiv cronic și hoț de morminte.

La mișcările bruște pe care le-a făcut, lațul n-a rezistat și Marcel s-a prăbușit peste nea Patriciu. Acesta a urlat ca din gură de șarpe : „Săriți că mă omoară mortul !"

Pentru cine vrea să știe ce a fost mai departe, nu e greu de povestit. Moș Patriciu l-a dat în judecată pe Marcel (avînd la mînă certificat de spitalizare) pentru sperietură mortală, vătămarea gravă a integrității corporale, cu echimoze și infecție de la cioburile sticlei cu fernet.

După ce a plătit amenda și niște despăgubiri, Marcel s-a împăcat cu victima și au băut împreună o altă sticlă de fernet. Fostul candidat la spînzurătoare s-a destăinuit cu acest prilej că singurul lucru de care se face vinovat e... iubirea. Fără să facă efortul de a dezlega taina acestor cuvinte frumoase, nea Patriciu a cîntat, optimist : „Și altă dată și altă dată, o s-o facem și mai și mai latâ !“

Mai tîrziu, bătrînul i-a dăruit un binoclu vechi, ofițeresc și Marcel o urmărea cu el pe Nunuța, de la fereastra apartamentului, pînă cînd se urca în autobuz. Dar, despre funie, în casa lui nu s-a mai vorbit niciodată.

NĂPRASNICUL ACCIDENT

Prietenul meu Traian Calțaru susține că acela care devine automobilist este un adept al sedentarismului răufăcător, pe cînd motocicliștii sînt persoane admirabile, care iubesc sportul, natura, care știu să-și prelungească tinerețea și să-și mențină o bună condiție fizică.

Înarmat cu o astfel de convingere nestrămutată, Traian și-a păstrat bătrînul „Simson“, în patru timpi, pe care-l îngrijea ca pe propriul copil.

În zilele frumoase, el ieșea cu motocicleta prin comunele din apropierea Capitalei, pur și simplu la plimbare.

„Îmi place — obișnuia prietenul meu să spună — să-mi simt obrazul dezmierdat de foen. Nu mă gîndesc la foenul electric, ci la vîntul acela cald, uscat și puternic, care bate primăvara dinspre crestele alpine ale munților din Elveția și Austria spre văi, grăbind topirea zăpezilor și invadîndu-ți ambele nări cu aromele îmbătătoare ale clorofilei.“

Apoi, poetiza și mai vîrtos :

„Plimbarea cu motocicleta pe drumuri din afara orașelor seamănă cu ieșirea dintr-o sală de așteptare duhnind a plecări silite, spre triumful verde și neliniștit al vegetației, aproape prea frumoasă, de o frumusețe sfîșietoare. Acolo, dacă îți reții respirația, auzi trecerea clipei unice, desăvîrșite, irepetabile...“

Lucrurile mi se păreau nițel cam exagerate, dar nu îndrăzneam să-l contrazic, ca să nu aud remarca aceea caustică pe care mi-o servea adesea. Anume că între capul meu și un cap de primus, ca inteligență, nu e nici o deosebire.

Nu știu unde citise această comparație, dar mă potcovea cu ea ori de cîte ori cutezam să am păreri proprii.

Într-o zi, după una din excursiile sale desfătătoare cu motocicleta, l-am întîlnit pe prietenul meu în chip de trist posesor al unei înfățișări ciudate. Bandajat la cap, trăgea un picior, o mînă era legată pe după gît, cealaltă era plină de julituri. Semne de același gen se aflau și pe obrajii tumefiați, de parcă s-ar fi bărbierit cu lumînarea.

(Există un vechi procedeu pirateresc de a te bărbieri cu lumînarea, atunci cînd nu ai la îndemînă brici sau aparat de ras. Îți pîrlești părul crescut pe față la flacăra lumînării și te ștergi repede și des cu o cîrpă udă.)

L-am întrebat, firește, ce i s-a întîmplat, s-a uitat la mine ca la un breloc de serie mare și mi s-a adresat cu vădit dezgust :

— Ce s-a întîmplat ?... Altă treabă n-am decît să-ți povestesc ție, ca să umpli tîrgul. Gură spartă ! Și nici nu m-ai crede, deoarece, ca inteligență, între capul tău și-un cap de primus...

— Știu, nu e nici o deosebire, am completat eu.

— Exact !

— Totuşi, te pot ajuta cu ceva ?
— C-un oftat !
— Ce-i cu tine, omule ? Eu m-am interesat, sincer îngrijorat, ca de fratele meu...
— N-are nici un rost să-ţi povestesc. Totul pare fantasmagoric, de necrezut. Un nenorocit de accident
— Spune pe îndelete...
— Nici nu vreau să-mi aduc aminte.
— Atunci nu spune.
— Acu' m-ai stîrnit.
— Atunci, spune !
— Mă răscoleşte...
— E-n regulă, vorbim altă dată.
— Şi eu să ţin durerea-n mine, ca pe un duşman interior ?
— Fie, descarcă-ţi sufletul.
— Să trăiesc din nou coşmarul ăla ?... E insuportabil.
— Îmi pare rău că te-am întrebat. Îţi promit să nu mai ating acest subiect.
— Acu', e tîrziu. Mă apasă.
— Mă, tu mă înnebuneşti !
— Te rog, menajează-mă, sînt rănit la propriu şi la figurat.
— A intrat cineva în tine ?
— Nu ! Eu... eu am făcut, în ultimă instanţă, un act de bravură.
— Cum adică ?
— Mergeam pe şosea, între Lucianca şi Butimanu. Începuse să plouă. Pe dreapta, un TIR. Prin faţa cabinei colosului ţîşneşte...
— Un copil !
— Nu, un cîine.
— Şi ai alunecat pe cîine ?
— Nu. Pe cîine îl fugărea un copil. Într-o fracţiune de secundă, mi-am dat seama că iau copilul în plin.
— Şi ?...

— Am virat spre dreapta, cu gîndul să sar peste şanţul din marginea şoselei.

— Şi-n loc să treci pe deasupra, ai trecut pe dedesubt.

— Sarcasm ?

— Uimire !

— Ascultă. Am survolat şanţul şi, printr-un gard de mărăcini sau de sîrmă ghimpată, nu mai ştiu, am avansat pe proprietatea privată a unui gospodar riveran. A sărit la mine un dulău flocos, mare şi negru, căruia i-am agăţat lanţul, de care era legat, cu portbagajul motocicletei. Îl tîram cu lanţul după mine şi el mă muşca, în mod repetat şi haotic, de spate.

— Nu puteai să frînezi ?

— Pe iarba udă ?

— Aşa e !

— Nevasta gospodarului întindea nişte rufe pe frînghie. Am virat pe sub frînghie şi am luat în plină faţă o cămaşă de noapte cu rîuri. Realizezi ? Orb, agresat mişeleşte pe la spate de un cîine inuman, în plină viteză, pe două roţi şi pe un sol neprietenos.

— Groaznic !

— În iureşul ăsta, lanţul cîinelui s-a agăţat de troaca din care mînca porcul. Porcul s-a repezit să-l muşte pe cîine şi lanţul s-a rupt, spre binele meu.

— S-a încăierat cîinele cu porcul ?

— E, de asta aveam eu timp atunci, să mă uit în spate?

— Mă uluieşti !

— Stai, că n-am terminat. Lipsit de vedere, am trecut printr-o unitate de gîşte încolonate, mi-am dat seama după ga-ga-uri, şi m-am urcat pe prispa casei.

— Să nu-mi spui c-ai intrat în casă !

— Nu. Era violare de domiciliu. Am zburat razant cu prispa şi cămaşa de noapte s-a agăţat de o furcă.

— Norocul tău să fie o furcă pe prispă.

— Era o furcă cu care voia să mă întîmpine proprietarul, bucuros de oaspeţi. N-a apucat...

— Ce maniere, să-ţi întîmpini musafirii cu furca ! Mai bine că n-ai intrat în casă, ăsta nu merită.

— Pînă la urmă, după ce i-am dezmiriştit şi grădina de legume, am intrat într-o salcie.

— De cîte ori ?

— După aspectul meu, pare c-am intrat frecvent, dar am avut noroc. Motocicleta a intrat în salcie şi eu am fost catapultat.

— Unde ?

— În gîrla adiacentă...

— Şi n-a venit după tine halebardierul ?

— Care halebardier ?

— Ăsta, furcaşul !

— A venit, da' s-a luat la trîntă cu părinţii copilului salvat, veniţi în goana mare să-mi mulţumească.

— Ai văzut ? Ţi-au mulţumit ?...

— N-au avut cînd. Printre bufituri, discutau în contradictoriu cu stăpînul grădinii de legume, care le-a arătat cu indignare şi ce a rămas din gard şi rufele prăbuşite în noroi şi prispa şi cîinele negru, care fugea cu codiţa porcului în gură.

— Ai scăpat uşor...

— Ce vorbeşti ? Mă pipăiam în locurile unde am fost lovit şi am realizat că mai îmi trebuia o mînă sau chiar două, ca să pot inventaria totul.

— Motocicleta cum arată ?

— Ea arată bine.

— M-ai lăsat mut ! E mai ceva ca-n poveştile lui Hoffmann.

— Aş fi preferat să i se întîmple lui Hoffmann.

— Mda ! Poate că el ar fi povestit-o mai bine. În sfîrşit, bine că n-a fost mai rău. A trecut. Propun să mergem la mine acasă şi să ne cinstim cu o sticluţă de coniac „Ovidiu".

— Am virat spre dreapta, cu gîndul să sar peste şanţul din marginea şoselei.

— Şi-n loc să treci pe deasupra, ai trecut pe dedesubt.

— Sarcasm ?

— Uimire !

— Ascultă. Am survolat şanţul şi, printr-un gard de mărăcini sau de sîrmă ghimpată, nu mai ştiu, am avansat pe proprietatea privată a unui gospodar riveran. A sărit la mine un dulău flocos, mare şi negru, căruia i-am agăţat lanţul, de care era legat, cu portbagajul motocicletei. Îl tîram cu lanţul după mine şi el mă muşca, în mod repetat şi haotic, de spate.

— Nu puteai să frînezi ?

— Pe iarba udă ?

— Aşa e !

— Nevasta gospodarului întindea nişte rufe pe frînghie. Am virat pe sub frînghie şi am luat în plină faţă o cămaşă de noapte cu rîuri. Realizezi ? Orb, agresat mişeleşte pe la spate de un cîine inuman, în plină viteză, pe două roţi şi pe un sol neprietenos.

— Groaznic !

— În iureşul ăsta, lanţul cîinelui s-a agăţat de troaca din care mînca porcul. Porcul s-a repezit să-l muşte pe cîine şi lanţul s-a rupt, spre binele meu.

— S-a încăierat cîinele cu porcul ?

— E, de asta aveam eu timp atunci, să mă uit în spate?

— Mă uluieşti !

— Stai, că n-am terminat. Lipsit de vedere, am trecut printr-o unitate de gîşte încolonate, mi-am dat seama după ga-ga-uri, şi m-am urcat pe prispa casei.

— Să nu-mi spui c-ai intrat în casă !

— Nu. Era violare de domiciliu. Am zburat razant cu prispa şi cămaşa de noapte s-a agăţat de o furcă.

— Norocul tău să fie o furcă pe prispă.

— Era o furcă cu care voia să mă întîmpine gospodarul, bucuros de oaspeţi. N-a apucat...

— Ce maniere, să-ţi întîmpini musafirii cu furca ! Mai bine că n-ai intrat în casă, ăsta nu merita.

— Pînă la urmă, după ce i-am dezmiriştit şi grădina de legume, am intrat într-o salcie.

— De cîte ori ?

— După aspectul meu, pare c-am intrat frecvent, dar am avut noroc. Motocicleta a intrat în salcie şi eu am fost catapultat.

— Unde ?

— În gîrla adiacentă...

— Şi n-a venit după tine halebardierul ?

— Care halebardier ?

— Ăsta, furcaşul !

— A venit, da' s-a luat la trîntă cu părinţii copilului salvat, veniţi în goana mare să-mi mulţumească.

— Ai văzut ? Ţi-au mulţumit ?...

— N-au avut cînd. Printre buşituri, discutau în contradictoriu cu stăpînul grădinii de legume, care le-a arătat cu indignare şi ce a rămas din gard şi rufele prăbuşite în noroi şi prispa şi cîinele negru, care fugea cu codiţa porcului în gură.

— Ai scăpat uşor...

— Ce vorbeşti ? Mă pipăiam în locurile unde am fost lovit şi am realizat că mai îmi trebuia o mînă sau chiar două, ca să pot inventaria totul.

— Motocicleta cum arată ?

— Ea arată bine.

— M-ai lăsat mut ! E mai ceva ca-n povestirile lui Hoffmann.

— Aş fi preferat să i se întîmple lui Hoffmann.

— Mda ! Poate că el ar fi povestit-o mai literar. În sfîrşit, bine că n-a fost mai rău. A trecut. Propun să mergem la mine acasă şi să ne cinstim cu o sticluţă de coniac „Ovidiu".

— Ăla cu bancul ?

— Care banc ?

— Zice că unul se ciocănea cu gîtul unei sticle de-astea peste dinţi şi întreba : „Cine e ?“ „Eu sînt, Ovidiu !“ „Intră !“

— Bun, hai să traducem în viaţă...

La mine acasă, după ce sticla de coniac a devenit o amintire recentă, Traian a emis un : „Auuu !“ intempestiv.

— Ce e ? m-am speriat eu.

— Mă doare cucuiul din frunte, de sub bandaj. Mai ai vreo tărie prin casă ?

— Nişte rachiu de vin.

— Adă ! Oricum e mai bun decît petrosinul... Beau, să uit...

— Accidentul ?

— Nu ! Pe cineva...

— O femeie ?

— Un bărbat. Un prieten. Prietenul iubitei mele... Au !

— Ce e ?

— Nasul !... Foaie verde Polidin, ai promis rachiu de vin...

— Ia-l !

— Să fie primit. Au !

— Ce „au“ ?

— Nu pot să scot dopul. E un coşmar cu dopurile astea din plastic. Mi-au deteriorat opt tirbuşoane.

— Poftim !

— Brrr ! Parcă înghiţi pile de unghii...

— Cine te obligă să bei ?

— Nu mă obligă nimeni, sînt voluntar. Au !

— Iar ?

— Genunchiul. Vezi, nu trece nici cu anestezic de patruj' de grade.

— Mă mir, pînă acu' ar fi trebuit să se lase în picioare.

— Au !

— Ce mai e ?

— Coasta a patra, lateral stînga...

După o clipă prietenul meu s-a pornit să cînte (cel puțin așa credea el) :

„Sus pe strada Popiște,
La crocodochiochiște,
Trece mîndra cu-aluniță
Să carapopircăniță...“

— Ce e asta ?

— Un lied, compus de mine.

— Probabil, în limba tirimogodină...

— Nu vorbesc limbi străine. Cu nimeni, să fie clar ! Aoleu !

— Ce te mai doare ?

— Nu mă doare nimic, mi-am adus aminte...

— Ce ?

— Mi-e dor.

— De cine ?

— De sticlele alea de vin la chil, cu corăbioară pe etichetă. De Murta... de Murfla...

— Mur-fat-lar !

— Mă rog. Mi-e dor. Prietene...

— Da, aici !

— Calcă-mă-n picioare.

— De ce ?

— Te-am mințit.

— Cînd ?

— În trecutul apropiat. N-am intrat cu motocicleta în salcie...

Traian a făcut o pauză și a început să îngîne nostalgic : *„De-ai fi tu salcie la mal / m-aș face rîu la umbra ta...“*

S-a oprit pentru comentarii :

— Frumos cîntec...

— Şi textul e frumos, am adăugat eu.

— Ehe, romanticii din generaţia noastră...

— Ce spuneai despre minciună ?

— Bine-a zis cine-a zis : „să nu faci din viaţa ta o veşnică minciună". Ceva pe-aici...

— Cine-a zis ?

— Jorjone Jorson.

— Poate Björnstjerne Björnson.

— Da ! Acest nume este testul meu de exprimare lucidă.

— Ţi-a reuşit !

— Normal ! *„Lună, lună minte-mă, căci minciuna ta..."*

— Traiane, tu eşti un om serios ?

— Da. Şi sincer. Stai, să vezi şi să nu crezi. Te-am minţit.

— Cu ce ?

— Cu accidentul. Te-am minţit ca un pitecantropus ordinar. Care va să zică... Mergeam spre Crevedia şi aerul înmiresmat m-a lovit ca „diazepamul". M-am abătut din drum şi m-am oprit pe o păşune din satul Samurcaş. Soare, verdeaţă, fericire celestă. Am urcat „Simsonul" pe cric, m-am întins la poalele lui şi, deodată, m-a înjunghiat un gînd vrăjmaş. Au !

— Ei ?

— „Au !", mi-am zis eu atunci. Adorm, că mă ştiu, şi dacă-mi fură cineva armăsarul nărăvaş ?

— Ce armăsar ?

— Motocicleta !

— Şi ?

— Şi atunci am desfăcut un segment al curelei de la pantaloni, pe care am trecut-o prin scara cricului şi am încheiat-o la loc. Să mai poftească cineva să aten-

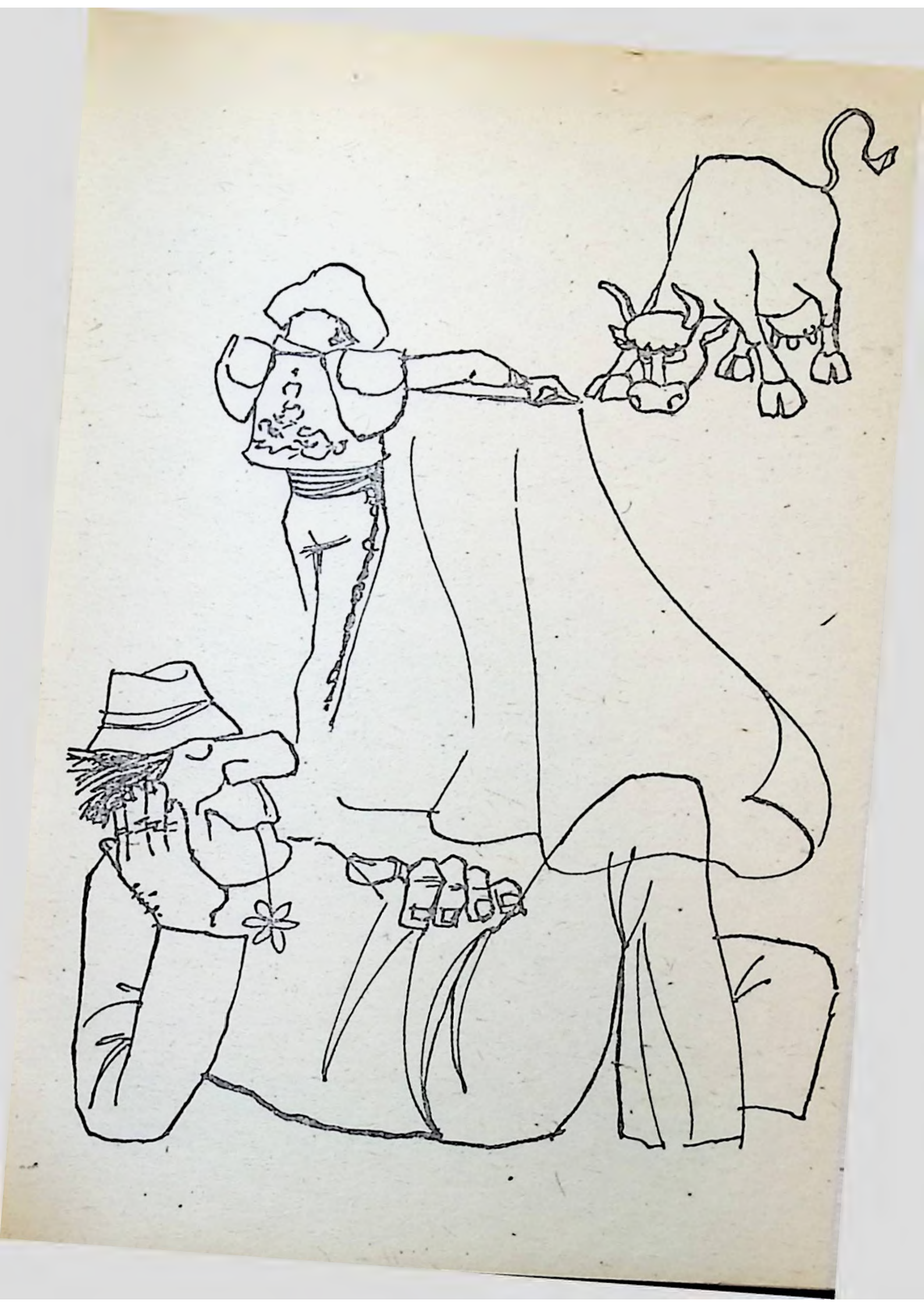

teze, în mod necinstit, la mijlocul meu de transport individual...

— Tu mă zăpăcești de cap...

— Nu eu, coniacul „Ovidiu".

— Zi mai departe...

— M-am lungit la umbra atelajului cu cai motorizați și am adormit, somn cu temei. Nu știu cît, pen' că la un moment dat am simțit că mă ia cineva la rindea, pe față.

— Nu înțeleg...

— Am simțit că mă răspăluiește cineva pe obraz cu o coală de șmirghel caldă.

— Te-ai îmbătat.

— Nici atunci, nici acum. Am deschis un ochi, înspăimîntat de moarte. O vacă blajină mă lingea cu dragoste maternă.

— Ce-ai făcut ?

— De sperietură, am vrut s-o iau la sănătoasa...

— Și ai luat-o !

— Așa e, uitînd că sînt legat prin cureaua pantalonilor de cric. Motocicleta a căzut peste mine, vaca s-a înfuriat și a început să mă împungă, fără preaviz. Eu mă zbăteam ca înecatul. Cornuta irațională a continuat să mă piseze ca un picamer și... rezultatul îl ai acum în fața ta.

Ce să zic ? Am rămas pe gînduri și Traian mi-a cîntat autocritic :

„Iartă-mă dacă te-am mințit,
Te rog, iartă-mă,
N-am să te mai mint,
Ai să vezi,
Te rog să uiți
Și să mă crezi..."

Am încălecat pe-o șa (de motocicletă) și v-am spus povestea unui accident năstrușnic, cu un cric, un adormit și o bovină — inițial afectuoasă. Pardon, scuzați...

O COLECȚIE INSOLITĂ

Imediat ce mi s-a dat de știre că lîngă terenul „Gloria sportivă“ s-a construit un muzeu original, cu exponate care compun o mică istorie a competițiilor desfășurate pe acest stadion și amintiri de tot felul despre sportivi și despre spectatori, m-am dus să-l vizitez. Am nimerit — așa sînt eu norocos — într-o zi cînd era închis pentru public, dar custodele muzeului, aflînd cine sînt (un mare umorist în viață, încă), a făcut o excepție și m-a primit. (Dacă n-ar fi excepțiile ! ?...)

Pentru acest gest prietenesc îi dau numele : Filip Vărzaru, muzeograf principal — voluntar, deocamdată singur la post. Aranjarea muzeului n-a fost încă definitivată, pe alocuri organizarea mai lasă de dorit, nu toate sălile au un profil bine conturat, se mai caută soluții, idei, se creează precedente pentru viitoarele muzee de același gen, se cer sugestii de la vizitatori etc.

Amabilul Filip Vărzaru m-a introdus în prima sală, arătîndu-mi, informîndu-mă doct, competent și util.

Nerăbdător, mi-am lipit ochii de o vitrină în care era expus un fel de pămătuf cu mîner de lemn. Mi-am închipuit că este prototipul unui nou produs, deosebit de folositor sportivilor pe timpul verii pentru alungarea muștelor din teren. N-am întrebat nimic, de teamă să nu mă fac de rîs.

Custodele muzeului m-a luat de acolo cu o politețe curtenitoare și m-a rugat să urmez traseul ales de el. M-a dus pînă în fața unui piedestal din sticlă pe care se afla o brazdă de pămînt cu gazon deasupra. Mi-a atras atenția asupra dimensiunilor neobișnuit de mari și asupra grosimii. Era o brazdă excavată spontan din careul de 16 metri al terenului de fotbal, de către cunoscutul atacant Gili Papastere, prin metoda „luft“ în fața porții.

„A tras cu spițul în pămînt !“ a completat reprezentantul muzeului, mai pe înțelesul meu.

Credincios primei iubiri, eu m-am întors la pămătuf. N-am mai rezistat. Am întrebat și... Mi s-a explicat că sînt smocuri de păr, strînse într-un fel de ghem, înfipt în vîrful unui mîner de lemn, din considerente estetice. Păr de proveniență umană, obținut prin smulgere liber consimțită de către posesorul lui. A fost găsit sub banca antrenorilor, după ratarea unei lovituri de la 11 metri.

Alături (orice muzeu respectabil își grupează exponatele și în funcție de locul unde au fost descoperite) era oferit privitorului un lighean (din plastic alb) cu apă rece, atît cît să acopere două labe de picioare normale. Se înțelege că a fost descoperit tot sub banca antrenorilor.

Într-o cutiuță căptușită cu pluș vișiniu, am văzut un canin de mărime obișnuită. Sau așa mi s-a părut mie, un profan. El putea aparține unei mini-fosile antediluviene.

Nu ! Era caninul reputatului mijlocaș Vornicel, extras prin lovitură scurtă cu capul de către un adversar, în urma săriturii la o minge înaltă.

M-au mirat nespus doi cilindri metalici micuți, între care era întinsă o bucată de elastic. (Prezența unui crîmpei de elastic se putea justifica, după mine, doar prin absența lui din mercerii.)

Neprețuitul meu ghid mi-a venit în ajutor. Temutul Nazone — gheata de aur a anului 19... — înainta furtunos spre poarta adversă, într-un meci decisiv. Cînd s-a pregătit să tragă, a fost apucat de chiloți, pe la spate, de o mînă care știa ce vrea. Golul hotărîtor pentru soarta acelui meci a fost ratat, elasticul a fost donat muzeului și agresorul a primit cartonaș galben.

Colecția de crampoane (întregi sau fragmente) a fost o încîntare. Vă sfătuiesc să n-o evitați. Au aspectul opti-

mist al unor micuţi bulbi de legume care îşi aşteaptă înfrăţirea cu solul roditor.

Muzeul mi-a oferit un amestec de stiluri tulburător. De la colecţia de „miniaturi cramponistice“ am trecut direct la un soclu pe care odihnea un cazan de aramă cu gura largă, grav avariat în partea stîngă. Avarie provocată — gîndeam eu — de prăbuşirea peste el a unei coloane de altar, într-un templu antic. Era realizat primitiv, în maniera artei etrusce, dar cu mare forţă expresivă.

Am primit lămuriri. Acest cazan a servit pentru fierberea porumbului, în scopul comercializării lui cu bucata, dintr-o mică iniţiativă particulară.

Cazanul şi stăpîna lui se aflau (în plin proces de producţie) aproape de gardul stadionului, în exterior, în zona stradală.

Un săritor cu prăjina a executat foarte corect alergarea accelerată, înfigerea prăjinii, simultan cu desprinderea de sol şi trecerea în atîrnat, pendularea, ghemuirea, tracţiunea, întoarcerea şi împingerea, dar orientarea spaţială a fost greşită. În loc să sară peste ştachetă, a luat-o decis peste gard şi a aterizat pe spate (cum cere regulamentul) drept în porumbiştea fiartă. Cînd şi-a revenit în simţiri, a promis despăgubiri neguţătoarei, care i-a spus că poate să ia cazanul şi să se spele cu el pe cap.

Sportivul a cedat cazanul muzeului. Un gest sportiv !

Am trecut, fără să mă opresc, prin faţa unui ceas deşteptător C.F.R., din colecţia unui arbitru-sosire de la probele de maraton, şi m-am oprit în faţa unei suliţe care prezenta 48 de muşcături (în genul amprentelor dentare) pe lungimea de cca 2 metri, din totalul de 2,60. O mărturie emoţionantă a unui eşec dramatic.

Am admirat şi ingeniozitatea artistului anonim care a meşterit o ţeavă metalică subţire, pentru suflat ace cu gămălie sau piper bine pisat. Ea a fost descoperită

și desprinsă (fără a fi deteriorată) de pe stîlpul unei porți de fotbal unde fusese lipită cu bandă adezivă.

Impresionantă (prin cantitate) și colecția de mînecі de tricou, șireturi de ghete, jambiere și genunchiere, pe suport textil sau metalic.

De asemenea, este plăcut la vedere și fluierul de arbitru, laminat atît de perfect cu un simplu toc de încălțăminte.

M-a surprins o vitrină unde erau etalate numeroase pălării, căciuli (blană, lînă), băști, șepci (pînză, piele, stofă, vinilin), cipilici și fesuri, despre care am aflat că au fost recuperate cu o scară de pompieri, de pe bateria de reflectoare a stadionului, instalată pe un stîlp, la mare înălțime, pentru meciurile în nocturnă.

Foarte practică vesta anti-O.Z.N. aflată într-un cub de plexiglas, pe un culoar de trecere. Pentru uzul arbitrilor, evident !

Sala mare a lucrurilor recoltate din tribune, în zilele și nopțile de repaus ale stadionului, s-a constituit (pentru mine) într-o lume mirifică. Nu știam unde și la ce să mă uit mai întîi.

Sticlarii au fost reprezentați printr-o varietate largă de recipiente, umplute la origini cu *Ci-co, Quick-Cola*, zmeurată, apă tonică, băutură răcoritoare *Aurora* și unele butelii (modele ale prezentului) cu etichete atestînd produse alcoolice. Cu toate acestea, sîntem convinși că ele au fost aduse la stadion conținînd tot băuturi din familia sucurilor de fructe. (Mai sumar sau mai laborios distilate.)

Containerele cu resturi de țigări vorbesc despre belșugul de foiță și despre anii recoltelor bogate de tutun.

Artiștii papetari și-au demonstrat și ei talentul la confecționarea coifurilor din ziare, a avioanelor, a turcaleților și a unor suliță micuțe.

Demnă de reținut este și colecția de umbrele ; păcat că mai toate aveau tijele frînte,

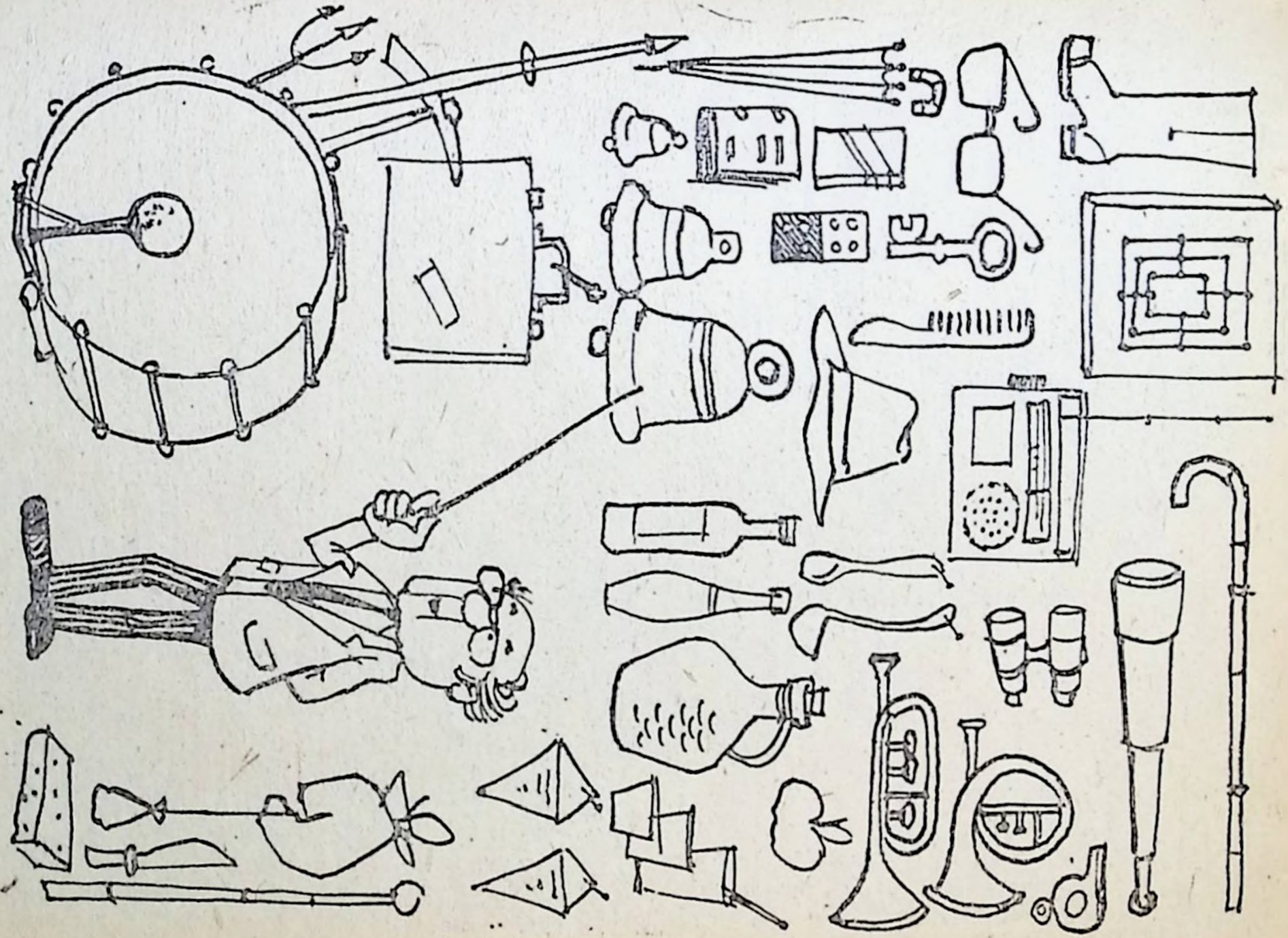

Pe un perete, o orgie de culori. Culori cu o vibraţie secretă, clarobscururi care te trimit cu gîndul la vechii maeştri lombarzi. Este sublimat galbenul holdelor. Idealurile artiştilor îmi par confuze, dar n-ai cum să nu dai compoziţionalului ce-i al compoziţionalului. Un montaj subtil (mai mult intuit) adună totul într-o feerie unitară şi nu te mai gîndeşti (prozaic) că la baza inspiraţiei au stat ambalaje de biscuiţi, grisine, bomboane sau pachete de ţigări.

Răscolitoare, prin forţa de sugestie, o pereche de ochelari. Ei au fost ochelari... înaintea unui meci de fotbal pierdut cu 8—0 de echipa pe care o susţinea posesorul lor. Acum... Omul, această trestie gînditoare...

Abundenţă de exponate şi în galeria instrumentelor sonore. Goarnă în stare bună, deşi fabricată înaintea bătăliei de la Waterloo, clopot mărime medie, cum se întîlnea cîndva la corpurile de gardă, beţe pentru toacă, talangă bou, cap de cireadă, talangă mai subţire, viţel imatur, capace cratiţă, talgere, maracasuri, bongosuri, castaniete, tobe diferite, timpan (acordat în *fa* din octava mare), muzicuţă de gură cu başi, pîrîitoare lemn (executată rudimentar), zmeu cu zbîrnîitoare, pîlnie gramofon, piuliţă alamă, cornet mare mucava, sirenă artizanală, trianglu, fluiere (gamă infinită predominînd cele din lut care imită pitpalacul), pocnitori confecţionate manual, capac de godin, cu un picior de scaun alături.

Diverse : castane sălbatice, cartofi încolţiţi, mere pădureţe, ouă cu vechime incertă, *Algocalmin, Antideprin, Rudotel, Extraveral, Cofeină* (tablete şi fiole), binoclu (primele modele), sorcovă, o verighetă, piepteni, mănuşi, delegaţie serviciu emisă de o cooperativă din Sighet, pe numele... (nici aşa !), bilete intrare, invitaţii şi permise (mult mai numeroase decît biletele), jocuri de table, ţintar, bile, domino, nasturi, o proteză dentară, „Rebus“, buletine „Pronoexpres“ (maltratate

grav), gumă de mestecat garnisită cu plombe extrase fără dureri, o plasă de poartă, în care este decupat conturul portarului, chei diferite, scutiri medicale, aparat foto prezentînd lovituri violente, ceasuri de mînă pisate, tacîmuri excursie, resturi alimentare, pahare voiaj, buchet flori distruse, radio-tranzistor rupt în două părţi egale, monezi, baghetă dirijor, gargară contra răguşelii, compresă pentru gît, o cizmă numărul 46, înfiptă într-o ţepuşă lungă, bastoane, baloane sparte.

La ieşire, pe un pupitru drapat cu pluş albastru, lîngă cartea de impresii, un dicţionar voluminos de expresii uzuale şi folclor al stadioanelor, care din păcate, nu pot fi reproduse. (Să zicem, din lipsă de spaţiu.)

Impresia făcută asupra mea a fost copleşitoare. Filip Vărzaru, omul atît de bun şi îndatoritor care m-a însoţit, mi-a mai spus că nimeni n-a venit pînă acum să revendice vreunul din obiectele aflate în muzeu, măcar şi pentru a se pune sub exponat o tăbliţă cu numele donatorului.

Am fost condus la ieşire, ne-am strîns mîinile cordial şi am întors încă o dată privirea spre construcţia înaltă, zveltă şi parcă fragilă a muzeului, cu faţada finisată în calcio-vecchio.

M-am interesat din ce material a fost făcută clădirea.

— Plăci aglomerate, m-a edificat muzeograful.

— Beton, panouri autoclavizate, B.C.A. ?...

— Nu, panouri coji de seminţe presate. Recuperări...

LOGODNICA FEROVIARĂ

Într-o zi banală şi caldă, ca o mîncare cu ceapă, am condus pe cineva la gară şi, cînd mă întorceam să-mi iau maşina din parcare, m-am întîlnit, la un capăt de peron, cu Sebastian Mandache, prieten vag (afirmaţie care mă scuteşte de o descriere detaliată), bucurîn-

du-ne, amîndoi, zgomotos, de această fericită întîmplare, ca și cum am fi fost sinceri.

Am mirosit, cu falsă încîntare, buchetul de zambile expirate pe care-l ținea în mînă și l-am întrebat pe cine așteaptă ?

— Pe iubita și viitoarea mea soție, a răspuns el țanțoș.

— E bine că se împacă între ele, am făcut eu o glumă îndoielnică.

— E una și aceeași persoană, a pus el lucrurile la punct, fără să fie nevoie.

— De unde vine ?

— Nu vine !

— Unde pleacă ?

— Nu pleacă !

— Mister ! Și atunci ce faci în gară ?

— Asta fac ! mi-a spus el, arătîndu-mi difuzorul din care, după semnalul muzical cu „Glasul roților de tren", s-a auzit o voce ușor nazală, tărăgănată de femeie care informa populația călătoare și staționară că :

„Trenul rapid 77, în direcția Buzău, via Ploiești Sud, pleacă peste cinci minute de la linia a opta."

Sebastian m-a prevenit, pe un ton confidențial.

— E ultimul ei anunț și iese din tură. Dacă mai stai cu mine cîteva minute, ți-o prezint. Vrei ?... Să vezi și tu cu cine leg măgarul la gard...

Am stat (rău am făcut) și după puțin timp prietenul meu vag mi-a prezentat o tovarășă cu profil de cocoș voinic, îmbrăcată sobru. Costum taior bleu-petrol, bluză și cravată gri-șoarece, ciorapi negri-antracit și pantofi verde-sifon.

Cu mîndrie de soldat care își prezintă comandantul, Sebastian a exclamat :

— Logodnica mea, domnișoara Teofana Scutașu !

M-a luat prin surprindere, deoarece eu știam (în prostia mea) că un bărbat este prezentat unei femei, nu invers.

Trecînd peste acest mic incident de protocol, sau nesesizîndu-l, domnișoara Scutașu mi-a întins un braț vînjos, terminat cu o palmă mare și latã, bunã sã dai, iarna, zăpada de pe acoperiș.

Mi-a strîns mîna cu forța unei căpetenii de piraţi și a emis un „Teo", răspicat. (Trei degete mi-au rămas încălecate, mai bine de-un sfert de ceas.)

Eu am scos doar un : „Au...", care putea însemna fie forma abreviată de la „Aoleu", fie începutul prenumelui meu : „Aurel". Numele nu am avut timp să-l rostesc, fiind ocupat să înjur în gînd culturismul și pe unii dintre cei care-l practică.

Zărind zambilele din mîna logodnicului, s-a bucurat ca un copil întîrziat.

— Vai, Sebi, ce naturale sînt ! a zis ea înșfăcîndu-le. Imediat l-a răsplătit pe aducător cu un țocăit zdravăn pe frunte. M-am uitat în jur să văd dacă nu cumva un neastîmpărat de copil a spart un balon. Nu ! Nu existau copii în jur, iar baloane nu mai există de mult.

Pe fruntea lui Sebastian a rămas un colăcel de ruj vineţiu.

El, bietul, s-a pierdut și a murmurat un : „Bine-ai venit !"

— N-am venit bine deloc, a protestat ea. Am sosit la peron cu o întîrziere de trei minute și treizeci de secunde, pe ruta biroul de mișcare, cu oprire la vestiar !

După această precizare a lălăit (jur !) semnalul muzical cu „Glasul roţilor de tren". Am rămas interzis. Ca să nu mai spun că vocea i-a sunat hîrîit și cu ecou. ca prin difuzor.

Mi-am propus să fiu curajos. Am îngînat ceva cu : „Îmi pare bine că ne-am întîlnit“ şi „Îmi pare rău că trebuie să plec“ şi m-am repliat, cu o grabă evidentă, spre poziţiile pe care îmi parcasem maşina.

N-am apucat să întorc cheia în contact, că cineva mi-a bătut în geamul lateral. Erau Sebi cu Teo a lui. Am coborît geamul şi el m-a întrebat unde merg ?... I-am răspuns că merg în partea opusă şi măgarul s-a bucurat.

— Ce bine ! Avem acelaşi drum...

A deschis portiera şi s-a instalat confortabil pe canapeaua din spate, împreună cu aleasa inimii. Teo a fost politicoasă şi mi-a mulţumit.

— *Thank you !*

— E enorm de cultă, mi-a suflat în ceafă Sebi.

— Încotro ? am vrut să ştiu.

S-au auzit hîrîieli de difuzor şi Teofana s-a pornit !

— Vizitînd muzeul căilor ferate din Bucureşti, Calea Griviţei numărul 193 B, sectorul 1, vă puteţi documenta în legătură cu începutul şi evoluţia transporturilor feroviare...

— Nu ! La „Parcul Privighetorilor“, a decis dînsul.

Ne-am pus în mişcare şi fericitul logodnic şi-a aprins o ţigară, după ce a scuturat o grămadă bună de fire de tutun răzleţe pe tapiseria maşinii mele.

Vigilenta domnişoară Teo n-a pierdut prilejul.

— Călătorii sînt obligaţi să păstreze curăţenia în sălile de aşteptare, pe peroanele staţiilor şi în vagoanele clasă în timpul călătoriei. La, la, la, la, la, la, la... („Glasul roţilor de tren“ !)

A urmat al doilea anunţ.

— Este interzis fumatul în sălile de aşteptare, în vagoanele de dormit şi în compartimentele vagoanelor de nefumători, în vagoanele restaurant şi bar.

M-am pomenit că fără să vreau mi-a scăpat un : „La, la, la, la, la, la...“.

Disciplinat, amicul a aruncat ţigara pe geam. A fost respinsă de curent şi s-a oprit între gulerul cămăşii şi pielea cefei mele. Femeia mi-a dat, rapid, un pumn în ceafă (parcă m-a lovit cu o butelie de aragaz) şi ţigara s-a stins, sfîrîind.

Am mulţumit, cu glas ameninţător şi am fost răsplătit cu un : „Avec plaisir !“ Logodnicul a ţinut să sublinieze :

— Ţi-am spus eu că e de o cultură... homerică !

Pentru a evita să mă urc într-un autobuz 331, arhiplin (ceea ce este interzis şi cu un cîine, darmite cu un autoturism), am frînat puternic.

Sebastian a scos capul pe geam, să privească dîrele lungi şi negre lăsate de cauciucurile mele pe asfalt. A fost atenţionat la timp.

— Nu vă aplecaţi în afară ! *E pericoloso sporgersi !*

Marcat de emoţie, probabil, inconştientul a dat să-şi aprindă altă ţigară. Am văzut în oglinda retrovizoare cum a ţîşnit flacăra înaltă a brichetei sale cu gaz.

„Megafonul“ s-a pus în funcţiune la moment.

— Este interzis transportul substanţelor inflamabile şi al oricăror bagaje cu pericol de explozie, cum sînt recipienţi cu benzină, petrol sau motorină, butelii de aragaz, butelii cu gaze sub presiune etc. Contravenienţii vor fi amendaţi, iar bagajele respective vor fi evacuate. La, la, la...

Cel în culpă a aruncat bricheta pe fereastră şi s-a oferit să-mi plătească, pe loc, minimumul amenzii legale. Generos, am refuzat.

Teofana nu ne-a iertat.

— Este interzisă aruncarea pe fereastră a resturilor de ţigări aprinse, a ambalajelor şi a oricăror obiecte!

Atît ! Fără : „La la, la...“

A fost prima şi ultima oară în viaţă cînd mi-a părut rău că nu am pe cap o pălărie din sticlă subţire, care,

sub presiunea capului meu (începuse să se umfle periculos de la un anunț la altul), să facă explozie și cioburile să-i sperie pe pasagerii din spatele meu. Ca să fac totuși o răutate m-am întors către domnișoara Scutașu și mi-am cerut, pur și simplu, scuze pentru că stau cu spatele la ei. I-am criticat, cu un aer serios, pe constructorii de automobile, care nu fac decît modele cu volanul în față.

Dumneaei mi-a acceptat scuzele, opacă, precum peretele, ba chiar a apreciat că prestez o muncă de conducere plină de răspundere.

Am ajuns cu chiu și (mult) vai la restaurant. Sebastian a coborît primul și a insistat cu cerul și pămîntul să fiu invitatul lor.

Logodnica lui nu se clintea de pe bancheta din spate și cînd a prins prima pauză în dialogul nostru, s-a pornit :

— La urcare și coborîre, acordați prioritate bătrînilor, femeilor și celor suferinzi. La, la, la...

(După opinia mea strict secretă, megafonul cu fustă intra mai puțin la categoria femei și mai mult la cei suferinzi.)

Vroiam să mă extrag din combinație, cu orice preț. Am făcut o plecăciune, de bun rămas în fața femeii, dar ea m-a luat de braț, cu grația lui Cassius Clay, și m-a tîrît către una din intrările laterale ale restaurantului, predicîndu-mi cu vocea sa „difuzorală" :

— Călătorii au acces în vagoanele restaurant prin ușile de la capetele vagonului, fiind interzisă urcarea direct de pe peroanele stațiilor.

Luat pe sus, n-am vrut să mă opun la arestare, ca să nu atrag asupra noastră atenția publicului spectator.

Odată intrați, am fost înfipt într-un scaun și Sebastian a cerut să fie iertat, o clipă, atît cît va dura să se spele pe mîini. Pe față, crainica feroviară a intervenit :

— În timpul opririi trenului în staţii, folosirea cabinetelor de toaletă este interzisă. „Pendant l'arrêt du train dans les stations l'usage du cabinet est interdit."

Curat bilingvism !... Viitorul ei tovarăş de viaţă m-a privit galeş şi a dat să deschidă gura. I-am luat-o înainte.

— Ştiu, e cultă rău !

— Ţi-am spus ? s-a bucurat el.

În sinea mea, am realizat că domnişoara Scutaşu face parte din categoria aceea fericită de contemporani care ştiu totul despre profesia lor şi despre viaţă. Şi nimic altceva !

Sebastian s-a ridicat şi a pretins că se duce să-l caute pe ospătar. Cred că mînţea, se ducea totuşi la toaletă, împotriva regulamentului.

În absenţa lui, logodnica m-a informat, din proprie iniţiativă, asupra următoarelor :

— Accesul şi staţionarea călătorilor în vagonul restaurant, între orele 6—9, 12—15 şi 18—21, sînt permise numai celor care servesc micul dejun, dejunul sau cina. Timpul afectat pentru masă este de 50 de minute, după care necondiţionat se va ceda locul altor consumatori.

Fără să mă pot înfrîna am început să lălăi, cu aplomb şi fals : „Glasul roţilor de tren". Ne-a auzit un ospătar şi a venit repede la noi, întrebîndu-ne ce dorim.

I-a răspuns ceferista.

— În vagonul restaurant, călătorii vor consuma numai produsele unităţii...

Omul a făcut ochii mari. Nu l-am lăsat să-şi revină şi am sărit cu : „La, la, la, la, la, la, la..."

A plecat ca împroşcat cu substanţe contra dăunătorilor.

Sebastian s-a întors și, neștiind că am avut o primă întîlnire cu un reprezentant al gazdelor, a bătut cu cuțitul în marginea unei farfurii.

Femeia de lîngă el iarăși n-a pierdut ocazia.

— Tragerea semnalului de alarmă, pentru motive nejustificate de un pericol iminent al siguranței trenului și călătorilor, se sancționează cu amendă de la 250 la 300 lei. „Non tirare la maniglia".

Sebastian a fost în extaz.

— Aoleu, ce cultă e ! s-a îmbățoșat el. Minunea mea cu păr cîrlionțat...

Eu făcusem o fixație. Am trîntit un : „La, la ,la", de toată frumusețea.

Un domn gras, cu halat oarecum alb și ecuson de responsabil s-a apropiat de noi și m-a întrebat dacă sînt noul solist vocal. Am negat.

Apropo de semnalele muzicale cu care i-am consolidat anunțurile, domnișoara Teo a remarcat efortul meu de cooperare, mi-a mulțumit din vîrful buzelor (nici pomeneală să fie deranjată) și m-a întrebat ce părere am despre profesia ei.

M-am forțat să vorbesc, mai mult pentru a evita o pareză a maxilarului. Deși, întrebarea nu avea nimic șocant. Poate că am fost întrebat nu doar ca să răspund cu niște elogii uzate. O întrebare poate fi și o invitație la sinceritate, poate însemna și dorința de a afla părerea semenilor, într-un domeniu perfectibil.

Copleșit de umanismul meu și cu gîndul la puterea de influențare pe care o poate avea o părere prietenească, i-am vorbit tinerei femei, preț de vreo zece minute. Despre asemănarea profesiei ei cu cea a crainicelor de radio și de televiziune — pentru care îți sînt necesare înzestrări aparte —, despre utilitatea acestei profesii, despre particularitățile unei voci care

— În timpul opririi trenului în staţii, folosirea cabinetelor de toaletă este interzisă. „Pendant l'arrêt du train dans les stations l'usage du cabinet est interdit.“

Curat bilingvism !... Viitorul ei tovarăş de viaţă m-a privit galeş şi a dat să deschidă gura. I-am luat-o înainte.

— Ştiu, e cultă rău !

— Ţi-am spus ? s-a bucurat el.

În sinea mea, am realizat că domnişoara Scutaşu face parte din categoria aceea fericită de contemporani care ştiu totul despre profesia lor şi despre viaţă. Şi nimic altceva !

Sebastian s-a ridicat şi a pretins că se duce să-l caute pe ospătar. Cred că mintea, se ducea totuşi la toaletă, împotriva regulamentului.

În absenţa lui, logodnica m-a informat, din proprie iniţiativă, asupra următoarelor :

— Accesul şi staţionarea călătorilor în vagonul restaurant, între orele 6—9, 12—15 şi 18—21, sînt permise numai celor care servesc micul dejun, dejunul sau cina. Timpul afectat pentru masă este de 50 de minute, după care necondiţionat se va ceda locul altor consumatori.

Fără să mă pot înfrîna am început să lălăi, cu aplomb şi fals : „Glasul roţilor de tren“. Ne-a auzit un ospătar şi a venit repede la noi, întrebîndu-ne ce dorim.

I-a răspuns ceferista.

— În vagonul restaurant, călătorii vor consuma numai produsele unităţii...

Omul a făcut ochii mari. Nu l-am lăsat să-şi revină şi am sărit cu : „La, la, la, la, la, la, la...“

A plecat ca împroşcat cu substanţe contra dăunătorilor.

Sebastian s-a întors și, neștiind că am avut o primă întîlnire cu un reprezentant al gazdelor, a bătut cu cuțitul în marginea unei farfurii.

Femeia de lîngă el iarăși n-a pierdut ocazia.

— Tragerea semnalului de alarmă, pentru motive nejustificate de un pericol iminent al siguranței trenului și călătorilor, se sancționează cu amendă de la 250 la 300 lei. „Non tirare la maniglia".

Sebastian a fost în extaz.

— Aoleu, ce cultă e ! s-a îmbățoșat el. Minunea mea cu păr cîrlionțat...

Eu făcusem o fixație. Am trîntit un : „La, la ,la", de toată frumusețea.

Un domn gras, cu halat oarecum alb și ecuson de responsabil s-a apropiat de noi și m-a întrebat dacă sînt noul solist vocal. Am negat.

Apropo de semnalele muzicale cu care i-am consolidat anunțurile, domnișoara Teo a remarcat efortul meu de cooperare, mi-a mulțumit din vîrful buzelor (nici pomeneală să fie deranjată) și m-a întrebat ce părere am despre profesia ei.

M-am forțat să vorbesc, mai mult pentru a evita o pareză a maxilarului. Deși, întrebarea nu avea nimic șocant. Poate că am fost întrebat nu doar ca să răspund cu niște elogii uzate. O întrebare poate fi și o invitație la sinceritate, poate însemna și dorința de a afla părerea semenilor, într-un domeniu perfectibil.

Copleșit de umanismul meu și cu gîndul la puterea de influențare pe care o poate avea o părere prietenească, i-am vorbit tinerei femei, preț de vreo zece minute. Despre asemănarea profesiei ei cu cea a crainicelor de radio și de televiziune — pentru care îți sînt necesare înzestrări aparte —, despre utilitatea acestei profesii, despre particularitățile unei voci care

îi însoţeşte pe călători, la sosire sau la plecare, pe drumurile sinuoase ale vieţii, printre necazuri sau bucurii ; despre rezonanţa deosebită pe care trebuie să o aibă o voce de femeie inteligentă, mai ales într-o activitate de informaţie utilitară.

Apoi, m-am referit la farmecul personal al interlocutoarei mele, pe care eu l-am inventat (fără jenă) şi pe care l-am exacerbat pînă la supraponderal.

Am subliniat noţiunea de femeie, ca sursă a miracolelor permanente, fără de care viaţa noastră ar fi adăpostită sub un cer cu stele stinse.

Teo m-a ascultat atentă, pînă la capăt, şi a rămas pe gînduri.

Sebastian a fost cel care a spart tăcerea, simţind nevoia să mă completeze.

— Adică, vrea să spună acest prieten, care ne-a adus cu maşina atît de departe şi care la întoarcere ne lasă-n poartă, că tu ai şi cultură şi inteligenţă şi delicateţe, cu duiumul, dar fii ceva mai puţin milităroasă.

Nu asta am vrut să spun (de fapt am vorbit ca să mă aflu în treabă), dar, cînd a ridicat ochii spre mine, domnişoara Scutaşu mi-a zîmbit, ca semn de mulţumire şi poate ca o promisiune de reflecţie.

Am plecat de la restaurant după ce am fost serviţi cu nişte sărmăluţe delicioase, umplute cu peşte şi i-am lăsat pe cei doi, undeva, într-un cartier nou al oraşului.

Timp de două săptămîni de la această întîlnire, cînd terminam de spus ceva, sau cînd termina partenerul meu de dialog, mă pomeneam cîntînd semnalul cu „Glasul roţilor de tren". La, la, la.

Asta m-a ajutat să pierd şase prieteni, să schimb locul de muncă, am fost la un pas de divorţ, am dat dreptate unor mătuşi care au susţinut statornic că am

fost zăltat de mic, m-am supus examenelor a patru medici psihiatri.

M-am vindecat din proprie ambiţie şi fără tratament medicamentos.

Într-o zi a trebuit să mă aflu, iarăşi, pe peronul gării. Am tresărit la semnalul muzical cunoscut, speriat că îmi va reveni obsesia. Din difuzor s-a revărsat o voce catifelată, duioasă, patetică. Am recunoscut cu greu vocea domnişoarei Teofana Scutaşu.

A urmat un anunţ de o frumuseţe strivitoare. Vocea neasemuit de tandră ni s-a adresat emoţionant, drăgăstos.

— Iubiţi pasageri, scumpi pasageri, vă cer iertare de deranj, dar trenul accelerat 248, în direcţia Roşiori Nord, pleacă de la linia a patra, peste cinci minute.

Pasagerii sînt rugaţi, din tot sufletul, să poftească în vagonaşe.

De asemenea, rugăm persoanele care i-au condus pe călători să coboare pe peron şi să nu plîngă la despărţire. Dacă cineva nu se poate abţine, este invitat la staţia de amplificare, unde cea care vă vorbeşte acum distribuie batiste în mod dezinteresat.

Drum bun, dragii noştri pasageri şi nu uitaţi că vă iubesc. Vă pup, pa...

În clipa aceea mi-a revenit ticul cu semnalul muzical. Am cîntat din toată inima, ca pe un imn al biruinţei : „La, la, la, la, la, la la...“

Sper să mă vindec (am mai reuşit o dată) după întoarcerea din concediu a medicului specialist care mă tratează şi pe care, fără să vreau, l-am contaminat. E adevărat că el nu a căpătat automatismul cu „Glasul roţilor de tren“. Mi l-a lăsat mie, şi cînd termin de cîntat, continuă el cu „Trenule, maşină mică, unde-l duci pe Ionică ?“

ANXIETATEA ALERGĂTORULUI DE CURSĂ LUNGĂ

Pornind de la start în proba de 5 000 de metri (plat), Paraschiv Toflea nu bănuia drama care avea să-i pustiiască inima. Se angajase în cursă cu un soi de resemnare, fără ambiţia sosirii pe primele locuri. Vroia numai să parcurgă întreg traseul, să nu abandoneze. Aceasta ar fi performanţa lui, egală cu gradul de pregătire şi cu datele sale fizice.

Alerga într-un regim de economisire a forţelor (nici prea-prea, nici foarte-foarte) şi se gîndea, asemeni cavalerilor de altădată în turnire, la fiinţa iubită, la Florenţica, suava balerină din trupa barului „Colibri". Dacă iubita n-ar fi avut repetiţie cu costume, ar fi venit pe stadion să urmărească, din tribună, efortul lui temerar şi bărbătesc. Se vor vedea seara, cînd iese de la program, deşi el va merge ca pe ouá, din pricina febrei musculare.

Parcă ghicindu-i gîndurile, Valerică Rugiubeaţă, care alerga în faţa lui, a întors capul şi l-a întrebat, aparent fără nici o noimă :

— Tu mai eşti cu Florenţica ?...

Ciudată întrebare ! Paraschiv a fost ispitit să-i răspundă : „Sînt băiete, sînt, spre marele vostru necaz. Mă iubeşte, o iubesc şi sîntem fericiţi ca într-un paradis din care am izgonit, cu mîna noastră, reptilele şi mărul." Şi-a reprimat acest răspuns, din curiozitate, să vadă unde ţinteşte Valerică. A gîndit una şi pe gură i-a ieşit alta :

— Îmi place de ea, este o fată drăguţă.

— E foarte plăcută, se vedea clar că o plăcea şi tipul care a dus-o la cinema... E normal !

După aceste cuvinte otrăvite, Valerică a ţîşnit printre doi concurenţi şi s-a distanţat.

Paraschiv s-a dezechilibrat, ca lovit în piept de copitele unui cal nărăvaş. S-a menţinut în cursă cu sfor-

ţări eroice. L-a ajutat să se mobilizeze gîndul că Valerică vrea să-l descurajeze, să-l şocheze psihic, să-l facă să alerge prost. Florenţica e numai a lui, şi-a dat cuvîntul de onoare. Ori dacă ea şi-a dat cuvîntul... Singură i-a spus cum l-a refuzat pînă şi pe maestrul coregraf, care i-a propus s-o plimbe cu maşina pînă-n comuna Odăile şi înapoi, promiţîndu-i că o avansează solistă unu.

Lui Paraschiv i se contura din ce în ce mai clar impresia că acest Valerică este un element machiavelic. A încercat să-l necăjească, să-l alarmeze şi a reuşit. Curiozitatea rodea acum din inima lui, ca un şoricel dintr-un papuc de morăriţă. A mărit compasul, ca să micşoreze distanţa dintre el şi intrigant. A simţit o înţepătură în splină, dar n-a încetinit şi, după turnantă, s-a aflat exact în ceafa lui Valerică. I-a strigat, gîfîind :

— Alo, domnu' Rugiubeaţă, de ce nu ai curajul răspunderii ? Mi-ai aruncat pisica moartă şi ai fugit !

— Sigur că am fugit, de-asta sînt aici pe pistă, să fug cît mai repede.

— Ce-ai vrut să insinuezi de Florenţica ?

— Am spus ce ştiu. Era cu un tip la cinema „Lumina", cînd rula filmul „Visul unei actriţe".

— Nici nu te cred, nici nu mă interesează. Ca să nu mai spun că poate fi o confuzie.

— Gîndeşte-te dacă te-ai întîlnit cu ea joia trecută între cinci şi şapte. Spre seară...

— M-am întîlnit !

— Atunci tu o ţineai pe după gît.

— Cum o ţineam ?

— Tu nu înţelegi că-l ştiu bine pe tip ?... De-aici încolo trebuie mărită viteza, copilu'. Să-i dăm bice...

Valerică l-a lăsat în urmă pe Paraschiv, care a început să alerge dezordonat, precum o gloabă ce galopează într-o cursă de trap. L-a minţit pe Valerică. Joi nu s-a văzut cu Florenţica. Ea a spus că are oră

la pedichiuristă. A crezut-o, tontul, ba i-a cumpărat şi un borcănaş cu cremă specială, „Sanopil". Şi, cînd colo, dumneaei îi ardeau călcîiele să se ducă la cinematograf cu un venetic. Poftim cine şi-a dat cuvîntul de onoare că e cea mai corectă. Păcat de talentul ei de balerină. A avut dreptate cine a spus că baletul este o artă călcată în picioare. Să fie fericită cu terchea-berchea al ei, el, Paraschiv, nu este prostul nimănui. Dar cine o fi individul ? Valerică a zis că-l ştie. A sprintat, să-l prindă iarăşi din urmă. A alergat de i-au ieşit ochii ca la melc. L-a ajuns, dar nu putea vorbi, aşa de tare pufăia. După ce s-a liniştit puţin, a articulat cu mare greutate :

— Rică, precis că ai făcut o confuzie ! Totuşi, cine ziceai că e nepricopsitul ăla ?

Valerică a întors o clipă capul :

— Dacă afli, cazi pe spate !

Proba se apropia de final. Alergătorii se angajau în sprintul acela infernal care încheie acest gen de întreceri. Cîteva sute de metri, ultimele, în care sportivii nu se cruţă, în care efortul lor capătă dimensiuni supraomeneşti.

Prins în iureşul general, Paraschiv a simţit că moare pe loc dacă nu află cu cine a fost Florenţica la film. O curiozitate de nestăvilit, insuportabilă, dureroasă. Cu o forţă pe care nu şi-ar fi bănuit-o altădată, cu o îndîrjire disperată, s-a desprins de pluton, făcînd salturi mari (de parcă alerga pe cuie) pentru a se apropia de Valerică, aflat în frunte. Ştia, simţea că se va prăbuşi înainte să treacă linia de sosire, dar trebuia să afle adevărul. Nu poate fi Florenţica atît de ticăloasă, ea care-i făcea dimineaţa sandvişuri cu atîtea bileţele delicioase. De exemplu : „Cu gîndul la Florenţica, să papi pîinea şi brînzica". Sau : „Ţi-am pus salam şi-o piftea, papă şi nu mă uita".

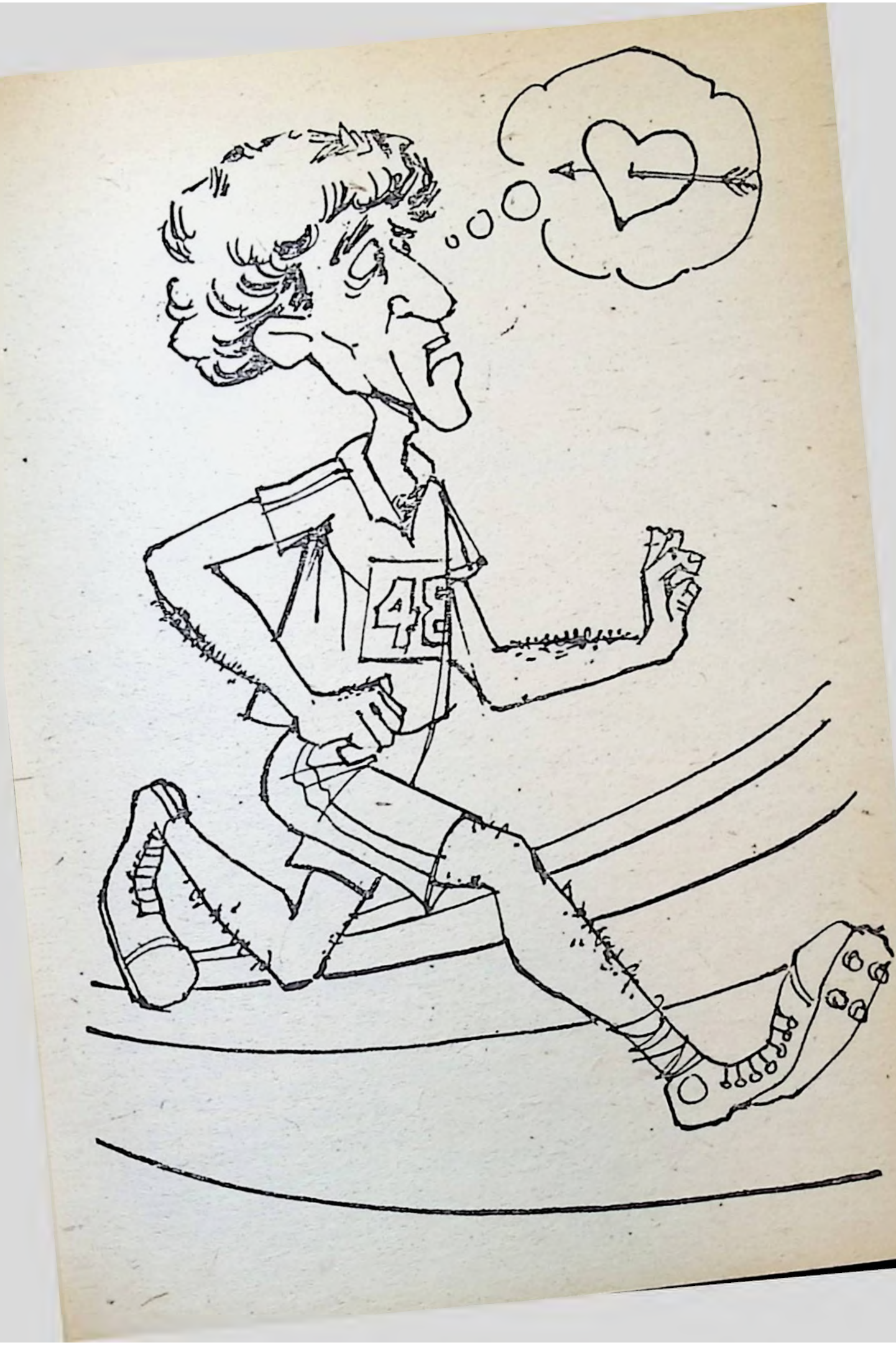

După atîta dăruire și dragoste declarată pe față, nu și-o putea închipui pe Florențica lipită de un alt bărbat, în penumbra sălii, la cinema „Lumina".

În ovațiile publicului, Valerică Rugiubeață a trecut primul linia de sosire, urmat — din motivele pe care le cunoaștem și spre surprinderea generală — de Paraschiv Toflea.

Au mai alergat puțin, în virtutea inerției, au încetinit ritmul și în cele din urmă s-au prăvălit în iarbă, suflînd ca niște cai hăituiți de leoparzi flămînzi.

Ca nu cumva să plece Valerică, fără să spună tot ce știe despre Florențica și însoțitorul ei cinefil, Paraschiv l-a încolăcit cu brațele.

Au trecut minute bune, pînă ce au reușit să se exprime coerent. Valerică a vorbit primul, cu un zîmbet chinuit :

— Bravo, Paraschive ! Ai terminat cursa cu pieptul înfipt în cotul meu. Ai reușit și tu o dată în viață. Nici Bikila Abebe n-ar fi reușit mai bine, pe cuvîntul meu.

— Las-o moartă !... Nu mă fierbe, frate Valerică, și zi-mi cine-i mafiotul care a fost cu Florențica.

— Mă, tu chiar ești prost ! Nu te-ai prins că a fost un truc al meu, să te întărît, să te trag după mine ? Altfel, ajungeai la sosire poimarți. Te-am mințit mă, găgăuță ! Florențica n-a fost cu nici un mafiot la cinema. A fost cu mine !...

Mai mulți spectatori prezenți pe stadion la acest concurs de atletism au fost martorii unei întîmplări fără precedent. Primii doi sosiți în proba de 5 000 de metri, după ce au zăcut la pămînt preț de cîteva clipe, au sărit în sus ca aruncați din praștie și s-au angajat, în doi, într-o cursă de 10 000 de metri, care nu figura în program. Timpul obținut a fost mai bun de-

cît recordul mondial. În aplauzele delirante ale asistenței, cei doi alergători minunați au continuat cursa, pierzîndu-se prin poarta stadionului, într-un nor de praf.

O ZI IMPORTANTĂ

Deși duminică, familia Alexiu s-a sculat cu noaptea în cap. Tanti Varvara le-a confirmat telefonic că, după multe și umilitoare insistențe, după cadouri felurite și intervenții susținute din mai multe direcții (și-a pus autoritatea în joc chiar și tovarășul director general Mogonea), Neli Ciocîltea însăși a fost înduplecată și a consimțit să se deplaseze la familia Alexiu, să constate la fața locului care este situația, să verifice dacă dificultățile despre care a fost informată sînt reale, dacă într-adevăr au nevoie de sprijin și dacă toate cele relatate de terți despre condițiile lor de viață se confirmă în întregime pe teren.

Zorela Alexiu s-a trezit prima și l-a împins jos din pat pe soțul ei, Visarion. A justificat acest gest spunînd:

— Hopa sus, leneșule, astăzi este o zi mare. Ieșim prost la control, am îmbulinat-o.

— Stai blindă, Zorelo, a vorbit soțul, trosnindu-și oasele. Am mai trecut noi prin clipe grele și n-am căzut la examen. Vom face să fie totul bine.

Zorela s-a înfășurat în capot și s-a apucat să facă patul, iar Visarion s-a îndreptat spre camera de baie să se spele și să se bărbierească (cu lamă nouă) „burtă de crap".

După ce a întins cuvertura pe pat ca pentru o inspecție militară, Zorela si-a scos băsmăluța legată peste părul coafat, ca să nu se ciufulească peste noapte. A început să se pieptene cu gesturi atente, minuțios și cu grija pe care o acorzi operațiunilor vitale. Ondulațiile

lungi îi încadrau auster ovalul feței. La un control sever în oglindă a observat pe pomeți o roșeață suspectă. A încercat s-o înlăture cu un tampon de vată înmuiat în emulsie de castraveți „Dalia", dar nu s-a luat. Blestem ! Erau bujori naturali. Semn de sănătate, tinerețe, odihnă regulată. A corectat pe loc natura cu puful de pudră. În toiul retușului cosmetic și-a adus aminte, și a fost cuprinsă de panică, deoarece a uitat să scoale copilul. S-a repezit la patul lui.

În semiobscuritatea caldă a camerei, capul copilului părea un fulg de lumină pe perna îmbibată de somn.

Copilul a deschis un ochi, l-a închis la loc și a murmurat lenevos : „Bună dimineața, mami."

— Tutule, jos din pat ! Ai să dormi după-amiază, ai să te culci diseară mai devreme, dar acum trebuie să te scoli, vine tanti Neli.

— Care tanti Leni ?

— Neli ! Vai de mine, Tutule, ce vorbim noi de trei zile ? Tu vrei să te urechez și în poziția culcat ? Pentru cine ai învățat tu poezia cu „Tanti, bine ai venit" ?

Copilul s-a răsucit pe spate și a recitat, somnolînd încă :

„Tanti, bine ai venit,
La noi totu-i pregătit,
Să constați clar și ușor
Că merităm ajutor !"

— Bravo, puiule !

— De cine e poezia, mami ?

— De tăticu' !

— Anti-literatură ! Eu în locul lui tanti...

— Mișcă-te din pat. În doi timpi și trei mișcări să mi te speli pe ochi, în urechi și pe dinți. Ia arată unghiile... Sînt curate, treci la baie !

Visarion — tatăl — și-a făcut cărare ca la 22 de ani, și-a frecționat fața cu after-shave-ul de gradul zero

„Jaques Bogart“ și s-a introdus în șifonier pentru alegerea unui costum de o eleganță sobră.

Mama a deschis ferestrele larg, să se aerisească bine în casă. Buchetul mare de garoafe din sufragerie l-a împărțit în mai multe glastre, să fie flori în fiecare cameră. Le-a grupat cît a putut de artistic, regretînd din inimă că nu au preocupat-o de mică aranjamentele ikebana.

A început și ea prospecția pentru găsirea unei toalete de efect, gonindu-l pe Visarion din șifonier. Acesta, trecînd pe lîngă vazele cu garoafe, le-a mirosit și a strîmbat din nas nemulțumit. A luat pulverizatorul și le-a stropit din abundență cu parfum de lăcrămioare. Imediat s-a răspîndit în casă un suav miros de lămîiță.

Copilul a ieșit din baie, mînjit cu pastă de dinți pe nas și în locul lui a intrat mama.

— Tă-ti-cu-le, mi-e foame ! s-a miorlăit Tutu.

— Fiule, tanti Neli trebuie să vină în jur de zece și mama vrea să luăm micul dejun împreună. Totuși, pentru tine am să fierb eu un ou tare, cum îmi place mie.

S-a trecut la executare și oul a ieșit la fel de moale, ca atunci cînd era crud.

În timp ce copilul a mîncat oul, Visarion a spălat — din proprie inițiativă — o cratiță din frigider, care i s-a părut murdară. Au fost înlăturate și urmele consumării oului, ca să nu fie descoperită abaterea de la programul stabilit de Zorela.

Ea bîntuia, acum, cu o cîrpă în mînă, vînînd aprigă ultimele firicele de praf rămase pe mobile. În casa Alexiu circulația era mai intensă decît pe o trecere de pietoni din plin centrul orașului.

Cînd Visarion a dat să-și aprindă o țigară, soția a aterizat în bucătărie :

— Ei, bravo ! Cum îți închipui că ai să mai fumezi în casă, după ce eu am aerisit și am ascuns toate scru-

mierele, anume pentru a-şi da seama tanti Neli că sîntem o casă de nefumători ?

Docil, bărbatul a renunţat.

— Tutuleţu, hai să te îmbrac.

— Imediat, mami, să mă mai spăl o dată în urechi. Şi pe urmă îmi pun pantalonaşii de catifea pe care i-ai călcat tu ieri.

După cîteva minute, copilul a venit cu pantalonii pe el.

— Foarte bine ! l-a lăudat mama. Acu' punem cămăşuţa albă, vestuţa de catifea, pantofiorii de lac, cu şosetuţe albe şi pe urmă, cum eşti gata, îl rogi pe tăticu' să te pieptene artistic.

— Da, mami...

— Visarioane, tu cum te-mbraci ?

— Costumul negru.

— Nu, e prea sumbru.

— Bleumarin.

— Mai bine.

— Cravată roşie...

— Bleumarin cu roşu ?

— Albastră !

— Bleumarin cu bleumarin ?

— Gri.

— Merge !

— Cămaşă lila.

— Ce spui ? Bleumarin cu gri, cu lila ?

— Sau aceea alb-murdar...

— Eşti nebun ?

— Atunci galben deschis.

— Bleumarin cu gri, cu galben ?

— Cea alb uni e banală.

— Bleumarin cu gri, cu banal ?

— Bleumarin cu alb. E totuşi clasic.

— Se aprobă. Pantofii ?

— Gri, la fel ca şi cravata.

— Bleumarin cu gri, cu gri ?

— Negri.
— Da ! Bleumarin cu gri, cu negru și cu alb uni.
— Șosete tot gri.
— Nu se poate. Bleumarin cu gri, cu gri, cu negru și cu alb uni ?
— Negre.
— Bleumarin cu negru și negru ?
— Da !
— Fie ! Îmbrăcarea !... Tutuleață, vrei o bomboană?
— Mami, nu e mai bine să vreau o pilulă cu untură de pește ?
— Lasă, hai să te dichisesc și pe tine, ca să mai apuci să te joci un pic în curte. Aici mă împiedic de tine.
— Nu mă duc în curte, mami, că acolo se joacă leapșa pe ouate și s-ar putea să-mi mototolesc pantalonii pe care i-ai călcat tu ieri așa de frumos și pe care i-am pătat eu cu ou.
— Ce ou ?
— De găină, mămico.
— Cine ți-a dat ție ou ?
— Tăticu' !
— Atunci să-ți cureță tăticu' pantalonii. Piei din ochii mei !
— Mami, pot să mă mai spăl pe ochi și pe dinți ?
— Te-ai spălat.
— Vreau să fiu curat — curat, mămico...
— Mai bine spune-i lui taică-tu să curețe aragazul.
— A vrut săracu', dar n-a găsit sticla cu tiner.
— Visarioane ! Ia mîna de pe aragaz, că-l frec cu !
— Nu pot, c-am șters butoanele cu tiner și mi s-au lipit de degete.
— A găsit-o, mămico !
— Și ce aștepți, să te dezlipesc eu ?
— Nu e nevoie. Butoanele s-au dizolvat.
— Numai prostii faci, om în toată firea.
— Nu fac numai prostii, că pîn-acum am spălat vasele.

— Care vase ?

— O cratiță murdară pe care am găsit-o în frigider.

— M-ai nenorocit ! Singura cratiță din frigider era cu crema de zahăr ars.

— Nuuu ! Crema de zahăr ars e ceva omogen, consistent. Asta era ceva lichefiat, un fel de lavă de vulcan noroios.

— Aici nu-i o casă normală, oameni buni ! Îmi vine să-mi iau cîmpii !

— Mami, te rog frumos nu fi supărată. Vrei să mă asculți la poezia cu : „Tanti, bine ai venit“ sau mă mai spăl o dată pe dinți ?

— Tutule, nu mă înnebuni și tu, că dacă-ți dau o palmă nu mai ai pe ce să te speli !

— Zorela, nici așa, iubito !

— E nouă ceasul, Visarioane, și eu mă învîrt prin casă ca pisica în jurul cozii. M-ați scos din minți !

— Tăticule, în alte duminici, la ora nouă abia mă sculam și mă spălam pe dinți. Mă duc să mă spăl în urechi !

— Mă, zgaibă, stai liniștit că mămica ia foc. Vino să te șterg de ou și pierde-te în spațiu.

— Visarioane !

— Da, dragostea mea !

— Crezi că sînt destul de decentă cu taior bej, bluză oliv, pantofi oliv ?

— Oliv cu oliv ? Îți va sta minunat...

— Fără zorzoane, fără cercei, fără ojă pe unghii. Unele persoane sînt alergice la...

— Mi se pare absurd !

— Să nu ți se pară !

— Cum crezi tu, te pricepi mai bine ca mine...

În momentul în care Neli Ciocîltea a sunat la ușă, familia s-a aliniat în vestibul, protocolar, ca pentru primirea oaspeților la o recepție de ambasadă.

Tatăl a deschis și a poftit-o în casă pe musafiră, zîmbind cu toată gura.

Dumneaei, Neli Ciocîltea, era o femeie înaltă, bine clădită, cu un turban negru pe cap, cu o rochie de culoarea cimentului, poșetă mare neagră și pantofi negri cu toc — mosorel.

— Înseamnă că am nimerit bine, sînteți familia Alexiu, a vorbit femeia cu o voce autoritară, de sergent comandant de grupă.

— Da, doamnă, sînt Zorela Alexiu, soțul meu, Visarion și băiețelul nostru, Tutu.

Copilul a făcut un pas înainte și s-a pornit :

„Tanti, bine ai venit,
La noi totu-i pregătit
Să constați clar și...“

— Ușor ! i-a suflat tatăl.

— Lăsați lingușelile astea !

Tanti Neli i-a dat deoparte și a pătruns în sufragerie.

— Luați loc aici în capul mesei, a invitat-o tatăl.

— Mai întîi să văd casa !

— Avem timp, doamnă, a încercat s-o îmbuneze Visarion.

— Cum doriți, dar să știți că mă grăbesc.

— Măcar o gustare să luați cu noi, o îmbie Zorela.

— Poate altă dată, dacă mai viu pe-aici. Nu bag nimic în gură, decît gătit de mîna mea. Sînt pățită !

— Un lichior, un „Pepsi“, un pateu cu brînză ?.

— „Florio“ aveți ?

— Nu, ne pare rău, s-a scuzat Visarion.

— Atunci o limonadă, ceva ce bea pișpirică.

— Mie-mi place zeama de compot, tanti.

— Bea-o tu ! Destul cu taclalele, arătați-mi apartamentul.

Visarion i-a atins cotul ca un semn de însoțire, o invitație.

— Ce faceți, vreți să mă luați la dans ?

— Vestibulul l-ați văzut, în sufragerie sîntem, vă conduceam spre dormitor.

— Aș prefera să vorbesc cu doamna, s-a oțărît tanti Neli, afișînd un surîs care-ți îngheța sîngele în vine.

— Visarion, ia copilul și mergeți în biroul tău.

— Da, iubito !

— Mami, eu mă duc să mă spăl în urechi.

— Hai, băiatu' tatii.

— Să vă arăt dormitorul, doamnă Neli...

— Multă mobilă, e cam înghesuit.

— E camera mică.

— Măcar bucătăria-i mare ?

— Uitați...

— Aveți congelator — ladă ?

— N-avem deloc.

— E bine ! Video ?

— Nu.

— T.V. — color ?

— Am vrea, dar...

— E bine ! Pian ?

— Nu mi se pare că Tutu al nostru ar avea aptitudini pentru...

— Nu mă gîndeam la pișpirică. Ce scule de cîntat aveți ?

— Păi... radio, un casetofon mic „Dana", soțul meu mai zdrăngăne uneori la mandolină, dar foarte rar...

— E bine ! Mașină de spălat cu program ?

— O „Alba-lux 4".

— Așteia îi spuneți dumneavoastră mașină de spălat? E bine !... Care e camera cea mai luminoasă ?

— Biroul soțului. Are și terasă. Douăzeci de metri pătrați.

— Pentru debara, e bună... Cine conduce mașina, dumneata sau soțul ?

— N-avem mașină, însă la anul...

— Și la mulți ani ! Ce limbi străine știe pișpirică ?

— E mic.

— Și Mozart a fost copil și vorbea germana de mic... Fiți sinceră, sînteți gospodină, sau rasoliți doar pe unde vede soacra ?

— Eu mă consider o bună gospodină.

— Aveți referințe ?

— Soțul poate să...

— Mersi, rudă de gradul întîi și cît se pricep bărbații... Să vorbim *franș :* n-aveți cumva obiceiul să puneți mîna, că eu am numai lenjerie de mătase, cu broderie de mînă ?

— Cum vă închipuiți, doamnă Neli ? Mă jigniți.

— Am întrebat, n-am dat cu apă fiartă. Cum rezistă pișpirică la bumbăceală ? Țipă, țipă ?

— Noi nu...

— Frumoasă educație, e bine !... Cînd vrei zi liberă?

— Eu am *serele* a treia sîmbătă din lună.

— Marțea după-masă ești liberă, că eu am bridge și invit prieteni la mine, adică la noi. Știi bridge ?

— Nu prea...

— Ia spune-mi mie, îți place Jack Nicholson ?

— Am văzut prea puține filme cu el, ca să îmi pot face o părere.

— O fi adevărat că divorțează de Anjelica Huston ? Nu-i frumos, dar are situație.

— Nu știu ce să spun.

— Să-mi spui cîți bani aveți la C.E.C.

— Un libret de cinci mii, al copilului.

— Nu-i prea mult pentru pișpirică ? Ce face cu banii, fumează ?

— Sper să nu fumeze niciodată...

— Crezi că mama n-a sperat cu mine ? Și s-a ales cu speranța. Vorbește-mi despre dumneata. Ce cărți citești, ce autori preferi, ce piese de teatru vezi, ce muzică asculți ?

— Mi-e greu să răspund pe loc.

— Gîndești încet ?

— Vedeți, eu...

— Lasă ! Ce rude apropiate aveți ?

— Părinții mei și părinții soțului, sora soțului, cumnata mea, sora mea...

— Sînt apropiate și ca adresă sau apropiate ca rude și depărtate ca adresă ?

— Părinții mei sînt în București, ai soțului la Cisnădie, sora mea s-a măritat la Roman și cumnată-mea e geolog, colindă munții.

— Care munți ?

— Carpații...

— E bine ! Alte neamuri, chiar de gradul doi sau trei?

— Nu !

— E bine ! Cine vă vine în casă și în ce zile ?

— Mai mult sîmbăta. O colegă a mea cu soțul...

— Funcția ?

— El e la pompieri, ea centralistă la...

— Altcineva ?

— O pereche, Niculeștii, foști colegi de facultate ai soțului.

— Locul de muncă ?

— I.P.T.N.T.S.

— Astea sînt relații ? Nimic în locuri folositoare, doamnă ?

— Noi sîntem mai retrași și în general foarte prudenți.

— E bine ! Vă felicit ! S-o țineți tot așa.
— Mai vine pe la noi un vecin din bloc, singur, pentru că e burlac și...
— Cu ce se ocupă burlacul ?
— Statistician.
— Burlac rămîne !... Altfel, cum vă descurcați ?
— O gustare, un pahar cu vin, șuetă... Mai comentăm o carte, un film, o piesă de teatru...
— Pe cine mai comentați ?
— V-am spus !
— Nu bîrfiți ?
— Între noi, femeile, mai flecărim.
— E bine ! Telefonul sună des ?
— De cîteva ori pe zi.
— Cine sună ?
— Rudele, prietenii, cunoștințe...
— Loco ?
— Ne-a sunat și soacră-mea, de la Cisnădie.
— E bine ! Ai bijuterii ?
— Chiar trebuie să răspund ?
— Trebuie !
— Un lănțișor, un inel, verigheta și niște cercei micuți.
— Blănuri ?
— O scurtă de iepure.
— E bine ! O puteți folosi ca momeală pentru ogari, că în casă lasă păr.
— Nu vreți să știți amănunte despre copil ?
— Nu-i al dumneavoastră ?
— Cum să nu fie !?
— Atunci, ce amănunte ? Ce naște din pisică...
— Noi vrem să fiți mulțumită.
— Iartă-mă, dar vorbești cam mult. Ce lucrezi ?
— Economistă.
— Unde ?

— La o întreprindere de utilaj greu.
— E bine ! Soţul ?
— Programator calculatoare.
— E bine ! Părinţii dumitale ce fac ?
— Pensionari. Tata a fost macaragiu.
— I-auzi ! La munca de sus ! Socrii ?
— Amîndoi, cartografi.
— E bine ! Sora ?
— Proiectantă.
— Cumnatul ?
— Entomolog.
— Nimeni n-a reuşit din familia voastră ?
— Noi considerăm că...
— Consideraţi că ne-am despărţit prieteni.
— Cînd mai vorbim, doamnă Neli ?
— Pînă acum ce-am făcut ? Curtea este luminată. Aveţi grijă de viitorul lui pişpirică. Vedeţi ce faceţi din el. Ajunge cu ratările.
— Plecaţi ?
— Ca din puşcă ! Să fiţi fericiţi, deşi nu văd cum. Păcat, îmi eraţi simpatică.
— Poate, totuşi...
— Nici un poate ! Adio şi n-am cuvinte !
— La revedere, doamnă Neli.

După ce doamna Ciocîltea a ieşit pe uşă, Zorela l-a strigat pe Visarion şi el a venit cu copilul de mînă.

— Ei ? s-a interesat curios.
— Nici n-a vrut să audă, parcă sîntem ciumaţi.

Un nor de supărare a trecut pe faţa Zorelei. Soţul a cuprins-o cu braţele pe după umeri.

— Fata mea bună şi vrednică, nu merită să te necăjeşti atîta. Nici pînă acum n-am avut femeie la copil şi n-am murit.

— Ia mîna de pe mine, nerealizatule ! Tu cu toată turma ta de rubedenii, niște... niște...

— Mămico, eu mă duc să mă spăl în urechi !

PASIUNEA DE A CĂLĂTORI

A fost o zi cînd de pe plaja Mamaiei am pornit în călătorie prin colțuri de lume despre care, pînă atunci, nu știam mare lucru.

O călătorie interesantă, instructivă, atrăgătoare, ca și cum s-ar fi consumat în realitate.

Pe fundalul sonor al melopeei valurilor de mare, flecăream întinși pe nisipul fierbinte, cu prietenul Fane. Eliberați de griji, de probleme, destinși și mulțumiți, copii ai soarelui.

La un moment dat, între mine și soare s-a așezat însă un obstacol. Am ridicat ochii. Un om în picioare, bronzat generos, aștepta cu un zîmbet mucălit pe figură, să fie observat de prietenul meu. L-am ajutat eu, făcîndu-l atent pe Fane.

Acesta a sărit de pe nisip, plăcut surprins, de parcă s-ar fi întîlnit pe plajă, în plină arșiță, cu Moș Gerilă. S-a pupat cu individul și l-a întrebat de vreo opt ori în șir : „Ce mai faci, mă Cătăline, mă ?"

Fane l-a invitat pe noul venit să ia loc lîngă noi și mi l-a prezentat mîndru :

— Ai văzut ? Ăsta e prietenul meu, Cătălin Mohor !

I-am întins mîna și mi-am spus numele. Lui Fane i s-a părut că nu sînt destul de conștient cu cine dau mîna și m-a avertizat :

— Fii atent, e constănțean get-beget !

(Sînt convins că nici măcar pentru un marțian n-ar fi avut mai multă admirație.)

A urmat un dialog ca între surzi. Fiecare se năpustea cu un șnop de întrebări asupra celuilalt și nici unul n-avea timp să răspundă. O mostră :

— Zi, Cătăline, ce mai e nou în viața ta ?

— Chiar, Fane, ce mai face Lizica, Matei ?

— Ăla mic al tău, trebuie să fie mare !

— Mai știi ceva de Sincu ?

— Mă, cum trece timpul...

— Știi care Sincu...

— Marieta tot așa frumoasă e ?

— Ți s-a rărit și ție părul.

— Te-ai mutat sau stai tot la curte ?

— Dacă nu te-ntîlneam pe plajă, nu mă căutai. Așa-i?

— Eu stau la „Lotus“...

Și tot așa, preț de vreun sfert de ceas, pînă ce s-au declarat mulțumiți despre cele aflate unul de la celălalt.

Făcînd o pauză (strict necesară pentru respirație) Cătălin și-a șters fruntea asudată și a continuat nostalgic:

— Ce bine-ar fi acum la Vainikkala, să ne batem cu zăpadă...

— Unde ? a făcut Fane, curios.

— În Finlanda, băiete. Un orășel mic, de fapt un sat mai răsărit, cu o gară de lemn, ca într-un decor din filmele western. Peste tot brazi ninși și iarnă polară.

— Ia povestește ceva despre Finlanda, l-a poftit Fane, tu ai un dar aparte...

— Ce să-ți spun eu ?... Rar mi-a fost dat să văd un mai mare atașament pentru schi, decît la finlandezi. În Lahti, un oraș care-și trage numele de la vechiul golf Vesijärvi, drumul pe schiuri dintr-un loc în altul este ceva absolut normal. N-ai nevoie de mijloace de transport în comun. La serviciu, la cumpărături, în vizite, pretutindeni se merge pe schiuri. Pînă și în fața unui cinematograf am văzut un rastel uriaș pentru schiuri. Schiorii au între 3 și 80 de ani.

O dată pe an, se face un festival al schiului, la care iau parte peste o sută de mii de oameni, adică întreaga populație a orașului.

Și la Golful Finic e frumusețe mare. Asculți freamătul valurilor învolburate și înțelegi mai bine muzica lui Sibelius.

La Helsinki mi-a plăcut cel mai tare turnul stadionului Jocurilor Olimpice. Este înalt de 71,57 metri. Nici un milimetru mai mult sau mai puțin. Reprezintă cifra primului record mondial la aruncarea suliței, stabilit de un finlandez : Matti Järvinen. Frumos, nu ?

Bine, trebuie să știi să vezi, să întrebi, să te intereseze totul. Cîți nu călătoresc cu capul în traistă ?

De Spania ți-am povestit ? Nu ți-am povestit. Durere... Ia închipuiește-ți că ești în inima Andaluziei și vezi coborînd pe maiestuosul Guadalquivir caravelele falnice, cu pînzele umflate, de pe timpul lui Cristobal Colon, cum îi spun spaniolii lui Cristofor Columb.

Crezi că pe Costa de la Luz e mai urît ? Aolică, ce frumusețe de oraș poate fi Jerez de la Frontera, vechea Asta Regia romană, mai tîrziu cetate în emiratul maur de Cordoba, apoi una din cele mai vestite așezări sudice ale trufașilor regi ai Spaniei, nu departe de unda rece și verde a Atlanticului.

În amurg, cînd culorile alunecă obosite de pe grădini, nu numai la Jerez de la Frontera, ci prin toate acele minunate *pueblos blancos* (sate albe), prin tainicele și umbroasele lor *patio*, pe sub înfloritele *rejas*, prin jurul cochetelor *fuentes*, a căror apă primenește atmosfera încinsă, dansul și cîntecul se împletesc, reistorisind povești de dragoste și fapte cavalerești de altădată.

În fiecare primăvară se organizează aici „Feeria del cabalo", un fel de carnaval în trap săltat, unde, la frumusețea exemplarelor cabaline, se adaugă, încîntător pentru ochiul turistului, cea a superbelor fete de prin partea locului, așezate lateral pe crupa calului. Femeile

andaluze sînt un amestec fericit între frumusețea maurelor de odinioară cu a mîndrelor aragoneze și catalane de astăzi. O andaluză frapează prin ovalul pur al feței, prin culoarea fără seamăn a pielii. O culoare arămie, umbrită de genele uriașe care stau — storuri — peste ochii imenși, de cele mai multe ori negri ca păcatul. Ochii aceștia care devin arzători cînd ele alunecă ușor de pe cal, în sunetul chitarelor și răpăitul ritmic al palmelor, care fac să clocotească sîngele lor, și așa fierbinte, accelerînd pasul celebrelor dansuri „flamenco".

Băieți, mai trebuie să știți că Jerez de la Frontera este și capitala faimosului *Xeres*, care la naștere se cheamă, simplu, *Jerez*. Acest vin gros, puțin dulce, tare și focos, alunecă pe gît ca untdelemnul și se duce drept la inimă. Ce de varietăți ! Finul (fino) *Oloroso*, parfumatul *Manzanilla* și bronzatul *Amontilado*...

De la o sticlă de *Amontilado* era s-o pățesc eu. Aici, la mine, în Constanța. Stăteam singur într-o seară, ai mei erau plecați la Poiana Țapului și, din senin, mă pocnește o durere de măsea, de mă seca la ficați. Ce să fac eu, ce să pun la netrebnica aia de măsea ? Mă gîndesc, mă răzgîndesc și zic s-o acopăr cu o picătură de lichid aromat, *Amontilado*. Mi-am propus să iau o gură și s-o țin la măsea, fără să înghit. Da', poți să nu înghiți ? Alunecă singur. Fac eu tot felul de scheme cum să nu înghit vinul, nu-mi reușește nici una și dau gata sticla, în scopuri strict medicale. Mă lasă durerea, amorțește și devin țanțoș. Voind să profit de efectul temporar al anesteziei, mă decid să scot măseaua — în stil popular — cu ața și cu ușa. Leg măseaua de un fir subțire de nailon rezistent, de undiță, o ghidez cu două degete, leg capătul celălalt de clanța ușii, pe care o întredeschid și-i ard un picior zdravăn. Nimic ! Adică, mă trage ușa după ea și mă lovesc în frunte, ca berbecul. Măseaua rămîne la locul ei, înfiptă ca stînca-n munte.

Ies pe-afară să iau aer și văd în stradă un bărbat care își lua rămas bun de la o localnică și se pregătea să se urce la volanul unei mașini „Lancia-Martini", cu număr de Roma, carosată ca un bolid de Formula 1.

Îmi vine o idee de milioane. Leg ața măselei de bara din spate a mașinii și mă las jos, mă pitesc. N-am așteptat mult, berbantul s-a instalat la volan, contact și ambalează motorul de ziceai c-o ia în sus. Mă gîndesc că i-am venit de hac măselei mele și rîd. Bun vin, creștea curajul în mine, ca drojdia de bere. Dar s-a întîmplat o nenorocire. Și acum am junituri la fluierele picioarelor... Uite... Italianul, în loc să pornească înainte, ca din pușcă, a dat înapoi. El venea cu spatele, pe patru roți, eu mă tîram cu spatele, în patru labe. Cînd m-a atins cu bara peste țurloaie, a simțit și s-a oprit. M-am ridicat și i-am făcut semn că este în regulă, nu s-a întîmplat nimic, poate să plece. Demarează puternic și trosc! îi cade bara din spate, smulsă prin forța măselei mele. Șoferul nu și-a dat seama și a dispărut. Am rămas cu o bară de „Lancia" și cu măseaua în gură. Mai bine, că nu m-a mai durut de-atunci. Medicament grozav vinul ăsta, *Amontilado*.

În acest punct al povestirii, Fane a făcut mare haz și l-a luat peste picior pe încercatul călător, că ne pune ciocuri.

Cătălin nu s-a supărat și s-a pornit să ne spună cît de impresionantă este priveliștea muntelui Mc Kinley (6 194 m) văzut din avion, în drum spre Țara soarelui-răsare.

Ne lămurește cît de tare seamănă Tokyo-Tower cu turnul Eiffel din Paris, o copie aproape fidelă, dar ceva mai înaltă, găzduind în vîrful său antenele mai multor stații de televiziune, de radio, postul de radio al căilor ferate japoneze, antena specială conectată la un releu radar pentru două mari aeroporturi, despre liftul mamut

(capacitate peste 60 de persoane) care te urcă în turnul înalt de 333 metri.

Conduși de Cătălin, ne plimbăm pe la Palatul Imperial din Tokio, prin fața clădirii masive a Dietei Naționale și pe la „Takanawa Prince-Hotel", de unde se vede portul.

Fără odihnă și sfidînd rigorile geografiei, din Tokio poposim (sic !) direct la Berna, orașul ursilor. Trecem grăbiți pe lîngă statuia lui Berthold V de Zäringen, cu armură, cu viziera căștii pe ochi, întemeietorul orașului. În piața de legume și fructe, găsim căpățîni de usturoi, cam la 800 de grame bucata. Preferăm ciocolata „Tobler", primită direct de la fabrică, și... pînă la malul Tamisei (călătorind în imaginație), mai este doar un pas.

Facem acest pas și iată-ne în Trafalgar Square. O piață largă, cu niște fîntîni de vis, plasate exact acolo unde trebuie, ca să ne farmece. Columna lui Nelson, care și azi privește cu un singur ochi de la cei aproape 52 metri înălțime (51,86 m) orașul pe care nu l-a mai văzut după victorie și care nu i-a iertat o dragoste ce i-a sfîșiat inima.

Seara, fîntînile construite sub nivelul pieței (cobori cîteva trepte ca să ajungi la ele) atrag, ca un magnet, mii de turiști și chiar de londonezi. Ingenios luminate, ele aruncă apa spre cerul nu întotdeauna albastru al Londrei, în cele mai curioase desene. Aerul se înviorează, dar Nelson își păstrează expresia severă.

Ca un scamator la scară mondială, Cătălin ne-a scos din cețurile londoneze și ne-a transplantat pe meleagurile îmbrățișate de soare ale Florenței, orașul-vedetă al Toscanei. Loc de baștină al unui alt mare călător, Amerigo Vespucci.

Datorită lui Cătălin, am aflat că la Florența are loc în fiecare an, la 28 iunie, una din edițiile popularului *„calcio fiorentino"*, un strămoș al fotbalului.

La începuturi (prin Quatrocento) el a fost un fel de carnaval care se deschidea printr-o defilare, în costume multicolore care întreceau toate închipuirile epocii ; fiecare breaslă defila cu steagurile ei, în sunetul muzicii și sub un adevărat bombardament floral.

După defilare, începea în marea piață a orașului partida de *il calcio*. Atunci, pentru prima oară, s-a pus la mijlocul „terenului" o minge umflată cu aer *(il palone)*. Se înfruntau două echipe a cîte 17 jucători, fără nici un arbitru. Cavalerismul medieval îi făcea inutili pe „cavalerii fluierului". Jucătorii fugăreau mingea prin piață, care, datorită denivelărilor, dădea „balonului" efecte stranii, producîndu-i salturi neobișnuite, ca la rugby. Răsunau vesele flautele și timbalele, se schimbau glume, se schimbau buchete de flori, o adevărată sărbătoare. O, tempora...

Echipele semănau, ca alcătuire, cu cele de azi. Ele îi aveau pe *„gli innanzi"*, cei care încercau să introducă *„il palone"* în terenul adversarilor, adică înaintașii, pe *gli sconciatorii*, un fel de fundași, care aveau misiunea să incomodeze înaintarea adversă. Existau și *gli datori in dietro*, mijlocași cu funcții de apărare și de susținere a atacului.

Partidele se încheiau cînd *il palone* se pierdea pe umbritele străzi laterale, căzînd în vreo văgăună și cînd înserarea cuprindea marea piață.

Pe lîngă Piața Signoriei, pe o uliță strîmtă, numită sugestiv „Via Calzaioli", funcționa cu sute de ani în urmă o cizmărie (astăzi — culmea ! — este acolo tot un magazin de încălțăminte) și pe zidul gros se vede încă o placă spartă pe care scrie că meșterul Cruzzi lucrează, cu mult meșteșug, încălțări speciale, rezistente și comode, pentru signorii care vor să joace *il calcio*.

Dacă, de bună seamă, *il calcio fiorentino* este unul din strămoșii fotbalului, meșterul Cruzzi poate fi socotit unul din strămoșii lui „Adidas".

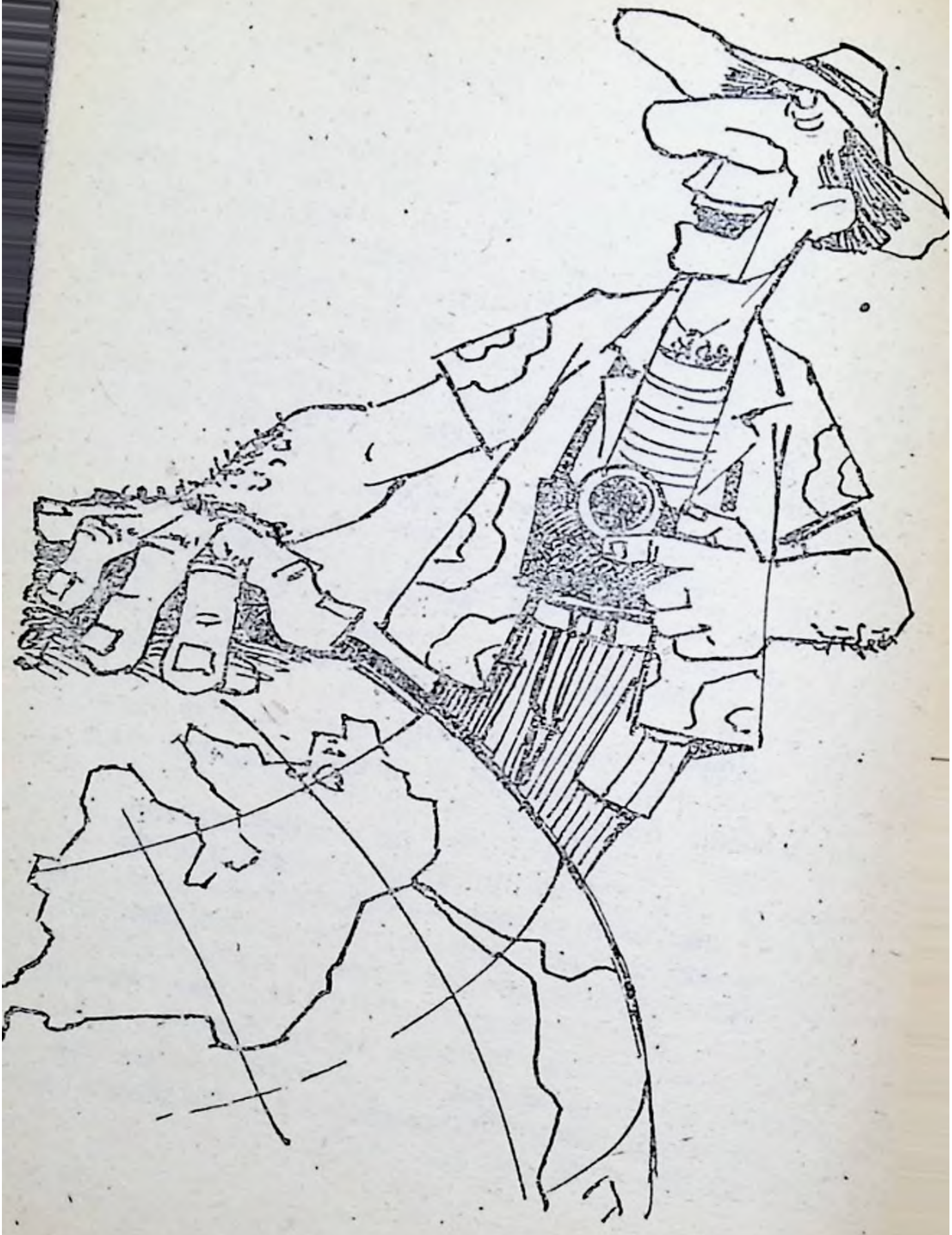

În Italia — își amintește povestitorul — un prieten al meu, Georgică, a pățit o chestie de comă. La coborîrea din trenul ce duce de la Roma la Florența, a luat din greșeală o servietă „Samsonite", exact același model cu a lui.

Ajuns la hotel a deschis-o și în loc de bunurile personale a văzut niște pungi de plastic pline cu praf alb. S-a îngrozit la gîndul că puteau fi droguri, celebra pudră albă. S-a repezit la primul post de poliție arătînd pungile și explicînd proveniența. Polițistul cu care a stat de vorbă le-a dat unui cîine-lup să le miroase, cîinele a început să se scuture și să strănute. I s-au restituit pachetele cu asigurarea că nu sînt droguri.

Georgică s-a întors la hotel neconvins și de frică a aruncat prafurile în chiuvetă, turnînd peste ele apă clocotită.

La scurt timp a fost evacuat din hotel, cu mare tămbălău. În toate camerele au năvălit prin țevile de la chiuvete și de la căzile de baie clăbuci care au inundat literalmente încăperile. Prafurile albe erau detergenți (de foarte bună calitate) cu spumant puternic.

Cînd a terminat relatarea spumoasei aventuri italiene a prietenului său Georgică, marele turist Mohor ne-a trecut în Noua Zeelandă. Eu m-am retras plecînd la masă.

L-am revăzut a doua zi pe plajă, cu o pălărie de pai pe cap, în maieu și șort, cu un aparat-foto atîrnat de gît și cu două siluete din placaj în mînă, pe care erau desenați niște maimuțoi. Striga cît îl ținea gura : „Pozarul ! A venit pozarul !"

Nu l-am abordat, l-am lăsat să se desfășoare și mai tîrziu, cînd am vorbit cu Fane, i-am povestit despre această întîlnire.

— Da, mi-a confirmat Fane, e fotograf. Ieri a fost ziua lui liberă, azi muncește.

— Cît a putut să călătorească omul ăsta, am spus eu cu admirație.

— Nici pînă la Babadag, m-a contrazis Fane. E foarte comod...

— Și-atunci, de unde toate acele minunate povești cu...

— De la marinari. El developează filmele făcute de marinari pe unde se preumblă ei, le face pozele și-i mai descoase. E curios să știe toate cîte sînt prin lumea mare...

Am închis gura și m-am hotărît, în secret, să nu uit nici un amănunt din descrierile pozarului Cătălin Mohor, ca să le pot zice și eu la unii și la alții ca fiind asimilate de mine (personal) la fața locului.

JURNAL DE CREAȚIE IV

(pen-ultima verba)

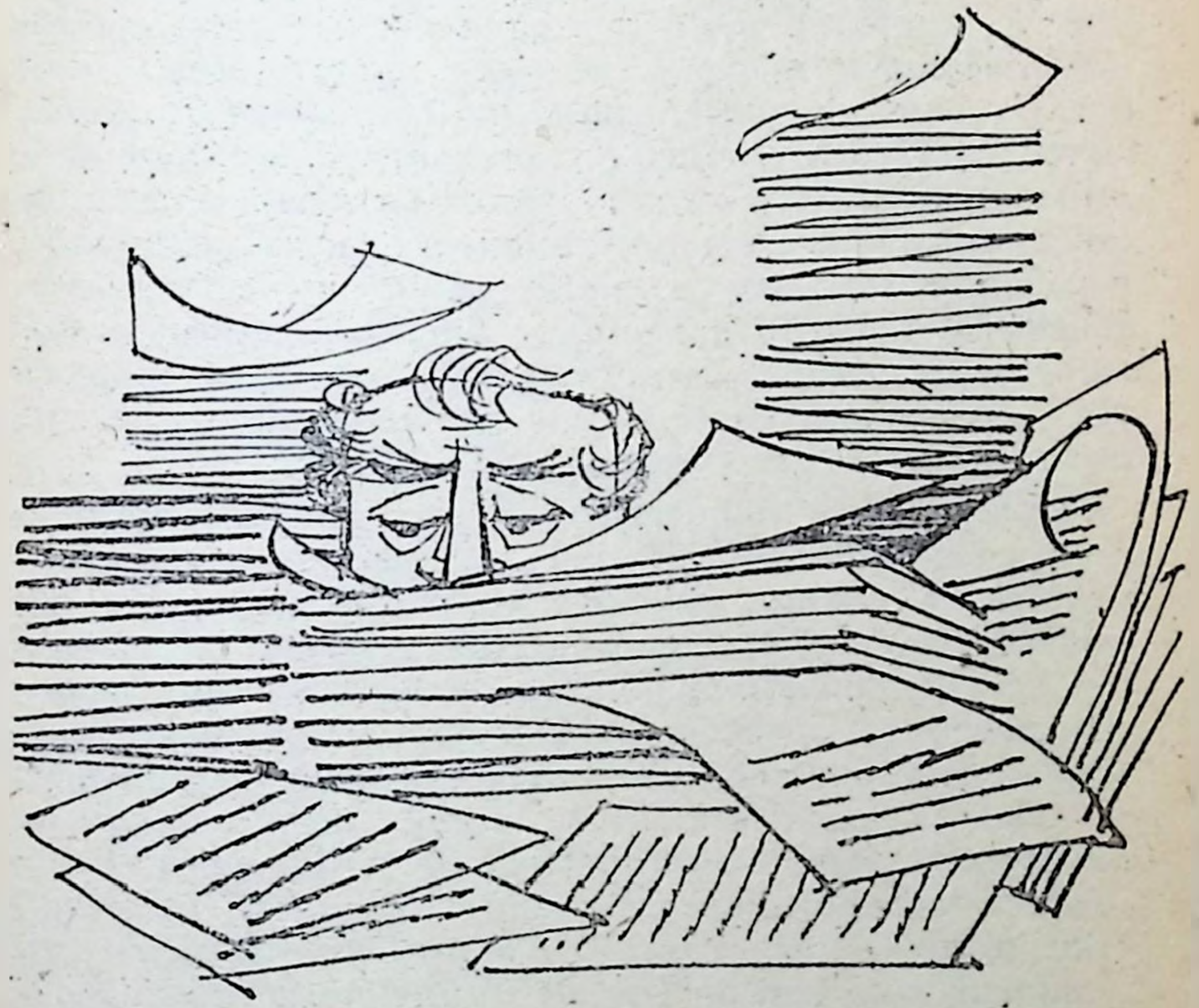

Manuscrisul noului volum de umor zămislit de mine este încheiat. De-acum, noi ne vom despărți. Eu rămîn pe loc, el pleacă la drum lung. Necunoscute sînt căile editurii!

Dacă va apărea, știu bine tot ce urmează. Succes de librărie, telefoane peste telefoane de la diverși (să intervin să capete măcar o jumătate de carte, de sub tejghea), cronici elogioase, semnături la casieria Fondului, invitații la Uniune, pentru a fi prezentat delegaților străini (șampanie, flori, ness), întîlniri cu cititorii, prezentări de carte în orașele mari, bucuria firească, generoasă, a colegilor care din „cupletist ratat" nu mă scoteau, considerația mărită a vecinilor din bloc, icterul factorului poștal, care îmi rătăcește scrisorile, de invidie că el — epigramist tenace — nu este pomenit nici la rubrica periodică: „Exemple de grafomanie".

Înainte însă ca manuscrisul să plece din casă, am procedat ca și în alte împrejurări similare: am supus proza mea (cu un conținut umoristic sever drămuit) dezbaterii publice. Publicul este compus din prieteni devotați și din ceilalți, cunoștințe doldora de lecturi pretențioase, medici curanți specializați în reumatisme și boli digestive, avocați apropiați specializați în divorțuri, fals, uz de fals și plagiat, fete titrate, ahtiate după comicul de situație, dușmani înverșunați ai greșelilor gramaticale și de ortografie, anonimi aleși prin sondaj, înzestrați (sau în curs de înzestrare) cu simțul umorului, cititori pesimiști, suferinzi de triști iremediabile, consultanți

de specialitate în probleme de viață, sport-turism, psihologi, psihiatri și neurologi.

Autorul le-a cerut tuturor o analiză critică directă, tăioasă, fără consolări sau formulări iezuite, imparțialitate, efort de sinteză, curaj demascator. În funcție de aceste criterii, manuscrisul a fost difuzat pentru lectură pre-editorială.

Celor împovărați cu această misiune li s-au creat condiții optime la comunicarea observațiilor, întrucît autorul a organizat o masă tovarășească în cocheta grădină de vară a restaurantului „Brebenelul".

Prezența bună, atmosfera propice.

Nea Ambrozie Măgherușan, fost grefier de ședință, a propus redactarea unei minute, un rezumat al referatelor susținute oral, pe care autorul să-l poată studia cu mare atenție și deosebită plăcere.

Redăm mai jos textul (fragment) al acestei minute :

„Astăzi, data... pe rol judecarea manuscrisului Paznic la muzeul de umor.

Ordinea de zi.

Punctul unu : țuici, trei măsline per cap mesean, feliuță brînză albă, formar gumă de cerneală.

Punctul doi : discuții. Din partea comisiei publice de la masa noastră, ia cuvîntul tînărul intelectual Biju Capdegîs, ca să arate asistenței originea cuvîntului comic. Zice că vine din franțuzescul cornique, latinescul comicus și grecescul kómikos. Îl acuză pe autor (sau îl laudă, n-am înțeles bine) pentru comic bonom și comic buf. Cere circumstanțe atenuante pentru nu-ș' ce neglijențe stilistice și-un potop de virgule, scuzîndu-l pe incriminat că și-a terminat studiile tîrziu, prea tîrziu, la fără frecvență. Propune să vină chifteluțele.

În timp ce scriitorul nostru drag se sfădea cu personalul restaurantului pentru lipsa muștarului, de neînlocuit în anturajul chiftelușelor calde, se înscrie la cuvînt, atenționînd prin bătăi drastice cu paharul în

marginea farfuriei, duduia Lavinica Turcoaz. Se jură cu mîna pe poșeta-plic că maestrul D.M. are haz cît să umpli-ochi o coloană de basculante, tonaj mare. De la Eschil nu s-a pomenit o lucrare așa de solidă. (Parcă Eschil a zis sau ceva ce se termină în -ide sau -fan; nu se auzea bine, deoarece tocmai își aranja părul și ținea o agrafă între dinți.)

Declară liberă și nesilită de nimeni că nu va putea să uite nici pe lumea de după monologul dramatic al lui Gica din Refacerea *vieții. O imită, de nemaipomenit: «...Sînt în divorț în ultima fază, pe motiv că el era contabil, dar n-avea buletin de București. Altfel, n-am nimic să-i reproșez, mă iubea ca dementul, îmi scria numele peste tot, de durere și dragoste sinceră. Pe unde mă duceam, vedeam scris pe ziduri :* Gica, Gica, Gica... *Dar eu în spațiu nu puteam să-l iau, pentru că ședeam cu celălalt fost soț al meu în același apartament, eu o cameră și el o cameră și apartamentul era pe numele fostei lui soții de-a doua și care m-a acceptat acolo din motiv că mă stima prea mult, mai ales de cînd am părăsit-o.»*

Are talent la imitație, zălitata asta de Lavinica. A optat pentru ciocnirea primului pahar de vinul casei, în cinstea marelui scriitor, contemporanul nostru. S-au băut cîte două rînduri de șprițuri. Eu deloc, fiindcă scriu cu mîna dreaptă și stînga mi-a amorțit. Cine va parcurge aceste rînduri, va înțelege prin ce am trecut.

Unii au aplaudat, alții au făcut pe morții-n păpușoi, o debarasoare a schimbat fața de masă pe care a udat-o cu lacrimile ei. Emoția i s-a cauzat în momentul cînd s-a produs Lavinica. Eu am cîntat de trei ori «Mulți ani trăiască!» pentru satiricul fără seamăn din capul mesei noastre. Maestrul inculpat, culmea, nu s-a bucurat și a somat-o pe antevorbitoare ca altă dată să-și pună fermoar la gură. Nu din cartea lui a citat ea, ci din Boul și viteii *a lui Ion Băieșu.*

Inculpata a declarat, în apărare, că au mai dat și alții iama prin cărțile lui Băieșu, care — om pașnic — nu s-a constituit încă în parte civilă.

S-a așternut o liniște de n-auzeai nici musca, pînă cînd ospătarul a spart gheața. Cu minerul de la tirbușon, căci, vorba lui, la vinul din vrabieră, dacă i-ai fi dat un praf de scorțișoară, jurai că-l bei fiert. Ospătarul a început să ne numere cu glas tare, în vederea repartizării viitoarelor fripturi, dar maestrul umorist — partea lezată — a amînat comanda și l-a evacuat pe ospătar din ședință. El a informat instanța că nu pupăm nici o friptură pînă nu apare tovarășul Dudu Păun, bibliotecar șef, om instruit, mama cărților. El va avea cuvîntul cel mai greu asupra manuscrisului în dezbatere.

O voce din public a comentat, anarhic, că dacă tovarășul Dudu Păun, cu nasul lui fin, te validează scriitor, nu mai pleci din sînul creatorilor, decît... pe drumul care duce la Străulești II. Ospătarul a trecut pe lîngă noi cu un cașcaval pané, în drum spre altă boxă. Părțile de la masa noastră au început să freamăte ; ba unul mai nedisciplinat a întrebat-o pe debarasoare : «Ce fel de grătar mai aveți ?» Ea a zis : «De tablă !»

Discuțiile în cadru organizat au fost reluate prin apariția la bară a prietenului meu, Niță P. Niță, proaspăt inspector la rulotele pentru achiziții de hîrtie și metale casnice, care a anunțat în plen că și-a comandat pe banii lui un cîrnat cu cartofi prăjiți, dintr-un nou soi denumit pe scurt cartofi-boabe, specialitatea casei. Pînă la venirea comenzii, prietenul Niță a luat la mînă manuscrisul — corp delict. L-a certat pe autor, ca la ușa cortului, pentru că de ce n-a speculat marea găselniță din titlu, aceea cu funcția de paznic ?

O vînă epică din care se putea suge la nesfîrșit literatură serioasă. De ce nu s-a vorbit despre organizarea

— din punct de vedere pază — a muzeului de umor? În ce condiții de securitate sînt ținute manuscrisele, cărțile rare, corespondența umoriștilor cu alți umoriști sau cu victimele lor, certificate medicale, rețete, pomezi, bandaje, fragmente de gips și atele care i-au sprijinit pe umoriști de-a lungul timpului, cînd au fost răsplătiți contondent de către cei vizați; obiecte personale ale satiricilor, cum ar fi: bărbi false, peruci, petice negre pentru ochi, ochelari fumurii, căști de protecție și altele care le-au facilitat trecerea prin lume, prin metoda «incognito». Din carte nu trebuie să lipsească un releveu al clădirii muzeului, planul de evacuare în caz de incendiu, lista dotărilor cu ustensile P.C.I., repartizarea tulumbelor la efectivul de intervenționiști, traseul de patrulare al paznicului, atribuțiunile de control și verificare ale acestuia în grafic orar. Un astfel de expozeu captivant ar fi tăiat răsuflarea cititorului. De-abia după asta să urmeze analiza stărilor sufletești ale paznicului, răspunderea lui în fața generației actuale, pentru apărarea avutului umoristic. Ura lui dreaptă, de om simplu și necăjit, împotriva hoților de glume (e adevărat că din ce în ce mai rari) și încleștarea lui cu tăvălugul somnului corupător, mai ales cînd face post fix lîngă zidul camerei în care sînt expuse diverse varietăți distractive. Se știe — aici s-a înfierbîntat Niță P. Niță — că viața alăptează fără părtinire două fiice gemene, comedia și tragedia. Și dac-ai ajuns să descoperi acest chichirez formidabil, tu sărman pălmaș în cîmpul literelor, tragi de idee ca de cureaua pentru ascuțit briciul.

În sediul muzeului de umor sînt bufonade, bastonade, pantalonade, feste, caricaturi, vorbe de duh și luări peste picior. Afară e omul care poate suferă în tăcere de varice, patrulează, patrulează, merge și tace. Sub bolțile muzeului se învîrtejesc hohotele de rîs, afară o lacrimă

spînzură de pleoapă, ca scafandrul de tubul său de aer. Dacă mai punem pe deasupra și faptul că paznicul are acasă o ființă dragă, pe Cipa, o cățelușă bolnavă de căderea progresivă a părului și care toată noaptea visează oase cu măduvă, scheunînd de-i apucă jalea pe vecini, aceștia îmbulzindu-se să-i bage pe sub ușă mici tablete de șorici fiert în analcid, înțelegem drama cu toată complexitatea ei.

Dar el, paznicul, stă imperturbabil la post pe orice vreme, fie bună, fie rea. Să lăsăm teoria lui Forster cu homo-fictus, *cu personaje plate sau rotunde și să ne agățăm, cu ghearele inspirației și dinții talentului, de omul viu, cu avatarurile și dilemele lui existențiale pe care le insuflă mersul pe jos, în noapte.*

(Niță P. Niță a luat-o prea pe radical, da' nici eu nu mă las, țin aproape !)

Instanța asculta cu gura căscată, cînd deodată vorbitorul a fost trăsnit de adierea usturoiată a cîrnatului pe care ospătarul i l-a avansat în față. Opintindu-se în mînerul furculiței, Nițulică l-a prevenit pe autor că e pasibil de dispreț, dacă-l pune dracu' să scrie despre vreun sistem de alarmă în legătură cu muzeul de umor. Este singurul tip de muzeu din lume care n-are nevoie de așa ceva. În cazul că se atentează la exponate de valoare se vor auzi negreșit chirăielile și hohotele homerice de rîs ale hoțului. Dacă nu se aud rîsete, înseamnă că cine știe ce găinar șterpelește vreo nerozie și atîta pagubă-n ciuperci ! Nici nu merită să sesizezi organul de urmărire.

Drept pentru care am dresat prezenta minută, că a venit tovarășul Dudu Păun, e speranță de friptane și nu vreau să rămîn fără de tacîm. Încheiată într-un singur exemplar.

Pentru conformitate, Ambrozie Măgherușan, fost auxiliar de magistrat.“

Acum, pune-te în locul meu, drag cititor, și spune-mi ce concluzii se pot desprinde din luările de cuvînt consemnate în minuța de mai sus ?

Noroc că a venit Dudu Păun, de la care așteptam observații judicioase, logice și la obiect.

Prezența lui a impus. Rumoarea a scăzut, oamenii și-au rectificat ținuta. Fără să amîne, fără ifose, el a scos din buzunar o agendă micuță, a deschis-o și mi-a vorbit (cu un zîmbet lipit pe față, pentru atenuarea asprimii unor păreri) despre inconsecvențele mele stilistice, erori de topică, dialoguri simpliste, descrieri primitive ale personajelor, ale vestimentației lor, rezultînd un umor căznit ; despre un anume manierism, non-literatură, repetarea unor ticuri verbale — scontînd pe un efect comic care nu se produce —, agramatisme voite, care prin acumulare nu mai amuză, mize în registru minor, aglomerare de locuri comune, pagini grăbite și, în consecință, realizate sub semnul facilului. „Umorul trebuie citit serios și... foarte atent", a spus la un moment dat și ne-a privit plin de o severă indulgență.

„În rest — a încheiat Dudu — dacă prietenul nostru revine meticulos asupra manuscrisului, își poate asuma riscul apariției numelui său pe copertă. Altfel, se oferă criticii posibilitatea unor aprecieri deloc măgulitoare și pe bună dreptate..."

L-am ascultat atent și receptiv pe Dudu Păun, dar ultima lui remarcă nu m-a alarmat. Pericolul apariției unor recenzii sau cronici la o carte de umor este aproape exclus.

Rigoarea și echilibrul observațiilor lui Dudu au fost o impresie excelentă la masă. El a devenit vedeta întîlnirii. Toți l-au înconjurat cu simpatie, oferindu-și prietenia și cerînd-o în schimb pe a bibliotecarului. La alimentarea acestor efuziuni a contribuit și funcția lui, datorită căreia se putea spera în procurarea unor cărți

deosebite, de indiscutabilă valoare, dispărute fulgerător din circuitul de difuzare.

Prietenul meu naviga dibaci printre capcane, avînd darul (de invidiat) să lase impresia că totul e posibil, fără ca el să promită sau să se angajeze.

Singura care nu s-a lăsat amăgită a fost Lavinica. Ea a atacat cu artileria grea a vicleşugurilor din dotarea femeilor descurcăreţe.

— Să ştiţi, domnu' Păun, că spiciul *dumneavoastră de nivel academic m-a capacitat în mod preponderent. Atîta suflu analitic !... Vă rog să mă credeţi, existenţa mea decurge într-o lume de intelectuali ai turnurilor de fildeş. Nici Ionescu, şeful mare de la... înţelegeţi care Ionescu... nu are concizia dumneavoastră.*

(Aici se impun cîteva detalii. Duduia Lavinica este genul de persoană — dacă ar fi singura ! — care nu poate scoate trei vorbe fără să se refere la funcţia cuiva din imediata ei apropiere şi strecoară, insidios, impresia că se are cu respectivul ca fratele cu sora sau, mai plastic spus, ca bărbatul femeii urîte cu prietena frumoasă a nevestei.

Nici măcar nu se putea afirma că este o avidă şi interesată cultivatoare de relaţii. O fascinau funcţiile. Nu se putea referi la nimeni dintre cunoscuţii săi, folosindu-se doar de nume. Aceştia erau : Ninel, inginerul şef, Gusti, directorul general, Petrică, şeful agenţiei din arhipelagul Faiocan, Doruleţ, profesorul universitar de la „neuro", Nelu Nebunelu', pilotul comandant de pe nava transcontinentală, sau, în cel mai rău caz, Manon, mîna dreaptă a ministrului.)

Funcţiile prietenilor Lavinicei, înşirate la urechea primitoare a lui Dudu Păun, erau prea suficiente pentru completarea schemelor la vreo opt-nouă ministere şi vreo patru-cinci instituţii centrale importante.

Totuşi, Lavinica n-a produs asupra bibliotecarului impresia scontată şi, cînd acesta a ajuns să frîngă între

degete a cincisprezecea scobitoare, a schimbat macazul, plonjînd în copaia cu minimelodrame personale, scoţîndu-le la vedere cum întinzi rufele pe balcon.

— Unu şi cu una fac doi, domnu' Păun ! Discernămîntul meu îmi spune că sînteţi genul de bărbat superior, monarh despotic în imperiul tăcut al cărţilor, care degajă un magnetism hipnotic, pe termen lung, pentru orice tînără de factură intelectuală. De fapt sînteţi un dar la care rîvneşte orice femeie, ancorată sclid în realitate. Eu am avut înclinaţie pentru acest soi rar de bărbaţi selipitori, dar norocul m-a fentat. Fostul meu prieten, deşi cercetător principal cu perspective inimaginabile, un om salon din multe puncte de vedere, era burduşit cu informaţi culturale ca un „Nouveau petit Larousse" ambulant, dar ce folos ? Privea femeia numai din unghi orizontal. Se pasiona după cantitate, în detrimentul calităţii şi l-am surprins într-o seară, după ce epuizase telefoanele din agendă, făcînd o curte asiduă robotului de la ora exactă. Brînză bună în burduf de cîine.

Logoreea Lavinicei a fost stopată de venirea la masă a mult aşteptatelor fripturi. Se răciseră, în schimb erau tari ca nişte olane de pe acoperiş.

Trebuie să spun că eu rămăsesem stingher la masă, înstrăinat, aveam impresia că deranjez şi m-am întreţinut cîteva minute despre fotbal cu toboşarul orchestrei, venit mai devreme să-şi instaleze instrumentele de percuţie şi persecuţie. (Ah, slăbiciunea asta a mea pentru calamburul ieftin !)

Cînd am ajuns la cafele, s-a nimerit întîmplător prin grădină un alt amic al meu, Zaharia, şef de raion radiotele şi aparate muzicale, la un mare magazin.

L-am prezentat simplu : „El e Zaharia, amicul meu !" Duduia Lavinica a ţinut morţiş să afle cu ce se ocupă acest amic al meu. Nu s-a declarat satisfăcută decît după ce a primit lămuriri pe larg.

M-am bucurat (am un caracter schimbător) că Dudu Păun a căzut în dizgrație și că tovarășii mei de masă, primii mei cititori fideli, au prăvălit peste Zaharia o avalanșă de întrebări. Îți trebuia minimum doi ani ca să răspunzi succint la toate.

Cum e cu „Telecolorul" ?... Cît sînt de competitive mini-rakurile, acelea negre ?... Cînd se mai aduc liniile „Tehnoton", cu picup, tuner, stație și deck ?... Cîți wați au la ieșire noile boxe fără capac ?... Care casetofon de mașină e mai bun, „Stela" sau „Corina" ?... Cînd mai vin antene de cameră ?... Unde se mai pot găsi lămpi P.L. 500 ?... Cum merg noile telefoane cu claviatură, expuse la vînzare și pe care ca să le cumperi trebuie să vii cu un furgonet de adeverințe ?...

Văzînd că Zaharia nu poate fi deturnat din centrul atenției, Dudu Păun s-a scuzat că e de gardă (n-a spus nici unde, nici la cine) și-a plecat.

Bineînțeles că și eu eram rămas pe tușă, nu vorbea cu mine nici pisica din grădina restaurantului. Este riscul apartenenței la un mediu prea elevat.

Orchestra a dat primul semnal, Lavinica s-a ridicat ca la comandă și ne-a amenințat că fuge după Dudu Păun, care și-a uitat agenda pe masă, deschisă la pagina în care se explicau sensurile conotative ale unor cuvinte din proza mea, plus alte însemnări despre conotație și denotație.

Am rămas între noi bărbații. Sticlele goale din jurul frapierei se înmulțeau în progresie aritmetică, apa minerală se terminase (spre marele meu regret), setea era în creștere. Se bea sec, cu aplicație. Niță P. Niță, aghesmuit pînă la punctul de arțag, m-a luat în tărbacă :

— Ascultă, mă, maistre, mă ! Dacă te mai iei de paznici, te duc cu mîna mea la muzeu și te expun ca mumie străveche, înfășurată în bandaje ! Nu mai ai pe cine să moralizezi, element eliptic de caracter !

Mi-a luat apărarea nenea Ambrozie :

— Niţă, mocoşan ai fost, mocoşan ai rămas. Şi fără pic de orientare. Dacă ai ceva de zis contra, aşteaptă şi tu să facă omul plata. După care poţi să-l penalizezi cum îţi vine la gură. Un pic de cherestea, zău !...

Restul asistenţei a continuat să se gudure pe lîngă Zaharia, mai ales că acesta — un inconştient — s-a apucat să se laude cu relaţiile lui printre colegii de la alte unităţi.

Drama însingurării avea să-l atingă şi pe el, în curînd. După un program muzical, cu şlagăre de ultimă oră cîntate con tutta forza, *propagîndu-se în jur zgomote identice cu deraierea unui tren lung, în măruntaiele unui munte de sticlă, o voce bine timbrată a anunţat în difuzoare :*

— Cîntă pentru dumneavoastră cunoscuta solistă de muzică uşoară Benedicta Ţeţu.

A irupt în scenă o creatură plină de viaţă, care a făcut un şir de mătănii, drept mulţumire pentru nişte aplauze inexistente. Era costumată în ienicer. Şalvari, bluză largă, la gît un lanţ gros, de care atîrna cornul unui animal neidentificabil. Tunsoarea ei amintea de mult încercatul Papillon.

Secţia ritmică a intrat în producţie şi „ienicerul" a sărit în sus, strigînd : „Hei, hei, hei !" Ţopăia pe scîndură, ca pe spinarea unui taur înţepat de picadori. Bătînd din palme şi îndemnînd stimaţii consumatori să facă la fel, a prins să ne dezmierde cu versurile cîntecului :

„Tu ai plecat din viaţa mea,
Pe tine nu te pot uita
Păstrez în ochi figura ta,
Chiar dacă nu-ţi va mai păsa"

Refren :

„Iubitul meu, iubitul meu
Sufletu-mi este tot mai greu,
Să te rechem nu îndrăznesc,
Mă zbucium și mă ofilesc."

Se zbuciuma, forțînd structura „boogie" și mi-a plăcut cîtă exuberanță, cît entuziasm debordant era în dansul ei năvalnic. Era cu ochi și cu sprîncene că acel iubit n-a fost un om de omenie. Altfel nu s-ar fi bucurat, săraca, atît de sincer.

După un scurt program primit de public ca pe o sancțiune bine meritată a fugit, zăludă, făcînd semne asiguratoare că revine, cu toate că nimeni n-a insistat.

Nu mai țin minte cine s-a dus după ea și a invitat-o la masa noastră. A venit, a refuzat paharul cu vin călduț și s-a mulțumit doar cu felia mea de tort. Eram singurul care nu apucase s-o mănînce. S-a oferit, pe urmă, să ne „știricească" (termenul îi aparține) ce mai e nou prin lumea muzicii ușoare.

Ciripitul ei a avut pentru mine efectul lămîii arătate suflătorilor de la alămuri, în momentul începerii concertului.

Ceilalți erau încîntați. Pînă și eu am avut o bucurie, pentru că la Zaharia nu se mai uita nimeni, nici cît la o musculiță bețivă, aruncată din pahar cu unghia.

Fără să mă simtă cineva, într-atît erau amicii mei acaparați de farmecul șantezei, am făcut plata și m-am ridicat să plec. Discret, decent. L-am întrebat, la ureche, pe Zaharia unde-mi sînt manuscrisul și copiile ?

Mi-a spus. Într-un elan de generozitate, Biju Capdegîs, primul referent, le-a dăruit unei micuțe vînzătoare de sîmburi de floare, rezolvîndu-i astfel problema, tot mai complicată, a ambalajului.

Zaharia a avut ideea să mă duc în prima duminică pe stadion, sînt două meciuri-cheie, bănuind că o pot în-

tîlni în zonă pe vînzătoarea ambulantă. Prin urmare, aș putea recupera parțial manuscrisul de la consumatorii de bomboane agricole, fără pretenții absurde privind mărimea, forma și ordinea paginilor recuperate.

Am plecat pîș-pîș. Mă simțeam ușurat (în buzunare nu mai aveam decît batista, cheile și buletinul) și abia așteptam, cuprins de un vesel neastîmpăr, să-i dau de veste bunei doamne Dorela, colaboratoarea mea, că dactilografiem tot, tot, tot, de la început.

Nu știu de ce, m-am tot chinuit pe drum — obsesie minoră — să-mi amintesc un cîntecel banal cu „O fată mai găsești, dar un prieten, greu...“

SCRISORI PENTRU VACANȚELE DE TOAMNĂ

Isabela era fericită că pleacă la Cheia într-un septembrie feeric și că Miki o poate însoți, fără să se expună unei primiri ostile. Tanti Mira i-a telefonat că a pregătit o cameră pentru ei doi. Era pentru prima oară cînd dificila tanti Mira îl accepta pe Miki în vizită cu Isabela.

Făcînd ultimul control al bagajelor, Isabela s-a hotărît să ia la munte vraful de scrisori primite de la diverși (de-a lungul timpului), cărora, dintr-o pricină sau alta, nu a apucat să le răspundă, cu toate că și-a propus adesea. În sfîrșit, la munte va avea și liniște și timp necesar. Miki nu o va stingheri, știa bine cît îi place lui să hoinărească în natură, după ce aproape un an au stat închiși amîndoi într-un cub de beton, la bloc, din care au ieșit numai pentru activitățile cotidiene, de rutină.

Pachetul cu scrisori a fost pus în geamantan, la loc vizibil.

Pînă la Cheia i-a dus o prietenă a Isabelei cu mașina și, pe drum, Miki a reconfirmat (dacă mai era nevoie ?) că este o ființă discretă și cu tact, care înțelege să nu se amestece în sporovăiala cucoanelor.

Au ajuns cu bine și prietena cu mașina a plecat mai departe spre Brașov. Isabela aștepta întîlnirea între tanti Mira și Miki, cu o ușoară strîngere de inimă. S-a dovedit că n-a avut motive întemeiate. Totul a decurs fără efuziuni, dar și fără incidente neplăcute. Tanti Mira

și Miki s-au ignorat reciproc, un avantaj pentru evoluția calmă a relațiilor ulterioare.

Primele zile au fost frumoase și voioase, ca într-un basm de uz preșcolar. Isabela plutea între al 9-lea și al 11-lea cer. Miki s-a purtat afectuos cu ea, fără nazurile obișnuite, fără întîrzieri pe străzi, fără împrieteniri spontane cu elemente suspecte de carențe educaționale, fără să o deranjeze pe gazdă sau pe vecini. O comportare civilizată, care a făcut impresie pe măsură.

A patra zi, Isabela a dedicat-o corespondenței. O zi cu un cer de-o limpezime tulburătoare, cînd Ciucașul putea participa la orice concurs internațional de frumusețe montană. În drumul lui spre asfințit, soarele a zăbovit deasupra casei lor și s-a spînzurat de antena televizorului.

Isabela și-a preparat cele necesare scrisului și l-a rugat cu glas vinovat pe Miki s-o lase singură, ca să poată lichida — o dată pentru totdeauna — niște contacte epistolare acum inoportune, de fapt o despărțire radicală de trecut în favoarea unei vieți armonioase, întemeiată pe sentimente definitive, lîngă Miki al ei.

Acesta a înțeles și a părăsit camera îngîndurat, dar cu bărbătească demnitate.

Scrisorile au fost răsfirate pe masă și Isabela ezita pe care s-o citească prima, în vederea unui răspuns fără echivoc.

Ca fiecare femeie a fost curtată, a flirtat, a contractat prietenii, transformate uneori în legături sentimentale, a avut admiratori, a avut adoratori, a primit propuneri de mariaj, dar întotdeauna un simț special a oprit-o să facă pasul hotărîtor, înlăturînd în timp util surprizele dezagreabile ce puteau veni de la cei care i-au cerut să-și unească viața cu a lor.

A fost precaută, intuitivă, controlată, a reușit să-și cenzureze entuziasmele facile, neîncrezătoare și poate

un pic fricoasă. Desigur, uneori a regretat, alteori a avut incertitudini, nostalgii, dar şi-a păstrat intactă libertatea de mişcare. Cu alte cuvinte, şi-a pus la păstrare planurile de viitor, între speranţe frumos împăturite.

S-a putut şi se poate trăi fără verighetă. În fond, romanii au inventat acest inel subţire ca pe un semn al dragostei reciproce, nu neapărat întărită printr-un contract parafat. Exista în vremea lor credinţa că pe degetul inelar de la mîna stîngă este un nerv care vine de la inimă. Deci, nu înseamnă că vine de la inimă şi se duce în mod obligatoriu la ofiţerul stării civile, cu deget cu tot.

Este semnificativ că, tot la romani, obiceiul cu sărutul pe gură între soţi exista nu ca o expresie a iubirii, ci era doar o verificare dacă nu cumva femeia a băut vin, acesta fiind un motiv de divorţ.

(Isabela a conspectat într-un blocnotes viaţa romanilor, pînă la detaliul intim.)

Nu este adevărat că de cîte ori o femeie se uită în oglindă, vede un bărbat (cine o fi spus asta ?). Mai bine zis, nu toate femeile au asemenea vedenii.

Ea a rezistat cu verticalitate (variabilă) asaltului masculin, cu inerente mici înfrîngeri, pierderi de arme şi materiale, cedări de teren, replieri şi armistiţii.

Acum a sosit ceasul de bilanţ şi al deciziilor inexorabile, fără drept de recurs. Amintirile ei... ? Monezi retrase din circulaţie, îngrămădite inutil în buzunare.

A desfăcut surescitată prima scrisoare ce i-a căzut sub ochi. Era de la Păstorel Dragotă, un demifilolog (n-a promovat decît doi ani de facultate) pe care l-a cunoscut la muntele de sare de la Slănic-Prahova şi a făcut cu el schimb de informaţii turistice, de impresii şi adrese.

Păstorel i-a scris cu o tristeţe funciară. Citat :

„La ceasul cînd ne-am despărţit, pe lungul drum de întoarcere de la Slănic, plouă peste viaţa mea şi mă consum ineluctabil asemeni muntelui de sare. M-am născut (vai mie !) într-un derapaj şi niciodată n-am să ies din el, pînă ce nu veţi deveni ţărmul meu de linişte.

Mi se pare că ne-am despărţit de o eternitate şi deja am suferit pentru dumneavoastră, atît cît să se poată face din mine, de pe acum, un sanatoriu.

Scriu aceste rînduri cu litere de frică. Mă tem de o respingere, de clipa tragică în care va trebui să-mi iau sufletul şi să-l dau fiarelor sălbatice să mi-l hărtănească. Lăsaţi-mă să vă spun tot, altfel glasul meu va fi măcinat de rugină. Dintr-un om robust ca mine, aţi făcut o moviliţă de durere. Nu-i nimic. Doar lacrima (o ştiu din lecturi multiple) este singura ploaie fierbinte care face să înflorească şi să crească dragostea.

Isabela, pune-mă la încercare aşa cum odinioară a făcut o altă Isabelă (tot regină !) cu Cristofor Columb. Ea l-a stimulat în mod direct : «Navighează cu pînzele larg desfăcute şi dacă pămîntul pe care îl cauţi nu există încă, Dumnezeu îl va crea pentru a-ţi răsplăti îndrăzneala».“

„Ăsta voia să-l trimit în America !“ a gîndit Isabela. I-a răspuns scurt, ca la poşta redacţiei : „Nu mai trimiteţi !“

Altul : Antimon Obadă, un pretendent dîrz care a mers direct la obiect.

„Doamnă, lucrez ca mînuitor de valori, ştiu preţul şi valoarea cuvintelor. Scurt şi cuprinzător : am venit, v-am văzut, v-am plăcut şi vă cer mîna.

Ia să ne cunoaştem noi ceva mai în profunzime. Despre mine poci să vă spui că-s o persoană fără hachiţe, fără defecte majore, în general fără nici un „nonsens“. Dovadă că mă înţeleg cu toată lumea.

Tot ce vă cer e să ţineţi la mine, chiar dacă enorm de puţin şi să facem pasul cu gînd solid. În rest... sănătate să fie !

Nu mă interesează ce stare dotală aveţi. Dacă urmăream avantaje, luam o gestionară de bunuri (şi bunătăţi) care scoate o mie pe zi. Urîtă, recunosc, dar vorba hîtrului care mi-a prezentat-o : «Unde merge mia, merge şi... sluta !»

Nu m-am pretat. Eu pe tine te-am văzut, iartă-mă că te tutuiesc, dar e după datină să fiu per-tu cu viitoarea mea soţie. Presimt că eşti gospodină şi găteşti de-o să mă laşi paf. Ei, ce zici, Bela, nu bem aldămaşul ?"

Isabela a redactat răspunsul în următorii termeni : „Refuz ! Altfel, vă spun sincer domnule Obadă, există riscul să ajung ca eroina din poezia trubadurului provensal anonim (sau trubadurei) pe malul prăpăstios al unei concluzii dureroase : *Sînt gingaşă şi totuşi pătimesc, / căci soţul nu-mi e drag, şi nu-l doresc.* Eu nu vă doresc ca soţ, scurt şi cuprinzător, vorba dumneavoastră. La revedere, pe niciodată !"

Femeia s-a înveselit, gîndindu-se — cu fierbinte speranţă — că domnului Obadă o slută o să-i mănînce viitorul cu frigănele.

În plicul următor se afla mai degrabă un bilet, decît o scrisoare :

„Doamna gîndurilor mele, a fost o seară frumoasă pînă cînd am intrat la cazinou. Eu sînt de vină că am insistat. Mai departe, a fost salutul insinuant al domnului cu ochi albaştri, invitaţia la dans, din priviri, peste umărul meu, acceptarea ta, dansul vostru în care te-ai lipit înfrigurată de el... Sînt convins că v-aţi simţit fiecare inima bătînd în pieptul celuilalt.

În clipa dintre cîntece ai venit la masă şi mi-ai spus cu un aer absent : «Iartă-mă, trecutul...». Te-ai întors

pe ring. Draga mea, ce se întîmplă acum, seamănă mai mult a viitor. Scuză-mă că nu te aştept, dar nu-ţi mai sînt de folos nici cît o umbrelă. Masa e plătită.

Îţi doresc ca ceasul bun să împlinească toate speranţele tale.

Alexandru".

Gîndurile ei s-au întors la seara aceea, cînd a fost trimisă la plimbare (sau la dans) şi a realizat ce bine se potrivesc cuvintele lui Apollinaire pentru colajul ei cu Alexandru : „Iubirea noastră a fost tragică şi mîndră ca masca unui tiran".

Alexandru s-a supărat pentru dansul ei cu Toni. Legătura ei cu Toni s-a sfîrşit tot cu o scrisoare. Rece, lapidară, necruţătoare.

„Amore mio, este adevărat ce ţi-am spus : singurul lucru pe care-l mai am în comun cu soţia mea este adresa. Am căzut de acord amîndoi, în ceasul al doisprezecelea, că sîntem totuşi inseparabili. Te regretă, Anton."

Isabela s-a felicitat, încă o dată, pentru opţiunea ei durabilă de a nu deveni, în veci, soţie. A amestecat cu ambele mîini plicurile de pe masă, ca pe nişte cărţi de joc şi a tras unul la întîmplare. Conţinea o epistolă mai recentă :

„Isabeluţo fără asemănare, am feştelit blazonul şi-mi pun o basculantă de cenuşă în cap. Mea culpa ! În patru labe mă întorc la tine. Toţi avem o boală ; răpciuga mea au fost femeile. Cu Azimioara am dat-o în bară, rău. Indolentă şi mincinoasă cum n-am mai văzut. Să-ţi povestesc ieşirea mea din arenă. Ea, în neglije, cu un kil de cremă pe faţă şi pe mîini, cu o mie de bigudiuri pe cap. (Tot timpul îşi pune părul pe bigudiuri, chipu-

rile să-i stea frumos. Cînd ? Că nu le scoate niciodată.) În loc să mă lase într-ale mele, tot ea cu clonţul mare. C-o fi, c-o păţi, că n-o mai iubesc ca la început, că timpul risipește dragostea precum vîntul turbat funigeii efemeri, că n-am afecte, numai defecte, că n-am încolo... că n-am pe dincolo. I-am spus verde în faţă că, atunci cînd am cunoscut-o, era o femeie îngrijită și atrăgătoare. Foarte repede, mult prea repede, a devenit informă ca o statuie nedezvelită. Că m-am săturat să tot pun mîna pe o femeie mai unsuroasă decît hîrtia de la halva.

Crede-mă, Isabela, nu-ţi exagerez, s-a lăţit așa de tare, încît poţi să maschezi cu ea Arcul de Triumf.

Precis ai să mă întrebi de ce este mincinoasă ! Păi, în toiul discuţiei, eu patrulam furibund prin dormitor și, deodată, mă uit pe geam. Cine crezi tu că venea ? Bărbatu-său, despre care mi-a spus că vine după 9 și era de-abia 7 și 10.

Am plecat urgent în ciorapi, dar pentru totdeauna.

Să nu mă cerţi și tu acum. Ţii minte cum m-am prezentat în ziua cunoștinţei noastre ? «Domnișoară, mă numesc Bebe Armășescu. Dumneavoastră îmi puteţi spune : iubitule ! Așa ai făcut. Mi-e dor să-mi mai spui la fel. Nu mă asupri. Cheamă-mă !...»“

Ăsta a fost Bebe. O pușlama simpatică și nestatornică, dar cu un zîmbet alături de care merita să înșiri cuvinte colorate. Îl cunoscuse pe fanfaronul acesta dulce, în Piaţa Filantropia, într-o dimineaţă ivită la fereastra dinspre toamnă. Tocmai alegea niște legume de pe o tarabă, cînd a apărut un tînăr suplu, spilcuit (haină de buret albastru, cămașă albă, guler răsfrînt, pantalon fresco, gri deschis). Avea părul castaniu, ondulat, ochi verzi cu strălucire înșelătoare și o gură făcută pentru minciuni care întotdeauna se iartă.

Şi-a cerut scuze că o inoportunează, dar era un caz de forţă majoră. Pe scurt, s-a hotărît să-şi facă singur o supă şi habar n-avea ce trebuie să cumpere.

Isabela s-a înduioşat de atîta ingenuitate. Şi pe urmă, cărei femei nu-i place să-şi etaleze competenţa culinară ? S-a grăbit să-l pună în temă, căzînd în capcană.

— Uitaţi, legăturile acelea sînt cu zarzavat de supă. Morcovi, pătrunjel, păstîrnac. Puteţi lua şi-o ceapă. Vreţi să faceţi supa doar cu zarzavaturi ?

— Preconizez una mai complexă. Am să văd, în orice caz vă mulţumesc pentru gentileţea dumneavoastră...

A aruncat cîţiva lei pe tarabă, a luat zarzavatul şi-a plecat.

Isabelei i-a părut rău că el nu i-a cerut reţeta ghiveciului călugăresc. Ar fi stat mai mult împreună, pînă să-l edifice.

L-a reîntîlnit la ieşirea din piaţă, a venit direct la ea.

— Domnişoară, cer clemenţă. Am abuzat de bunăvoinţa dumneavoastră şi ca un nesimţit nici nu m-am prezentat. Sînt inginerul Bebe Armăşescu, dar îmi puteţi spune : iubitule !

Isabela i-a întins mîna :

— Mă numesc Isabela Istrate, domnule Armăşescu...

El s-a oferit imediat să-i preia sacoşa, scutind-o de greutate.

— Vreau să vă propun ceva. Serviciu contra serviciu. M-aţi învăţat ce zarzavaturi să cumpăr şi eu mă simt obligat să vă conduc acasă cu maşina mea. Poate pe drum mă învăţaţi şi cum să confecţionez supa. Cînd pun mîna pe un vas de bucătărie, mă simt ca la intrarea într-un labirint. Cu Minotaurul după mine... În orice caz, nu se făcea să vă căraţi singură sacoşele.

Isabela a vrut să-l refuze politicos, dar pînă s-o facă au ajuns lîngă maşină şi el i-a deschis portiera. Maşina

a pornit anevoie, prilej pentru o remarcă maliţioasă a Isabelei :

— Probabil, acest model de automobil a fost lansat imediat după potopul lui Noe...

Bebe s-a dovedit receptiv.

— Aveţi dreptate, am să-mi vînd rabla asta de maşină şi am să-mi iau o cravată ca lumea.

În continuare au legat o conversaţie uşoară, acidulată (bule de sifon) şi el a oprit maşina pe o alee străjuită de castani în care agonizau frunzele bolnave de gălbinare. Bebe a tăcut melancolic şi cînd o frunză moartă s-a lipit pe parbriz, l-a citat pe Bacovia : «O frunză s-a lăsat pe o mînă-ntinsă care cere...»

Ea a fost prinsă de un acces de veselie, nepotrivit momentului.

— Am fost aşa de comic ? a ricanat Bebe.

— Nu, dar mi-am adus aminte că la urcarea în maşină ai lăsat sacoşele pe trotuar.

— Vă despăgubesc cu propriul meu zarzavat de supă şi vă invit la restaurant...

Au prînzit la „Debarcader", pe malul lacului. După masă, la ţigară, Bebe a căzut pe gînduri. A privit-o ţintă, i-a expediat în nas un colăcel-de-fum albăstrui şi a declarat grav :

— Noi doi am ratat o mare şansă. Dacă aţi fi fost Constanza, sclava lui Selim-Paşa, şi eu Belmonte, cel iubit de dumneavoastră, Mozart n-ar mai fi avut nevoie de libret. „Răpirea din Serai" ne-ar fi fost dedicată întru eternitate.

— Nimic mai simplu. Îmi schimb numele, mă las în voia turcilor şi vii să mă salvezi...

— N-aş putea să vă salvez mîine seară, din faţă de la cinema „Scala" ?

— Bine, salvează-mă ! Pe la şapte, îţi convine ?

— Ordinul nu se discută...

Odată întîlnirea perfectată, s-au lăsat desfătaţi de cîntecul cam confuz al unui lăutar facultativ, despre care se spunea că a făcut avere numai pentru că oamenii îi dădeau bani cu ghiotura cînd punea mîna pe arcuș. Să tacă !

Au urmat niște luni de vise aurii. Isabela s-a convins că Bebe este „un amor". Adorabil chiar și în momentele de infidelitate, pe care nu le ascundea. Era atît de bogat în calităţi, încît își putea permite luxul sincerităţii.

N-o deranjau (decît uneori) escapadele sale.

La un reproș tandru pe care i l-a făcut într-o dimineaţă, Bebe i-a răspuns cu vorbele împrumutate de la Romain Gary : «Mă-ntorc mereu la ţărmul tău, ca bărcile pescarilor ce aduc asfinţitul în năvoade...»

Întoarceri în zori, cînd Bebe o fixa trufaș, ca un cavaler al nedreptăţii și dădea perdelele în lături, ca să-i poată striga soarelui : „Bună dimineaţa, Isabela !"

Odată, în minutul acela de adevăr (răstignit în timpul tuturor îndrăgostiţilor) Bebe i-a mărturisit că n-a fost întotdeauna un uşuratic, că nu e întotdeauna mulţumit de viaţa pe care o duce (dimpotrivă !), dar, bineînţeles, o femeie a făcut din el un fluture hoinar, pe flori din patru anotimpuri. Această femeie a fost prima lui soţie. O iubea fără limite și o înșela cu măsură.

— Nu știi cu cîte menajamente o tratam, s-a plîns Bebe. Aveam tot timpul asupra mea un minicasetofon, pe care am imprimat zgomote de utilaje grele din uzină. Cînd întîrziam la cîte o prietenă de ocazie, o sunam, puneam casetofonul lîngă microfonul telefonului și eu ţipam ca din peșteră : «Alo, Micșunica, eu sînt, Bebe. Te sun tot de la fabrică. Nu pot pleca încă. Tu culcă-te, tezaurul meu adorat...»

Auzeam în receptor lătrăturile caraghioase ale căţelului nostru, Gulie, care, de cîte ori suna telefonul, reacţiona de parcă ar fi avut în faţă o pisică subnutrită.

Am aflat, printr-un nefericit concurs de împrejurări, că și ea lucra tot cu casetofonul. Imprimase lătrăturile lui Gulie și cînd vorbea cu mine dădea drumul la bandă. În acest timp, bietul Gulie era închis în debara și doamna se drăgălea cu un profesor de natație. Asta m-a revoltat la culme, mi s-a părut abominabil să închizi un cățel, doar ceva mai mare decît o veveriță, într-o carceră fără aer, într-o beznă de nepătruns. Inuman !

De atunci am radiat din vocabularul meu cuvîntul : «credință». Viața este o polcă pe furate, cum bine a spus un ilustru filosof.

— Cine ? a vrut Isabela să schimbe vorba.

— Eu !... N-am avut noroc. Pentru că sîntem acum în anticamera sincerității, am să-ți mai confiez ceva. În afară de Micșunica și de tine, am mai iubit o studentă, Maura. Mică, blondă, zăpăcită, feroce ca o pumă. O poveste de iubire delicată ca o muzică de Chopin. Ea a stricat totul, într-o seară, cînd și-a dat arama pe față.

Eram la un local, împreună cu Arvinte, un amic al meu, și iubita lui, Didona. O aia lungă, cu niște picioare de nu se mai terminau, sîni de o duritate impudică, gură roșie, cărnoasă, cu gust de vin nobil. Păr moale, mătase de porumb, revărsat pe umeri într-o dezordine intolerabilă, ochi neobișnuiți de mari, cu pupile de o culoare anormală, albastru spre violet. Nu mă interesa nici cît negru sub unghie. Acolo, la local, între două șprițuri și un tangou, m-am giugiulit nițel cu Didona. Nevinovat, amîndoi neștiutori ca două libelule. Maurei mele i-a sărit țandăra : «Mi se pare de-o imoralitate dezgustătoare tot ce se petrece aici. Sîntem în plus, domnule Arvinte, să mergem imediat acasă. La dumneavoastră !» Și-a plecat cu tipul. De-atunci n-am mai vrut s-o văd, să știu de bine că-mi scrie : «Iartă-mă !», cu sînge. Nu mi-a scris zăbăuca...

Isabela a înțeles. Bebe, în dragoste, este un frondeur, provenit dintr-un naiv multiplu înșelat. Dar și el se răzbună prea des. Pînă la scrisoarea primită de curînd, Bebe a dispărut fără urmă și fără să mai dea vreun semn. Acum face penitență. Tîrziu. Isabela i-a răspuns :

„A venit ziua, domnule Bebe, cînd căldura declarațiilor dumitale mă lasă rece. Adio !“

Iată ce dureros de simplu s-a încheiat și capitolul : „Bebe“. A aflat (în timp) că vizitele lui Bebe în piață făceau parte dintr-o schemă. Venea într-acolo să-și procure, nicidecum felurite zarzavaturi, ci femei slabe de minte, care n-aveau altă treabă decît să furnizeze rețete culinare primului venit, chit că Bebe n-arăta rău deloc, de ce să ne mințim. „Tutto passa !“

Isabela ostenise. A mai deschis o singură scrisoare, veche-veche, de la un doctor Melinte. Un individ vetust și prozaic. Iată un fragment — mostră — din scrisoarea lui :

„Sînt un om obișnuit și-mi doresc o dragoste de viață lungă, liniște, bună înțelegere, o casă invadată de flori, copii cuminți și pe tine. Te rog să facem toate astea împreună...“

I-a răspuns laconic : „Nu mai este nimic de făcut... împreună.“

Se întunecase și Isabela a strîns de pe masă scrisorile de răspuns și cu gîndul la adresele unde trebuie expediate, a fulgerat-o o neliniște. Nu cumva aceste adrese (în afară de cea a lui Bebe) s-au schimbat în cei 20 de ani de cînd nu mai are vești de la curtezanii ei ?

Și-a întins brațele ca pentru crucificare, a ridicat capul, a privit către înalturi, apoi a căscat. (Omenește !) Scrisorile au fost puse în tava de pe masă. O scurtă ezitare, s-a aprins un chibrit și flacăra le-a înlănțuit. Foile de hîrtie se răsuceau în foc, unele cuvinte arzînd poate, ca atunci cînd au fost scrise.

Ușa de la intrare s-a deschis încetișor și Miki s-a strecurat în cameră.

— Pe unde mi-ai hălăduit, cavaler-gîndac ? l-a luat ea în primire. Aoleu, ce tîrziu s-a făcut și nu ți-am încălzit lăpticu'. Bagă-te în fotoliu, un minut durează iubitule, viața mea...

Miki, canișul, n-avea chef de mîncare. A căscat de i-au trosnit fălcile și s-a așezat cu botul pe labe în așteptarea somnului.

Stăpîna lui și-a făcut toaleta, a stins lumina și s-a băgat în pat.

Pe deasupra munților a trecut dintr-o dată un șarpe lung de aer rece, s-a tîrît apoi tiptil, pe străzile orașului și s-a cuibărit — nu se știe de ce — în sufletul Isabelei, ca într-un havuz din parcurile pustii.

FEMEIA IDEALĂ

Zaharia s-a certat rău cu nevasta și acum, retras pe canapeaua din sufragerie (în semn de represalii), se chinuia să-și amintească din ce s-au luat. Cearta s-a pornit din senin și s-a întețit ca un foc în junglă, într-o zi cu vînt puternic.

Dar nu motivul era important, ci faptul că Simina, consoarta lui supusă (sau cel puțin așa o crezuse pînatunci), i-a aruncat în față vorbe otrăvite ca : șprițar de duzină (în sensul cantității, nu al calității), picioruș de rumeguș (aluzie la prestația lui pe terenul de fotbal) și neam de cuci (referire la o pretinsă lipsă a simțului de responsabilitate față de familie).

Zaharia s-a gîndit că, în situația dată, noaptea e un sfetnic bun, mai ales dacă va reuși să adoarmă. Somnul nu venea și atunci a încercat metoda clasică cu numărătoarea, dar în sens invers. Zece oi cu păr, nouă fără păr, opt oi cu păr, șapte oi fără păr...

A oprit numărătoarea, întrebîndu-se cine o fi inventat tîmpenia cu părul de oaie. S-a temut ca nu cumva scandalul conjugal să-l fi şocat şi să fi devenit somnambul. Dar nu, ca somnambul, întîi adormi şi abia pe urmă patrulezi pe streaşină.

De aia e bine la tropice, că dacă te înţeapă o muscă ţeţe iei boala somnului.

În disperare de cauză, s-a pomenit numărînd pur şi simplu : unu, doi, trei, patru, cinci...

Zaharia a căzut victima unui monolog interior.

„De data asta Simina a întrecut orice măsură. Auzi : «Picioruş de rumeguş !» Pe mine mă numeşte dumneaei aşa, atacant cu recunoscută valoare internaţională, răsfăţatul presei şi al publicului. Un mare ziarist străin m-a botezat «Zico Dîmboviţeanul»... Şase şapte, opt, nouă, zece... şi de la cine vine această insultă ? De la femeia mea, o fată modestă, blîndă şi tăcută, pînă la un moment dat. Niciodată nu ştii ce şarpe veninos încălzeşti la sîn. Eu, băiat născut la nici doi paşi de Capitală, în comuna suburbană Brăcinarii din Vale, mi-am luat nevasta din creierul munţilor. Merit să suport toate consecinţele. I-am făcut buletin, am mutat-o la bloc şi am învăţat-o să spele »Oltcitul« cu şampon, am luat-o cu mine la Viena, am dus-o la statuia lui Johann Strauss, am tratat-o cu «Wiener-Caffe» şi «Appelstrudel»... Unsprezece, doisprezece, treisprezece... m-am întristat, eu care am fost toată viaţa un optimist incorijibil în afară de zilele cînd mă întrebam dacă optimismul meu se bazează pe ceva ? Douăzeci, douăzeci şi unu... Simina trebuie sancţionată exemplar. Să-i ascund sacoşele ! Nu, că asta nu-i pedeapsă. Douăzeci şi doi, douăzeci şi trei... Am insomnie, ar trebui să iau un somnifer. Nu ! M-aude Simina şi crede că vreau să mă sinucid sau să mă îmbrac să plec. Ce-ar fi să plec în oraş ? În mod ostentativ ! Şi unde să mă duc acum, noaptea ?... Douăzeci şi patru, douăzeci şi cinci... Pe

douăzeci și cinci e ziua ei. Nu-i iau nimic, cotu' și pișcotu'. Sau îi iau butelia, că eu am procurat-o și o vînd. Dau anunț la *Mica publicitate* : «Pierdut portofel cu 8 000 de lei. Găsitorului recompensă o butelie.» Nu e bine, abia are motiv să nu-mi mai gătească și o scutesc de drumurile la centrul de schimb, cu căruciorul.

De ce nu pot eu să adorm ? Să număr altceva. Pisici negre, sau fulgi de zăpadă. Ceva alb sau ceva negru, puterea ursului. N-am în casă nici strop. Mai bine clocesc un plan de răzbunare. Să tai răul din rădăcină. O las să vadă cum e fără mine, să se dumirească ce și cît a pierdut, să-și muște mîinile. Nu sînt chiar ultimul om. Găsesc eu o femeie de înțeles. Uite, Iglesias, fost fotbalist, are acum o gardă de corp formată numai din femei trăsnitoare. Bașca, iubitele. Și să mor eu dacă avea driblingul meu. Mă rog, cîntă... Ce-ar fi să iau o cîntăreață ? Douăzeci și șase, douăzeci și șapte, maximum douăzeci și opt de ani. Una mare, de nivelul meu internațional. Rafaella Carra ! Înaltă, blondă, frumoasă, avem afinități de limbă. Cam prea înaltă pentru mine. Dacă-și mai pune și tocuri, mă complexează... Douăzeci și nouă, treizeci, are mai mult Rafaella... Așa e foarte simpatică Ornela Mutti. Mititică, tot italiancă, pare o fire care se atașează solid și căreia îi place la nebunie gospodăria. E important, că la mine masa-i masă.

Ce frumos ar fi ! Vin acasă, Ornela mă așteaptă în capot și în papuci îmblăniți. Pe masă : un borșuleț de urzici, ardei umpluți, alături borcănașul cu smîntînă, ca arma lîngă santinelă, clătite cu gem și vin «Însurăței» la kil. Ea în jurul meu, ca o albinuță, să mă întrebe cu ochi galeși : «Mai vrei un ardeiaș, amore mio ?»

Ar fi bună Ornela, dar nu știu dacă o să vrea să care butelia. Simina, cu toate defectele ei, are o dexteritate nemaipomenită la cărat. Săculețul cu cartofi într-o mînă, punga cu mere în alta și mai împinge și căruciorul. Nu știu cu ce, dar se descurcă. În plus, mai are o

calitate. Cum spală ea cămășile și cum le calcă, mai rar. Ți-e milă să le atingi... Pentru spălat ar fi fost mai bună Rafaella, că e mai zdravănă. Ornela e firavă. Poate-mi lasă Simina rețeta, cum face ea săpun în casă. Cu frunze de pelin, să miroasă frumos.

Vorbesc prostii, Ornela e măritată... Treizeci, treizeci și unu... Zi de leafă. Formidabil cum ghicește Simina la cîte cîrciumi am fost în ziua lefii, după cum bag cheia în broască. Specialitate mare.

Mă descalță, cana cu zeamă de varză e pregătită și face o cafea cu cenușă, o minune. Aduce cenușa în borcan, de la soacră-mea, care stă cu lemne. Și ce ? Ornela n-ar face la fel ? Nu, am zis că nu e liberă și n-are rost să mă bag eu pe fir, să-i stric casa. Ne îndreptăm atenția către altcineva... Mireille Mathieu ! Tot micuță, botoasă, dințișori perlați și o voce — casație ! Am citit că stă binișor și din punct de vedere material. Pleacă în turneu cu un autobuz, proprietate personală, unde are toaletele pentru concert, cu garderobiere, croitorese, coafeze, alt autobuz cu orchestra și instrumentele, altul cu scule de iluminat, instalații sonore, tot ce trebuie. Nu că aș fi omul interesului, dar e bine cînd mai aduce și femeia un ban în casă.

Pare cam sfioasă Mireille, dar o dau eu pe brazdă. O duc într-o zi la stadion, să audă ce se strigă de la galerie. Se va căi... Să nu uit s-o instruiesc ca pe Simina să-mi cumpere țigări noaptea, de la gară, de la vagoanele internaționale. Ce mare lucru ? Fleacurile astea sînt sarea și piperul într-o căsnicie bazată pe dragoste reciprocă.

Dacă batem în meciul de duminică, iau primă de joc și-i cumpăr lui Mireille o căciuliță tricotată, fular și mănuși asortate. Și dacă pun peste pachet și un buchețel de violete din plastic, au apărut proaspete, o las tablou... Treizeci și doi, treizeci și trei... De ce te-or pune doctorii să zici „33“ cînd te consultă? De-ale lor! Trebuie

să recunosc însă că Simina pune ventuze la mare artă. Mă masează ştiinţific, îmi pune plasturi pe zgîrieturi, după meciuri. Mare lucru? Orice femeie care mă va iubi sincer va face la fel. Unde am rămas cu numărătoarea ? O iau de la o sută, poate adorm mai repede. O sută unu, o sută doi... Să nu zică Simina că nu sînt domn, îi las ei beneficiul contractului de închiriere şi mă mut cu Mireille într-o garsonieră. N-ar trebui, dar eu nu uit că Simina m-a ajutat la seral. Acu' să mă ajute Mireille. La limbile străine nu mai am probleme.

Partea proastă este că tocmai acum intră liftul în revizie şi nu ştiu dacă Mireille o să se aburce pe scări, opt etaje, cu greutăţi în amîndouă mîinile... O sută trei, o sută patru... Adică, nu ! N-am zis că ne mutăm de-aici ? Poate găsesc o garsonieră mai la parter.

Dacă tot mă gîndesc eu la actriţe şi cîntăreţe, am văzut o puştoaică tare finuţă : Brooke Shields. Înaltă subţire, ochi mari. A jucat într-un film, *Laguna albastră*. Păi, dacă ies cu puştoaica pe ştrand, le dau foc la băieţii din echipă. O să dea în bîlbîială. Nu ştiu de ce, dar îmi spune mie inima că Brooke n-o să reuşească să facă parchetul ca lămîia, cum îl face Simina. Se vede pe ea că e mai neîndemînatică, o fi fost mai corcolită la părinţi.

Adică, mai ştii ? Între două filmări, ar avea tot timpul să se repeadă pînă acasă, de la Buftea, să scoată perdelele, să le pună la înmuiat. Apropo, m-a rugat Simina să-i iau un căzănel pentru fiert prosoapele. Vezi să nu ! Îi iau lui Brooke... O sută cinci... 105 o duce pe Brooke pînă aproape de stadion, cînd o vrea să vină să mă ia de la antrenamente. Să vadă şi nea Octav, antrenorul nostru, ce nevestică şi-a luat Zaharia. O păpuşă cu ochi de peruzea şi gură de caramea. Precis e foarte cuminte, pare foarte în banca ei... O sută şase, o sută şapte... Am de luat o sută de la Mogonea, dar nu mai văd eu banii de la ăsta... Va fi mare plictiseală cu par-

tajul bunurilor comune între mine și Simina, deși îi las tot ce vrea ea, în afară de sifoanele mari, cu plasă. Nu se mai găsesc și sînt foarte practice. O s-o învăț pe Brooke unde e sifonăria. Patru într-o mînă și patru într-o mînă, le aduce acasă ca o păuniță grațioasă. Alt gust are șprițul cu sifon adevărat.

E-he, doamna Simina, ce-o să te perpelești mătăluță de dorul meu, ce icter ai să faci cînd o să vezi cu cine mi-am refăcut viața, ce-o să mai bocești cînd ai să mă cauți la telefon sub diferite pretexte și o să-ți răspundă Rafaella, Ornela, Mireille și Brooke... O sută opt, o sută nouă, o sută zece... Ia uite, e 6 și 10 dimineața și eu n-am închis un ochi. Ia să ne culcăm totuși, că am făcut treabă bună în noaptea asta. Am rezolvat probleme vitale...

Zaharia a adormit instantaneu, dar la 7 fix, cineva l-a zgîlțîit de umăr. A vrut să înjure, dar și-a dat seama (fulgerător) că ar putea fi Brooke, care încă nu e obișnuită cu el. A ridicat o pleoapă și a zărit-o pe Simina ca prin ceață.

— Mai lasă-mă un sfert de oră, i-a cerut el, că poate te iert. Să nu rămîi pe drumuri, a nimănui. Ca mîine faci un sfert de veac și femeile în vîrstă se mărită greu !

Și-a îndesat capul în pernă, gîndindu-se că totuși Simina nu e o fată rea, că merită să-i mai dea o șansă, dacă-și ia angajamente drastice privind revizuirea limbajului conjugal.

ALEGEREA PROFESIEI

Mă aflam într-un tren care mă ducea, spre vacanță, oaspete al marii noastre vedete, marea.

Țin neapărat să cunoașteți tovarășii de călătorie pe care i-am avut și, ca atare, iată diagrama compartimen-

tului. Eu am stat la mijlocul banchetei, cu fața spre mers. În stînga mea, locul de la geam, s-a tolănit un ins de construcție cilindrică (diametru de circa un metru) al cărui cap ieșea direct din umeri, cu scutire de gît. Poseda păr roșcaliu, des, încîlcit și tasat, ca lîna din saltea, plus mustață-perie. Ochii împreună cu nasul sugerau o solniță în poziția culcat. Părea nervos și pantofii lui, cu bombeuri pătrate, transmiteau podelei un ritm între sîrbă și hard rock.

În dreapta mea, pe locul de lîngă ușă, ședea, ca pe aer, cu grație incertă, o tînără cu ochelari de mărime aproximativ subacvatică și un clop pe cap pentru care ar fi invidiat-o orice mocîrțan cu pretenții. Cînd zîmbea în direcția mea (anticipez) dezvăluia candidă absența unui molar, pe care, de bună seamă, l-a iubit atît de tare, încît îl considera de neînlocuit.

În față, cu spatele spre mers, lîngă geam, marele nostru actor de comedie, Teofil Trașcu-Bumbăcaru, răsfoia amuzat cartea lui Pierre Berrure : *Bourvil — de la rîs la lacrimi.* Eram mîndru, emoționat și fericit pentru această vecinătate. Exact în fața mea, se lăfăia o junǎ belă, în deplin acord cu lumea înconjurătoare, judecînd după un „Yes“ mare și alb, tipărit pe pieptul tricoului său verde. Nu-i ședea rău cu părul scurt, negru la rădăcini, multicolor la mijloc și blond la vîrf. Fuma, pansivă, o țigară lungă, subțire și cafenie, picior peste picior, legănîndu-l pe cel de deasupra într-un tact egal, ca de pendulă.

Ultimul pasager din compartimentul nostru era un bărbat de vîrstă mijlocie, cărunt, trist și îngîndurat, îmbrăcat corect, figură de profesor la școala despărțirilor.

Toate acestea le-am observat cu discreția ce mă caracterizează, în timp ce mă prefăceam că citesc un pliant turistic despre Eforie Nord. Și chiar am început să-l

analizez, cîteva minute bune după plecarea trenului. Mă ispiteau grozav promisiunile de plajă — apă — soare — distracţii — excursii. Nu erau de lepădat nici acelea (în cazul meu) despre factorii naturali terapeutici, adică bioclimatul marin, bogat în aerosoli salini şi în radiaţie solară, nămolul sapropelic, toate cu influenţe binefăcătoare în afecţiunile reumatismale abarticulare, afecţiuni respiratorii, afecţiuni asociate şi afecţiuni ale sistemului nervos central. Gazdele asigurau că factorii naturali de cură îşi păstrează valenţele terapeutice 365 de zile din 365. După părerea mea, o fotografie color, foarte frumoasă, conţinea însă un mic avertisment. În fotografie ne erau arătaţi oameni care stau la plajă, destinşi şi fericiţi, iar în dreapta lor un grup zglobiu, de fete şi băieţi, joacă volei. Aşadar, această fotografie îi muştruluia indirect pe cei care plantează pe plajă avizul : „JOCUL CU MINGEA INTERZIS“. Este adevărat că nimeni nu ţine seama de această interdicţie (aici are dreptate pliantul) beneficiind astfel cu toţii de şansa primirii unei mingi în cap sau a unei mici părţi de nisip în ochi.

Acelaşi pliant are o rubrică intitulată : „ALTE OBIECTIVE DE INTERES TURISTIC“, din Eforie Nord, bineînţeles. Sînt consemnate şi : „Poşta“, „Clinica Grand“, „Grădiniţa de copii“, „Farmacia“, „Jocuri mecanice“, „Piaţa de legume şi fructe“, „Policlinica“, „Stabilimentul de băi reci“, „Miliţia“. Desigur „Obiective de interes turistic“ sună mai atractiv decît : „Adrese utile“.

Lectura mea a fost stînjenită la un moment dat de vecinul din stînga, omul rotund şi mustăcios, care şi-a aruncat pantofii, cu zgomot, pe jos. Au rămas la vedere labele picioarelor, „delicate“ ca două fiare de călcat. A scormonit într-o taşcă de vinilin, foşnind îndelung nişte

foiţe dintre care a răsărit un borcan cu chilcă argintie, surghiunită în viscolul alb al feliilor de ceapă. A desfăcut borcanul şi l-a pus, hotărît, pe măsuţa pliantă din faţa sa.

(Cititorul înrăit îmi poate reproşa că a citit cel puţin 1 647 de schiţe — pretins comice — în care un mitocan mănîncă într-un compartiment, spre groaza celorlalţi călători, brînză cu ceapă sau slănină cu usturoi, bea prăştină rău mirositoare, fumează ţigări puturoase şi doarme sforăind zgomotos, la concurenţă cu şuieratul locomotivei. Ar fi ceva adevăr într-un asemenea reproş, dar se pare că numai în tren ai o bună digestie şi o sănătate — ulterioară — înfloritoare, dacă mănînci ceapă, usturoi, bei prăştină, te descalţi şi sforăi devastator. Resping ca nefondat un astfel de punct de vedere, în dubla mea calitate de autor satiric şi călător... ocular. Poftiţi în vagoane !)

Vecinul meu din stînga a consumat (fără să plescăie, na !) conţinutul borcanului, a deschis geamul şi a aruncat (civilizat, cu grijă) borcanul, asupra unui tren nevinovat care circula în sens invers. Firimiturile de pîine le-a răspîndit armonios pe sub canapea şi a şters furculiţa pe perdeaua de pluş albastru. Dintr-un termos şi-a turnat în capacul de plastic un lichid cu aspect de pălincă şi aromă de formol. L-a sorbit cu deliciu. Un singur pahar, înşurubînd capacul la locul lui, după ce l-a scuturat — spre înainte — pe tricoul verde, de jur-împrejurul inscripţiei „Yes“. Stăpîna tricoului l-a privit încordată, precum un gîndăcel tubul cu insecticid.

Mai departe, bănuiţi, desigur, ce-a făcut înghiţitorul de chilcă. A scos o ţigară „Pescăruş“ (denumire comercială la fel de inspirată ca „Riposta“ pentru pasta de dinţi) şi a întrebat cu un firicel de voce incredibil de subţire pentru fizicul său „îmbidonat“ :

— Vă deranjează fumul de ţigară, doamnelor ?...

În numele sexului slab şi timorat, a răspuns tînăra cu pălăriuţă mocănească :

— Puteţi fuma, e compartiment pentru fumători...

— Mulţumesc, mai bine nu, poate vă deranjează totuşi fumul de ţigară...

A băgat pachetul de ţigări în buzunar şi din cutia de chibrituri a extras un băţ, căruia i-a muşcat măciulia. A scuipat-o pe cartea citită de maestrul Teofil Traşcu-Bumbăcaru.

După ce s-a scobit conştiincios între dinţi, bățul de chibrit i-a rămas lipit pe buza de jos. De aici începînd şi pînă la sfîrşitul călătoriei, aproape nu l-am mai simţit pe acest co-pasager. El a deschis volumul *Arta flamandă* al lui Robert Genaille şi s-a cufundat în studiu.

Mi-am repetat în gînd : cel mai mare duşman al adevărului este adevărul aparent. De aceea am renunţat la porecla pe care am vrut să i-o dau, în sinea mea, tinerei „Yes". Mărturisesc c-am vrut s-o poreclesc „Suzi Mondiala", convins că vorbeşte (fragmentar) mai multe limbi europene, inclusiv dialecte orientale.

Culmea este că, dintre cei prezenţi, eu am adormit primul (nu ştiu dacă am sforăit) şi m-am trezit după ce am trecut de Dîlga. Parcă prin vis am auzit un comentariu al ochelaristei din dreapta, cum că aş fi genul de adormit pe care îl tîrîi în pat, de pleoapă.

Cînd m-am desmeticit de-a binelea, povestea ceva maestrul Teofil. Îl ascultau cu evlavie fetele şi omul trist (omul rotund continua să citească dar am remarcat că schimbase cartea. Devora acum romanul lui Ernesto Sabato *Abbadón Exterminatorul.* Şi cînd te gîndeşti că mie mi se părea exact genul de individ care-şi cumpără stilou ca să aibă cu ce face numerele de telefon).

— Într-adevăr — l-am auzit pe actor spunînd — replica aceea era nostimă. Intra în scenă partenerul meu, Pavel Neamu și eu începeam : „Vă mulțumesc, domnule ambasador, pentru telegrama de condoleanțe și-mi pare bine că v-a părut rău de moartea mătușii mele, contesa...“

Am rîs, în rînd cu ceilalți (mai puțin omul rotund, care nu asculta + omul trist care asculta, fără să se manifeste), și m-am strecurat în discuție :

— Iertați-mă că intru în vorbă, dar spre regretul meu am adormit. Sînt impresionat să vă cunosc personal, rămîneți marele meu preferat. Permite-ți-mi să mă prezint. Sînt, pentru toată lumea, Dinu Haralambie, de profesie, la această oră, turist spre marea însorită...

Vecinii de compartiment au dat din cap și au îndrugat, fiecare în legea lui, cîte ceva. Am continuat :

— Rar am ocazia să discut așa, ca de la călător la călător, cu un actor de talia dumneavoastră și mărturisesc că vreau să vă exploatez...

— Să nu vă dezamăgesc...

— Exclus ! Sînt un tip atît de optimist, încît mi-aș scrie și pe propria colivă „La mulți ani !“. Știți... am o amintire în legătură cu dumneavoastră...

— V-ascultăm...

— Serbam cu un grup mare de foști colegi niște ani de la terminarea facultății, la restaurantul „Păpuriș“. Dumneavoastră filmați în salonul de epocă, cu cinematografia...

— Da, niște planuri-racord, pentru comedia : „Ghici cine mi-a-ncălțat șoșonii ?“...

— Mă rog... Și, la un moment dat, v-ați înfuriat, ați țipat la regizor și ați dispărut...

— Așa e, țin minte... Sunetul era în priză directă — pe viu — și ceva nu funcționa la instalația lor.

Au încercat să se cableze la instalaţia clădirii, dar nici aşa nu mergea. Nimic n-a mers în ziua aceea şi nu mai eram în stare să apar în faţa aparatului de filmat. Am plecat acasă...

— În urma dumneavoastră, s-a evaporat şi echipa de filmare. Am vrut să vă spun că, după plecarea lor, am mîncat îngheţata de fistic, prevăzută în meniu, cu paiul. Din cauza manevrelor salutare ale electricienilor din echipa de cineaşti care au reuşit să dezgheţe prompt frigiderul restaurantului.

Actorul a izbucnit în rîs şi mi-a promis :

— Am să vă invit, într-o zi, la o îngheţată de fistic...

— Primesc cu plăcere, mulţumesc, dar pentru altceva am ţinut să vă reamintesc această întîmplare. La filmări se petrec adesea nişte scene foarte comice, involuntare, care nu fac parte din film.

— Se întîmplă. De multe ori sînt mai vesele decît cele din...

— Înţeleg ! Dacă dumneavoastră aţi binevoi şi dacă tovarăşii noştri de drum sînt de acord, v-aş ruga să ne povestiţi...

— Vai, ce bine ! s-a bucurat ochelarista. Deşi eu aş fi dorit să ne spuneţi cîteva replici frumoase, frumoase, de dragoste.

Atît i-a trebuit junei cu părul de culoarea... papagalilor astenici.

— Ştiu şi eu o maximă frumoasă despre dragoste.

— Spuneţi, domnişoară, a invitat-o surîzînd, încurajator, maestrul.

— Păi... „Time is money“.

Omul cărunt şi trist iarăşi n-a rîs, ceea ce nu i-a scăpat fetei, care a pus lucrurile la punct.

— Nu ştiu de ce, dar vă simt ca pe un ac în ceafă. Poate unde sînteţi aşa de serios. Probabil că nu rîdeţi decît la glumele proprietate personală.

— Nu-mi plac glumele, duduie, și nici puștoaicele.

Ca să evit un moment stînjenitor, l-am chestionat pe maestrul Bumbăcaru :

— Chiar, maestre, care este genul dumneavoastră de domnițe ?

— Nici mie nu-mi plac puștoaicele. Prefer femeile de la 30 la 20 de ani.

Gluma actorului a repus în drepturile ei firești buna dispoziție. El n-a uitat însă ce l-am rugat eu mai devreme.

— Cînd ați pomenit despre întîmplări vesele de la filmări, am stat o clipă să mă decid pe care s-o fac publică. Ar fi „secvența curcanului" din filmul de capă și... bîtă : „Cărăușul cu secrete".

— Eu l-am văzut ; acolo unde vă spînzură de carul mare, i-a tăiat macaroana omul trist.

— Nu mă spînzură de carul mare. Cînd mă prinde potera, mă leagă de-un car și mă tîrăște pe uliță, să ia aminte toți cei cu musca pe căciulă. La sfîrșit mă aruncă într-un puț și mor. Dar pînă atunci, trebuia să filmez împreună cu un curcan. Eu eram un bătrîn amărît și singur, fără altceva pe lume decît o căruță, o gloabă de cal și pe Negru-Împărat, curcanul cu care, în serile lungi de iarnă, beam rom. El dintr-o ceșcuță, eu dintr-o oală de pămînt. În treacăt fie spus, el ținea mai bine ca mine la rom. Bun !... Conform scenariului, curcanul îl primeam în dar, înainte să devin prietenul haiducului Patrafir, care mă trimitea să car bunătăți la săraci, sfeterisite de el de la bogați.

În prima zi de filmare, urma să înregistrăm pe peliculă momentul cunoștinței mele cu Negru-Împărat. Șeful de producție, fie că n-a citit scenariul, fie că a uitat, a adus un curcan alb, mare, aproape un struț, dar alb. Regizorul a făcut o criză de nervi, eu am propus să-l botezăm „Alb-Împărat", dar scenaristul care se

afla atunci printre noi, pe urmă..., a scos flăcări pe nări.

Scenograful, un băiat isteț și talentat, a propus altă soluție : să-l vopsească cineva de la pictură, cu tempera neagră. Rapid, cu pistolul electric. Cît ai zice pește, curcanul a devenit negru, ca țeava de eșapament de la „Trabant". L-au împins sub proiectoarele mari, să se usuce și regizorul, grăbit, a cerut să vină și cineva de la machiaj care să participe la operațiunea de uscare, cu foenul. Cînd ni s-a spus că din „motive de curcan"... se poate filma, regizorul ne-a poftit în cadru.

Scena se petrecea la un spital, unde eu căram lapte pentru bolnavi. Banii pentru lapte îi lua un văcar hrăpăreț, fără să-mi dea și mie. Suflet bun, făceam transportul din omenie. Pentru caracterul meu frumos, într-o zi, la plecarea din spital, o infirmieră bătrînă îmi dăruia curcanul. (Așa făceau infirmierele pe vremea haiducilor. Ulterior, lucrurile s-au mai schimbat.)

Acesta era momentul în care făceam cunoștință cu Negru-Împărat, devenit mai tîrziu prietenul, confidentul și tovarășul meu de pahar. Văzînd atîtea lumini, atîtea aparate și lume în jurul lui, curcanul s-a înfoiat, scuturîndu-și aripile cu frenezie. Urmarea : bătrîna infirmieră și colegele ei purtau în loc de halate albe, halate pepit. Eu, care eram îmbrăcat așa cum cerea rolul, într-un costum ponosit, am căpătat doar o față de iepure matur, împroșcat cu alice. Operatorul arăta ca după vărsat de vînt, iar regizorul semăna cu „Peștii negri" ai lui Braque.

— Ah ! Și ce-ați făcut ? s-a îngrozit fata cu podoaba capilară policromă.

— Am chibzuit mult dacă să schimbăm curcanul, directorul de producție, scenaristul și să refilmăm sau,

mai economicos, să schimbăm titlul filmului din „Cărăuşul cu secrete“ în „Cărăuşul cu pistrui“...

S-a rîs copios, cu excepţia omului rotund care a bolborosit că pleacă prin compartimentele vecine să împrumute un „Figaro Littéraire“ şi a căruntului posomorît, care a ţinut totuşi să remarce :

— Foarte veridică scena morţii dumneavoastră. Atît de convingătoare, încît atunci cînd v-am revăzut pe scenă, viu şi nevătămat, mi-am scuipat în sîn.

— Să ştiţi că n-a fost trucaj, a punctat actorul.

— Aş vrea să ştiu ce simţiţi — s-a interesat ochelarista parţial ştirbă — cînd vă sărutaţi, în piese sau pe ecran, colegele ?

— E, cum să vă spun eu... ca şi cum ai bea dintr-un pahar străin.

— Ce profund mi-aţi răspuns. Nu mi-aş fi închipuit că e ca la „brudărşaft“.

Omul rotund s-a întors în compartiment ronţăind nişte biscuiţi. A trîntit uşa cu putere, de cîteva ori, dar nu se închidea etanş. Şi-a înfipt bine platfusul în podea, împingînd cu toată forţa de care era în stare. Şi era. Uşa tot nu s-a lipit de canat, situaţie în care l-a rugat pe cărunt : „Nu vreţi să vă trageţi mîna, ca să pot închide uşa ?“.

Căruntul s-a conformat.

— Spuneţi-mi, domnu', vă rog frumos — s-a pisicit copila însemnată cu „Yes“ — e greu să devii actor ? Dumneavoastră cum v-aţi apucat ?

— Mi s-a tras de la o bătaie.

— Da, da, v-au bătut părinţii cînd au auzit că vreţi să vă faceţi artist ; dumneavoastră v-aţi ambiţionat şi viaţa v-a dat dreptate. Astăzi sînteţi un corifeu. De ce nu m-au bătut şi pe mine ai mei ?

„Păcat !“ — mi-am spus eu în gînd.

— Pe mine m-a chelfănit un unchi cînd eram flăcău — a reluat actorul — că n-am vrut să fiu martor la un proces. Să vedeţi ce s-a întîmplat. Unchiul-meu era responsabilul unei prăvălioare de confecţii bărbăteşti şi se angajase ca vînzătoare şi o fătucă frumoasă, cuminte şi curată, lacrimă. Avea un singur defect. Era mai minoră ca unchiu' cu vreo douăj'-treij' de ani. Da' el a iertat-o pentru asta şi a dus-o la cununie. Pe cei care se înghesuiau să-i dea poveţe contra îi punea în banca lor, ca un clasic al umorului : „Ei, dacă moare, moare !...“

O vreme, lucrurile au mers pozitiv, pînă şi-a băgat dracu' coada. De fapt nu chiar dracu', ci o haimana de frizer, care lucra vizavi. Cînd unchiu' mai pleca pe colo, pe dincolo, mătuşă-mea, asta mică, ieşea în faţa prăvăliei, dacă n-avea clienţi. Frizerul hop şi el în uşă, împuindu-i capul cu tot felul de dulcegării. Verbale.

Tot aşa, tot aşa, pînă ce într-o după masă, cînd unchiul se odihnea la domicil', eu m-am nimerit, întîmplător, pe la prăvălie. Era închisă şi m-am mirat. M-am zgîit la vitrină, părîndu-mi-se că ceva nu-i cum trebuie. Într-adevăr, pe lîngă cei trei manechini ştiuţi de mine, apăruse un al patrulea. Făcut foarte realist, ziceai că-i viu. Şi chiar era, pentru că mi-a făcut un semn cu mîna. În traducere liberă : „Valea !“ M-am dumirit, era frizerul. Am rămas ca la dentist.

Spre seară, unchiul m-a scos la un ţap de carcalete, mi-a spus că sînt un adult în toată puterea şi că se bizuie pe mine. A început să-mi relateze că, pe cînd se odihnea el la amiază, cineva i-a dat un telefon, că nevestica s-a închis în magazin cu frizerul, drept care s-a deplasat la faţa locului, stabilind un record de viteză supersonică, pentru timpurile acelea. A bătut, a zgîlţit uşa, nici un răspuns. Cînd era gata s-o scoată din ţîţîni cu umărul, femeia lui a deschis, numa' miere. Soţul inocent, a luat-o zdravăn de cosiţe şi cu mîna

liberă a scos din buzunar un pistol cu dopuri. „Unde e ?“ a strigat el cu o forţă care a făcut să se hîţîne lampa din tavan. Se mira, fandosita : „Ce-i cu tine, Haritonul meu iubit ?“ „Unde-i tăuraşul ?“ „Dragule, tu te-ai zdruncinat la scufiţă !“ Unchiul a început să cotrobăie peste tot, răscolind furibund maldăre de haine. Nu a găsit pe nimeni. Tropăind brambura prin prăvălie, s-a oprit în spatele vitrinei. Iute de minte, a priceput : „Aha ! M-am prins ! În vitrină erau trei manechini, acu' îs patru. Unul e motănelul tău. Am să-l omor !“ A scos pistolul şi a tras. Mătuşă-mea i-a dat peste mînă şi-a deviat direcţia schijelor de dop. Şi, lovitură de teatru. Frizerul a rămas încremenit în vitrină, iar ceilalţi trei au sărit ca nebunii, prin geam, şi au luat-o la sănătoasa. Pe unchiu-meu, să-l lovească damblaua. I s-au înmuiat picioarele, de-i venea să se pună pe umeraş. „Amantezul“ a profitat de situaţie dispărînd şi el ca măgarul în ceaţă. Criminala, ce se găseşte ea să zică : „Sînt pasională, tu !“

După ce sărmanul meu unchi şi-a vărsat năduful, eu n-am de lucru şi-i spun că am trecut pe la „boutique“, unde l-am văzut pe frizer ţeapăn în vitrină, pesemne taman cînd se pornise tărăboiul.

Fixîndu-mă cu ochi lăcrimoşi, de rumegătoare (chiar rumega un plan diabolic) el a început să mă instruiască. „Mă, nepoate, mă, îi dau o pedeapsă la care nu se aşteaptă, nici în ruptul capului. O iert. Numa' pe ea. Pe el îl chem în judecată, că s-a introdus în prăvălie şi a furat haine. Tu eşti martor. Nu ziseşi că l-ai văzut în vitrină ?“ Nu mi-a căzut bine propunerea, dar nici n-o puteam refuza pe loc. „Unchişorule, mă ştii tembel din fire, eu mă pierd, vorbesc împiedicat, mă trec apele, îţi fac mai mult rău...“ „Prostii ! Te învaţă el, avocatul meu, că am avocat“.

După ce a avut cu mine vreo cinşpe' şedinţe de pregătire, avocatul, celebrul Ciulică, i s-a plîns disperat

că mai bine mulge de lapte o piatră seacă decît să mă folosească pe mine ca martor în instanţă. Un tolomac ! Nici dacă iau lecţii de teatru de la cei mai mari profesori în viaţă.

Perseverent, unchiul m-a binecuvîntat cu nişte pumni în cap şi m-a dat, contra plată, spre formare, unei mari artiste, directoare de companie, şefă de catedră ş.a.m.d. În cîteva luni ea a scos din mine exact ce trebuia. Un băiat cu dicţie, cu aplomb, cu ţinută scenică, cu imaginaţie în întruchiparea diferitelor personaje.

Între timp frizerul a plecat din oraş, procesul a rămas în faza de proiect şi eu am reuşit la admiterea în Conservator...

Maestrul Teofil Traşcu-Bumbăcaru a fost încîntător şi noi l-am aplaudat entuziaşti, cu excepţia omului rotund, care înfuleca o felie groasă de sîngerete împănat cu usturoi, aprofundînd concomitent al patrulea volum din *Istoria esteticii* a lui Wladyslaw Tatarkiewicz.

Cît timp actorul a povestit, eu nu mi-am dezlipit ochii de pe chipul lui, frămîntîndu-mi mintea cu o problemă. Mă preocupa aluniţa de lîngă ureche şi un anumit rictus al gurii. (Pînă la coadă, m-am lămurit.)

Trenul a ajuns la destinaţie şi ne-am despărţit buni prieteni.

Pe culoar, în drum spre uşă, l-am auzit pe omul cărunt şi trist milogindu-se de vampira cu părul vopsit în culorile optimiste ale curcubeului.

— Te rog mult, domnişoară, nu mă lăsa. Fă-mi acest imens serviciu, ia diseară masa cu mine. Te conjur...

— Yes ! a exclamat ea, punîndu-şi pieptul în evidenţă. Aşa facem, luăm diseară masa împreună, inclusiv micul dejun...

La plecarea de pe peron, maestrul Teofil ne-a făcut semne ultraamicale şi s-a pierdut în mulţime. Am strigat în urma lui : „Vacanţă plăcută, dom' arhitect !"

Rămăsese lîngă mine numai deţinătoarea de ochelari şi clop.

— De ce i-aţi spus aşa ? m-a interogat.

— Greu, dar l-am recunoscut. Frate-său geamăn e marele actor. Ne-a dus de nas, s-a jucat cu noi, iar chestia cu manechinii din vitrină am văzut-o eu într-un film italienesc.

La această ştire, interlocutoarea mea a rămas... cuş-cuş !

Traversînd peronul ca să ies în stradă, l-am văzut pe omul rotund cumpărînd, mai întîi de la un chioşc alimentar, un borcan de roşii umplute cu orez, apoi de la o tonetă de cărţi volumele : *Convorbiri cu Echermann* al lui Goethe şi cel de *Memorii* al lui Jean-François Paul de Gondi, Cardinal de Retz. Pe cuvîntul meu de onoare...

ÎNTRE PIRAŢI ŞI HAIDUCI

Însoţind un grup de actori, într-un turneu pe coasta bulgară a Mării Negre, mi-a fost dat să iau parte la o întîmplare nostimă.

Într-o seară, gazdele ne-au invitat la o plimbare cu şalupa, pe mare. Soarele, cît o lingură de aur roşu, se stingea în apele verzi, valurile mărunte foşneau ca nişte jupoane, vîntul ne umbla în păr cu degete de răcoare. Era frumos, era romantic. Atmosfera aceasta a fost tulburată la un moment dat de păcăniturile ritmice ale unui motor. A apărut o barcă şi trei vlăjgani care erau în ea, fără vreun avertisment, au aruncat spre noi un cablu cu o cange şi au început să ne tîrîie într-o direcţie necunoscută. La prova bărcii lor au desfăşurat un steag negru cu cap de mort.

Noi, oaspeţii, am zîmbit ironic, pînă cînd am citit o undă de îngrijorare pe feţele colegilor bulgari. Nimeni n-a mai înţeles nimic. Ne-am întrebat unii pe alţii ce se întîmplă şi nici unul n-a putut da un răspuns liniştitor.

La scurt timp, s-a zărit un vapor, barca ce ne remorca a mers în direcţia lui, s-a lipit de el şi motorul a fost stins. Cei trei vlăjgani ne-au tras cu cablul lîngă ei şi ne-au urcat pe vapor cu gesturi nu tocmai protocolare. Am traversat puntea, escortaţi de răpitori, care au scos la vedere nişte pistoale mari, retro. Am coborît o scară, s-a deschis în faţa noastră o uşă de fier şi ne-am pomenit într-o sală de restaurant plină de fum, de cîntece şi de chiote. Ne-a luat în primire un „pirat" cu bandă neagră pe un ochi şi un picior de lemn, care ne-a urat bun-venit. Ne-a instalat la o masă, ne-a servit cu rom, scos cu polonicul dintr-un butoiaş şi apoi ni s-au adus tot felul de specialităţi marinăreşti cu un gust divin. Acolo, pe vas, funcţiona un restaurant pentru turişti şi artiştii bulgari au făcut o glumă, aranjînd să fim deturnaţi de barca aceea cu motor. A fost o seară foarte plăcută, am petrecut de minune şi am rămas cu o amintire care, iată, se menţine pînă azi.

În anul următor, prietenii noştri din ţara vecină ne-au întors vizita.

Pe itinerarul ce aveau să-l străbată, figura şi Valea Prahovei. Am fost însărcinat de membrii grupului nostru să găsesc o idee de farsă, pe care s-o pregătim musafirilor noştri.

(Alegerea mea a fost justificată de faptul că posed o agerime, o inteligenţă şi un haz cu totul ieşite din comun.)

Nu mi-a trebuit mult (doar patru zile şi şase nopţi) pînă să găsesc ideea cea mai amuzantă. M-am urcat

în tren și am aterizat la restaurantul-cabană „Peștera Haiducului“ unde-l cunoșteam pe Oniga, responsabilul.

Am pregătit împreună cu el următorul scenariu:

Noi îi aduceam pe oaspeți cu un microbuz. La răscrucea „Doi stejari“, unde se făcea un drumeag spre „Peștera Haiducului“ ne va aștepta un pîlc de „haiduci“. (Ospătarii serveau la acest restaurant, costumați ca atare. Plete, bărbi, căciuli pe cap, cojoace etc.) Vor fi înarmați cu niște flinte pe care s-a angajat să le construiască brutarul din localitate. Le făcea din aluat de pîine, le rumenea bine, aproape arzîndu-le și le învelea în folii de staniol, să se păstreze calde.

Sub amenințarea acestor „flinte“, am fi fost coborîți din microbuz și conduși la cabană, unde ne așteptau un căzănel de țuică, pus să fiarbă pe pirostrii și un berbec la frigare.

Friptura trebuia înfulecată cu bucăți de „flintă“ caldă.

Mai departe... dă-i rîs!

La data sorocită, am plecat cu musafirii spre munte. În microbuz domnea o bună dispoziție, ca la nuntă. Cîntece, glume, exclamații admirative pentru frumusețile naturale ale locurilor prin care treceam.

Apropiindu-ne de răscrucea unde ne pîndeau „haiducii“, noi, gazdele, mustăceam și ne trimiteam ochiade.

Iată-ne, în sfîrșit, la cota „Doi stejari“. Microbuzul a încetinit, dar din tufișuri n-a țîșnit nici măcar o pisică.

Șoferul microbuzului a tras pe dreapta, pradă unei mari nedumeriri.

Serafim, un actor al estradei din Sofia, a întrebat pe cine așteptăm.

Cum să-l lămurești că aveam întîlnire cu niște „tîlhari“, înarmați cu puști din miez de pîine, care să ne

coboare din maşină cu mîinile în sus şi să ne ducă sub pază sigură în direcţia ţuică fiartă şi berbec la frigare?

N-am avut ce face şi am luat-o spre „Peşteră". Eram hotărît să-i trag lui Oniga, şeful restaurantului, o praftură cum n-a mai pomenit.

L-am găsit foarte abătut şi m-a luat imediat la el în birou. S-a răţoit el primul, la mine :

— N-ai văzut, dom'le, că pe drum v-a depăşit un microbuz tot albastru, tot cu număr de Bucureşti, tot al O.N.T.-ului ?

— Ba da ! Şi ce-i cu asta ?

— Păi, băieţii mei au făcut confuzie şi l-au oprit pe ăla. Mai mare ghinion nici că se putea. În microbuz era lotul de lupte libere al „A.S. Hercules". Îţi închipui că „micuţii" ăia nu s-au speriat deloc. Au rupt „flintele" pe genunchi, cînd au văzut din ce sînt făcute au început să muşte din ele şi i-au adus încoace pe „atacanţi", înnodaţi ca nişte fulare !

Le-am spus eu ce farsă pregătisem, le-am arătat căzănelul cu ţuică şi berbecul. Aici a fost greşeala mea. Băieţii n-au plecat pînă n-au potopit tot. Achitînd la leu, dacă asta te încălzeşte cu ceva...

Explicaţia m-a încălzit, într-adevăr. M-au trecut toate apele.

Oniga a încercat să mă consoleze :

— Las' că încropim noi ceva... Nu ne facem de rîs ! Am eu grijă !

Cred că se poate pune punct aici !

POVESTE CONFUZĂ

Unui bun amic, pasionat lingvist, cercetător al vechilor şi noilor limbi, al dialectelor moarte şi reînviate, i-au căzut întîmplător în mînă mai multe plăci de lemn, dintr-o epocă nedeterminată precis, cu texte scrijelate

în limba bentabaluduză. Cu o ambiţie care îl onorează el s-a străduit să descifreze înţelesul acelor scrieri şi după încercări trudnice şi migăloase a reuşit să alcătuiască un text destul de aproximativ, să înşire un fel de poveste, pe care mie mi-a adus-o la cunoştinţă cu vorbele lui, poate trădînd textul original, poate cu modificări şi adăugiri, sancţionabile pentru un specialist riguros. Eu le-am luat ca atare şi la rîndul meu vi le dăruiesc, întregite cu cuvinte din vocabularul propriu, deci aşezînd o distanţă şi mai mare între textul iniţial şi naraţiunea discutabilă care urmează.

...Cică, odată, nu se ştie cu exactitate cînd, mai marele insulelor mari i-a invitat la el pe mai marii insulelor mici, pentru sfat paşnic în marea grotă a porumbeilor albi.

Au răspuns la chemare cu toţii şi au adus gazdei, în dar, ramuri de măslin.

Oaspeţii au fost pupaţi dulce la sosire şi rugaţi, duios, să lase bîtele la garderobă.

La masa de sfat, lungă şi verde ca o pajişte, s-au aşezat cu mîinile curate.

După ce i-a stropit cu apă de trandafir, mai marele insulelor mari le-a vorbit ca unor fraţi mai mici, cu blîndeţe şi cu iubire neţărmurită.

— Dragii mei dragi, mă bucur tare că vă văd, dar, în acelaşi timp, mă întristez şi mai tare de ce aud. Vreau să luăm zimbrul de coarne de la început. Aşa de grea este tristeţea mea, încît noaptea mă scol de două pînă la patru ori şi storc perna de lacrimi. Perna pe care aş vrea să-mi repauzez capul muncit de griji. Veţi spune că sînt o fire prea impresionabilă. Nu tocmai aşa. Eu, cînd mi se înmulţesc emoţiile, le iau de beregată şi le sugrum cu mîna mea. Dar acum m-au năpădit.

Cum să nu mă trîntească tristeţea la pămînt şi să nu mă dea de-a dura, cînd aflu că pe aici, prin vecini, semeni de-ai noştri, oameni copţi la minte, mai trag cu ochiul în ograda altuia, cu praştia în geamuri şi cu măciuca în tărtăcuţa cîte unui blajin şi distins contemporan. Aşa ceva nu este admis, nu mai este admisibil. Nu fac reproşuri nimănui, să fie clar, dar nimeni nu mă poate împiedica să adun porumbeii albi, din această sală — uitaţi-vă ce frumos zboară ei, pe deasupra capetelor dumneavoastră înţelepte — şi să-i trimit în patru zări, soli gingaşi ai bunei înţelegeri.

Şi, pentru că sîntem numai între noi, nu mă feresc să vă spun ce-am mai aflat. Pe undeva, prin preajmă, nişte năzdrăvani au plămădit un fel de găluşcă, pe care dacă ţi-o aruncă pe coş sau în pivniţă, ea produce o căldură ciudată, care îţi îngheaţă sîngele în vine şi apa-n cap. Te faci sloi şi aşa rămîi. Cum este meşterită nu ştim, nu ne interesează, dar vom afla.

Alţii, tot nişte neastîmpăraţi, vor să ungă soarele cu o alifie cu miros de crin, extrasă din cucută şi cînd te atinge o rază în zori, îţi miroase gura a flori. Te prefaci în fulgişor. E frumos, dar tu nu mai ştii, că te risipeşti în atmosferă.

Ca să nu mai vorbim de nişte răutăcioşi care aţin calea vîntului cu nişte site, înmuiate în fiere, şi cînd te mîngîie alizeul, te şi lipeşte de perete, ca pe un strat de mucegai. Te răzuieşte familia cu cuţitul.

Vă spun drept că nu mai e de glumă. Pe cei iuţi la mînie, puşi pe harţă, să-i rugăm cu cerul şi cu pămîntul să bea ceaiuri calmante, să înveţe a zîmbi. Cu ce scop ?... Ca împăcarea să se propage de la om la om. Trebuie să cuibărim în caldul sînului nostru încrederea, drăgălaşilor. Eu să am încredere în tine, tu în mine.

noi în ei, ei în noi. Altfel îl miruieşte în moalele capului pe unul care nu se-aşteaptă. Dacă e cazul...

Eu unul vreau să aud noaptea, în locul zgomotelor de cuţite de piatră, ascuţite pe piatră, armonii diafane, şoapte de iubire.

În locurile unde stivuim sulițele vreau să facem chioşcuri pentru distribuirea fericirii pămîntene. Gratuit sau cel mult cu plata în rate, pe termen lung.

Prea iubiţi invitaţi, vreau să vă luminez şi un alt aspect al problemei. S-au strîns în cămările noastre de provizii prea multe cuţite, ţepuşe, suliţe, lănci, ghioage, bîte, măciuci, cîte şi mai cîte. Ne putem înţepa şi ne putem sparge capetele cu ele noi, urmaşii noştri, urmaşii urmaşilor noştri, urmaşii urmaşilor urmaşilor noştri cu ai voştri şi aşa mai departe. Zău !

Nu-i mai bine să strîngem vînat, blănuri, lemn, liane, fructe, flori, atîtea şi atîtea bunătăţi, pe care pămîntul, marea noastră casă a tuturor, ni le pune sub nas ?

Gîndiţi-vă la ăia micii, la mîine, la poimîine şi la răspoimîine. Dacă nu vreţi să vă gîndiţi, pe mine mă apucă o jale de nedescris.

Ca să nu mai lungim vorba peste măsură, aici sînt numai oameni cu glagorie, trebuie să purcedem la fapte imediat. Fapte zic. La vorbe se vor pricepe, poate, mai bine, cei de după noi.

Uite, eu vă propun, cu tot sufletul meu întins pe această masă, să facem din toţi bolovanii colţuroşi o vatră mare pe care s-o încingem cu un măreţ foc de bîte. Să ţopăim în jurul focului, să petrecem, să ne bucurăm. Să ne aruncăm grijile pe foc, să ne recîştigăm tihna, siguranţa zilei care va veni.

Sigur, mă veţi întreba : „Bine, bine, scrumim bîtele şi cu ce ne apărăm dacă ne găjbesc alţii ?“

În nici un caz cu bîte şi cu pietre, ca nişte sălbatici, ca nişte primitivi. Putem găsi unelte noi, paşnice, care

să nu mai îndemne la înfruntare. Știu eu cîte ceva, nu e momentul să intrăm în amănunte, dar nici nu vă puteți închipui ce prăpăd putem face cu ele. Nu vă vorbesc în dodii. Țineți seama că-l aveți în față pe mai marele insulelor mari. Păi, nu ?...

S-a terminat era cucuielor, atîta vreau să știți. Și atunci, prea iubiților, nu e nimerit să consfințim chiar astăzi, prin voința liberă a tuturor, începutul unui timp nou, de liniște ?

Mata, acela, de acolo, ce te frămînți așa ? Spune, dacă ai ceva de spus ? ! Cum ?... Vorbesc o dată pe an despre bună învoire și vă oblig să vă înarmați, zilnic, pînă în gingii ?...

Vai ce copil sînteți...

Bunul meu oaspete, mata știi de ce a luat numitul Noe cîte două exemplare din fiecare specie, pe arca sa ? Ai răbdare, că te lămuresc tot eu. Animalele dintr-o specie urmau să mîrîie la perechea lor, împărțite în două tabere, aliniate față-n față, după multimilenarul principiu : «Să vedem care pe care ?»

De ce tropăiți, de ce vociferați, scumpilor. Să știți că nu-i frumos ! Mă supăr... Gardăăăă !...

La acest strigăt prelung, ușile au sărit în lături și a năvălit înăuntru o mare ceată de arcași. Căpetenia lor a răcnit cu glas de tunet : „Sus mîinile !“

Corzile arcurilor s-au întins amenințător, vîrfurile ascuțite ale săgeților au început să tremure, parcă de nerăbdare.

Treptat s-a așternut liniștea. Oaspeții au încremenit, un timp, apoi rînd pe rînd, au ridicat brațele.

Mai marele insulelor mari a surîs cu bunătate, ca un mag :

— Deci ne legăm, iată, în unanimitate, să apărăm pacea cu arme noi, mai bune, maí sigure, care nu iartă..

Vă mulţumesc, înţelepţilor şi vă felicit. Apropo, lista aceasta cu arme noi vă va fi comunicată după masă. Acum, vă poftesc la ospăţ. Vatră de bolovani avem, bîtele acelea primejdioase, inumane, s-au prefăcut în jăratic şi vom gusta o ciulama de porumbei, ca la mama ei, o mîncărică scăzută de porumbel cu măsline şi alte feluri-surpriză.

Haideţi, poftiţi... Încolonarea pentru masă, că astăzi e o zi mare...

Spuneam la începutul acestor rînduri că amicul meu, lingvistul pasionat, care s-a străduit să descifreze textele scrijelate pe plăcuţe de lemn în limba bentabaluduză, a alcătuit un rezumat destul de aproximativ, poate trădînd ideea originală, poate cu modificări şi adăugiri sancţionabile pentru un cercetător riguros. Şi, dacă-i aşa, să-şi asume răspunderea...

ACŢIUNEA „RAC"

Am aflat despre vecinul meu, Păsculete, actualmente pensionar, fost portar la o instituţie oarecare, că este un pescar de excepţie, practician cu personalitate distinctă, posesor al unor metode infailibile.

Ne cunoşteam din vedere şi vroiam să-l rog ca în perioada concediului meu de odihnă să mă ia şi pe mine la pescuit. M-am dus şi i-am sunat la uşă. Am auzit un : „Intră !", am intrat şi l-am văzut pe Păsculete în uniformă de portar, instalat în vestibul la un fel de măsuţă. Şi-a potrivit ochelarii pe nas şi m-a întrebat profesional :

— Tovarăşu' la cine merge ?

— La tovarăşul Păsculete.

— În ce problemă ?
— Cum, în ce problemă ?
— În interes de serviciu ?
— În interes personal !
— Mă rog, interes personal în timpul serviciului...
— Sînt în concediu și...
— Buletinul !
— Ce buletin ?
— De identitate, că doar n-aveți sub 14 ani.
— N-am !
— N-aveți buletin ?
— Ba, da, însă n-aș fi crezut... În sfîrșit, poftiți buletinul...

Păsculete s-a apucat să completeze un bilet de intrare silabisind datele mele de stare civilă. Mi-a înmînat biletul, cu explicații :

— Buletinul rămîne la noi. Mergeți înainte, pe culoar și prima ușă la stînga. Să-mi aduceți bonul semnat...

Am ezitat între o fugă spontană și un hohot de rîs. N-am făcut nici una, nici alta. Am mers unde am fost trimis și m-am pomenit într-un dormitor.

După un minut a intrat Păsculete.

— Eu sînt Păsculete ! s-a prezentat el, fără să mai fie nevoie și mi-a întins mîna.

S-a așezat pe marginea patului și mi-a arătat un taburet. Am preferat să rămîn în picioare.

— Ce doleanță aveți ? m-a chestionat gazda mea.

— Am avut, cred că am să renunț...

— Dacă tot ați venit pînă aici, spuneți ! m-a încurajat el.

— Un fleac. Am vrut să vă rog, dacă nu vă incomodez, cînd mai plecați la pescuit să mă luați și pe mine.

— Pescuitul nu-i un fleac, tovarăşe !

— Iertaţi-mă ! Vorbim altădată, se pare că v-am nimerit într-o zi proastă.

— Zilele sînt toate la fel, nu sînt ca oamenii. Vreţi să pescuiţi sau nu ?

— Aş fi vrut, dar văd că nu e simplu.

— Nu e ! Luaţi loc, luaţi pixul, luaţi formularul ăsta şi completaţi-l. Mă întorc imediat ; secretara mea, tovarăşa Păsculete, e dusă la piaţă, aşa că am să vă fac un ceai de rostopască...

— Mulţumesc, nu vă deranjaţi.

— Completaţi formularul cu atenţie, să nu omiteţi nimic.

A ieşit şi mi-am aruncat privirea pe hîrtia dată de el. Erau notate cu majuscule rubricile la care trebuia să răspund.

NUMELE, PRENUMELE ŞI PSEUDONIMUL :

ANUL, DATA, LOCUL NAŞTERII :

PROFESIUNEA ;

STAREA CIVILĂ :

ACTIVITATEA DE PESCAR (înainte şi după ce a căpătat permis) :

CINE-L CUNOAŞTE DIN ACEA PERIOADĂ :

REZULTATE, DISTINCŢII :

METODE FOLOSITE :

SANCŢIUNI :

CE REŢETE PESCĂREŞTI CUNOAŞTE ŞI DE LA CINE :

RELAŢII CU ALŢI PESCARI SAU PAZNICI DE BĂLŢI :

DOTAREA CU USTENSILE DE PESCUIT :

PROVENIENŢA LOR :

DEFECTE FIZICE SAU MORALE :

CERCURILE INTIME ALE SOŢIEI :

CINE L-A RECOMANDAT :
CINE GARANTEAZĂ MORAL ŞI MATERIAL :
DATA ŞI SEMNĂTURA :

Am pus hîrtia pe nu ştiu unde şi cînd a venit Păsculete cu ceaiul, m-am scuzat că trebuie să plec imediat, întrucît mi-am amintit o treabă importantă.

Bătrînul mi-a luat biletul de intrare, l-a semnat şi a ieşit înaintea mea, aşezîndu-se iarăşi, la măsuţa din vestibul. Cînd am ajuns în dreptul lui mi-a cerut biletul, l-a rupt la un colţ şi mi-a predat buletinul cu un : „Drum bun !“, sonor.

Am plecat acasă gîndindu-mă intens la Kafka.

După cîteva zile — aici e aici — m-a căutat Păsculete. Mi-a spus că s-a interesat. Corespund şi deci mă va lua cu el la pescuit. În prima joi din săptămîna în curs ; într-o comună apropiată, Bălteanca, la pod. E zi de raci !

— Echipamentul te priveşte, mi-a zis după ce m-a măsurat curios. Mai trebuie să aduci cîte ceva. Unu : un coş sau o lădiţă care să aibă capac ; doi : un os mare şi lung, cu puţină carne pe el. Îl laşi să se învecheaască niţel, simţi după miros. Ştiu că ai maşină, dar putem merge şi cu „traseul“.-

I-am promis că vom merge cu maşina mea şi ne-am despărţit.

Joi dimineaţa, să tot fi fost patru ceasuri dinspre ziuă, Păsculete mi-a bătut la uşă. Era îmbrăcat, ceva între un cosmonaut şi un navetist pe linia Bucureşti-Periş. O cască, în genul motocicliştilor, o scurtă lucioasă din plastic de culoare frez, pantaloni negri de dimie şi cizme de cauciuc. În mîini, mănuşi lungi de cauciuc.

Înţelegînd că sînt un pic intrigat, s-a grăbit să mă lămurească :

— Nu ne trebuie scule. Stai liniştit, eşti cu mine...

Pe drum, spre Bălteanca, n-am putut schimba prea multe replici, fiind amîndoi ocupaţi să strănutăm. Mer-

geam cu toate geamurile maşinii deschise, din cauza mirosului pe care-l răspîndea osul pregătit de mine, deşi era învelit în două rînduri de hîrtie groasă.

Acolo, la baltă, nu s-a întîmplat nimic deosebit, demn să capteze atenţia cititorului şi aşa greu încercat pînă acum. Păsculete a aruncat osul în mîl şi m-a chemat să aduc coşul lîngă un picior de pod, unde el se scufundase pînă la genunchi. A scormonit cu mîinile, de mai multe ori, la piciorul podului şi a scos o mulţime de raci — oribili ca aspect — pe care i-a aruncat în coş. După un timp a scos osul din apă. Şi el era năpădit de raci. A repetat operaţiunea cu aceleaşi rezultate şi, cînd coşul s-a umplut, a dispus plecarea spre casă.

În maşină mirosea tot urît, ca şi la venire, dar acum predomina izul de mîl.

Mi-am manifestat uimirea faţă de culoarea neagră-verzuie a racilor, pe care-i ştiam roşii. Păsculete m-a privit ca pe un crap care merge pe bicicletă.

— Roşii se fac după ce-i fierbi, m-a luminat „maestrul", fără să-şi poate ascunde o expresie de mare plictiseală.

Ajungînd acasă, Păsculete m-a anunţat, spre surprinderea mea, că întregul conţinut al coşului îmi aparţine, că este o primă de încurajare din partea lui. Nu mănîncă raci, mănîncă peşte, pe care îl vom prinde într-o viitoare deplasare. Am mulţumit, impresionat. Am încercat să protestez, dar Păsculete coborîse deja din maşină, urîndu-mi la plecare : „Poftă bună !".

Am intrat în locuinţa conjugală ţinînd coşul în braţe cu un aer victorios, de general care aduce la bază steagul armatei duşmane. Aşteptam o vorbă bună de la soţia mea, în genul : „Bine-ai venit, comoara, mea ! Ce ne-ai adus bun ?" Vorba dulce n-a întîrziat :

— Ieşi imediat afară, nu vezi ce zoaie curg din coşul ăla împuţit ?

Cu răbdare, cu tact şi cu acel coş în braţe, i-am amintit ce gust extraordinar pot avea racii, dacă sînt pregătiţi de o gospodină fără egal, ca ea.

S-a făcut mai bună, mi-a luat coşul din braţe şi m-a trimis la bufetul „Drumeţul", să mă rog pentru nişte spărturi de gheaţă.

Cînd m-am întors, coşul era pus într-un lighean, în vestibul. Mi s-a cerut să răstorn gheaţa peste raci şi să car totul pe balcon. Am executat prima parte a ordinului, gîndindu-mă ce plăcut trebuie să fie cînd îţi aruncă cineva bulgăraşi de gheaţă în spinare. Cucerit de această senzaţie (imaginată) am uitat să duc coşul.

M-am îndreptat spre camera din fund, solicitat de mama soacră pentru o problemă de creaţie tehnică. În poziţia aşezat, cu braţele depărtate, reprezentam un dispozitiv ideal în vederea transformării unui scul de lînă în gheme.

Între timp, căţelul nostru Colombo, scăpat de sub supraveghere şi simţind o prezenţă străină în casă, s-a dus şi a ridicat capacul coşului. Nu i-a plăcut ce-a văzut. S-a retras, prudent. Capacul a rămas însă deschis. Uşa de la intrare era şi ea dată de perete, din dispoziţia soţiei, pentru a se permite retragerea mirosului de mîl, ajutat de curentul făcut cu uşa de la balcon.

A fost linişte în locuinţa noastră, pînă ce fetiţa Miruna mi-a declarat, bătînd din palme cu entuziasm : „Am văzut o „scaracratiţă" !

I-am făcut un semn disperat să tacă şi cu viteza maşinilor de pompieri am ajuns în vestibul. Un rac noroios se tîra pe mochetă, evident în *marche-arrière.* L-am lăsat să depăşească pragul, spre libertate. Am corectat copilul, luminîndu-l că nu se spune „scaracratiţă", ci caracatiţă, iar vietatea de pe jos este un rac, crustaceu comestibil (*Astacus fluviatilis).*

În timp ce vorbeam am tras cu ochiul și am văzut coșul gol-goluț. Se topise și gheața. Am lăsat repede capacul și am închis ușa de la intrare. Apoi, am cărat ligheanul și coșul pe balcon, cum ar fi trebuit să procedez de la început.

I-am făcut un semn fetiței, cu degetul la gură, cerîndu-i și pe mai departe tăcere absolută. A fost înțelegătoare și m-a întrebat în șoaptă :

— Unde s-a dus „scaracratița" ?

I-am promis că-i explic totul a doua zi, cînd am să-i aduc și o casetă-audio cu basme de Frații Grimm. Mi-am cîștigat un aliat de nădejde.

Curînd, de pe holurile blocului s-a auzit un strigăt autoritar :

— Nu circulați pe scări ! Sînt invadate de lighioane ! Crabi ucigași, pisici de mare, monștri marini. Pericol !...

Au început să se deschidă ușile la apartamente. Am auzit-o pe vecina de lîngă parter, bătrîna doamnă Safianu :

— Vine anul 2 000, maică ! Mai e un pic ! S-au revărsat oceanele, fiarele apelor ne cotropesc. Ptiu, ce urîte sînt. Ajutooor !

Mi-am lipit urechea de ușa mea, să aud mai bine.

Vecinul Colească, fire mai impulsivă, a ieșit pe sală și a început să șuteze racii, pe scări în jos, întrebînd cu voce tare : „De unde dracu' veniți, mă, că n-avem piscină ?"

Dinspre etajele inferioare a răzbătut un glas alarmat :

— Care dai cu aligatori ?

Cineva — voce necunoscută — l-a contrazis :

— Sînt scoici-gigant, n-auzi cum pocnesc pe ciment ?

— Închideți ferestrele ! a poruncit un glas energic de femeie. Începe potopul. Pe vremea lui Noe a început exact la fel. Au fugit vietățile din adîncuri și apele vin peste noi.

Un curios, se pare că Zorcă, de la etajul 3, a întrebat :

— Peşti nu vin ?

Un fin ironist i-a răspuns :

— Poţi şti dacă astăzi este „Ziua în care vin peştii" ?

— Goniţi-i în jos, goniţi-i în jos, ţipa Coleasă.

— Ce vorbeşti ? s-a auzit cineva de jos. Aruncaţi-i în sus, de unde au venit ! Haideţi, să dăm şi noi, nu numai ei !

Bătrîna doamnă Safianu s-a minunat :

— Am auzit de bătăi cu flori, cu bulgări de zăpadă, chiar şi cu pietre. Dar cu raci ?... Nu e de *bon-ton,* stimaţi colocatari !

Eu, vinovatul, stăteam lipit de uşă, ascultam şi mă îngrozeam. Deodată am simţit un fel de răsuflare fierbinte în ceafă. Am întors capul. Erau nevasta, soacra şi copilul. Primele două, livide, speriate. Doar fetiţa mi-a făcut o ochiadă complice.

Colombo bîntuind printre picioarele noastre a început să latre. I-am arătat nişte mişcări din care se putea deduce o acţiune de stoarcere a unei rufe, sau de sucire a unui gît de cîine. A lătrat mai departe, dînd din coadă cu o veselie imbecilă.

Pe scări, pe holuri, scandalul continua.

— Dom'le, am găsit pe scări tot felul de minuni, pînă şi coji de banane, comenta administratorul, chemat şi el pe cîmpul de luptă. Da' raci ?...

Blajinul domn Vasiu, de la 4, a propus ca animalele cu cleşti să fie dirijate spre scara B, să se bucure şi cei de acolo.

Singura persoană cu stăpînire de sine, simţ practic, curaj eroic şi orientare rapidă s-a dovedit mama Letiţia, femeia de serviciu de la demisol.

Am auzit-o urlînd din străfunduri :

— Gata cu toată tevatura asta ! Sînt nişte amăriţi de raci. Îi strîng eu şi dacă nu se arată păgubaşul, mîine

îi fierb cu usturoi. O să se bată turcii la gura mea. Nu vă mint, o să simţiţi adierea pînă la acoperiş. Intraţi în case, acum ! Noapte bună, fete, noapte bună, băieţi...

Soţia mi-a dat un ghiont în splină, somîndu-mă să ies imediat pe sală şi să mă scuz pentru tot bîlciul pe care l-am provocat. M-a împins cu o putere pe care nu i-o ştiam. Am ieşit în prag, mi-am făcut curaj şi am spus :

— Vă rog un pic de linişte, ce naiba ! Unii ne mai şi odihnim ! Aici e o casă de oameni, zău aşa...

Am reintrat în apartament, trîntind uşa după mine. În semn de aprobare, Colombo m-a lătrat de patru ori scurt.

VIENA VĂZUTĂ DIN... COJOC

Într-o vacanţă prin Europa, întîmplarea a făcut să mă întîlnesc cu prietenul meu Lucian, care se întorcea acasă cu maşina. După exclamaţii de surpriză, îmbrăţişări, au urmat cuvenitele complimente reciproce. El a remarcat că nu m-am schimbat deloc şi eu că nici el n-arată mai bine.

M-a invitat să călătoresc cu maşina lui, avînd avantajul că pot vedea mai multe locuri şi mai de aproape, decît dacă m-aş fi înapoiat cu trenul.

Ne-am fi oprit la Hamburg, la Salzburg, la Viena, cum de altfel am şi făcut.

Prietenul meu este un bărbat între două vîrste, intrat bine într-a treia. Aşa se explică, probabil, prudenţa lui la volan.

Pe autostrăzile largi, netede ca-n palmă, cu un singur sens, el rula cu circa 40 kilometri la oră. Mi-a măr-

turisit că în depășire se mai hazardează pînă la 45 de kilometri, dar în drumul nostru nu s-a ivit prilejul vreunei asemenea aventuri riscante.

El mi-a explicat pe îndelete (timp aveam berechet) că automobilul este un obiect mai mult decît periculos, care ar trebui interzis dacă n-ar fi necesar pentru a opri sporirea excesivă a populației. Din această cauză tratează mașina cu respectul cuvenit, dar și cu teama de rigoare.

O clipă de neatenție, un gest necontrolat, o reacție neprevăzută a organismului (oameni sîntem !) pot avea consecințe... Mai bine să nu mai vorbim. Totuși am vorbit.

Păi, un prieten de-al lui, care tocmai se urca pe bac la Vadul Oii (drumul vechi) cu mașina, s-a apucat să gonească o nemernică de muscă ce-l bîzîia pe la nas. A scăpat controlul volanului, a scăpat și piciorul pe accelerație, a survolat bacul și s-a oprit pe puntea unui vaporaș, acostat în apropiere. A avut proces cu întreprinderea fluvială, a plătit daune de s-a uscat și s-a făcut de basme. E ceva mai neobișnuit să provoci ciocnirea unui „Fiat 600“ cu un vapor.

După asta, Lucian mi-a povestit alt caz bizar. Un bancher din Bruxelles (prietenul meu se dădea în vînt după ciudățenii juridice) a omorît o femeie cu mașina și nu s-a luat împotriva lui nici o măsură judiciară. Nu pentru că era bancher. Respectivul a făcut stop cardiac la volan, mașina a luat-o razna lovind o femeie care circula pe trotuar și cum să mai existe răspundere penală dacă accidentul s-a produs după ce vinovatul sucombase ?

Delicat, Lucian mi-a dat de înțeles (s-au mai văzut coincidențe absurde) că dacă ni se întîmplă și nouă așa ceva să mă gîndesc bine înainte să ating volanul. Să

nu mă las pradă primului impuls. S-ar putea ca prin intervenţia mea să nu salvez femeia şi atunci intru în puşcărie pentru omor. Dacă o salvez mă judec cu urmaşii prietenului meu, din pricina avarierii autoturismului manevrat fără permis de conducere. Tot eu va trebui să plătesc transportul maşinii sfărîmate la locul de domiciliu şi cîte alte hangarale.

În timpul aceleiaşi conversaţii n-am scăpat nici de cifrele statistice riguroase care au îndreptăţit ca locul de lîngă şofer să se numească, foarte mobilizator, „locul mortului".

Celelalte maşini (conduse de şoferi fără minte) goneau pe lîngă noi, parcă dizolvîndu-se în viteză.

Văzînd aceasta şi sub impresia puternică a exemplelor funebre ale prietenului meu, mi s-a făcut dor de tren, ca de mama. Mai ales că aveam biletele în buzunar.

Am închis o clipă ochii şi mi-am închipuit că mă trezesc noaptea într-o gară, în bătăi de ciocan, mă uit pe fereastră şi îl văd pe bătrînelul din *Ana Karenina* încercînd roţile vagoanelor. O imagine romantică, tristă, dar oricum mai reconfortantă decît previziunile bravului şofer de lîngă mine, care mi-au făcut cărări de gheaţă pe spinare.

Ce mai trebuia să mă îngrozească şi el, cînd eu eram îngrozit demult şi de multe ?...

Drumul a decurs totuşi fără incidente şi asta mi se pare cel mai important.

La Salzburg, negăsind nici un loc de parcare, am văzut cîte ceva prin parbriz şi mi s-a părut un oraş în mişcare. O mişcare lentă, circulară, deoarece prietenul meu s-a învîrtit vreo jumătate de oră în jurul unei piaţete.

Cînd am reuşit să revenim la drumul drept, am pornit spre Viena, cu aceeaşi viteză de cortegiu funerar.

Se instalase în mine convingerea că, atunci cînd am să ajung acasă, am să-l găsesc în faţa uşii pe factorul poştal cu pensia, deşi mai aveam pînă la limita de vîrstă cîţiva ani buni.

Am sosit la Viena, dar pînă acolo, roţile maşinii au călcat pe nervii mei. La intrarea în marele oraş, Lucian mi-a destăinuit că el are o glandă ciudată care secretează... somn ! Deci, se va opri la un motel, unde va dormi cîteva ceasuri. Aceasta era şi în interesul securităţii noastre de participanţi la traficul rutier internaţional.

În ce mă priveşte am manifestat altă opţiune. I-am spus, poate un pic prea iritat, că e prima oară cînd ajung în Viena şi, mai mult ca sigur, ultima. Prin acest oraş şi-au purtat paşii, în epoci diferite, Eminescu, Slavici, Şincai, Asachi, Budai-Deleanu, Titu Maiorescu, Caragiale, Enescu, Vianu, Blaga. Sînt numai cîteva nume pe care mi le-am amintit într-o ordine întîmplătoare.

Eram hotărît să trec (evident, în mare viteză) prin Grinzig, pe la Kunsthistorisches Museum, Belvedere, Musikverein şi chiar prin Prater.

Lucian, cu calmul său englezesc, care mă scoate din calmul meu englezesc, a fost de acord să mă duc unde vreau, să fac tot ce vreau, dar numai timp de patru ore, atît cît se odihneşte el în vederea cursei nocturne spre Budapesta.

Mi-a arătat, în vecinătatea locului unde ne aflam noi, o firmă pe care scria : „Tante Olga“ şi mi-a spus să ne vedem acolo peste exact 240 de minute. (Ne-am potrivit ceasurile cu minuţiozitate de cosmonauţi, care trebuie să se intersecteze pe lună.)

— Vezi, a adăugat el, nu ştiu dacă am să pot opri chiar în faţă. După firmă e un restaurant, un cabaret,

un *boutique* sau o casă de modă, ceva... Tu stai exact sub firmă şi, cînd mă vezi, ţîşneşti, nu vreau să te aştept... Plimbare plăcută !...

— Somn uşor ! i-am urat şi eu, indispus că m-a lăsat atît de departe de centru. Am coborît din maşină şi am cercetat împrejurimile, pentru a alege direcţia în care să pornesc.

Se nimerise o zi fierbinte, în stare să transforme un om adult în cîţiva litri de apă fiartă.

M-am felicitat pentru costumul meu uşor, din pînză topită, dar după vreo zece minute de mers prin soare am început să-l invidiez pe Lucian pentru ideea cu motelul. Luam foc, nu altceva. Am vrut să poposesc pe o terasă, la umbră, unde se bea bere rece în căni vechi de cositor, dar eram atît de încins, încît m-am temut că în secunda cînd voi pune gura pe marginea căniі, se va topi cositorul şi va trebui s-o plătesc.

Ca atare, am pornit voinicește la drum, urmărind indicatoarele care duceau spre Belvedere, convins că, de pildă, în galeria maeştrilor austrieci va fi răcoare.

M-a amuzat pe drum un moşneguţ, sărăcuţ îmbrăcat, în vădită stare de ebrietate şi de jenă financiară, care oferea de sub o umbrelă de soare volumul intitulat : *Arta de a te îmbogăţi.* Probabil, el l-a răsfoit superficial şi n-a reuşit să ajungă la esenţă.

Am trecut pe o stradă comercială, unde cei ce vindeau marfă erau mult mai mulţi decît cei care cumpărau. Încercînd să traversez spre o tonetă cu îngheţată, a oprit lîngă mine o maşină italienească lungă, joasă şi lucioasă.

Tînărul de la volan, fercheş şi cu mustaţă model Modugno, m-a acostat, înşirîndu-mi, rar, ca să pricep, o poveste despre o expoziţie care a anticipat moda de iarnă, închisă cu o zi în urmă la Viena, de unde el, ca

funcționar de bază, a primit cadou un obiect magnific pe care vrea să-l vîndă pe un preț de nimic. Mi-a arătat obiectul. Era un cojoc maro-roșcat, cu blană albă, fină, ambalat, pe umeraș, într-un sac de plastic cu fermoar. Un cojoc maxi, într-adevăr superb.

Aveam în buzunar schillingii cu care să achit contravaloarea (pur și simplu simbolică) dar însemna să rămîn fără nici un ban.

Am stat în cumpănă, admirînd cojocul de care erau agățate tot felul de etichete cu „Super", „Ultra", „Extra", „Garantat", „Șic", „Unicat" etc.

M-au convins să-l cumpăr, mașina frumoasă, ținuta elegantă a vînzătorului, prețul (un adevărat chilipir) precum și verdele invidiei care va colora fața prietenului meu, cînd va vedea ce a achiziționat un băiat inteligent ca mine. Și, mai cu seamă, la ce preț.

(Mi-am propus ca despre cît m-a costat să-i vorbesc lui Lucian, tîrziu, foarte tîrziu, pentru a evita un posibil accident vascular, urmat de un altul rutier.)

Am dat banii, mustăciosul i-a băgat în buzunar fără să-i numere (un domn rămîne un domn !) și mașina a demarat în trombă.

Cu prețiosul pachet sub braț (mă incomoda puțin, dar merita) am pornit mai departe — și mai fericit — de-a lungul străzii.

Căscam gura, curios, în toate direcțiile, mi se învîrteau ochii-n cap, cu lampa miliției și totuși n-am observat decît în ultima clipă o trăsură (celebrele *Fiaker)* care se năpustea peste mine. Mă abătusem (de ce să ne mințim ?) pe o porțiune interzisă pietonilor.

Avînd reflexe bune, am făcut un salt de panteră astenică și m-am salvat, fără să scap cojocul din mînă. În schimb mi s-a întîmplat altceva, foarte neplăcut. S-a descusut un crac al pantalonilor mei albi, de la

PRATER

manşetă, pîn-la betelie. Un fleac, în ultimă instanţă, dar mai erau peste trei ore pînă la întîlnirea cu Lucian şi ţineam morţiş să văd cîte ceva din faimoasa Vienă a valsurilor lui Srauss.

De căldură şi de emoţie, ţîşnea apa din mine ca dintr-o fîntînă arteziană umblătoare. Cert, că aşa nu puteam circula. Cu un picior ambalat şi celălalt în stare pură, fluturîndu-i în jur o fîşie lungă şi albă de pînză topită. (Las deoparte faptul că sînt un pic crăcănat).

După un efort intelectual neînsemnat, mi-am dat seama că ideile mari pot fi şi spontane, nu numai îndelung elaborate .

— Ce-ar fi să-mbrac pe mine cojocul maxi, ultraelegant ?

Exista riscul să sucomb din cauza căldurii, dar, oricum, ca o persoană decentă. Cît priveşte înfăţişarea mai curioasă pe care o căpătam, am văzut pe străzi pankişti care arătau mai marţieni ca mine.

M-am retras după un chioşc de reviste şi am îmbrăcat cojocul, încheind (stare de necesitate) toţi nasturii. Sacul de plastic transparent l-am făcut sul şi l-am băgat într-un buzunar.

Cojocul îmi venea turnat şi am regretat lipsa unei oglinzi în care să mă admir pînă ce nu apuc să dau în clocot.

De pe coperta unei reviste „Elégance", aflată în vitrina chioşcului, îmi zîmbea o tînără divină, îmbrăcată în slip. M-am simţit colegul ei. Amîndoi prezentam moda. Ea de vară, eu de iarnă.

I-am făcut fetei un semn de rămas bun şi m-am reintegrat în masa pietonală. Curînd au început privirile mirate, rîsete şi chiar nişte vorbe care mi se adresau direct. Mi-am propus să nu le aud. M-am tras mai pe dreapta şi m-am prefăcut că încerc să descifrez nu-

mele locatarilor de pe niște plăcuțe de interfon. Apoi, am ținut-o tot pe lîngă zid.

Mi-a plăcut anunțul de pe ușa unui cabinet medical : „În caz de mare urgență, doctorul Schwindt poate fi găsit la clubul „Fortuna", unde-și omoară timpul la biliard, din lipsă de pacienți."

I-am dat dreptate : mai bine să-și omoare timpul.

Tîrîș, grăpiș, înfruntînd stoic stupefacția mulțimii, am ajuns la Belvedere și am început să mă gîndesc cu deliciu la portretele lui Oskar Kokoschka.

Pe trepte am văzut un copil, arătîndu-mă cu degetul, într-o stare de extaz și spunîndu-i maică-sii că vrea în brațe la Moș Crăciun.

Am mers înainte pînă ce am fost oprit de un domn cu redingotă, care mi-a cerut să las cojocul la garderobă. Un domn deferent, care mi-a vorbit, realmente, respectuos, fără urmă de ironie. N-aveam cum să îndeplinesc această cerere, decît cu riscul să-l mint că am fost invitat de un pictor modernist, pentru o compoziție intitulată : „Omul cu pantalonul rupt."

N-am mințit. Cu o mină tragică, am întors spatele și am plecat. Destinația : Prater. Acolo există „Tunelul groazei" și, deci, eu nu mai puteam speria pe nimeni.

Nu mi-a fost ușor să străbat o distanță atît de mare, fără unele întîmplări, pe care le amintesc numai datorită firii mele eminamente sincere.

O bătrînă englezoaică m-a fotografiat și și-a manifestat bucuria că are, în fine, poza unui beduin veritabil. Și unde ?... La Viena !

Un turist american m-a întrebat care e recordul mondial ?

— Ce record ? am bîiguit eu într-o limbă rudă de departe cu engleza.

Americanul m-a edificat. A crezut că vreau să fiu înscris în „Cartea recordurilor", pentru... atîtea ore de mers în cojoc, pe o căldură de peste 36 de grade.

I-am zis : „Good lucke“ (altceva nu mi-a venit) și mi-am văzut de-ale mele. M-a acroșat, imediat, un tînăr care purta la gît un lanț gros, de care atîrna un corn de rinocer. S-a interesat pe ce loc sînt în top, în noul val de muzică pank ? (În original : „New wave punk“).

Ceva mai încolo, un autohton mi-a propus dacă nu vreau să stau îmbrăcat așa, în față la o baie de aburi, ca reclamă vivantă. Contra cost, bineînțeles. Am refuzat demn.

Adevărul e că îmi simțeam corpul sub cojoc ca pe un cilindru de metal încălzit la roșu, prin care trece o fiertură de mătrăgună.

Mi-am zis, dîrz, că dacă nu vreau să pier lichefiat, trebuie să mă detașez de realitatea înconjurătoare. Am încercat să rememorez, cît mai eram în stare, dinastia de Habsburg, cu ramurile Albertină, Leopoldină, de Styria, de Tirol și Lorena. Cînd am ajuns la Franz Joseph (1848—1916) a oprit lîngă mine o ambulanță și un individ în halat alb m-a întrebat dacă mă simt bine ?

Am făcut un semn afirmativ, cu capul, nemaiavînd forța necesară să-i răspund prin viu grai.

Mergînd neabătut pe drumul meu, am auzit în jur cuvinte ca : drogat, extraterestru, nebun evadat, misionar, sectant-cazanier (probabil, aluzie la cazanul lui Satana), panou publicitar la filme de groază, exorcist și cîte și mai cîte, rostite în limbi diferite.

Cu toate aceste dezagremente, am reușit să ajung în Prater, unde am făcut senzație. Toți copiii au fugit din călușei, din roata mare, de la tonetele cu vată de zahăr și au făcut un cerc mare în jurul meu, cîntînd și horind cuviincios.

Îmi erau foarte dragi, dar nu mai rezistam. Am rupt cercul și am intrat în prima sală cu jocuri mecanice, prevăzută cu aer condiționat.

Cînd m-au reperat, jucătorii au părăsit aparatele, și-au pus ceasurile pe niște mescioare, au scos banii la vedere și au început să pună pariuri, în cît timp mor opărit ? Văzîndu-mă cum gîfîi, unii au început să pluseze ca nebunii.

Nu le-am dat satisfacție și mi-am descheiat cojocul. Mi-a atras privirea ceva de un roșu intens. Era piciorul meu (văduvit de pantalon) care părea jupuit.

Un individ cu cercel în ureche m-a invitat la cinema. Ar fi fost o idee, pe întuneric m-aș fi putut dezbrăca, dar nu știam cît de serios este respectivul. Am declinat invitația.

Pariorii începuseră să se înfierbînte și eu, sătul de atmosfera încinsă, m-am încheiat la cojoc și am ieșit să înfrunt soarele arzător, calculînd ce mi se poate întîmpla, ce necazuri se pot ivi, dacă, în situația mea disperată, mă arunc în bazinul primei fîntîni arteziene întîlnită în cale ?

Nu era bine. Am încercat să mă răcoresc, pe cît posibil, privind silueta marțială a unui polițai, care patrula pe trotuarul de vizavi.

Mai aveam o oră pînă la întîlnirea cu Lucian. Optimismul meu se diminuase, sub cota de alarmă, și am plecat spre locul de întîlnire, la „Tante Olga".

Am ajuns mai repede decît mă așteptam. O mașină a poliției a frînat lîngă bordură și un vlăjgan civil m-a luat de braț și m-a îmbrîncit înăuntru. Acolo, doi colegi ai lui mi-au controlat atent căptușeala cojocului, să vadă dacă nu ascund nu știu ce prafuri albe.

N-au găsit nimic, s-au scuzat și m-au întrebat unde merg ?

Am spus că am o întîlnire la „Tante Olga". Au rînjit (ca proştii) şi s-au oferit să mă conducă ei, cu maşina, ceea ce au şi făcut.

Pînă la sosirea prietenului meu mai erau cam 25 de minute. M-am plimbat prin faţa clădirii şi curînd au venit la mine nişte fete nostime, prevăzute, în partea de sus, doar cu mărgele şi în partea de jos, cu un fel de shorturi şi ciorapi din mătase neagră.

Probabil, le-am părut simpatic fiindcă au stăruit foarte mult să intru cu ele în clădire. N-am fost de acord, deşi mi-ar fi prins bine să intru undeva să-mi storc cojocul şi costumul de pe mine.

Pentru că fetele s-au înmulţit şi au devenit prea insistente, am traversat şi m-am aşezat pe un cub de piatră, la intrarea unui parking. Paznicul parkingului a venit la mine şi m-a întrebat, curios, în ce ghicesc şi ce vrăji ştiu să fac ?

N-am apucat să-i răspund, întrucît Lucian apăruse cu maşina în faţă la „Tante Olga" şi tocmai îl amenda un poliţist, pentru că a oprit într-un loc interzis.

M-am repezit şi m-am strecurat în maşină, ca un şarpe în dispoziţie de atac. Nu foloseşte nimănui să redau cuvintele amabile cu care m-a întîmpinat prietenul meu. Nici n-aveam timp să-l ascult, fiind ocupat cu scoaterea urgentă a cojocului. L-am dezbrăcat prin dezlipire : fîşii lungi, cu mărime inegală.

Părăsind centrul oraşului, Lucian s-a interesat, contrariat :

— Ce-i cu tine ? Arăţi ca un crenvurşt fără pieliţă...

— Ce să fie ? Îmi scot cojocul.

— Care cojoc ?

— Mi-am cumpărat un cojoc, lux, o ocazie foarte avantajoasă.

Lucian s-a uitat la mormanul de fîşii îmblănite, puse pe banchetă şi a fost de părere că cineva, un isteţ, m-a

luat drept mai marele proştilor. Mi-a băgat pe gît o haină din folie de nailon, imitaţie de vinilin, cu puf de plastic, imitaţie de blană sintetică.

Mi s-a părut cam abscons, dar el a continuat.

— Dacă nu transpirai în ea, în halul ăsta, te ţinea pînă la prima ploaie... Da' ce-ţi veni să te înfofoleşti pe pîrjolul de afară, sau faci o cură forţată de deshidratare ?...

Nu-l mai auzeam. Stăteam cu sacul de plastic (ambalajul) în mînă, mă jucam cu fermoarul şi mă gîndeam că, peste timp, el poate deveni o duioasă amintire, în faţa căreia am să devin deodată melancolic.

Amintiri, amintiri... Cum am să uit vreodată frumoasa şi maiestuoasa Vienă, strălucind orbitor, în plin soare ?

SFÎRȘITUL (CĂRȚII ȘI AL) JURNALULUI DE CREAȚIE

Şi uite aşa, mai cu o glumă nouă, mai cu vreuna veche, agonisită din gura lumii, mai cu o săgeată ascuţită în polen de floare, ne apropiem de clipa în care cititorul (răbduriu) se pregăteşte să închidă volumul şi se gîndeşte că...

(Se gîndeşte, punct ! Nu cred că este în interesul meu să-mi imaginez cam ce vor să exprime aceste gînduri.)

Oricum, nu m-ar deranja (am mai spus-o şi altă dată) să mă fac de rîsul cititorilor. Este riscul asumat al micului producător de zîmbete. Dacă, pe alocuri, zîmbetul va îndemna la pasul spre reflecţie, sînt şi mai mulţumit.

Acum, doresc ca micile mele rînduleţe (vorba meşterului Tudorică Muşatescu), acestea de la urmă, să fie şi ele împlinite, dacă nu prin realizare, măcar prin ceea ce evocă. Şi atunci mîna a pornit singură spre o carte ce mi-a fost dăruită de scriitorul şi reputatul critic teatral Valentin Silvestru (prizonier pe viaţă al iubirii de comedie şi al slujitorilor ei) intitulată simplu : „Carte despre Toma Caragiu". **. O carte cu mulţi autori (uniţi prin dragostea lor pentru un geniu artistic) incluzînd biografia marelui actor, mărturii contemporane şi creaţiile lui interpretative.*

La pagina 111, am pus un semn de lacrimă. Citez :

„Cei care l-au cunoscut şi au lucrat cu el acolo, pe platoul televiziunii, cei care i-au oferit partiturile — de cele mai multe ori scrise anume pentru a fi interpretate de el — îşi reamintesc de fiecare colaborare

* Editura Meridiane — Bucureşti, 1984.

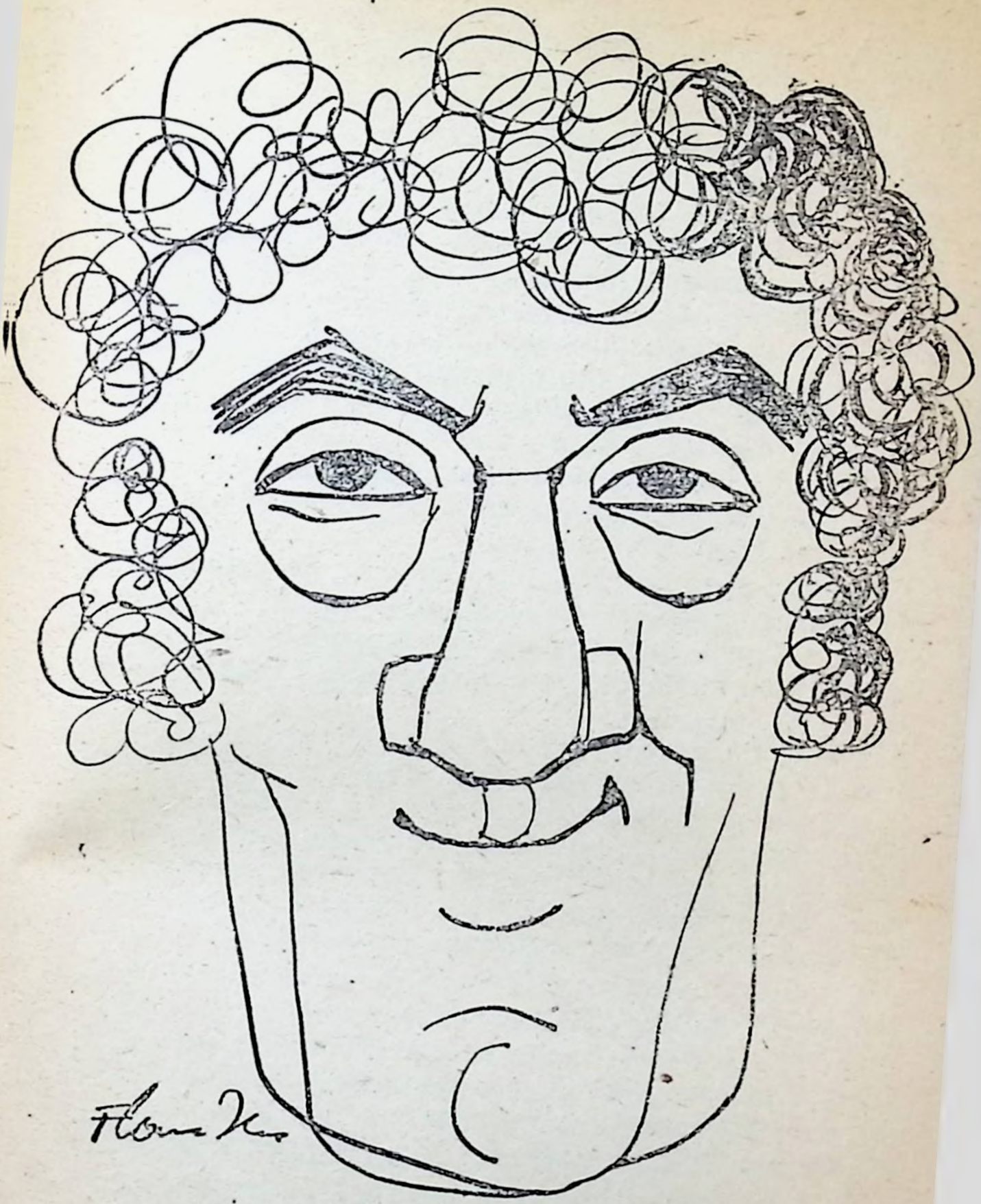

ca despre o sărbătoare a muncii artistice. Cîte au rămas însă pe peliculă ? Cîte s-au păstrat ?

Calda afecţiune a realizatorilor n-a fost unilaterală. Toma, la rîndul său, ţinea la fiecare dintre ei şi ştia cît de greu, cu cîte eforturi, zămislesc cîte un text de calitate. Îi admira şi-i preţuia cu toată obiectivitatea.

În raftul bibliotecii, scriitorul Dan Mihăescu, unul dintre principalii autori ai textelor interpretate de Toma, realizator al mai tuturor apariţiilor sale pe micul ecran, păstrează cu evlavie, într-o ramă subţire, un petic din ambalajul unui pachet de ţigări, pe care e scris : Dacă vreodată posteritatea se va întreba cine a fost cel mai iubit dintre prietenii mei, te rog să fii amabil şi să arăţi hîrtia aceasta. T. Caragiu".

Un vis-dorinţă al prietenului Toma a fost să joace şi la circ. Clovn !

Ne-a luat la spectacole (pe mine şi pe colegul Grigore Pop, complice la elaborarea proiectului), a învăţat să meargă pe picioroange, să se balanseze în trapez, ne-a adus volumele din care s-a documentat Fellini, pe care le-am citit împreună.

Înainte de a scrie textul viitorului său spectacol, a vrut să ştie cum îl prezentăm, dacă am înţeles noi de ce vrea el să păşească de pe scenă în arenă şi dacă am înţeles cum vom spune asta publicului. Şi atunci am început cu... epilogul. Un epilog în care proaspătul clovn urma să se destăinuiască. I l-am citit şi a zis : „e aproape ce trebuie". Însemna că i-a plăcut.

Clovnul Tomiţă ar fi vrut să le spună spectatorilor că a venit în casa circului fără prejudecăţi, copil, cu mîndria secretă că devine coleg cu oamenii care au învăţat arta curajului în mai puţin de... 2 000 ani. Printre oamenii care ne arată cum pot fi înfrînte căderile, cu dorinţa de a te înălţa din nou, în fiecare seară.

Şi dacă, încurcîndu-i, va încerca să glumească uneori, atunci să ne aducem aminte de vorbele vicleanului

„Will", că : „Soarta unei glume depinde de urechea care o ascultă, nu de gura care o spune !"

În această clipă, s-ar fi stins rivaltele din cupolă și, la lumina unui singur proiector, el și-ar fi scos masca de clovn. Și cu chipul pe care i-l știm, și cu glasul pe care nu-l mai auzim, ar fi spus celor de față :

„...Dar s-a făcut tîrziu. E ora despărțirii noastre. Așa se întîmplă mereu : bate ceasul și gonește firicelele de timp. Acum, în reflectoare, întunericul își face cuiburi pentru noapte. Să ieșiți încet copii. La menajerie, somnul a închis toate porțile. Doarme într-un colț pînă și leul cel bătrîn, care, odată, de mult, și-a mîncat dresorul — ne-o spune tot un umorist — și de atunci a rămas muritor de foame.

Artiștii își adună acum, pe curat, într-o agendă a inimii, aplauzele dumneavoastră. În schimbul lor, ne-au învățat efortul cu care se construiesc, atît de simplu, minunile. Și, dacă promiteți că rămîne între noi, v-aș sfătui să nu aruncați biletul de intrare. O dată cu el, ați cumpărat miracole.

Am fost în seara asta, și voi fi ucenicul acestor maeștri vrăjitori care ne farmecă, necontenit, în toate anotimpurile trecerii noastre prin lume.

Pentru asta am rămas, acum, aici, o clipă în urma lor, ca să le mulțumesc. Lor și dumneavoastră, care ați confirmat prin această prezență o dragoste reciprocă.

S-a făcut tîrziu, e ora despărțirii noastre. Noapte bună copii, noapte bună, oameni mari..."

Clovnul Tomiță n-a mai venit însă în arenă. A fost ora despărțirii noastre.

Ultima apariție în emisiunile de umor ale televiziunii a fost în programul revelionului 1977. Cu trei monoloage : „Toma și șarpele", „Schimbul de lo-*

* Publicat în revista „Flacăra" numărul 1338 din 29 ianuarie 1981.

cuință“ și „Filmul publicitar“. Să ne reamintim împreună textul acestuia din urmă.

Toma se afla în fața unei măsuțe pe care au fost expuse pachete și cîteva flacoane cumpărate din comerț. Cu hazul său inconfundabil și cu talentul acela fără egal, începea să ne explice :

„În ultima vreme, au apărut în comerț o serie de noi produse din import, utile fiecărei gospodării. Ne-am interesat de ce aceste produse nu sînt însoțite de niște note explicative în limba română și ni s-a spus că nu e necesar. E de ajuns să citești ce scrie pe ambalaj, ca să înțelegi la ce folosesc și cum se întrebuințează.

Acest plic (exemplificare cu obiectele de pe măsuță) Delikat, conține Etelizesito. Cum se întrebuințează ? -Foarte simplu ! Întoarcem plicul și citim : Zevesese isebebe teteleke. Teteleke 4—5 percig sargarepa. Nu e clar ?

Sau acest elegant flacon : Wars. Se folosește ca uvaga silnie vastraze ac uziciem o pacova cisnie piove.

Dar fiți atenți, nu cumva să dizuravic și nici nagrazeva.

Dacă ați cumpărat un flacon de Glacidet... Gla-cidet ! atunci va trebui să pomeru tabulka. Mai întîi proto pe kremen, un litru, apoi pauzitim virobku cinci grade. Și în rest nenepadă osestren.

Deci, stimați telespectatori, naratovila satamumu. Adică, vă mulțumesc pentru atenție...“

Pînă și într-o apariție ca aceasta, de nici două minute, mai mult o șarjă amicală, a reușit (el reușea întotdeauna) să înscrie pelicula respectivă în zestrea videotecii de aur.

Aceste pagini de la sfîrșitul cărții mele se voy (cu îngăduința cititorului) o dedicație pentru prietenul Tomiță (cine nu s-ar fi simțit onorat de prietenia unui

OM ca el ?), o dedicaţie scrisă la lumina unui adevăr validat de istorie, că hazul românului nu va pieri, de-a pururi !

Mai cred, de asemenea, că nu se va şterge niciodată din gîndul nostru amintirea acestui inegalabil artist de comedie, cu un destin absurd.

CUPRINS

JURNAL DE CREAȚIE
(în loc de prefață) 5

Socrate, soarele și marea 10
Sportul cu mănuși 19
Nobila familie Bobleanță 29
Operația 38
Lădița bunicului 44
Cooperativa de reparat moralul 54
Scrisoare de mulțumire 67
Idilă nocturnă 75
Pledoarie pentru ghid 84
Atenție, se filmează ! 90

JURNAL DE CREAȚIE II
(continuare) 105

Suferințele tînărului discobol 115
Consultația 125
Dragostea cea mare 131
Întrecerea de săniuțe 137
Ingratul 148
Campionul năbădăios 157
Aniversare cu... sifon 162
Pelerinaj la mormîntul unei iubiri 173
O lecție de viață 183
Meciul de la... nuntă 189

JURNAL DE CREAȚIE III
(continuare la... continuare) 197

Literatura și viața 202
Jean, de profesie mesean 207
Vinovat de... iubire 218
Năprasnicul accident 225
O colecție insolită 235
Logodnica feroviară 241
Anxietatea alergătorului de cursă lungă 252

O zi importantă 257
Pasiunea de a călători 269

JURNAL DE CREAŢIE IV
(pen-ultima verba) 279

Scrisori pentru vacanţele de toamnă 293
Femeia ideală 306
Alegerea profesiei 312
Între piraţi şi haiduci 326
Poveste confuză 330
Acţiunea „Rac" 335
Viena văzută din... cojoc 344

SFÎRŞITUL (CĂRŢII ŞI AL) JURNALULUI
DE CREAŢIE 357

Redactor : ARIÉ MATACHE
Tehnoredactor : MARIA CÂRCIOG

Bun de tipar : 26 mai 1988
Coli de tipar : 11,5

Lucrarea executată sub comanda nr. 80 217 la C.P.C.S.
Piața Scînteii nr. 1, București
Republica Socialistă România

EDITURA SPORT-TURISM

DE ACELAȘI AUTOR : ANCHETA, roman, Editura Militară, 1962 ; PREVESTIREA CĂLUGĂRULUI CHESARION, nuvelă, Editura Tineretului, 1966; CĂLĂTORULUI ÎI ȘADE BINE CU... GLUMA !, schițe umoristice, în colaborare, Editura Sport-Turism, 1976 ; SLALOM PRINTRE BĂNUIȚI, roman, Editura Militară, 1981 ; ÎN CĂUTAREA UMORULUI... PIERDUT, schițe umoristice, Editura Sport-Turism, 1983 ; FEREASTRA DINSPRE... ADEVĂR, roman, Editura Militară, 1985 ; CARTEA CU ZÎMBETE, schițe umoristice, Editura Sport-Turism, 1986.

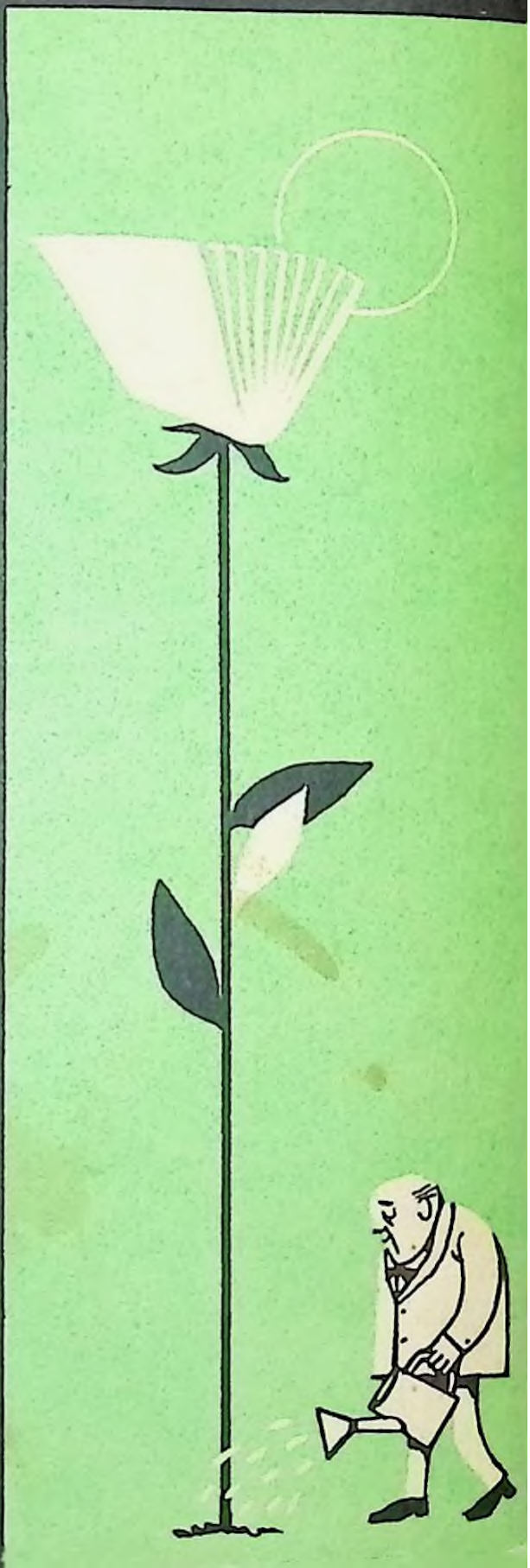

Lei 16,50